

ကျွန်းကျွန်း

လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

အတွဲ ၁၀၊ အမှတ် ၅၈၊ မတ် + ဧပြီ၊ ၂၀၁၃

BURMESE CLASSIC

မာတိကာ

အယ်ဒီတာ့စကား

၄။ သယံဇာတငြိမ်းချမ်းရေး

ပြည်တွင်းသတင်း

၆။ အယ်နီညိုတစ်ကျော့ပြန်ဖြစ်ရန် အလားအလာ ၅၀ရာခိုင်နှုန်းထိရှိ *News Wave*

၇။ ရွှေပြည်သာမြို့နယ်ရှိ အမှိုက်မှ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံ *News Wave*

ပြည်ပသတင်း

၈။ အစာရေစာရှားပါးမှုကြောင့်ပင်ဂွင်းငှက်များ . . . *News Wave*

၉။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မည့်စီမံကိန်းများကို *News Wave*

ပတ်ဝန်းကျင်ကဗျာ

၁၀။ ရွာကဗျာ

၁၁။ ယနေ့ခေတ်

၁၂။ ရာသီရိုက်ချက်

၁၃။ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ နွေဦးပန်းချီကား

၁၄။ ရတနာမြေပုံ

၁၅။ သယောင်းမြေ

၁၆။ အညာ (ဝဲရိုက်ဝဲသွင်း)

၁၇။ အကျိုးအကြောင်း

ပုသိမ်မောင်ရွှေမူ

လူအိမ်

ငွေးကြည် (စလင်း)

မြတ်ဝေ

မောင်သင်းမိုး

အင်ကြင်းခိုင်

မောင်ကျော်သန်း (အာ. တီ. စီ)

အောင်ကိုကိုလတ် (စမူး)

ပတ်ဝန်းကျင်ခံစားမှု

၁၈။ မြောက်ဘက်တောင်ကုန်းဒေသတွင်း အင်းရှိတဲ့မြို့ကလေး

၄၄။ သဘာဝချစ်သူ

ညီမင်းထက်

မောင်ကြည်

ပတ်ဝန်းကျင်အက်ဆေး

၂၉။ ဘဝထဲက စမ်းချောင်းလေး

၄၁။ အစိမ်းရောင်လွမ်းချင်း

၅၂။ စိမ်းလဲ့ပြာသော မြကန်သာ

၅၅။ ရေမြေတောတောင်ကို မြတ်နိုးပါ

၉၀။ သီချင်းများသည် ပြိုဟ်သားများကို ပြောပြနေ၏

သိုးစိမ်း

သွေး (စစ်ကိုင်း)

ကောင်းကင်ပြာ

သက်ထားခင်

ချစ်ငွေဦး

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

၂၁။ ကျန်းမာပါစေကမ္ဘာမြေ

၂၅။ လူရယ် . . . မြစ်ရယ် . . . သက္ကရာဇ်ရယ်

၃၂။ အဓိကမ္ဘာမြေအား ကာကွယ်ကုသကြပါစို့

၄၇။ လူယဉ်ကျေးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်

၆၅။ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာနှင့် ဒီရေတော ကောက်ကြောင်း

၆၈။ ဇွဲကပင်ညို မပြိုနိုင်ပါ

နေသစ်နီ

ဦးစန္ဒီမာ (စလင်း)

ဘူမိလူလင် (မိုးဆော်ကျောင်းသားတော်တစ်ဦး)

ချိုးငှက် (သံတွဲ)

ဟိန်းနွေရှိုင်း

မင်းထက်ခိုင်

www.burmeseclassic.com

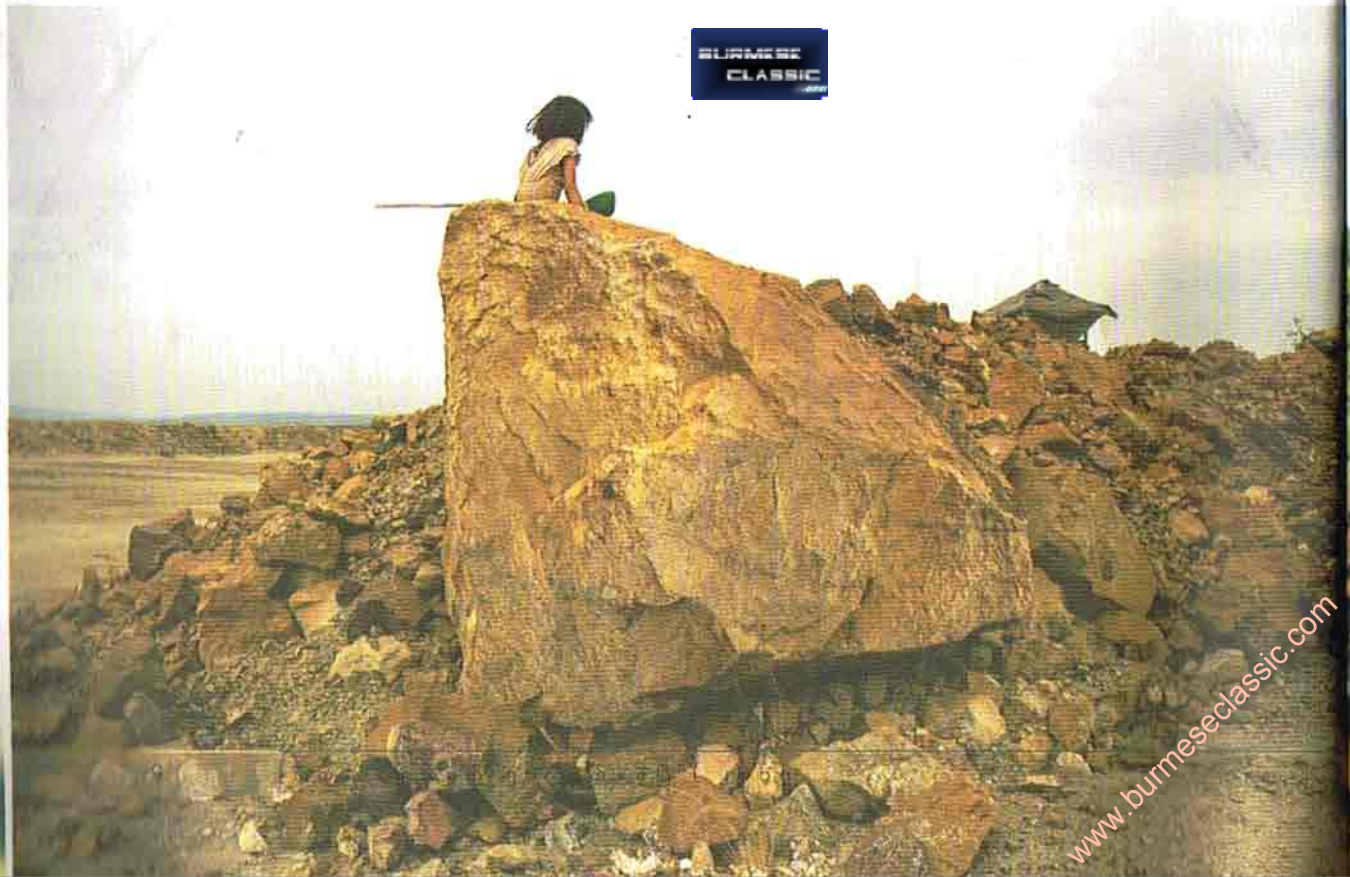
အ ယ် ဒီ တ ဘု စ က ဘ ဝ :

သယံဇာတငြိမ်းချမ်းရေး

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ နိုင်ငံအလိုက် သဘာဝသယံဇာတပိုင်ဆိုင်မှုများရှိကြပါတယ်။ ပေါများကြွယ်ဝတဲ့ သတ္တုသိုက်များရှိကြသလို ရေနံ သဘာဝဓာတ်ငွေ့အမြောက်အမြားပိုင်ဆိုင်ကြတဲ့ နိုင်ငံများရှိကြပါတယ်။ သစ်တောသယံဇာတနဲ့ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်ရေသယံဇာတအရင်းများ၊ တောင်တန်း၊ ရေခဲတောင်၊ ကျောက်ဂူ စတဲ့ အခင်းအကျင်းများနဲ့ တွင်းထွက်သယံဇာတမျိုးစုံပိုင်ဆိုင်တဲ့နိုင်ငံများလည်း ရှိကြပါတယ်။

သယံဇာတများက နိုင်ငံတော်တို့ရဲ့ နေရာဒေသအနှံ့အပြားမှာ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး အထွေထွေနဲ့ ရှိနေကြတာဖြစ်ပါတယ်။ သဲကန္တာရ များပြည့်နက် နေတဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသတွေမှာ ရေနံနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့များ အလှူပယ်ထွက်ရှိပြီး ရေခဲများ လွှမ်းမော ဝင်ရိုးစွန်းအနီးဒေသများကလည်း ရေနံထွက်ရှိပါတယ်။ သစ်တောများဖုံးလွှမ်းနေတဲ့နိုင်ငံများရှိသလို စိန်၊ ရွှေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြား စတဲ့ အဖိုးတန် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ ထွက်ရှိတဲ့အရပ်ဒေသတွေ ကမ္ဘာအနှံ့ရှိနေပါတယ်။

အဲဒီသယံဇာတများကို နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သူ အစိုးရများက ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုပုံစံအမျိုးအစားကွဲပြားမှုများနဲ့ ထုတ်ယူနေကြပါတယ်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများထွက်ရှိရာဒေသများမှာ နေထိုင်ရှင်သန်ကြတဲ့ ဒေသခံပြည်သူများက ထုတ်ယူသုံးစွဲတဲ့ သယံဇာတများကနေ အကျိုးအမြတ်ခွဲဝေသုံးစွဲ

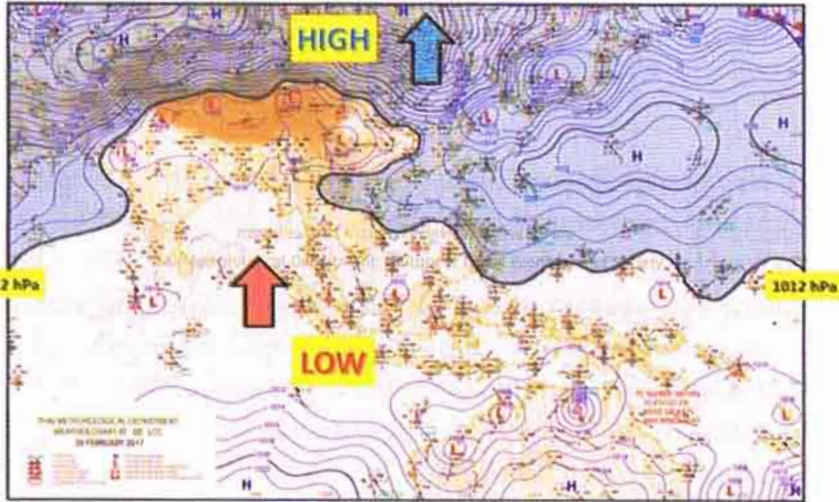

ရခြင်းမှာ အနည်းအပါးသာရှိနေသေးတယ်လို့ သုံးသပ်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီးနိုင်ငံများမှာ ဒေသခံပြည်သူတွေ၊ သယံဇာတထွက်ရှိတဲ့ ပြည်နယ်ဒေသက နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေ အကျိုးအမြတ် ခံစားကြရပါတယ်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ ကြိုးပမ်းနေရတဲ့နိုင်ငံများမှာတော့ သယံဇာတအကျိုး အမြတ် ခွဲဝေသုံးစွဲနိုင်ဖို့နေနေသာသာ ထွက်ရှိတဲ့သယံဇာတကြောင့် ရပ်ရွာရွှေ့ပြောင်းအခြေစိုက်ရခြင်း၊ မူလ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ဖို့ အခက်အခဲကြုံရခြင်း၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးများတွင် ထိခိုက်မှုများသက်ရောက်ခြင်းတို့ ကြုံတွေ့နေကြရပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အတွေးအခေါ် အရ သယံဇာတပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကနေ အကျိုးအမြတ် များကို ဒေသခံပြည်သူများ ခွဲဝေသုံးစွဲပိုင်ဆိုင်ကြရမယ်လို့တော့ လက်ခံနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းက ရေနံနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ထုတ်ယူခြင်း၊ လက်ပံတောင်းကြေးနီထုတ်လုပ်မှု၊ ကချင်ပြည်နယ်မှ ကျောက်စိမ်း တူးဖော်ခြင်းများမှာ ဒေသခံပြည်သူ လူထုအတွက် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီး အကျိုးအမြတ် ခွဲဝေပေးသင့်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါမှာ သယံဇာတ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိမှာပါ။

အယ်ဒီတာ

ဘယ်လ်နီညိုတစ်ကြော့ဖြန့်ဖြစ်ရန်အလားအလာ၅၀ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိ အပူချိန်မြင့်တက်မှုနှင့်ငှက်သတ်တွဲပြဿနာများသတိပြုရန်လို

ယခုနှစ်နောက်ပိုင်း စက်တင်ဘာ၊ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလများတွင် အယ်လ်နီညိုတစ်ကြော့ဖြန့်ဖြစ်ရန် အလားအလာ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိနေပြီး နွေရာသီတွင် အပူချိန် မြင့်တက်မှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများကို သတိပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ပြောကြားသည်။ လက်ရှိတွင် မကွေးတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ် စသည့် ဒေသများ၌ အပူချိန်များ မြင့်တက်လျက်ရှိပြီး၊ ၃၅ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်မှ ၄၀ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်အထိ ဆက်လက် မြင့်တက်လာနိုင်ကြောင်း

ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ခန့်မှန်းသည်။ ပြောချင်တာကတော့ ၂၀၁၇ နွေဟာ လက်ရှိအခြေအနေအရ ၂၀၁၅ နဲ့ ၂၀၁၆ ထက် ပိုမိုပူပြင်းမယ့်နွေဖြစ်လာလိမ့်ဦးမယ်ဆိုတာပါပဲ။ လောလောဆယ်တွက်ချက်မှုအရတော့ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလဟာ ကမ္ဘာ့မှတ်တမ်းသမိုင်းကာလတလျှောက် ဇန်နဝါရီလတွေထဲမှာ တတိယအပူဆုံးနှစ်ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုတော့ တွေ့ထားရပါတယ်ဟု ၎င်း သုံးသပ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု NOAA, IRI အဖွဲ့ကြီး၏ Seasonal Forecast အရလည်း

မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ယခုနှစ်ဧပြီလအထိ အပူချိန် များသည် ဖြစ်မြဲထက်ပိုရန် သေချာမှု ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းအထက် ရှိနေသောကြောင့် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများ ဖြစ်သည့် နွေရာသီကာလ ပူပြင်းမှု၊ သောက်သုံးရေရှားပါးမှု၊ မီးလောင်မှု တိုးပွားမှု၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံအထွက် ကျဆင်းနိုင်မှု၊ ကျန်းမာရေးထိခိုက် နိုင်မှုများကို ကြိုတွေ့ရနိုင်ပြီး တာဝန် ရှိသူများ အနေဖြင့် ကြိုတင်သတိပြု ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ထားရန် လိုအပ်ကြောင်း မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က သတိပေး ပြောကြားထားသည်။

News Wave

ရွှေပြည်သာမြို့နယ်ရှိ အမှိုက်မှ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ ဖေဖော်ဝါရီတစ်လလုံး စမ်းသပ်လည်ပတ်

ရွှေပြည်သာမြို့နယ်နှင့်လှော်ကား ဥယျာဉ်အကြား တည်ဆောက်ထား သည့် အမှိုက်မှလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ် သည့်စက်ရုံကိုဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် မှစ၍ လျှပ်စစ်စမ်းသပ်ထုတ်လုပ် လျက်ရှိပြီး ဖေဖော်ဝါရီတစ်လလုံး စမ်းသပ်လည်ပတ်သွားမည်ဖြစ် ကြောင်း သိရသည်။ ယင်းစက်ရုံမှ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ရက်တွင် အမှိုက် ၁၀ တန်ဖြင့် စတင်စမ်းသပ်လည်ပတ် ခဲ့ပြီး တစ်ရက်လျှင် ငါးတန်တိုးကာ လျှပ်စစ်စမ်းသပ် ထုတ်လွှတ်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။

လက်ရှိစမ်းသပ်ကာလအတွင်း ထွက်ရှိလာသည့် လျှပ်စစ်များကို စက်ရုံတွင်းလည်ပတ်ရာတွင်ပြန်လည် သုံးစွဲနေပြီး အမှန်တကယ် စက်ရုံ လည်ပတ် လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ် မည့် ဧပြီလမှသာ မဟာဓာတ်အား လိုင်း သို့ လျှပ်စစ်များ ပို့လွှတ်မည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ထိုစက်ရုံကို ဂျပန်အစိုးရ၏ Joint Crediting Mechanism နည်းစဉ်ဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ချက်အရ ဂျပန် အစိုးရမှ ကန်ဒေါ်လာ ၈ သန်း စိုက်ထုတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့တော်

စည်ပင်မှ ကန်ဒေါ် လာ ၈ သန်း ပါဝင်ကုန်ကျခံ တည်ဆောက်ထား ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ စက်ရုံ မှတစ်နေ့လျှင် အမှိုက်တန်၆၀ ဖြင့် တစ်နေ့လျှင် လျှပ်စစ် ၇၀၀ ကီလို ဝပ်ထုတ်မည်ဖြစ်ကာ စက်ရုံ လည်ပတ်ရန်အတွက် ကီလိုဝပ် ၃၀၀ သုံးစွဲ၍ ကျန်ကီလိုဝပ် ၄၀၀ ကို လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန နှင့်ပူးပေါင်းမဟာဓာတ်အားလိုင်းသို့ ပို့လွှတ်ဖြန့်ဖြူးပေးသွားမည်ဖြစ် ကြောင်း သိရသည်။

News Wave

အစာရှာဖွေရေးအဖွဲ့များ ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ရှင်သန်ရပ်တည်ရန် အခက်အခဲများကြုံတွေ့

ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ရေခဲများအရည်ပျော်ခြင်းများကြောင့် ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များမှာ အစာရှာဖွေရန် ခက်ခဲမှုများကြုံတွေ့လာသည့်အပြင် ရှင်သန်ရပ်တည်ရန်အတွက် အကျပ်အတည်းများစွာရင်ဆိုင်နေရကြောင်း FOX သတင်းဌာနကဖော်ပြသည်။

ယခုနှစ် နွေဦးရာသီတွင် သမိုင်းတစ်လျှောက် အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံအတွင်းသို့ ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ဆုံးရှောက်ရုံသာမက ဆုံးရှုံးမှုများကို အစာရှာဖွေရေးအဖွဲ့များကြုံတွေ့နေရခြင်းဖြစ်သည်။

အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံ ကျွန်းဆွယ်များပေါ်သို့ အစာရှာရန် ရောက်ရှိလာသည့် ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်အရေအတွက်မှာ တစ်သန်းခန့်ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များသည် ရှင်သန်နေထိုင်သည့် ဒေသများ၌ အစားအစာရှားပါးလာခြင်းကြောင့် ထိခံစားနေသည့် ဒေသများသို့ လာရောက်ကာ အစားအစာရှာဖွေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များသည် အရွယ်အစားသေးငယ်သည့် ငါးများကို အဓိကစားသုံးကြပြီး ရှင်သန်

ခဲ့ကြသည်။ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ရှင်သန်ရပ်တည်မှုကို အကြီးအကျယ် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိကြောင်း ပညာရှင်များက သတိပေးထားသည်။ ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ အဓိကစားသုံးသည့် အရွယ်အစားသေးငယ်သော ငါးများ ရှားပါးလာခြင်းမှာ ရေခဲများအရည်ပျော်ခြင်းနှင့် ပင်ပန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ အရွယ်အစားသေးငယ်သည့် ငါးများကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

News Wave

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မည့်စီမံကိန်းများကို တရုတ်အစိုးရဦးစားပေးရန်ဆုံးဖြတ်ဖွယ်ရှိ

တရုတ်အစိုးရသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု ဖြစ်ပေါ်စေမည့်စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေး ရန်ဆုံးဖြတ်ဖွယ်ရှိနေကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅ ရက်က အေဘီစီ သတင်းဌာနတွင် ဖော်ပြထားခဲ့သည်။ တရုတ်အစိုးရသည် ရုရှားနိုင်ငံနှင့် ထိစပ်နေသည့် နယ်စပ်အနီးတွင် တည်ရှိသော ဒါကျင်းပြည်နယ်၌ တည်ဆောက်မည့် အလူမီနီယံ ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံစီမံကိန်းကို ဒေသခံ ၂၀၀ခန့်က ကန့်ကွက်မှု

ကြောင့် ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ပညာရှင်များက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်စေမည့် စီမံကိန်းများကို တရုတ်အစိုးရအနေဖြင့် ဦးစားပေးရွှေ့ဆိုင်းဖွယ် ရှိနေကြောင်း သုံးသပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တရုတ်အစိုးရသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့ကြီးများ၌ လေထုညစ်ညမ်းမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးနောက် တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို ဦးစားပေးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်

သည်။ ပေကျင်းမြို့အပါအဝင်မြို့ကြီးများ၌ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာမီးရှို့မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော လေထုညစ်ညမ်းမှုများသည် ကျန်းမာရေးကိုဆိုးရွားသည့် အကျိုးဆက်များဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိလျက်ရှိကာ တရုတ်အစိုးရသည် လေထုညစ်ညမ်းမှုများကို လျော့ချရန်အတွက် ငွေကြေးသုံးစွဲမှု မြှင့်တင်လျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။

News Wave

မြောင်းရေကအို
 ငါးနိုလို့က
 ချောင်းရေကပျို
 ငါးအိုတို့က
 ဟိုအခါတို့ရွာတစ်ဝိုက်
 ကျားပိုက်တွေနည်း (နဲ)။

မြောင်းရေကငြိမ်
 တိမ်ပါဘိလေး
 ချောင်းရေကတိမ်
 ငြိမ်ပါဘိလေး
 ခုခါမှာဖြင့်
 လူရွာပွားစည်လို့
 ငါးပန်းချီဘယ်ပုံခြယ်လိမ့်
 စပယ်ငုံဘယ်လိုပွင့်
 ရင်နင့်အောင်တွေး။

ရွာကဗျာ
 အခါခါပတ် ...
 ဟာတာတာဘဝင်လှုပ်
 စုပ်တသပ်သပ်။

ပုသိမ်မောင်ရွှေမှု

ပတ်စန်းကျင်ကဗျာ

မြို့ကြီးသစ်သွားပြီ
သစ်တွေပြောင်သွားပြီပဲ

ပင်လယ်ကြီးငန်သွားပြီ
ငါးတွေပျောက်သွားပြီပဲ

တောင်ကြီးမှောင်သွားပြီ
သယံဇာတတွေခန်းသွားပြီပဲ

လမ်းညွှန်မြေပုံအားလုံးရဲ့အရောင်က
အနက်ရောင်

ခြောက်နာရီကျော်ရင်တော့
ငါ့ကိုယ်ငါမီးထွန်းရမယ်။ ။

လူအိမ်

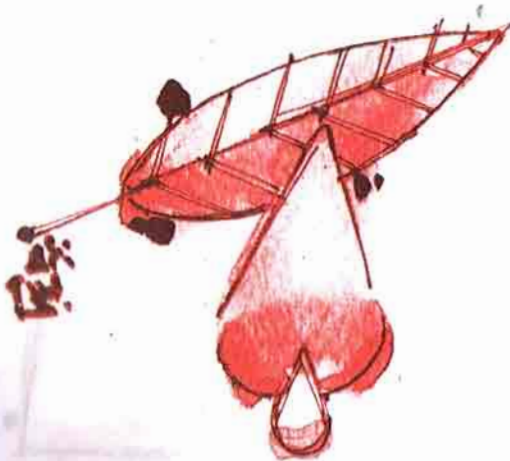

အလှူအတန်း
ဌေးကြည် (စလင်း)

ရာသီခေါင်
တောခေါင်
မိုးခေါင်
တောင်ကတုံးအထပ်ထပ်နဲ့
နှင်းမခတဲ့သစ်ပင်
လွင်ပြင်နဲ့တောင်ကုန်းများပေါ်
သူ့အိပ်မက်တွေဖွက်ထား
ပုလဲလုံးရေ
ရွှေထက်ရှားတဲ့ သင့်တန်ဖိုးကို
ရိုးမတစ်တောလုံးပန်းတွေပွင့်ပြလိုက်စမ်းပါ
ဒါ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့နွေရာသီပါပဲ

အလို
ဟိုရှေ့ကရေတံခွန်
မိုးလိုမခွေ့ မျက်ရည်တွေသွန်လို့။

ဌေးကြည် (စလင်း)

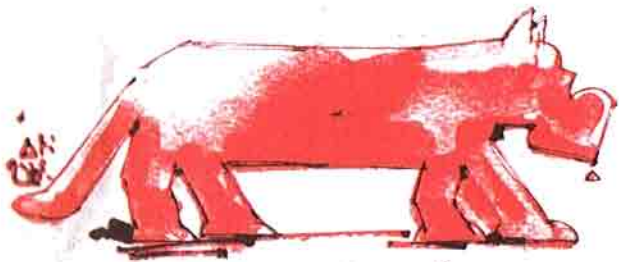
လက်ပံတွေကြွေဖို့ တောင်ဘက်အရပ်ကလေဟာ
 ပင်လယ်ဆီကပြန်ခဲ့တယ်
 အရိုးပြိုင်းပြိုင်း အပွင့်နီနီရဲရဲနဲ့ ခင်ဗျားတွေးခေါ်နေတဲ့
 လူ့ဘဝနွေဦးက တော်တော်လေးလှခဲ့ပုံပါပဲ
 လမ်းတွေ တံလျှပ်တွေမထသေးဘူး
 အစိုးရက တိုင်းသူပြည်သားတွေကို
 သေနတ်နဲ့ထိုးမချိန်သေးဘူး
 စိတ်အရိုင်းတွေက ခန္ဓာထဲအထိ ထိုးထွက်မလာသေးဘူး
 ခြောက်သွေ့ပြီး အထီးကျန်ဆန်တဲ့
 အရောင်ကိုဝှက်ထားပြီး
 နွေဦးဟာ လေရှူးနဲ့ ခင်ဗျားဆီလာခဲ့ပုံပါပဲ
 ထန်းရွက်တွေမိုးထားတဲ့ တဲလေးက အေးမြနေမှာပဲလား
 ရေမရှိတော့တဲ့ ချောင်းကောလေးမှာ
 မြက်ခင်းတွေစိမ်းနေမှာလား
 ဆက်မတွေးဖို့
 စာကလေးတွေ တကျီကျီအော်တဲ့အသံတွေက
 ခင်ဗျားရဲ့စိတ်ကို တားထားပုံပါပဲ
 လူသားဟာ သူ့စိတ်နဲ့ခန္ဓာကိုချွတ်ပြီး
 နွေဦးဆီပြေးဝင်သွားတယ်
 ပြောင်းခင်းထဲက အဝါဖျော့ဖျော့မြက်ခြောက်တွေရှိတဲ့
 ပန်းချီကားထဲ။ ။

မြတ်ဗေ

လှပဝန်းကျင်ပစ္စည်း

ပတ်ဝန်းကျင်ကဗျာ

အိပ်မက်ထဲကအနမ်း ချိုမြရဲ့
လမင်းဟာ ကြောင်နက်လို
လမင်းဟာ လင်းနို့ငှက်လို
လမင်းဟာ မြင်းတစ်ကောင်ပမာ
လည်ဆံမွေးတဖွားဖွားခွာသံပြင်းလှ
တောအုပ်ညိုညို စိမ်းနက်နက်
လက်မောင်းသွေးဖောက်ကြ
ကျွန်ုပ်တို့မြှုပ်နှံထားသော ရတနာပစ္စည်းများ
လွတ်လပ်ရေးရပြီးမှ
တိုင်းပြည်ကောင်းကျိုးအတွက်
ခွဲဝေရန်သဘောမျှ
အရိုးပြာဝိညာဉ်နဲ့ ကျိန်စာ
ဦးချိုထိပ်ဖျား လှံသွားမြားချွန်
နှင်းမှုန်မြှူမဆုံးသော တေးသွား
ရတနာမြေပုံ
ပန်းတွေပွင့်မဲ့နေ
မီးတောက်မီးလျှံထဲ ရဲတိုက်နီနီ
ချစ်သူနှစ်ဦးသား
ပွေ့ဖက်နမ်းရှုပ်ကြ။ ။

မောင်သင်းမိုး

မလေးရှားပြည် အကြမ်းပြင်

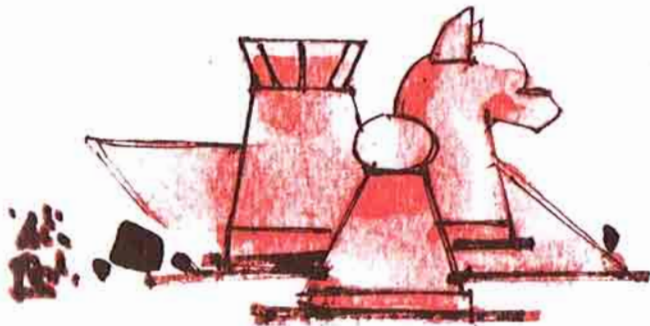

စိုက်ပျိုးမှုတွေ ရိတ်သိမ်းထားချိန်
 လေလွင့်ရွက်ကြွေချာချာလည်
 မွေသမျှ လေပူငွေ့တွေ ခပ်ရိုင်းရိုင်းတိုးဝှေ့
 ကွင်းထက်မှာ တချက်ချက်လှုပ်ခပ်သွားဆဲ
 ရိုးတံခက်လက်ကြပ်ရွနုနုမယ့်
 ရွက်ကြွေတောထဲ
 သားရဲတွေ ကျက်စားလှည့်လည်။

နေရိန်ပူပူအောက်မှာ
 အခိုးချောင်းချောင်းဒေါသတွေနဲ့
 ဘယ်သူတွေကငါ့ကိုတွန်းပို့တာလဲ
 ဒေါသအလျောက် ကမ်းပါးနက်ထဲခုန်ချစေတာ
 ရင်ထဲတလျှပ်လျှပ်
 “နွေ” ဆိုကြောက်နေစေမယ့်
 ဒီမှာရောက်ရပြန်ပြီ။

ပြာမဲ့မဲ့စည်းရိုးတွေ
 ကန္တာရဆူးပင်ပြန်ပြန်ဖုန်ဖုန်တွေ
 ဒလိမ့်ခေါက်ကွေးကတဲ့
 ရာသီရင့်ရင့်တွေ
 အိုမင်းခြင်းတွေဆီခေါ် နေပြီ
 အမှတ်သညာတွေ ရှေ့မဆက်ချင်လောက်အောင်
 နောက်ကြောင်းပြန်ရမယ့်ဇာတ်ဝင်ခန်းတွေဆီ။

အင်ကြင်းနိုင်

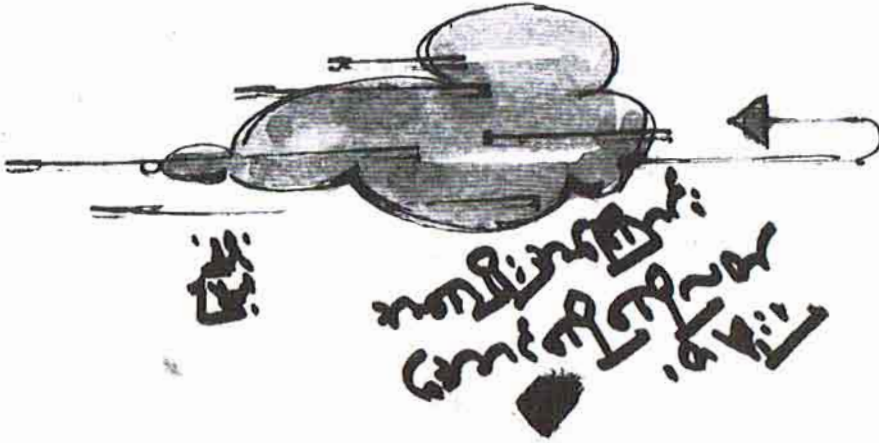

အပူ
ခဲနွမ်းအေးစွန်း၊
မောင်ကျော်သန်း (အာ.တီ.စီ.)

တမာနံ
ပျံ့သင်းရာ
ရွာဒေသ
ထနောင်းမြေ
ရေချမ်းစင်
ရင်အေးခဲ
ပဲပြောင်းဝါ
ရာသီလိုက်
စိုက်ငှက်
ဥဩတွန်
ပင်လက်ပံ
ညံဇရက်
လက်ယက်ကန်း
ထန်းတောမြိုင်
လှိုင်မန်ကျည်း
ဆီးချိုမြ
သနပ်ခါး
ပါးမှာတင်
ယဉ်စစ
နမလေး
ဝေးရပ်နေ
ရွှေညာမှန်း
လွမ်းမိသည်။

မောင်ကျော်သန်း (အာ.တီ.စီ)

မျက်စိကိုဖွင့် နားကိုစွင့်ကြည့်တယ်
 စက်မှုနည်းပညာက စွန့်ထုတ်လိုက်တဲ့
 မီးခိုးငွေ့များအကြောင်း
 ဇီဝနည်းပညာနဲ့ စိုက်ပျိုးထားတဲ့
 သဘာဝလွန်သီးနှံများအကြောင်း
 ဆေးဝါးသုတေသနအတွက် အစမ်းသပ်ခံရတဲ့
 တိရစ္ဆာန်များအကြောင်း
 ဟော ...ဟိုမှာ
 ကားတစ်စီးက
 ကလေးတစ်ယောက်ကို 'ဒုန်း' ခနဲမြည်အောင်
 တိုက်ချလိုက်တာ
 ငါးစိမ်းသည်တစ်ယောက်က
 ငါးတစ်ကောင်ကို 'ဒုန်း' ခနဲမြည်အောင်
 ခုတ်ချလိုက်တာ
 မုဆိုးတစ်ယောက်က

သမင်တစ်ကောင်ကို သေနတ်နဲ့ 'ဒိုင်း'
 ခနဲမြည်အောင် ပစ်ချလိုက်တာ
 အားလုံးဟာ
 ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ်
 ကိုယ့်အပူနဲ့ကိုယ်
 ကိုယ့်ဒုက္ခနဲ့ကိုယ်
 ပြောင်းပြန်စီးတဲ့ရေရှိသလို
 ပြောင်းပြန်တိုက်တဲ့လေလည်းရှိမှာပဲ
 နူးညံ့
 အေးမြ
 လတ်ဆတ်စွာ
 တိုက်ခတ်လာတဲ့ လေပြည်လေညင်းကလေးဟာ
 ခုတ်လှဲခံထားရတဲ့သစ်ပင်တွေကိုမြင်တော့
 ပြန်ကွေ့ထွက်သွားတာ
 ဘယ်သူတွေသိလိုက်သလဲ ...။

အောင်ကိုကိုလတ် (တမူး)

မြောက်ဘက်တောင်ကုန်းဒေသတွင်း

အင်းရွံ့ထုံပြို့တလေး

ညီမင်းထက်

တစ်ချိန်က စွတ်စိုစိမ်းလန်းသစ်တောကြီးပိုင်းတွေရဲ့အလယ်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာတည်က ထည်ဝါဖွံ့ဖြိုးခဲ့တဲ့မြို့လေးပေါ့။ နာမည်က အင်းတော်တဲ့။ ဟောဒီ မြောက်ဘက်တောင်ကုန်း

ဒေသမှာ ကတူး၊ ကနန်း၊ ရှမ်း၊ ဗမာတို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ အတူတကွ နှလုံးလှခဲ့တဲ့မြို့လေးလေ။

မြို့ကလေးရဲ့ ဒေသန္တရ ပထဝီကိုကြည့်လိုက်တော့ နမီး၊ လေးတန်၊

မဲဇာဆိုတဲ့ ချောင်းတွေရဲ့ ရှည်လျားတဲ့ သမိုင်းပုံရိပ်တွေကို တွေ့ရတယ်။ တောင်သုံးလုံးကနေ ချောင်းဖျားခံခဲ့တဲ့ မဲဇာဟာ ဧရာဝတီမြစ်ထဲကို ထီးချိုင့်မြို့အောက်ဘက် ညောင်ပင်သာဆိုတဲ့

www.burmeseclassic.com

မှိုင်းမှုန်ပြာရီ ဝေသီခေါင်ဖျားဆို သလို မြို့ကလေး ရဲ့ ပတ်ပတ်လည်မှာ ကချင်တောင်တန်း၊ ဖက်ဆွတ်တောင်တန်း၊ ကူမင်တောင်တန်း၊ မိုးစွန်းနဲ့ တောင်တန်း၊ တောင်လုံးညို၊ မင်းဝံ တောင်၊ ကျားခေါင်းတောင်တွေဟာ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် ဝဲယာမှတည်လို့၊ တစ်ချိန်က မှိုင်းမှုန် အုပ်ဆိုင်းနေတဲ့တောင်တွေ၊ ကြိုးဝိုင်းတွေရှိခဲ့ပေမဲ့ အချိန်ကာလနဲ့ လောဘ တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စသဘောမှာ စွတ်စိုမှုတွေလည်း ကွယ်ပျောက်သွားကုန်ရတယ်။ ဒီလိုရှည်လျားတဲ့ သမိုင်းပုံရိပ်တွေနဲ့အတူ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့သဘာဝတရားရဲ့ လက်ဆောင်အဖြစ် ရေချိုအင်းကြီးကိုလည်း မြို့ ကလေးဟာ ပိုင်ဆိုင်ထားပြန်တယ်။

ရွာလေးမှာ စီးဝင်ပါတယ်။ နယ်ချဲ့ တော်လှန်ရေးမှာ စောရန်မင်းသား ကြီးဟာ ဟောဒီ မဲဇာမြစ်ဝ ညောင်ပင် သာအနီးမှာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ကို ရွပ်ရွပ် ခွံ့ခွံ့ တော်လှန်ခဲ့တယ်။ အချိန်ကာလ အရ မှတ်တမ်းရာဇဝင်တွေ မလတ် ဆတ်တော့ပေမဲ့ မဲဇာမြစ် (ဒေသ အခေါ်မဲဇာချောင်း) ရဲ့သမိုင်းက ကျွန်တော်တို့ရင်ထဲ ထာဝရကိန်း အောင်းခဲ့ရတယ်။

မှိုင်းမှုန်ပြာရီ ဝေသီခေါင်ဖျားဆို သလို မြို့ကလေး ရဲ့ ပတ်ပတ်လည်မှာ ကချင်တောင်တန်း၊ ဖက်ဆွတ်တောင် တန်း၊ ကူမင်တောင်တန်း၊ မိုးစွန်းနဲ့ တောင်တန်း၊ တောင်လုံးညို၊ မင်းဝံ တောင်၊ ကျားခေါင်းတောင်တွေဟာ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် ဝဲယာမှတည်လို့၊ တစ်ချိန်က မှိုင်းမှုန် အုပ်ဆိုင်းနေတဲ့တောင်တွေ၊ ကြိုးဝိုင်း တွေရှိခဲ့ပေမဲ့ အချိန်ကာလနဲ့ လောဘ တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စသဘောမှာ စွတ်စို မှုတွေလည်း ကွယ်ပျောက်သွားကုန် ရတယ်။ ဒီလိုရှည်လျားတဲ့ သမိုင်း ပုံရိပ်တွေနဲ့အတူ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင် တဲ့သဘာဝတရားရဲ့ လက်ဆောင်

အဖြစ် ရေချိုအင်းကြီးကိုလည်း မြို့ ကလေးဟာ ပိုင်ဆိုင်ထားပြန်တယ်။ မြို့ကလေးရဲ့ အနောက်ဘက်မှာ အလျားသုံးမိုင်၊ အနံတစ်မိုင်ခွဲခန့်ရှိ တဲ့ ရေချိုအင်းကြီးဟာ မြို့ကလေး ရဲ့ဂုဏ်ဒြပ်တစ်ခုပေါ့။ ယခင်က အင်းကြီးပတ်လည်မှာ ကျွန်း၊ ပျဉ်း ကတိုး၊ အင်၊ ကညင်၊ ထောက်ကြံ့၊ သစ်စေး၊ တမလန်း စတဲ့ အဖိုးတန် သစ်တောတွေဟာ အင်းကြီးရဲ့ ရေဝေ ရေလဲကို ကာကွယ်လို့၊ အခုတော့ မမြဲတဲ့လောကခံအဆိုးတွေကို ရင် ဆိုင်ရလို့ သဘာဝအဆီအနှစ်တွေ

လည်း ကွယ်ပျောက်နေပါပြီ။ ဒီအင်းကြီးထဲကို နားရခေါင် ချောင်း၊ နတ်ပေါက်ချောင်း၊ နဘား ချောင်းတို့ ပေါင်းဆုံစီးဝင်ပြီး နတ် မဟုတ်ချောင်းအဖြစ် ပြန်လည် ထွက် ရှိပြီး မဲဇာချောင်းမှ ဧရာဝတီ ရဲ့အသက် ကို ဆက်ပေးပါတယ်။ အင်းကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ လက်ပံကုန်းရွာ၊ တောင်ဘက်မှာ နတ်မဟုတ်ကလေးရွာ၊ အနောက်ဘက်မှာ ပေပင်ရွာ မြောက်ဘက် မှာ သက္ကကျင်းဆိုတဲ့ရွာတွေ ရှိပါတယ်။ ကျေးရွာနေ လူတွေအများစုဟာ အင်းကြီးကို အမှီသဟဲပြုပြီး တံငါလုပ်ငန်း၊

ကောင်းကင်
လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

စီးဝင်တဲ့ချောင်းများရဲ့
ဝဲယာတစ်ဖက်စီမှာ လူတွေစွန့်ပစ်
ထားတဲ့အမှိုက်များဟာ မိုးရာသီ
ချောင်းရေနဲ့အတူ အင်းထဲကို
စီးဝင်ပါတယ်။ ယခုအခါ

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ
ရေချိုအင်းကြီးများ
ရှားပါးနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။
ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအနေ
နဲ့ အင်းမတိမ်ကောရအောင်
စောင့်ရှောက်ရမယ့်တာဝန်ဟာ
ကျွန်တော်တို့ မြို့ကလေးရဲ့
ပခုံးပေါ် ကျရောက်လို့နေပါပြီ။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လို့
ဝမ်းတစ်ထွာအတွက် ရုန်းကန်နေကြ
ရတယ်။ အင်းကြီးထဲမှာ ငါးသိုင်း၊
ငါးကြင်း၊ ငါးမြစ်ချင်း၊ ငါးအုံတုံ၊ ငါးခုံးမ၊
ငါးဖယ်စတဲ့ ရေချိုငါးတွေ လှိုင်လှိုင်
ပေါလို့ပေါ့။

ဝမ်းတစ်ထွာအတွက် အပူအပင်
ကင်းစွာ အမှီသဟဲပြုခဲ့ရတဲ့အင်းကြီး
ဟာ ခုချိန်ခါမှာ အလွန်လျင်မြန်သော
နှုန်းထားနဲ့ တိမ်ကောလာနေပါပြီ။
အင်းလေလံသိမ်းချိန်မှာ ရေသန့်ရှင်း
အောင် ပြန်လည်မလုပ်ဆောင်ခြင်း၊
ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သစ်တောများ
သဘာဝပေါက်ပင်များ ပြုန်းတီးလာ
ခြင်းစတဲ့ အင်းတိမ်ကောရတဲ့ အကြောင်း
များစွာ ရှိနေပါတယ်။ အင်းကြီးထဲကို
စီးဝင်တဲ့ချောင်းများရဲ့ နှစ်စဉ် အနည်
ပို့ချမှုဟာ အဓိကအကြောင်းတစ်ခု
ဖြစ်ပါတယ်။ စီးဝင်တဲ့ချောင်းများရဲ့
ဝဲယာတစ်ဖက်စီမှာ လူတွေစွန့်ပစ်

ထားတဲ့အမှိုက်များဟာ မိုးရာသီ
ချောင်းရေနဲ့အတူ အင်းထဲကို စီးဝင်
ပါတယ်။ ယခုအခါ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ
မှာ ရေချိုအင်းကြီးများ ရှားပါးနေပြီ
ဖြစ်ပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း
ရေးအနေနဲ့ အင်းမတိမ်ကောရအောင်
စောင့်ရှောက်ရမယ့်တာဝန်ဟာ ကျွန်
တော်တို့မြို့ကလေးရဲ့ပခုံးပေါ် ကျ
ရောက်လို့နေပါပြီ။

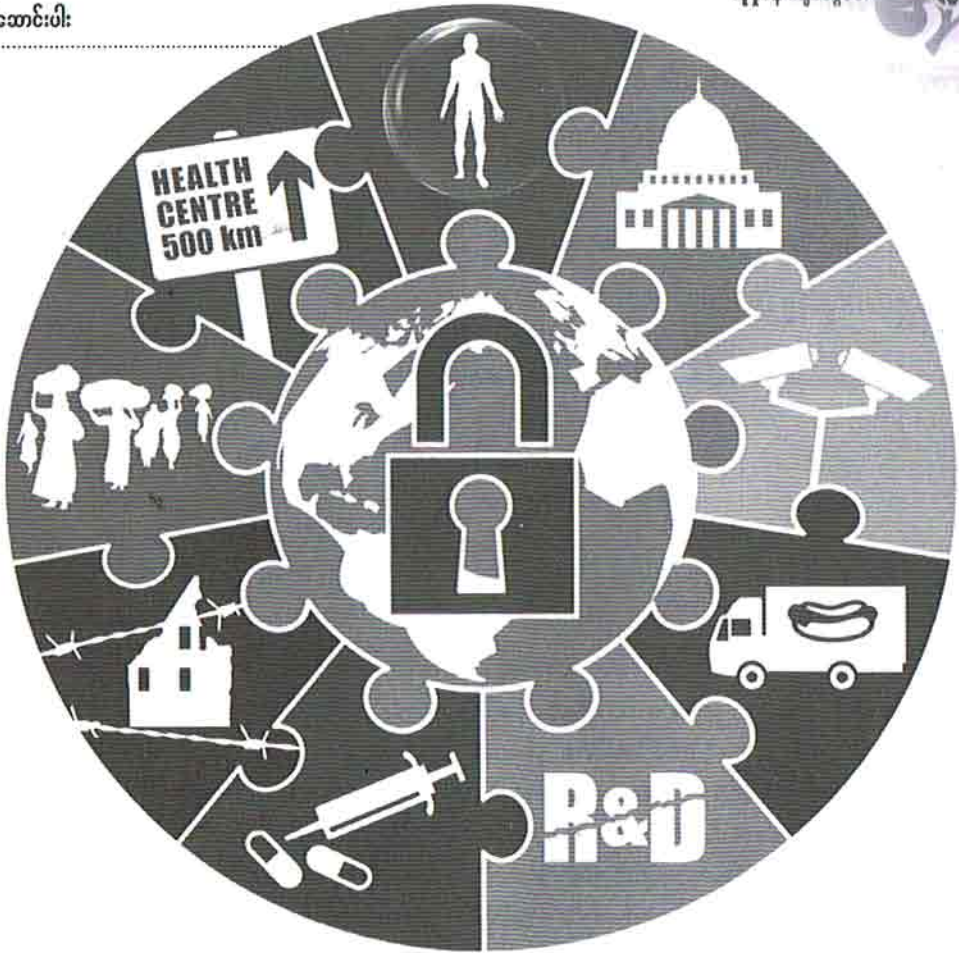
ဆရာမောင်သာချိုရဲ့ ဝါးဘလောက်
သောက်မြစ်သေဆုံးခြင်း ဆိုတဲ့အဖြစ်
မျိုးနဲ့ ကျွန်တော်တို့အင်းကြီး မကြုံတွေ့
အောင် စောင့်ရှောက်ကြရပါမယ်။
မြို့ကလေးဟာ လှပတဲ့သမိုင်းတွေနဲ့
ကျက်သရေရှိလှတဲ့ အဖိုးတန်အင်းကြီး
ကို ပိုင်ဆိုင်ထားတာကြောင့် အခုအထိ
တော့ အင်းရှိတဲ့ မြို့ကလေးပေါ့။

ညီမင်းထက် (အင်းတော်)

www.burmeseclassic.com

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

ကျန်းမာပါစေ ကမ္ဘာပြေ

နေသစ်နီ

ကမ္ဘာပေါ်တွင်ကာကွယ်ဖို့ ကုသဖို့ဆေးဝါးမပေါ်ပေါက်သေးမီ ဖြစ်ပွားလာတတ်သော ရောဂါများသည် အလွန်ကြောက်ဖို့ကောင်းပြီး လူတို့၏ အသက်ပေါင်းများစွာကို ခြွေယူသွားသောရောဂါများလည်းဖြစ်၏။ ခေတ်ကာလများစွာမှာ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သော ထိုရောဂါများတွေဟာ လူ့သမိုင်းကို တုန်လှုပ်စေသော ရောဂါများလည်းဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ လူတွေ၏အသက်ပေါင်းများစွာကို ခြွေခဲ့ကြသောရောဂါများအဖြစ် ပလိပ်ရောဂါ၊ ကျောက်

ရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါ၊ ငှက်ဖျားရောဂါ စသည်ဖြင့် တွေ့ခဲ့ကြရသည်။ မြန်မာပြည်မှာလည်း ဝမ်းရောဂါ၊ ကျောက်ရောဂါ တွေဖြစ်ခဲ့ဖူးရာ လူပေါင်းများစွာ ကျိုးလန့်စာစား ဖြစ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ စာရေးသူတို့ လူမှုနန်းသိစအရွယ်မှာ ကျောက်ရောဂါဖြင့် အသက်မသေဘဲ ကျန်ရစ်ခဲ့သူ ဦးကြီး၊ ဒေါ်ကြီးအရွယ်တွေ၏ မျက်နှာမှာ ကျောက်ပေါက်ရာမှ ကျန်ရစ်ခဲ့သော ချိုင့်ခွက်များကို တွေ့ခဲ့ဖူးသည်။

စာရေးဆရာကြီး ဒင်နီယယ်ဒီဖိုး၏ ရောဂါန္တရ

မြန်မာ့
လူမှုဝန်ကျင့်မဂ္ဂဇင်း

ကမ္ဘာပေါ်၌ ကပ်ရောဂါကြီးများပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ
ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ လူနေထူထပ်လာခြင်း၊
မသန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ၊ မသန့်ရှင်းသော
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ မပြည့်စုံသောအစာအာဟာရ
မပြည့်စုံသောလူနေမှုဘဝနှင့်မလုံခြုံသောကာလများ၌
ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။

ကပ်ရောဂါမှတ်တမ်းစာအုပ်မှာတော့ သွေးလန်ခြောက်ခြား
ဖွယ်ရာ ရွာလုံးကျွတ်သေကြေပျက်စီးသော ကျောက်ရောဂါ
ကပ်ကြီးအကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြထားခဲ့သည်။ လူမမာ
တွေ့သည်းညှုသံ၊ မိန်းမနှင့်ကလေးတွေ၏ငိုကြွေးသံ၊
ရောဂါသည်စခန်းမှ ထွက်ပြေးသူများ၊ လမ်းပေါ်မှာ
မည်သူမှမကောက်ရဲသည့် ပုပ်ပွနေသောလူသေများစသည်
တို့မှာ သွေးပျက်ဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ သို့သော်လည်း
အက်ဒ်ဝပ်ဂျင်နာ (၁၇၄၉-၁၈၂၃) ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှနေပြီး
နွားကျောက်ပေါက်သူများထံမှ ပြည်ကိုယူပြီး ၈ နှစ်သား
ကလေးငယ်ကို ထိုးပေးကာ ကျောက်ကြီးရောဂါရနေသူထံမှ
ပြည်ကိုထပ်ယူပြီး ထိုကလေးကို ထပ်ထိုးပေးခဲ့ပြန်သည်။
တစ်ပတ်ခန့် ကြာခန့် ရင်တမမ စောင့်ကြည့်ခဲ့ရာ ထိုကလေး၌
ဘာမှမဖြစ်သည်ကို အံ့ဩဖွယ်တွေ့ရှိသွားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်
မှ စပြီး ကျောက်ရောဂါကာကွယ်ဆေးကို အောင်မြင်စွာ
ဖော်ထုတ်နိုင်ပြီး၊ ကျောက်ရောဂါကိုပါ ကမ္ဘာပေါ်မှ မောင်း
ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာပြည်မှာ ဝမ်းရောဂါကပ်ဘေးကြီးဖြစ်ခဲ့ဖူး
ရာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးမှ ဝမ်းရောဂါဖြစ်နေသော
ရွာများအား သွားရောက်ပြီး ပရိတ်တရားတော်များရွတ်
ဖတ်ပေးခဲ့သည်ဟုဆို၏။ အနာဂမ်ဆရာသက်ကြီးကတော့
အိမ်ထောင်ရေး၊ စီးပွားရေးကောင်းနေချိန်မှာ ဖျော်ဘွယ်ကြီး
ရွာ၌ဖြစ်သောဝမ်းရောဂါက သူ့အိမ်မှလူနှစ်ဦးအပြင် သူ့
သားနှင့်သမီးကိုပါ သေခြင်းတရားဆီသို့ ဆွဲခေါ်သွားခဲ့သည်။
သူ့သမီးငယ်ဟာ သူ့လက်ပေါ်မှာဆုံးခဲ့ရသည့်အတွက်
ယူကြီးမရဖြစ်ပြီး ဆယ်နှစ်လုံးလုံး တရားရှာထွက်ခဲ့ရာ
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်တွေ့ပြီး နောက်ဆုံး
အနာဂမ်ဆရာတော်ကြီးဖြစ်လာခဲ့ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကမ္ဘာပေါ်၌ ကပ်ရောဂါကြီးများ
ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ လူနေ

ထူထပ်လာခြင်း၊ မသန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေ၊ မသန့်ရှင်း
သောသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ မပြည့်စုံသောအစာအာဟာရ
မပြည့်စုံသောလူနေမှုဘဝနှင့် မလုံခြုံသောကာလများ၌
ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။ မကြာသေးမီသောရာစုနှစ်များမှာ
ပဲ AIDS ကဲ့သို့ သေမိန့်ကျလူလိုဖြစ်ခဲ့သည့်တိုင် ကြာရှည်
စွာ နေနိုင်သေးသော ရောဂါဆန်းများပေါ်လာခဲ့သည်။
ဆင်းရဲသောပတ်ဝန်းကျင်မှာ ထိုရောဂါဟာ ပို၍ဖြစ်ပေါ်
လာရပြီး အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြားလာမှု၊ အသက်ရှင်နေထိုင်
မှုအတွက် ဘဝကိုရေစုန်မော့သူပေါများလာမှု၊ ထိုအခြေ
အနေကိုပံ့ပိုးသောပတ်ဝန်းကျင် များပြားလာမှုကလည်း
ထိုရောဂါကို တိုးပွားစေခဲ့ပြန်သည်။

မိမိတို့နေထိုင်ရာမြို့လေးမှာပဲ တည်းခိုခန်းတွေ
များလာခဲ့သည်။ တချို့တည်းခိုခန်းတွေဟာ မြန်မာပြည်
အရပ်ရပ် တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ စီးမျောသွားလာနေကြသော
လူကုန်သည်မိန်းကလေးများရှိရာ တည်းခိုခန်းတွေဖြစ်သည်။
သည်မိန်းကလေးတိုင်းမှာ ထိုရောဂါရှိသည်ဟု အတတ်
မပြောနိုင်သည်တိုင် ထိုထဲမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်လောက်
က စိတ်မချရလျှင် ထိုတစ်ယောက်ဟာ ရောဂါဖြန့်ဖြူးသူ
ဖြစ်သွားတော့သည်။ ထိုမိန်းကလေးမှနေပြီး ယောက်ျား
တစ်ယောက်၊ ထိုယောက်ျားမှ ၎င်းအိမ်ထောင်သည်၊ ထို
အိမ်ထောင်သည်မှ သူ၏လွယ်ထားရသောရင်သွေးအထိ
ပါ ရောဂါကူးစက်သွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပဲ မိမိတို့
မြို့လေးမှာ မိမိညီမတစ်ဝမ်းကွဲ၏ယောက်ျားက ထိုရောဂါ
ဖြင့် အရင်သေ၏။ ပြီးတော့ မိမိ၏ညီမတစ်ဝမ်းကွဲသေ၏။
သူမ သေတော့ သူမဗိုက်ထဲမှာ ၆ လလွယ်ထားရသော
ကလေးငယ်ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ပိုက်ဆံရှိသောသူငယ်ချင်းတစ်ယောက်
၏ ကားသမားလည်း ထိုရောဂါဖြင့်သေ၏။ ဗြူတီပါလှာ
ဖွင့်ထားသော မိန်းမစိတ်ပေါက်နေသည့် တူတစ်ယောက်

www.burmeseclassic.com

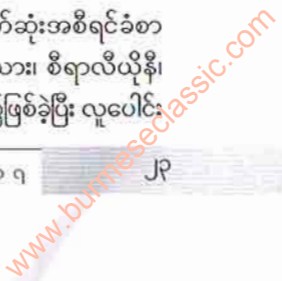

ထိုရောဂါဖြင့်သေ၏။ ဒါဟာ မိမိပတ်ဝန်းကျင်၌ သိရသော အရင်းနှီးဆုံးလူတွေဖြစ်ပြီး မသိရသောလူများစွာလည်း ရှိမှာဖြစ်သည်။ မိမိတို့မြို့လေးက အသိပညာဆင်းရဲပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနဲ့ချာသလောက် ဖြတ်လမ်းဖြင့် စီးပွားရှာသူပေါသောမြို့ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ခါမှာတော့ ငွေရှင်ကြေးရှင်တွေ ဖြတ်လမ်းဖြင့်စီးပွားရှာခြင်းကိစ္စမှာ ဉာဏ်ပညာမဲ့ပြီး အသက်ရှင်ဖို့ ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ငွေလိုနေသူတွေသာ သားကောင်ဖြစ်သွားတာများပါသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်မှာပဲ အာဖရိကနိုင်ငံ ဆာဟာရဒေသ၌ အဖျားရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုအဖျားရောဂါဟာ ၁၉၇၆ မှ ၁၉၇၈ တိုင်အောင် နှစ်စဉ် လူ ၅၀၀ ခန့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၉ ခု မှ ၁၉၈၄ အထိ ထပ်မဖြစ်ခဲ့ဟု ဆိုပါသည်။ ၂၀၁၄ မှာတော့ အာဖရိကတိုက် ကွန်ဂိုနိုင်ငံ မှာ ထိုရောဂါပြန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ စုစုပေါင်း အယောက် ၁၇၀ ဖြစ်ပြီး ၄၃ ယောက်သေဆုံးခဲ့သော ထိုရောဂါက အီဘိုလာရောဂါပင်ဖြစ်သည်။ ထိုရောဂါက ဖျားနာပြီး အနာများလည်းဖြစ်၏။ ရုတ်ချည်းဖျားလာပြီး အားနည်းခြင်း၊ ကြွက်သားများနာကျင်ခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်းများ ဖြစ်တတ်သည့်အပြင် ပျို့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပြင် သွေးယိုစီးမှုများပါ ဖြစ်တတ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုရောဂါက အာဖရိကအလယ်ပိုင်းနှင့် အနောက်ပိုင်းကျေးရွာများမှ စတင်ဖြစ်ပေါ်ပြီး အပူပိုင်းမိုးသစ်တော မှဖြစ်ကြောင်း WHO က ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ရောဂါဖြစ်ခြင်းအတွက် မသေချာသော်လည်း လင်းနို့များဟာ ရောဂါဖြစ်ခြင်း၏ရင်းမြစ်ဟု ယူဆနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ လင်းနို့မှာရှိသည့် ပိုင်းရပ်စ်များက ရောဂါကိုဖြစ်စေခြင်းဟု ကောက်ချက်ချကြသည်။ အာဖရိကအလယ်ပိုင်း တာဘိုနှင့် ကွန်ဂိုဒေသမှ လင်းနို့ ၆၇၉ ကောင်၊ ၄၇၇ ကောင်နှင့် ကျောရိုးရှိ ကုန်းသတ္တဝါ ၁၂၉ ကောင်ကို စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့ကြရာ သစ်သီးစားလင်းနို့များ၌ အီဘိုလာရောဂါကို တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ၌ လင်းနို့များ များပြားလာခြင်း လူများမှ လင်းနို့များအား ချက်ပြုတ်စားသောက်ခဲ့ခြင်းမှ အီဘိုလာရောဂါဖြစ်ခဲ့ခြင်းဟု ဆို၏။ ချက်ပြုတ်စားသောက်ခြင်းဖြင့် မည်သို့မျှမဖြစ်သော်လည်း ကိုင်တွယ်ရာမှပိုင်းရပ်စ်များဝင်ရောက်ကာ အီဘိုလာရောဂါဖြစ်ခဲ့ကြောင်း အင်္ဂလန်နိုင်ငံ Lancaster တက္ကသိုလ်မှ ဇီဝသုတေသနပညာရှင် Derek Getherer က ဆိုခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၅ ဇူလိုင် ၇ ရက် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာအရ အီဘိုလာရောဂါဟာ လိုက်ဘီရီးယား၊ စီရာလီယိုနို၊ ဂူးနီးရာ၊ နိုင်ဂျီးရီးယား စသည်နိုင်ငံများ၌ဖြစ်ခဲ့ပြီး လူပေါင်း

၂၇၃၅၂ ယောက်ဖြစ်ကာ လူပေါင်း ၁၁၁၉၃ ဦး သေဆုံးခဲ့သည်ဟု WHO မှ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့၏။ ထိုထဲမှာ အမေရိကန်မှတစ်ယောက်နှင့် မာလီမှ ၆ ယောက်ပါခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

၂၀၁၅ မေလ၌ တောင်ကိုရီးယားမှာ မားစ် (MARS) ရောဂါဖြစ်ပွားသူတစ်ဦးကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ဇွန်လ ၂၀ ရက်၌ ရောဂါကူးစက်ခံရသူ ၃ ဦးကို ထပ်မံတွေ့ရှိခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း ၁၉၅ ဦးအထိရှိလာကာ သေဆုံးသူ ၂၅ ဦးရှိလာခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ဇွန်လ ၁၈ မှာပဲ အိမ်နီးမှလာသူ အသက် ၇၅ နှစ်အရွယ် အမျိုးသားတစ်ဦး၌ မားစ်ရောဂါဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ နောက်ပိုင်း ဖိလစ်ပိုင်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံ၌လည်း မားစ်ရောဂါဖြစ်ပွားသူများ ထပ်မံတွေ့ရှိခဲ့ပြန်သည်။ မားစ်ရောဂါဟာ ၂၀၁၂ ခုနှစ်က စက်တင်ဘာလကစပြီး ဆော်ဒီအာရေဗျ၌ စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု ဆို၏။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌ ၂၀၁၂ ဧပြီလကပင် ဂျော်ဒန်မှာ စတင်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ထပ်မံအတည်ပြုခဲ့ကြသည်။ မားစ်ရောဂါမှာ ဆောင်းဆိုးခြင်း၊ အဖျားတက်ခြင်း၊ အသက်ရှူကျပ်ခြင်း၊ အချို့လူနာများ၌ ပျို့အန်ခြင်းနှင့် ဝမ်းလျှောခြင်းပါဖြစ်တတ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ထိုရောဂါမှာ အရှေ့အလယ်ပိုင်း အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာဖြစ်ပြီး Middle East Respiratory Syndrome ကိုအတိုကောက်အားဖြင့် MARS ဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကော်ရိုနားအမျိုးအစားဝင် ဝိုင်းရပ်စ်တစ်မျိုးကြောင့်ဖြစ်ပြီး ကုသရန်အတွက် ဝိုင်းရပ်စ်သတ်ဆေးမရှိသေးဘဲ ရောဂါသက်သာရန်အတွက်သာ ကုသမှုခံယူနိုင်သည်။ ရောဂါပြင်းသူများအတွက် အသက်ရှင်ရပ်တည်ဖို့ရန် ကုသမှုမှာ ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများကို အထောက်အကူပြုသည့် ကုသမှုသာရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။

မြန်မာပြည်မှာတော့ ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့အထိ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း သွေးလွန်တုပ်ကွေးသည် (Dangue) ဖြစ်ခဲ့သူမှာ ၁၀၀၈၇ ဦးရှိပြီး သေဆုံးသူ ၄၃ ဦးရှိပြီဟု ဆိုပါသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးသည် ရေကြည်ရေသန့်၌ ပေါက်ဖွားသော ခြင်္ကျားကိုက်ရာမှ ဖြစ်ပွားပြီး နေ့အချိန်၌ ခြင်္ကျားကိုက်ခံရခြင်းပိုများသည်ဟု ဆို၏။ များသောအားဖြင့် ကလေးငယ်များ၌ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီး နောက်ပိုင်းလူကြီးများ၌ပင် သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်လာသည်ကို တွေ့ရှိလာရသည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ်လောက်က စင်ကာပူနိုင်ငံမှာ ၆၅ နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြင့် သေဆုံးခဲ့သဖြင့် စင်ကာပူတွေ တုန်လှုပ်သွားခဲ့ဖူးသည်။ မြန်မာပြည်မှာတော့ နှစ်စဉ်လိုလိုပင် ၂၀၀၇ မှစပြီး သွေးလွန်တုပ်ကွေး ရောဂါဖြစ်လာခဲ့ရာ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပို၍များပြားလာခဲ့ပါသည်။

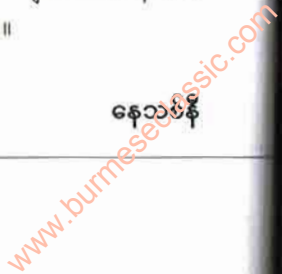
ထိုရောဂါသည်လည်း ယနေ့ထက်တိုင် ကာကွယ်ဆေးမရှိသေးသည့်အတွက် ခြင်္မပေါက်ပွားရန် ခြင်္ကျားမခံရအောင်ပြုလုပ်ခြင်းမှလွဲ၍ အခြားကာကွယ်နည်းမရှိသေးပါ။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်သူ သန်း ၅၀ ရှိကာ နှစ်စဉ် ၂၄၀၀၀ ခန့် သေဆုံးနေကြောင်း WHO မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ယခုထက်တိုင် မြန်မာပြည်မှာ သွေးလွန်တုပ်ကွေး ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေပြီး အနာဂတ်၏ ကလေးငယ်များ သွေးလွန်တုပ်ကွေး၏ဒဏ်ကို အလူးအလဲခံနေရသည်ဖြစ်ရာ ပေါ့ပေါ့ဆဆမနေကြဘဲ ခြင်္ကျားနှင့်ရေးကို ဂရုတစိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

နီမာ (Noma) ဟူသောရောဂါသည် အာရှတိုက်လားအိုနိုင်ငံ၊ တောင်အမေရိကန်နှင့် အာဖရိကတိုက်တို့၌ ဖြစ်ပွားတတ်သော်လည်း နိုင်ဂျာနိုင်ငံမှာတော့ နှစ်စဉ် ၁၄၀၀၀ မှ ၁၈၀၀၀ အထိရှိကြောင်း WHO က ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ထိုရောဂါမှာ အာဟာရချို့တဲ့ပြီး တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းမှုနည်းခြင်း၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုများခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရသော ရောဂါဖြစ်သည်။ တလောကပဲ တောင်ဆူးနှင့် နီမာရောဂါကြောင့် မော်ဂျာဆိုသည့် မိန်းကလေးမှာ ပိုးပေါင်းစုံဝင်ရောက်ပြီး နှုတ်ခမ်းတစ်ခြမ်း၊ နှာခေါင်းတစ်ခြမ်းနှင့် အပေါ်သွားဖုံးများပျက်စီးကာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆင်းရဲမွဲတေမှုများခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းပါးခြင်း၊ လူနေမှုထူထပ်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုအားနည်းခြင်း၊ သန့်ရှင်းစွာသောက်သုံးနိုင်သည့်ရေမလုံလောက်ခြင်း၊ အသက်ရှင်ရပ်တည်မှုအတွက် ဘဝကို ဖြစ်သလိုရုန်းနေခြင်း၊ ငွေရှင်ကြေးရှင်များ၏ ဖြတ်လမ်းနည်းဖြင့် စီးပွားရှာခြင်းများရှိနေသေးသရွေ့ ကမ္ဘာကြီးပေါ်၌ ရောဂါများက လူသားများအား အနီးကပ်ခြိမ်းခြောက်နေဦးမည်ဆိုတာ . . . ။

နေ့သစ်နိ

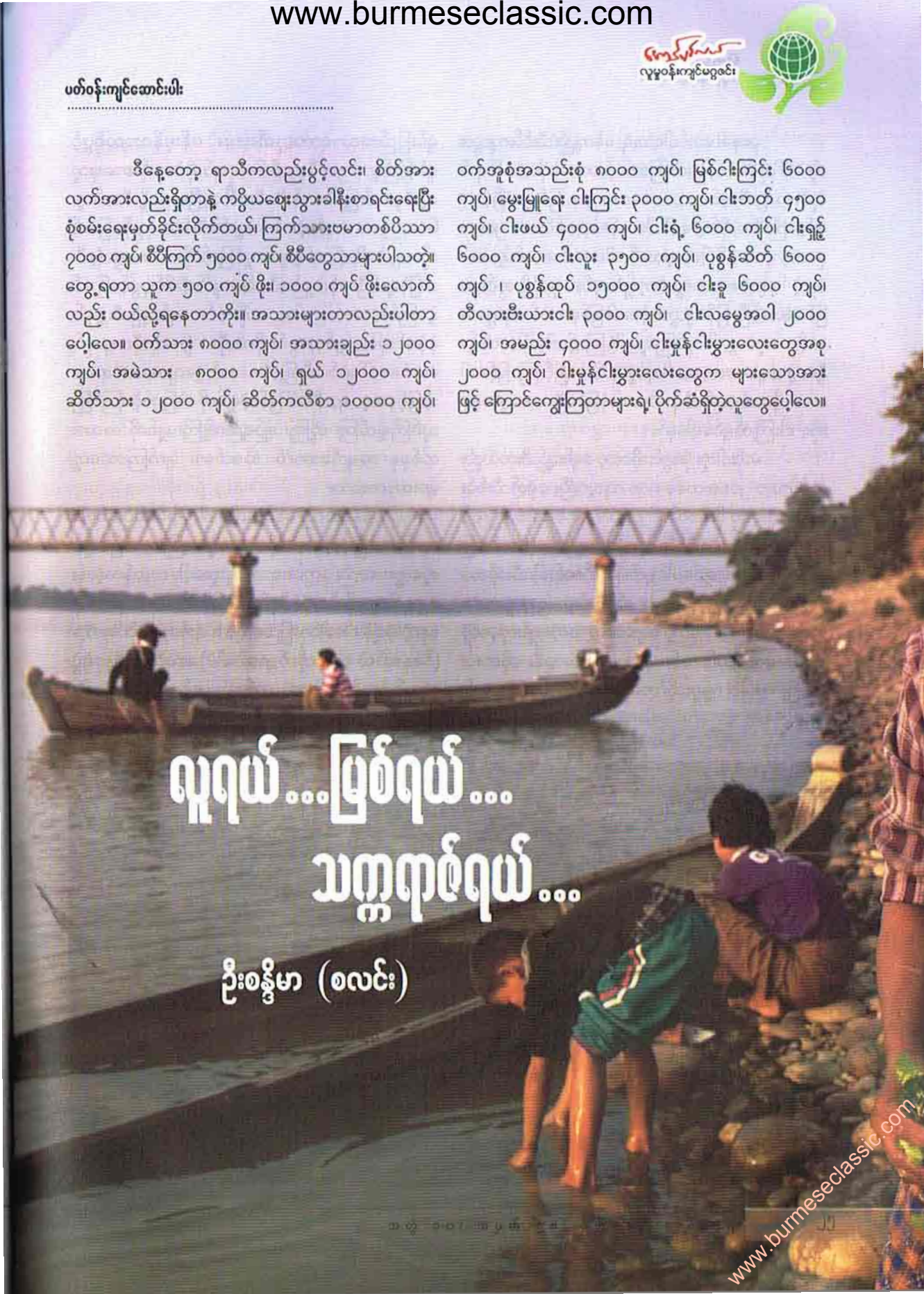
ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

ဒီနေ့တော့ ရာသီကလည်းပွင့်လင်း၊ စိတ်အား
လက်အားလည်းရှိတာနဲ့ ကပ္ပိယဈေးသွားခါနီးစာရင်းရေးပြီး
စုံစမ်းရေးမှတ်ခိုင်းလိုက်တယ်။ ကြက်သားဗမာတစ်ပိဿာ
၇၀၀၀ ကျပ်၊ စိပီကြက် ၅၀၀၀ ကျပ်၊ စိပီတွေသာများပါသတဲ့။
တွေ့ရတာ သူက ၅၀၀ ကျပ် ဖိုး၊ ၁၀၀၀ ကျပ် ဖိုးလောက်
လည်း ဝယ်လိုရနေတာကိုး။ အသားများတာလည်းပါတာ
ပေါ့လေ။ ဝက်သား ၈၀၀၀ ကျပ်၊ အသားချည်း ၁၂၀၀၀
ကျပ်၊ အမဲသား ၈၀၀၀ ကျပ်၊ ရှယ် ၁၂၀၀၀ ကျပ်၊
ဆိတ်သား ၁၂၀၀၀ ကျပ်၊ ဆိတ်ကလီစာ ၁၀၀၀၀ ကျပ်။

ဝက်အူစုံအသည်းစုံ ၈၀၀၀ ကျပ်၊ မြစ်ငါးကြင်း ၆၀၀၀
ကျပ်၊ မွေးမြူရေး ငါးကြင်း ၃၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးဘတ် ၄၅၀၀
ကျပ်၊ ငါးဖယ် ၄၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးရဲ့ ၆၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးရှဉ့်
၆၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးလူး ၃၅၀၀ ကျပ်၊ ပုစွန်ဆိတ် ၆၀၀၀
ကျပ် ၊ ပုစွန်ထုပ် ၁၅၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးခူ ၆၀၀၀ ကျပ်၊
တီလားဗီးယားငါး ၃၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးလမ္ဗေအဝါ ၂၀၀၀
ကျပ်၊ အမည်း ၄၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးမှုန်ငါးမွှားလေးတွေအစု
၂၀၀၀ ကျပ်၊ ငါးမှုန်ငါးမွှားလေးတွေက များသောအား
ဖြင့် ကြောင်ကျွေးကြတာများရဲ့ ပိုက်ဆံရှိတဲ့လူတွေပေါ့လေ။

လူရယ်...မြစ်ရယ်... သတ္တုရယ်...

ဦးစန္ဒိမာ (စလင်း)

လှပဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

ခုနေခါတော်ပါသေးရဲ့၊ မန်ကျည်းသီးစိမ်းကျသွားလို့ ပေါ်တုန်းပေါ်ခါ မက်ကြတာကလား၊ ဝါဆိုလဆန်းရက်တုန်းက နို့ဆီတစ်ဘူး ၁၀၀၀၊ အခု ၂၀၀ ဖြစ်သွားပြီလေ။ မျှစ်လည်းဒီအတိုင်းပဲ ပေါ်ခါစတုန်းက တစ်ပိဿာ ၂၀၀၀၊ ခုတော့ ၄၀၀ ပဲရှိပါတော့တယ်။ ဒါတောင် စလင်းနဲ့မဝေးလှတဲ့ တောတွေကထွက်တဲ့မျှစ်နော်။ ခုလိုမိုးတွင်းမှာ မြစ်ရေတက်ပြီး ပြန်ကျသွားတဲ့အခါ မြစ်နားတစ်တန်းရွာက တချို့ကလူတွေ ငါးလုပ်ကြရဲ့။ ဒါကြောင့် ငါးပေါတတ်ရဲ့။ နို့ပေမဲ့ ဈေးကတော့မပေါ်လှဘူးရယ်၊ ရေမြင့် ကြာမြင့်ပေါ့လေ။ သို့သော်လည်း ဒီရာသီက ငါးစုံမြင်ရပြီး စားဖျော်နေမှ ကိုး၊ ငါးကြိုက်ရင်ပေါ့နော်။

မဆိုးပါဘူး မိုးတွင်းဆိုတော့ ခရမ်းချဉ်သီးကလည်း တစ်ပိဿာ ၂၀၀၀ ကနေ ၈၀၀ ကျသွားပြီ။ ငရုတ်သီးစိမ်း နံနံပင်ဆို ၁၀၀ ဖိုးစိတ်ရင် စားပါလေ။ စားအိုးမကြီးရင် ပေါ့လေ။ ခရမ်းသီး၊ ပဲသီး၊ ဘူးသီး၊ ပဲရှည်သီး (ပဲလင်းမြွေသီး)၊ ရုံးပတ်သီး၊ ချဉ်ပေါင်ရွက်၊ ကြက်ဟင်းခါးသီးဆိုတာတွေလည်း ပေါ်နေပါပြီ။ ကျောက်ဖရုံသီးကတော့ ရှားသေးတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့ ဈေးထဲတွေ့သတဲ့။ ရှမ်းကုန်တွေဖြစ်တဲ့ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ပန်းမုန်လာ၊ မုန်လာဥနီ၊ ဘိုစားပဲ၊ ရွက်ဖြူ၊ ဂျူးမြစ်၊ ဂျူးဖူးဆိုတာတွေကတော့ ဈေးကြီးတယ်။

ရှမ်းပြည်ကလာရတာဟုတ်လား။ ပန်းမုန်လာတစ်ပွင့် ရှမ်းပြည်မှာ ၁၅၀၊ ဒီမှာဆို ၆၀၀ကျပ်ဆိုပဲ။ ခုဆို စာရေးသူတို့ဆီမှာ ဆီးဖြူသီး၊ ဖန်ခါးသီးပေါ်နေပြီလေ။ နို့ဆီတစ်ဘူး ၆၀၀- ၇၀၀ ကျပ်တဲ့။ မန်ကျည်းသီးစိမ်း ပုစွန်ခြောက် သို့မဟုတ် ငါးခြောက်နဲ့ချက်၊ မျှစ်ပြုတ်တို့မလား၊ ရွှေဖရုံသီး ဆီပြန်ချက်ပြီး မန်ကျည်းသီးစိမ်း၊ ငရုတ်သီးစိမ်းပုစွန်ခြောက်နဲ့ကြော်စားမလား၊ ငါးလေးအိုးကပ်၊ ခရမ်းချဉ်သီးနဲ့နှုပ်၊ နံနံပင်အုပ်၊ မျှစ်အကွင်းလိုက်လို့၊ ရုံးပတ်သီးရောနှုပ်၊ မောင်မခေါ်ချက်၊ ဆီးဖြူသီးထောင်းနဲ့လွှေးမလား၊ အထူးသဖြင့်တော့ ရာသီပေါ်ဖြစ်တဲ့မျှစ်ကို ပဲပြုတ်နဲ့ကြော်ကြသုပ်ကြချက်ကြ၊ တို့ကြ၊ ချဉ်ရည်ကျိုကြ၊ မျှစ်ကို အသားတစ်ခုခု အရည်သောက်၊ အဖတ်စား ချက်ကြတာတွေများတာကလား။

ဒီနှစ်လည်း မနှစ်ကလိုပဲ ဝါတွင်းမိုးသိပ်ကောင်းတယ်လေ။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်ကလို ဆည်ကျိုးရေကြီးတာမဖြစ်ဘူး။ လူတွေကလည်း ဒုက္ခမရောက်ကြဘူးပေါ့။ ကဆုန်လဆန်း ၁၂ ရက် ရွာလိုက်တဲ့မိုး ဒီနှစ်များပြောပါတယ်။ ယခုစာရေးနေတဲ့အချိန် ဝါခေါင်လပြည်ကျော် ၆ ရက်အထိဆိုပါတော့။ (ဒီနောက်လ ဆက်တိုက်ရွာတာပါပဲ) စလင်းကုသိနာရုံပွဲကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို တညောင် လေးမျက်နှာပွဲ ဝါဆိုဝါခေါင်

www.burmeseclassic.com

၁၂ ပွဲဈေးသည်တွေ မိုးနဲ့တိုးပြီး ဗွတ်ထဲ သွားမကောင်း လာမကောင်း ရောင်းမကောင်းနဲ့ ညည်းချက်လွန်လို့။

နွေစပါးစိုက်တာနောက်ကျပြီး မိုးများတာရယ်၊ မြစ်ရေလွှမ်းတာရယ်ကြောင့် ဖောင်းလင်း၊ ဘီးဇပ်- ကြူဝန်း၊ ဥယျှစ်၊ တောင်ကန်၊ စကြာငယ်၊ ကျောင်းကုန်း၊ ရွာမှတ်၊ ပေါက်အူကုန်း၊ ပျိုးခင်းကုန်း၊ စဉ့်နုကန်၊ ငှက်ပျောအိုင်၊ အရှေ့ကန်ဘောင်၊ ကန်တိုင်တွေ၊ မြောင်းကောက်စတဲ့ ရွာတွေ ဒုက္ခရောက်ကြသတဲ့။ ရေနစ်တဲ့စပါးတွေက အရောင်မလှတော့ ရန်ကုန်မနော်စပါးတစ်တင်း ၆၀၀၀ ကျပ် ပေါက်နေတာတောင် ရေနစ်စပါးကို ၃၀၀၀ ကျပ်ပဲတဲ့၊ ဒါတောင် ဝယ်မယ့်သူမရှိဘူးဆိုပဲ၊ လယ်ကူလီစရိတ်တွေ၊ မျိုးစရိတ်တွေ၊ ပင်ဖြစ်ဆေး၊ ပိုးသတ်ဆေးဖိုးတွေက မနည်းဘူးတဲ့။ နွေစပါးစိုက်ဖို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀ ရက်မှ ရေပေးလို့ နောက်ကျခြင်းရဲ့ အကျိုးတွေတဲ့၊ တကယ်ပေးရမှာက ဇန်နဝါရီ ၁ ရက် လောက်က စ ရေပေးရင် ဒီပြဿနာမဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ သူတို့က မုန်းဆည်ရေသောက်လယ်သမားတွေပေါ့။

တစ်နေ့သား နေပွင့်တာနဲ့ ကန်ဆွယ်ရွာ၊ ထနောင်းကုန်းရွာဘက်သွားဖြစ်တယ်လေ။ ရွာမရောက်ခင် ကုန်းကမူတွေမှာ မြစ်ရေကြီး ရွာမှာရေနစ်လို့ရှောင်ရင်း တဲထိုးနေကြသူတွေဆီကိုပေါ့။ နယ်ခံဖြစ်တဲ့ ဦးကုန်းက ယာဉ်မောင်းမောင်သန်းထိုက်ကို ခေါ်သွားရတယ်လေ။ ကန်ဆွယ်ရွာ

အနောက် တစ်ပြလောက်မှာရှိတဲ့ ရေဘေးရှောင်တဲတွေက ဦး ၃၀ လောက်ရှိပါတယ်။ ရွာနဲ့မဝေးလှဘူးရယ်၊ ရွာကိုမြင်နေတယ်လေ။ ကမ်းပါးဖဲ့တဲ့ရွာတွေမေးကြည့်တော့ ငွေသောင်၊ သနပ်ကုန်း၊ သဖန်းကုန်းရွာတွေတဲ့။ ဇီးကျွန်း၊ ဆိတ်ကြီး၊ သရက်ကုန်း၊ မရိုးကုန်း၊ ကြည်ကုန်း၊ ရှားတောစတဲ့ရွာတွေကတော့ ကမ်းပါးမဖဲ့ပေမဲ့ ရွာထဲရေဝင်ပါသတဲ့။ တောင်ဘက်တစ်တန်းက ကုန်းတဲ၊ သီးကုန်း၊ ပျိုးခင်းကုန်း၊ စဉ့်နုကန် ဒီရွာတွေလည်း မြစ်ရေရောက်ပြီး တလင်းကုန်း၊ ပေါက်လေးပင် စတဲ့ရွာတွေကတော့ ကမ်းပါးဖဲ့လို့ ရွှေနေရပြီတဲ့။

ကန်ဆွယ်ရွာအနောက်ဘက်ကုန်းက မြစ်ရေရှောင်သူတွေဆီကအပြန် သိပ်မဝေးလှတဲ့ ထနောင်းကုန်းရွာက မြစ်ရေရှောင်တဲတွေဘက် နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်ခဲ့ပါလေရော။ ဒီကုန်းမှာ တဲပေါင်း ၆၀ ကျော်ရှိရဲ့။ လူတွေရော၊ နွားတွေရော၊ ဝက်တွေကြက်တွေရောပေါ့။ ထနောင်းကုန်းရွာနဲ့ ဒီကုန်းနဲ့ တစ်မိုင်ပျော့ပျော့ဝေးသတဲ့။ ထနောင်းကုန်းရွာကလာနေကြတာများပြီး စမ်းတွင်း၊ စစ်ကုန်း- နို့ရင်းကုန်းရွာတွေကလည်း တချို့တလေ အနည်းစုလာရောက်နားခဲ့ကြဆိုပဲ၊ ထနောင်းကုန်းရွာနဲ့ ကန်ဆွယ်ရွာက တောင်ဘက်မြောက်ဘက်ဟာကိုး၊ သိပ်မဝေးလှဘူးရယ်။ စလင်းနဲ့ ၄ မိုင်လောက်ဝေးပါသတဲ့။ ကန်ဆွယ်ရွာ

ကျွန်ုပ်တို့
လူမှုဝန်းကျင်ပဋိပက္ခ

“ဒီနှစ် မြစ်ရေကြီးတာ ပိုဆိုးတယ်။ ရွာထဲကလူ တစ်ရပ်နှစ်တာ ဒီကုန်းမှာလား။ တစ်လကိုးသီတင်းနေရတော့တာပေါ့။ ဒီနှစ်တောင်သူတွေ စပါးထောင်ပြီးသား ပျိုးခင်းတွေ မြစ်ရေနှစ်တာ တင်း ၆၀၀ လောက်ရှိမယ်။ နောက်ထပ်ထောင်တာတွေလည်း မြစ်ရေတော့လွတ်ပါရဲ့။ မိုးနဲ့တွေ့ပြီး ပျက်တဲ့ဟာပျက်တယ်။ ချည်နဲ့တာချည်နဲ့တယ်။ ဒီတော့ တောတွင်း၊ မိုးဝန်း၊ မင်းတဲ၊ ကြက်သကိုင်၊ ထူးပေါက်၊ ဝက်သိုက်၊ အရာတော်၊ ရှမ်းစု- ပန်းပဲစုရွာတွေသွားပြီး ပျိုးဝယ်ရရော၊ ပျိုးကရွားတော့ တစ်ဆုပ် ၁၀၀ ကျပ် ပေးရ တယ်။ မနှစ်က ၄၅ ကျပ်ရယ်။ ကားခ- လှည်းခ၊ လူနဲ့ ထမ်းပိုးသယ်ခဆိုတာတွေလည်းရှိရဲ့။

ကြီးရွာလေးက အိမ်ခြေ ၃၀၀၊ ထနောင်းကုန်းရွာက အိမ် ၄၀၀ ရှိပါသတဲ့။ သိချင်တာလေးတွေမေးကြည့်တဲ့အခါ-
“ဒီနှစ် မြစ်ရေကြီးတာ ပိုဆိုးတယ်။ ရွာထဲကလူ တစ်ရပ်နှစ်တာ ဒီကုန်းမှာလား။ တစ်လကိုးသီတင်းနေရ တော့တာပေါ့။ ဒီနှစ်တောင်သူတွေ စပါးထောင်ပြီးသား ပျိုးခင်းတွေ မြစ်ရေနှစ်တာ တင်း ၆၀၀ လောက်ရှိမယ်။ နောက်ထပ်ထောင်တာတွေလည်း မြစ်ရေတော့လွတ်ပါရဲ့။ မိုးနဲ့တွေ့ပြီး ပျက်တဲ့ဟာပျက်တယ်။ ချည်နဲ့တာချည်နဲ့တယ်။ ဒီတော့ တောတွင်း၊ မိုးဝန်း၊ မင်းတဲ၊ ကြက်သကိုင်၊ ထူးပေါက်၊ ဝက်သိုက်၊ အရာတော်၊ ရှမ်းစု- ပန်းပဲစုရွာတွေသွားပြီး ပျိုးဝယ်ရရော၊ ပျိုးကရွားတော့ တစ်ဆုပ် ၁၀၀ ကျပ် ပေးရ တယ်။ မနှစ်က ၄၅ ကျပ်ရယ်။ ကားခ- လှည်းခ၊ လူနဲ့ ထမ်းပိုးသယ်ခဆိုတာတွေလည်းရှိရဲ့။ ကူလီစရိတ်က အတော်တောင့် တာပါ။ ခု ဒီတဲတွေပဲကြည့်လေ၊ မိုးထားတဲ့ မိုးကာတစ်ဆုပ် ၁၈ ပေပတ်လည် ၁၈၀၀၀၊ ၂၀၀၀၀ ကျပ် နည်းရောလား”

“အလုပ်သမားခဆိုတာတွေလား၊ အမျိုးသား တစ်ယောက် ကန်သင်းနားပေါက်ခ မနက် ၂၀၀၀၊ (၁၀) နာရီသိမ်းရော၊ နွားနဲ့ထွန်တာ တစ်မနက် ၆၀၀၀ ကျပ်၊ စက်နဲ့ထွန်တာ တစ်ယောက်စိုက် ၃၀၀၀ ကျပ်၊ တစ်ဧက ၁၅၀၀၀ ကျပ်၊ ကောက်စိုက်ခ ၂၅၀၀ ကျပ်လောက်တော့ စီမှာပေါ့နော်၊ ပေါင်းနုတ် ပဲကောက်လိုမျိုးကျတော့ တစ်မနက် ၁၀၀၀ ကျပ်ပါပဲ။ အမျိုးသားပျိုးနုတ်ခက လူတစ်ယောက် မနောသုပျိုးစပါးဆိုရင် ပျိုးဆုတ် ၁၀၀ ငွေ ၆၀၀ ကျပ်ပေးရတယ်။ ဧရာပဒေသာလိုမျိုးကျတော့ အားစိုက်နေရလို့ ၇၀၀ ကျပ်ပေးရတယ်လေ”

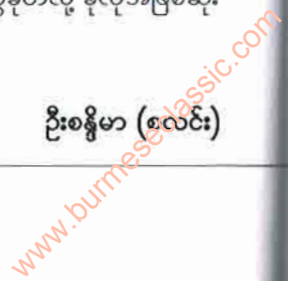
ဟိုမေးဒီမေးနဲ့ စိတ်မညစ်ဘူးလားဆိုတော့ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးပဲ ဖြေဆိုပါတယ်။

“ထူးလည်းမညစ်တော့ဘူးဘုရား၊ ဒီအရပ်က

ဒါမျိုးတွေ နေကျဟာကို၊ နှစ်စဉ်မဟုတ်တောင် ၂ နှစ် တစ် ကြိမ် ၃ နှစ်တစ်ကြိမ်လိုမျိုးတွေ နေရတဲ့ဥစ္စာ၊ နောက်ပြီး ခုလိုရေတက်မှ နန်းတင်မြေဆီမြေနှစ်ကျန်ပြီး လုပ်သီးကိုင် စားရတာဟုတ်လား၊ ဒါတွေပြီး စိတ်ညစ်နေလို့ကော ဘာအကျိုးထူးလာမှာမှတ်လို့၊ ပြီးတော့ ကိုယ်တစ်ယောက် တည်းဖြစ်တာလည်းမဟုတ်ဘူး၊ အများဖြစ်နေတဲ့ဟာ၊ နေနေကျ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ယာမဟုတ်တော့ သောက်ရေကစ ချက်ရေးပြုတ်ရေး နေထိုင်ရေးကအစ အဆင်မပြေတော့ ဘူးပေါ့ဘုရား။ ဒီလိုဘေးတွေကြောက်ပြီး တခြားပြောင်းရွှေ့ သွားပြန်တော့လည်း လူသစ်နေရာသစ်၊ လုပ်စာသစ်မို့ အဆင်ပြေမှာမဟုတ်ဘူး။ ခုဟာက ကိုယ့်မိဘဘိုးဘွားတွေ ခေါင်းချသွားတဲ့နေရာ၊ ကိုယ်မွေးဖွားရာဇာတိချက်မြှုပ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် စည်းစည်းလုံးလုံးရှိတယ်လေ၊ ကိုယ့် ရပ်ကိုယ်ရွာ၊ ကိုယ့်ဘုရား၊ ကိုယ့်ကျောင်း၊ ကိုယ့်တန်ဆောင်း ဆိုတဲ့အစွဲကလည်းရှိနေတော့ တစ်ဖဝါးမခွာချင်ဘူးပေါ့ ဘုရား”

သူတို့ကြည့်ရတာ စိတ်ညစ်ပုံမပေါ်ဘူးရယ်၊ စာရေးသူမျက်စေ့အောက်မှာပဲ မြောင်းထဲရေခိုးသူ၊ နွားစာ စဉ်းသူ၊ နွားစာကျွေးသူ၊ ချက်ပြုတ်သူ၊ လျှော်ဖွပ်သူ ကိုယ့် အလုပ်နဲ့ကိုယ် ဟုတ်လို့။ ကလေးတွေကလည်း အုပ်စုလိုက် ဆော့လို့၊ အစုတ်အပြုံချုပ်သူနဲ့ ဖာထေးသူ၊ တစ်ယောက် ခေါင်းတစ်ယောက်သန်းရွာသူနဲ့ တချို့ဖျား ဖုန်းကလိတောင် နေလိုက်သေး။ ဘာမှဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမရှိသလိုပါလားနော်။ ပြန်ခါနီးပြောပြရသေးတယ်။ မြစ်ကြီးက သူ့ဘာသာနေတာ၊ လူတွေက ဆည်တွေတစ်တွေပိတ်ဆို့လုပ်၊ သောင်ထွန်းနေ တာတွေဖြိုမပစ်လို့ သစ်တောတွေခုတ်လို့ ခုလိုအဖြစ်ဆိုး တွေ့နေကြတဲ့အကြောင်း။

ဦးစန္ဒီမာ (ဧလင်း)

ပတ်ဝန်းကျင်အက်ဆေး

ဘဝထဲကစမ်းချောင်းလေး

သိုးစိမ်း

မိုးကာလအစောပိုင်းလောက်မှာ ဖေဖေနေမကောင်းလို့ အိမ်ကို တစ်ခေါက်ပြန်ဖြစ်တယ်။ ရွာထဲကို စဝင်တာနဲ့ မမျှော်လင့်ဘဲ 'ကတုံး' နဲ့တွေ့တယ်။ 'ကတုံး' ဆိုတာက ရွာမှာ တံငါသည်တစ်ပိုင်း။ ဟုတ်တိပတ်တိမဟုတ်ပေမဲ့ ရွာမှာရှိတဲ့ ချောင်း၊ မြောင်း၊ အင်းမှန်သမျှ ရှိတဲ့ငါးတွေက ကတုံးကြောက်ကြမှာ။ ကတုံးက မိုးအထာ၊ ရေအထာ၊

ဒေသအထာသိတော့ ငါးကို သူများလို ပင်ပင်ပန်းပန်းမဖမ်းဘူး။ အထာပဲလေ။ ကျွန်တော်ရွာကိုစဝင်တော့ ကတုံးက ကျွန်တော်တို့အိမ်နားမှာရှိတဲ့ စမ်းချောင်းလေးအနားမှာ ထိုင်နေတယ်။ မိုးတွေကလည်း သည်းသည်းမည်းမည်းရွာချက်တော့၊ ကျွန်တော်သိလိုက်ပြီ။ ကတုံး ငါးလာကောက်တာ။ မိုးဦးကျ မိုးကောင်းလို့ကတော့ စမ်းချောင်းလေး

မှာ တစ်ဧွေလုံး ဘယ်နေရာမှာရှိနေမှန်း မသိတဲ့ ငါးပြေမတွေ ကုန်းပေါ်ကို ခုန်တက်တော့တာ လိုက်ကောက်ရုံလေးတင် လွယ်မယ်လို့တော့ မထင်နဲ့နော်။ ကျွန်တော်အရှေ့ကပြောခဲ့သလို အထာလေးတွေတော့လိုတယ်။ ဒါကြောင့် သူများတွေလိုက်မလုပ်တာပေါ့။

ဒီစမ်းချောင်းလေးအကြောင်းကို

www.burmeseclassic.com

စမ်းချောင်းလေးတွေ၊ အင်းတွေ၊ ချောင်းတွေအတော်များများဟာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနဲ့ ရင်ဆိုင်နေသလိုနေမှာပေါ့နော်။ လူတွေက ခေတ်သစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု နဲ့ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါ အမေအိမ်လွမ်းတာတို့၊ အထီးကျန်တာတို့၊ မျှော်လင့်ချက် ပျောက်ဆုံးတာတို့ စသည် စသည်များနဲ့ ရုန်းကန်နေရသလိုပဲ စမ်းချောင်းလေးတွေ၊ အင်းအိုင်လေးတွေဟာလည်း ဘဝပျောက်ဆုံးတာတို့၊ မနိုင်ဝန်ထမ်းနေရတာတို့၊ ငိုကြွေးရတာတို့ ကြုံတွေ့နေမပေါ့လေ။

ကျွန်တော် အစိမ်းရောင်မှတ်စုမှာ ရေးဖူးတယ်။ ဇရာရနေတဲ့ အမယ်အိုကြီး တစ်ယောက်လိုပေါ့ဗျာ။ အလင်းအိမ်စာအုပ်တိုက်ကထုတ်တဲ့ စမ်းချောင်းကလေးဆိုတဲ့ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှာလည်း ရန်ကုန်မြို့ရဲ့ စမ်းချောင်းချောင်းကလေးအကြောင်းကိုဖတ်မိတော့ ရန်ကုန်သားက အဲဒီစမ်းချောင်းကလေးကို လွမ်းမိတယ်။ (အန်တီရေချယ်ရေး တယ်ထင်)။ စမ်းချောင်းတွေကို ကယ်တင်ဖို့ မြို့တော်ဝန်ကောင်းလေးများ ရနိုင်မလားလို့ စိတ်ကူးယဉ်မိတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေ ဆင်ခြင်ခြင်းရှိရဦးမယ်ပေါ့ (ကိုတာ လေသံဖြင့်) ထားပါတော့လေ သိချင်ရင်တော့ အလင်းအိမ်ကိုဆက်သွယ်ပေါ့။

စမ်းချောင်းလေးတွေ၊ အင်းတွေ၊ ချောင်းတွေအတော်များများဟာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနဲ့ ရင်ဆိုင်နေသလိုနေမှာပေါ့နော်။ လူတွေက ခေတ်သစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုနဲ့ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါ အမေအိမ်လွမ်းတာတို့၊ အထီးကျန်တာတို့၊ မျှော်လင့်ချက် ပျောက်ဆုံးတာတို့ စသည် စသည်များနဲ့ ရုန်းကန်နေရသလိုပဲ စမ်းချောင်းလေးတွေ၊ အင်းအိုင်လေးတွေဟာလည်း ဘဝပျောက်ဆုံးတာတို့၊ မနိုင်ဝန်ထမ်းနေရတာတို့၊ ငိုကြွေးရတာတို့ ကြုံတွေ့နေမပေါ့လေ။ ချစ်တဲ့သူကို နားလည်ချင်ရင် ချစ်တဲ့လုံးသားနဲ့နားထောင်

မှပဲ နားလည်နိုင်သလိုမျိုးလား။ စမ်းချောင်းလေးတွေရဲ့ ဖြစ်တည်မှုကို သိလိုရင် ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့မှ ဖြစ်လိမ့်မယ်ထင်တယ်။ တချို့ဝန်းကျင်ဆရာကြီးတွေကတော့ သဘာဝကြောင်းသိချင်ရင် သဘာဝထဲမှာပဲနေလို့ ပြောသလိုပေါ့။ (ဒီနေရာမှာ သိမှုကိုပြောချင်တာထက် ခံစားမှုကို ပိုပြီးညွှန်းလိုကြောင်းပါ) ထားပါတော့ဗျာ။ လျှောက်ပြောနေတာနဲ့ လိုရင်းမရောက်တော့ဘူး၊ ဆက်မယ်။

ကတုံးက ကျွန်တော်တို့ကိုတွေ့တော့ အားတက်သရောနဲ့ (ငယ်သူငယ်ချင်းကို) အရက်တိုက်ခိုင်းတော့တာပဲ။ ကျွန်တော်က ငြင်းတော့ ငါနဲ့လဲမယ်တဲ့။ ငါးပြေမလေးက ဆယ်ကောင်ကျော်ကျော်ရယ်။ အခြားတို့လီ မုတ်စငါးလေးတွေနဲ့ပေါင်းရင် သုံးဆယ်သားလောက်တော့ရှိမယ်ထင်တယ်။ “ငါ့ကောင်ကတော့ လုပ်ပြီ။ မင်းအိမ်စားဖို့ပဲ ယူပါကွယ်။ မင်းသောက်ချင်ရင် တစ်ပိုင်းဖိုး သုံးရာလောက်တော့ ငါ မဆင်းရဲသေးပါဘူး။ ရော့ အင့်ပါလေ” သို့တိုင် စမ်းချောင်းလေးအကြောင်း ကတုံးကတော့ အစဆွဲထုတ်ပြီ။

ငယ်ဘဝသင်ယူမှုမှာ ဒီစမ်းချောင်းလေးက အတော်များများပါခဲ့တယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။ လူကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ရေထဲပစ်ချပြီး ရေကူးတတ်စေခဲ့တဲ့နေရာလေ။ ကျွန်တော်

တို့လည်း ရေမွန်းတာတွေရော ကြောက်တာတွေရော ရေထဲပစ်ချတဲ့ လူကြီးတွေကို အော်ဟစ်ဆဲဆိုထွက်ပြေးရင်းပဲ ရေကူးတတ်ကုန်တော့တာပဲ။ ကျွန်တော်တစ်ယောက်ပဲလားလို့မေးမဟုတ်ဘူး။ (တစ်ရွာလုံးနီးပါးမှာပါရှိတဲ့ ကလေးတွေ အကုန်နီးပါးပါပဲ) သိတယ်မဟုတ်လား မြို့မဟုတ်တော့ ဖေဖေတို့ မေမေတို့ ကစားကွင်းပို့စရာမလိုဘူးလေ။ (တီဗွီခေတ်မဟုတ်တော့ ကစားကွင်းလိုက်ပို့ဖို့ မပူဆာတတ်ဘူးလေ) ဒီစမ်းချောင်းလေးက တစ်ရွာလုံးရဲ့ ကလေးကစားကွင်း (လူကြီးတွေလည်း ကစားတယ်) ကျောင်းကပြန်လာရင် ရေကူးတယ်။ ဇရာချိုးတယ်။ ဂုံမင်းတူးတယ်။ အိုးပုတ်သီးတွေခူးစားတယ်။ ရေထဲမှာ စိန်ကြေး

www.burmeseclassic.com

တမ်းကစားတယ်။ တူတူပုန်းတမ်း
ကစားတယ်။ လျှို့ကြီးတစ်ခုလုံး
ကျွန်တော်တို့ ကလေးတစ်သိုက်
မရောက်တဲ့နေရာ မရှိဘူး။ ကျွန်တော်
တို့စွန့်စားကြတယ်။ နောက်ကျွမ်းတွေ
ရှေ့ကျွမ်းတွေ ပစ်တယ်။ ဒိုင်ပင်ထိုး
တယ်။ လူကြီးကတော့ ငါးများတယ်။
ရေစံချိုးကြတယ်။ မိသားစုဝင်ငွေ
အတွက်။ ဒါ့အပြင် သစ်ခတ်တယ်။
ကြိမ်ခတ်တယ်။ ထင်းခတ်တယ်။
ကျွန်တော်တို့ မိသားစုအတွက်လည်း
ဒီစမ်းချောင်းလေးက အစာရဲ့အရင်း
အမြစ်၊ ဉာဏ်ပညာရဲ့ အရင်းအမြစ်ဖြစ်
လို့။ မိသားစုအတော်များများရဲ့
အစာအရင်းအမြစ်။ အိမ်နောက်ဖေး
မှာ စေးဆိုင်တည်စရာကို မလိုတာ။
ငါးလား အချိန်အနည်းငယ်ပေး။
မိသားစုတစ်စုတော့ ရတာပဲ။ ဟင်း
ရွက်လား၊ အချိန်အနည်းငယ်ပေး
ရတာပဲ။ လျှို့တစ်ခုလုံးက ပေ ၃၀၀၀
လောက်ကျယ်မယ်ထင်တယ်။ အထက်
မှာတော့ ဆည်တစ်ခုပိတ်ထားတယ်။
ရေအရင်းအမြစ်အသုံးချရေးဆိုလား။

ဘာအတွက်ဆိုလားမသိဘူး။ သိတာ
တော့ ဆည်ပိတ်ထားတဲ့နေရာကို
သွားလို့မရဘူး။ ဖမ်းတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ
ငါးကြီးတွေရှိတယ်တဲ့။ ခိုးပြီး လက်ကွန်
ပစ်တဲ့သူတွေပြောတာ ကြားဖူးတယ်။
ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီက ဇရစ်တွေကို
နှုတ်ဖျော့တယ်။ ဘယ်သူမှာလည်းမစားရ
ဘဲနဲ့ ရင်တုန်ရောပေါ့။ အဲဒီက သစ်တွေ၊
ကြိမ်တွေ၊ ဝှံ့မင်းတွေ၊ ဖလံတောင်ငွေ
တွေ မစားရ၊ မသုံးရနဲ့ပေါ့။ ဒါနဲ့များ
ရေအရင်းအမြစ်အသုံးချရေးအတွက်
လားမသိဘူး။ ခုတော့ အသုံးချရေး
က စမ်းချောင်းလေး အထက်ကနေ
အောက်ဆင်းလာတယ်။ စမ်းချောင်း
လေးတစ်ခုလုံးပါပဲ။ အားလုံးကို
အသုံးချတော့တာ။ အသုံးကျလား
မကျလားတော့ မသိဘူး။
သိတာတော့ ကတုံးရဲ့ အိုးလေး
ထဲက သုံးဆယ်သားရှိတဲ့ငါးလေး
တွေရယ်၊ နောက်ကျီနေတဲ့စမ်းရေလေး
တွေရယ်၊ ပခုံးပေါ်မှာထမ်းထားရတဲ့
ဘဲခြံတွေရယ်၊ မြေဖို့ဆောက်ထားတဲ့
အိမ်ယာကွက်တွေရယ်၊ စမ်းချောင်း

လေးနဲ့ ခေတ်ကလေးတို့ရဲ့ ကျိုးတိုး
ကျဲတဲဆက်ဆံရေးရယ်၊ မြက်ရိုင်းများ
အနိုင်ရသွားတဲ့ စမ်းချောင်းလေးရဲ့
နာကျင်မှုရယ်၊ ဆပ်ပြာမှုန့်အိတ်ခွံ၊
မုန့်ခွံတွေပိတ်နေလို့ သွေးစီးနှုန်းမမှန်
တော့တဲ့ နှလုံးသားတစ်ခုရဲ့ရောဂါ
ရယ်။
တစ်ချိန်တုန်းက စမ်းရေကျသံ
နောက်ခံမှာ တိမ်တွေကိုကြည့်ပြီး
သာယာခွဲဖူးတဲ့ ကျွန်တော်ကတော့
အသုံးချရေးနောက်ကွယ်က စမ်း
ချောင်းလေးရဲ့အဖြစ်အပျက် နောက်ကျီ
နေတဲ့ ရေပြင်ကိုကြည့်ရင်း စမ်းချောင်း
လေးရဲ့ မမှန်နိုင်တော့တဲ့ ရင်ခုန်သံကို
နှလုံးသားဖြင့် နားလည်ရင်း “ကတုံးရေ
နောက်နှစ် မင်း ငါးနှစ်ဆယ်သားရဖို့
သိပ်မသေချာတော့ကြောင်း” ကြားစေ
ချင်စွာဖြင့် . . .
တို့တွေနားမှာရှိတဲ့ စမ်းချောင်း
လေးများ ရှင်သန်နိုင်ကြပါစေ။

သိုးစိမ်း

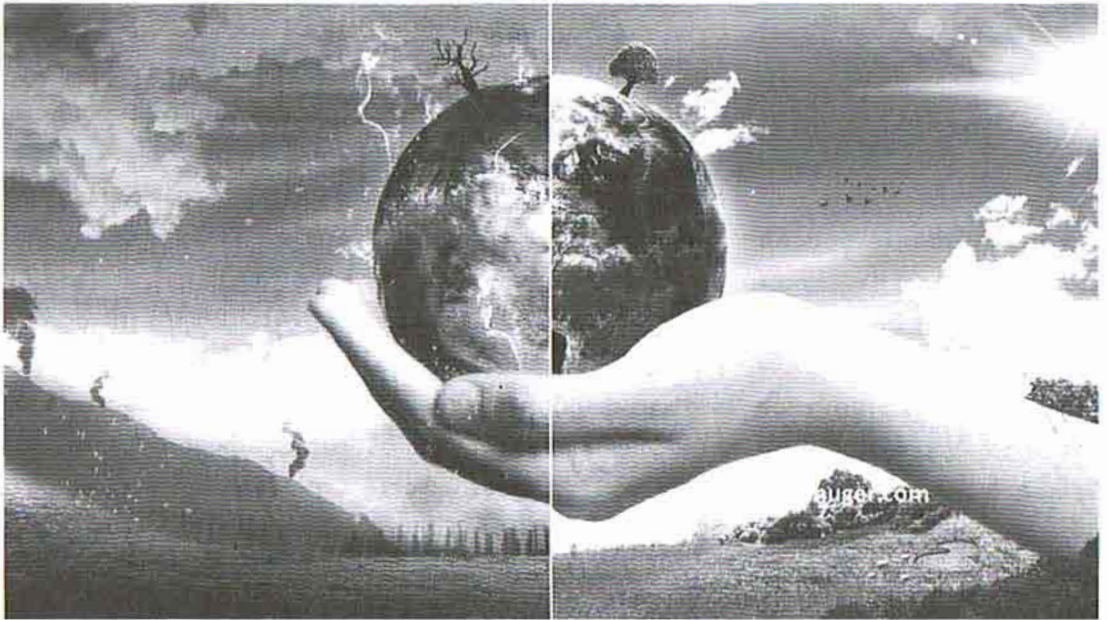

လှပဝန်းကျင်မပွင့်
လူမှုဝန်းကျင်မပွင့်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

အဓိကမ္ဘာမြေအား ကကွယ်ကုသကြပါစို့။

ဘူမိလုလင်
(ပဲခူးဆောင်ကျောင်းသားဟောင်းတစ်ဦး)

၁။ ဆိုးရွားလာသောရာသီဥတု

မျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး စသည့် ပဋိပက္ခပွတ်တိုက်မှုများ၊ စစ်ပွဲများ၊ နျူကလီးယား လက်နက်စမ်းသပ်မှုများ၊ ကမ္ဘာလူဦးရေ အဆမတန်တိုးပွားလာမှုနှင့်အတူ လူတို့၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်ကြီးမားလာမှုများ၊ လူတို့၏ မဆင်မခြင်ပြုမူချက်များ အစရှိသည့် အကြောင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့အလွှာထုဝန်းကြီးများ သဘာဝအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ အလျင်အမြန် ယိုယွင်းပျက်စီး

လာခဲ့ခြင်းအကျိုးဆက်အဖြစ် ကမ္ဘာနေရာအနှံ့ ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ဘေးဆိုးကြီးများ မကြာခဏဆိုသလို ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၊ လာနေပေတော့သည်။

၂။ ဝေဒနာရရှိခံစားလာရသည့် အဓိကမ္ဘာမြေ

ကမ္ဘာမြေ၏သက်တမ်းကို နေ၏သက်တမ်းအပေါ် အခြေခံ၍ နှစ်သန်းပေါင်း တစ်သောင်းခန့်ဟု သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးတို့ ခန့်မှန်းတွက်ဆထားသည်ဖြစ်ရာ

www.burmeseclassic.com

ကမ္ဘာမြေသည် ယခုသက်တမ်းတစ်ဝက်နီးပါး ကျိုးလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ လူသက်တမ်းကို နှစ်တစ်ရာဟုမှတ်ယူမည်ဆိုပါက လူသားတို့၏ကျေးဇူးရှင် မိခင်ကမ္ဘာကြီးသည် အသက် ၄၆ နှစ်အရွယ် သက်လတ်ပိုင်းမိန်းမပျိုအရွယ် မျှသာရှိသေးပေသည်။ သို့သော် သူမ၏ ပင်မအသက် သွေးကြောကြီးများဖြစ်ကြသည့် လေထု၊ ရေထု၊ မြေထု၊ ဇီဝထုတို့သည် သူ့သားများ ပယောဂကြောင့် သဘာဝပုံမှန်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ယိုယွင်းပျက်စီးလာခဲ့ရသဖြင့် မိခင်ကမ္ဘာကြီးသည် အရွယ်ကောင်းတုန်း ဝေဒနာရရှိခံစားနေရပေပြီ။

သိပ္ပံဆရာဝန်ကြီးတို့၏ကျန်းမာရေးဆေးစစ်စမ်းသပ်ချက်အရ-

- (က) အမိမြေကမ္ဘာ၏ လေထုထဲ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်များပြားလွန်းနေခြင်း။
- (ခ) အမိမြေကမ္ဘာ၏ ရေထုထဲ (သမုဒ္ဒရာထဲ) ကာဗွန်နစ်အက်စစ် (Carbonic acid) များပြားလွန်းနေခြင်း။
- (ဂ) အမိမြေကမ္ဘာ၏ သစ်တောများ (ဇီဝထု) အလျင်အမြန်

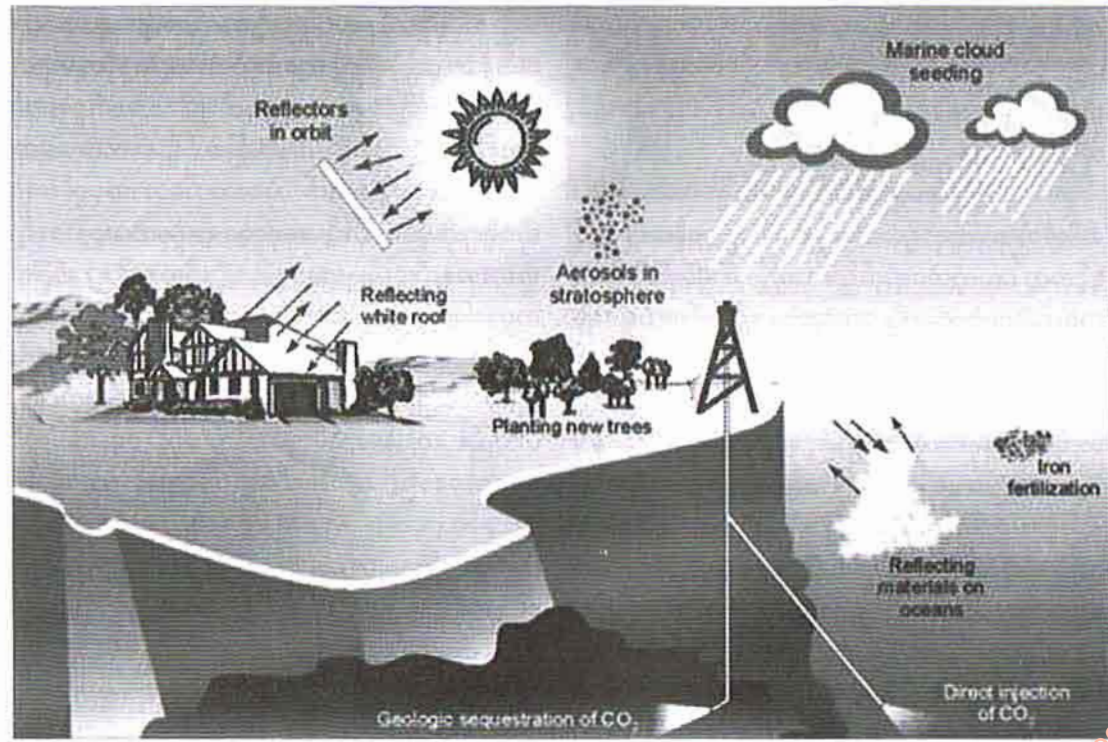
ပြုန်းတီးနေခြင်းနှင့်အတူ မြေဆီလွှာများ (မြေထု) အလျင်အမြန်ဆုံးရှုံးလာနေခြင်း။

- (ဃ) အမိမြေကမ္ဘာ၏ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်ရေကန်များ (ရေထု) ညစ်ညမ်းယိုယွင်းပျက်စီးကောလာနေခြင်း။
- (င) အမိမြေကမ္ဘာ၏ တောတောင်ရေမြေ သဘာဝသယံဇာတများ (မြေထု၊ ရေထု) ပျက်စီးလျော့ပါးလာခြင်းနှင့်အတူ သဘာဝဂေဟစနစ် (ဇီဝထု) လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်လာနေခြင်း စသည်တို့ကို တွေ့ရှိရသည်ဟုဆိုသည်။

၃။ မည်သို့ကုစားမည်နည်း

အထက်ပါအချက်တို့ လျော့နည်းသွားအောင် မဖြစ်အောင် ပြုမူလုပ်ဆောင်ကုစားပေးကြရမည်။ သို့ကြောင့် -

- (က) လေထုထဲ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ပါဝင်မှု များလွန်းနေခြင်းကို နည်းနိုင်သမျှနည်းသွားအောင် လျော့ချပေးရေး။

- (ခ) သမုဒ္ဒရာရေထုထဲ ကာဗွန်နစ်အက်စစ်များ များပြားလာ နေခြင်းကို နည်းနိုင်သမျှနည်းသွားအောင် လျော့ချ ပေးရေး။
- (ဂ) သစ်တောများမပြုန်းတီးရေးနှင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်း ပေးရေး။
- (ဃ) မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်ရေကန်များ မညစ်ညမ်းရေးနှင့် ကောလာပျက်စီးလာနေခြင်းအား ကာကွယ်ပေးရေး။
- (င) တောတောင်ရေမြေ၊ သဘာဝသယံဇာတများနှင့် သဘာဝဂေဟစနစ်မပျက်စီးရေး စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ကုစားပေးရပါမည်။

၄။ သိပ္ပံဆရာဝန်ကြီးတို့၏ ကုစားမည့်နည်းလမ်းများ

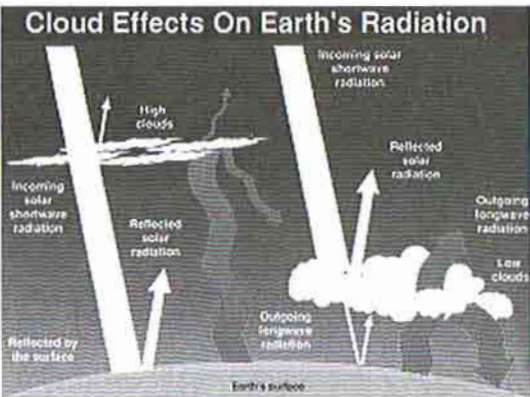
ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၏ အစိုးရနှင့် ပြည်သူတို့အားလုံး ပူးပေါင်း၍ သူ့ဝန်ကိုယ့်ဝန် တာဝန်ကိုယ်စီ ဟန်ချက်ညီညီဖြင့် မျှဝေဆောင်ရွက်ကြရပေ လိမ့်မည်ဟု ပညာရှင်ကြီးတို့က အကြံပြုတိုက်တွန်းထားသည်။

(က) ရုပ်ကြွင်းလောင်စာအသုံးပြုခြင်းကို ရပ်နားပါ (သို့) လျော့ချပါ။ (Stop using fossil fuels)

ကမ္ဘာပေါ်၌ စက်မှုတော်လှန်ရေးစတင်ခဲ့ချိန်မှ စတင်၍ ယနေ့အထိတိုင် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ မရပ် မနားအသုံးပြုခဲ့ရာမှ ထွက်ရှိလာသည့် ကာဗွန်ဓာတ်တို့ လေထုထဲရောက်ရှိခဲ့သည်မှာ အဘယ်မျှ များပြားနေမည် ကို သင်မှန်းဆကြည့်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာဦးအစမှသည် ယနေ့ထိတိုင် မီးတောင်များ ပေါက်ကွဲရာမှထွက်ရှိလာသည့် ဓာတ်ငွေ့ရေခိုးရေငွေ့တို့ နှင့်အတူ လေထုထဲရောက်ရှိလာသည့် ကာဗွန်တို့ကို မိုးရေ ထဲအရည်ပျော်ဝင်စေပြီး လေထုထဲမှ ရှင်းလင်းဖယ်ရှားရန် လုံလောက်သော အချိန် ကောင်းစွာရရှိပေသည်။ သို့သော် လူသားတို့၏ စက်ရုံများ၊ ယာဉ်များ နေ့စဉ်အသုံးပြုလာခဲ့ သည်မှာ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကြာခဲ့ပြီး ဘယ်နှစ်ရက်ရပ်နား ခဲ့ဖူးပါသနည်း။ ဖယ်ရှားရှင်းလင်းချိန်မရှိ တိုး၍သာများလာ သဖြင့် ကမ္ဘာကြီး တစ်နေ့တခြား ပို၍ပူနွေးလာရပေတော့ သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူသားအနေဖြင့် မိမိဘာသာ ရွေးချယ်ရပေတော့မည်။ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာအသုံးပြုခြင်း ကို လျော့ချမလား။ ဒါမှမဟုတ် ကမ္ဘာကြီးတစ်နေ့တခြား ပူနွေးလာသည့်ဒဏ်ကိုခံမလား။ လူသားအနေဖြင့် အသိဝင် ကာ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာအသုံးပြုမှုကို လျော့ချလိုက်သော်

လည်း ရာသီဥတုသည် ယခင်အနေအထားအတိုင်း ချက်ခြင်းပြန်အေးမလာနိုင်ပါ။ ပြန်အေးလာရန်အတွက် အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ပေးဆပ်စောင့်ဆိုင်းရပေဦးမည်

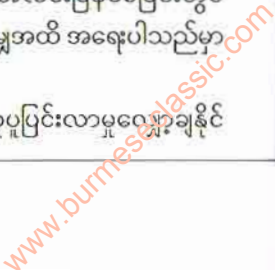

ဟုဆိုသည်။

(ခ) တိမ်ကို ပိုမို၍ အလင်းပြန်အပူပြန်စေရန် လုပ်ဆောင်ပါ။ (Made the clouds more reflective)

နေမှ အာကာသထဲသို့ ဖြာထွက်ကျရောက်လာ သည့် အပူစွမ်းအင်ရောင်ခြည်တို့အနက် အချိုးအစားအနည်း ငယ်မျှသာ ကမ္ဘာမြေသို့ ကျရောက်လာသည်။ ထိုကျရောက် လာသည့် အချိုးအစားအနည်းငယ်မျှသော နေ၏စွမ်းအင် ရောင်ခြည်တို့သည်ပင် ကမ္ဘာမြေပေါ်ရှိ လေထု၊ ရေထု၊ မြေထု၊ ဇီဝထုတို့အတွက် လုံလောက်သောအပူစွမ်းအင် ကိုရရှိစေသည်။ ထိုသို့ နေမှကျရောက်လာသည့် အချိုး အစားအနည်းငယ်မျှသော စွမ်းအင်တို့အနက် အားလုံးကို ကမ္ဘာမြေက စုပ်ယူမထားပေ။ နေမှကျရောက်လာသည့် စွမ်းအင်ရောင်ခြည်တို့နောက် ၃၄ % ကို အာကာသအတွင်း သို့ အလင်းပြန် အပူပြန်စေခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ပို့လွှတ်လိုက် ပါသည်။ ထိုပြန်လည်ပို့လွှတ်လိုက်သည့် ၃၄ % တွင် လေထုအနေဖြင့် ၇ %၊ တိမ်ထု အနေဖြင့် ၂၃ % နှင့် မြေထုရေထုနှစ်ခုပေါင်းအနေဖြင့် ၄ % အချိုးဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်ကိုကြည့်က နေမှကျရောက်လာသည့် အပူစွမ်းအင် ကို အာကာသထဲသို့ အပူပြန်အလင်းပြန်စေခြင်းတွင် တိမ်ထု၏စွမ်းအင်ဆောင်ချက်က မည်မျှအထိ အရေးပါသည်မှာ ထင်ရှားနေပေသည်။

သို့ဖြင့် ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြင်းလာမှုလျော့ချနိုင်

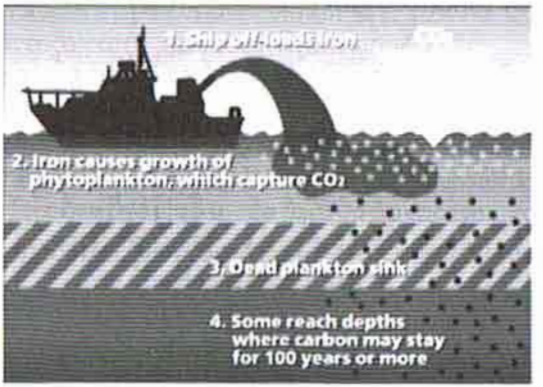

ရေးအတွက် တိမ်ထုကို ယခုထက်ပိုမို၍ အလင်းပြန် အပူပြန်စေခြင်းဖြင့် လျှော့ချနိုင်မည်ဟု ပညာရှင်တချို့က အဆိုပြုလာသည်။ သူတို့က Seeding the cloud တိမ် ကိုပျိုးကြခြင်း အဆိုတစ်ရပ်ကို တင်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းအဆိုမှာ အလင်းပြန်အားပြင်းလှသည့် ဆာလဖိတ်အစအနအမှုန် များကို တိမ်ထုထဲ ပျိုးကြသကဲ့သို့ ပက်ဖျန်းထည့်ပေးလိုက် ခြင်းနည်းလမ်းပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အောက်ပိုင်းလေထု၏ ဒုတိယလေထုအလွှာဖြစ်သော စထရာတိုစဖီးယား (Stratosphere) အလွှာအတွင်း ၎င်းဆာလဖိတ်အမှုန်တို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ လွင့်မျောနေကြရင်း အလင်းပိုမိုပြန်စေခြင်း ဖြင့် အပူကိုလျှော့ချပေးနိုင်မည်ဟုဆိုသည်။ (ထို့အတွက် ကုန်ကျမည့်ငွေကြေးပမာဏနှင့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးပြဿနာ တို့ကြောင့် ပညာရှင်တို့နှင့် အစိုးရတို့ ညှိနှိုင်းနေဆဲဖြစ်သည်။

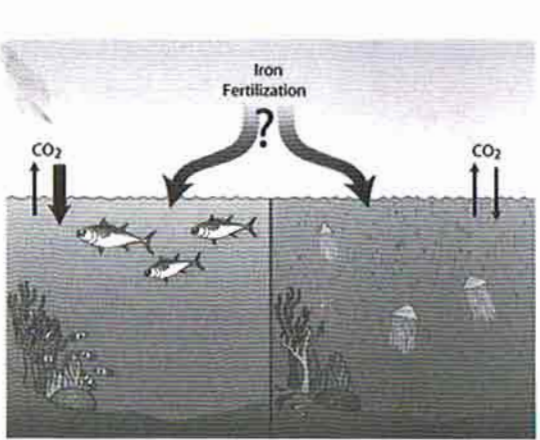
ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာတို့သည် ကာဗွန်ကို အများဆုံး စုပ်ယူပေးသည့် သဘာဝကာဗွန်သိုလျှောင်ကန်ကြီးများ ပင်ဖြစ်သည်။ ထွက်လာသမျှသော ကာဗွန်တို့ကို စုပ်ယူပေးခဲ့ ရင်းမှ ယခုအခါ ကာဗွန်ပြည့်ဝရေပင်လယ်ကြီးဖြစ်လာသ ဖြင့် ဆက်လက် လက်ခံစုပ်ယူနိုင်စွမ်းမရှိတော့သည့်အ ခြေသို့ ဆိုက်လာနေပြီဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ကာဗွန်နစ်အက်ဆစ်တိုးလာနေပေသည်။ သမုဒ္ဒရာထဲတွင် ကာဗွန်နစ်အက်ဆစ်လျော့နည်းသွားရန် လုပ်ဆောင်ပေးဖို့ လိုအပ်လာသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ရေသတ္တဝါတို့ကို သက်တမ်းတိုစေ သေကြေစေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကျောက်၊ ဆီလီကိတ်၊ calcium hydroxide နှင့် တခြား အက်လ်ကာလီပါ ဒြပ်ဝတ္ထုအများအပြား သမုဒ္ဒရာထဲထည့်ပေးခြင်းဖြင့် အယ်လ်ကာလီတိုးပွားလာစေ ခြင်းဖြင့် အက်ဆစ်လျော့နည်းသွားအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း

(ဂ) လေထုကိုသန့်စင်ပေးခြင်း (Air Purification)

ကြီးမားသည့်လေစစ်စနစ် (Giant Air Filtration System) တစ်ခုကို တီထွင်တပ်ဆင်၍ လေထုထဲရှိ ကာ ဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ကိုစုပ်ယူပြီး မြေအောက်ဥမင်လိုဏ်ဂူ ကြီးအတွင်းသို့ ပို့လွှတ်ထားလိုက်ပြီး ကြီးမားသောဖိအားဖြင့် ဖိသိပ်သိုလျှောင်ထားရှိစေခြင်းနည်းဖြင့် နှစ်သန်းပေါင်းများ စွာတိုင် ဖယ်ရှားထားနိုင်သည်ဟုဆိုသည်။ (တရုတ်နိုင်ငံ၏ လေထု အလွန်ညစ်ညမ်းလာနေသည့် မြို့ကြီးတချို့တွင် စတင်တပ်ဆင်စမ်းသပ်နေပြီဖြစ်သည်။)

(ဃ) ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအတွင်း အယ်လ်ကာလီတိုးပွားလာ စေခြင်း (Alkalinity Enhancement)

ဖြင့် ရေနေသတ္တဝါတို့၏ သေကြေပျက်စီးဆုံးပါးမှုကို လျော့နည်းစေနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

(င) ပင်လယ်ကို ဓာတ်မြေဩဇာကျွေးခြင်း (Ocean Fertilization)

သဲမှုန့်အမြောက်အမြား ပင်လယ်ထဲထည့်ပေး လိုက်မည်ဟု ဆိုသည်။ သို့ဖြစ် သံဓာတ်ကိုအလွန်ကြိုက်နှစ်သက် ကြသော ဆဲလ် (cell) တစ်ခုတည်းရှိ သတ္တဝါလေးများနှင့် စိုင်ယာနိုဘက်တီးရီးယား (Cyanobacteria) လေးတွေ ယခုထက် အဆပေါင်းများစွာ တိုးပွားလာမည်ဟုဆိုသည်။ ၎င်းတို့သည် သစ်ပင်များနည်းတူ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက် ကို စုပ်ယူပေးကြသူများဖြစ်သဖြင့် ပင်လယ်ရေထဲ ကာဗွန် ဒိုင်အောက်ဆိုက်လျော့နည်းလာစေမည်ဟု ဆိုသည်။

www.burmeseclassic.com

(ဇ) မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း (Soil Conservation)

နိုင်ငံတိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပေသည်။ စိုက်ပျိုးဖို့ရန် မြေဆီလွှာရှိမှဖြစ်ပေသည်။ သို့ကြောင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးသည် အထူးပင် အရေးကြီးလှပေသည်။ မြေဆီလွှာကို သစ်ပင် သစ်တော မြက်ခင်းပြင်တို့ကို ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းပေးကြ သည်ဖြစ်၍ မြေဆီလွှာများ ကတုံးမဖြစ်ဘဲ အပင်များဖြင့် ပြည့်နှက်စိမ်းလန်းနေအောင် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဟု တောင်းဆိုထားသည်။

သို့ဖြစ်၍ ပင်လယ်ထဲ အက်စစ်လျော့နည်းသွားစေမည်ဖြစ် ပြီး ရေနေသတ္တဝါတို့ကို ပိုမိုရှင်သန်စေမည်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

(စ) သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပါ (Planting Trees)

သစ်ပင်များသည် သဘာဝက လူသားတို့အား ပေးထားသည့် ရတနာလက်ဆောင်များပင်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူ သစ်ပင်တို့သည် လူသတ္တဝါတို့ကို အန္တရာယ် ပြုသည့်အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့တို့ကို စုပ်ယူပေးပြီး သက်ရှိသတ္တဝါ တို့ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အောက်စီဂျင်ဓာတ်ကို ပြန်လည်ထုတ်ပေး၍ပင်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် လမုပင် (Mangrove) တို့ဖြင့် အဓိကဖုံးလွှမ်း ထားသည့် ဒီရေတောတို့သည်လည်း လှိုင်းဒဏ်လေဒဏ် မုန်တိုင်းဒဏ်တို့ကို အကောင်းဆုံးကာကွယ်ပေးနိုင်သည့် သဘာဝခံတပ်ကြီးများဖြစ်ရုံမက အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်ကိုပါ ကောင်းမွန်စွာထိန်းချုပ်ပေးထားကြသည်ဖြစ်၍ လမုတော များ များစိုက်ပျိုး တိုက်တွန်းထားသည်။

(ဆ) ဇီဝလောင်စာကို မီးရှို့ပါ (Burn Biofuel)

ဆောင်းညချမ်းများတွင် သင့်ခြံထဲရှိ သစ်ရွက် ခြောက်၊ သစ်ကိုင်းခြောက်များအား စုပုံမီးရှို့ခြင်းဖြင့် သင် သည် အနွေးဓာတ်ကို ရရှိပေမည်။ တစ်ဖန် မနက်လင်းသော် နှင်းတို့ဖြင့်စိစွတ်နေသည့် ဇီဝလောင်ကျွမ်းစာများ (biochar) ကို ရပေမည်။ ၎င်းလောင်ကျွမ်းစာများ၊ ပြာများကို မြေမြှုပ် ပေးခြင်းဖြင့် သင်၏မြေဆီလွှာကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည် ဟု အကြံပြုထားသည်။

(ဈ) တောတောင်ရေမြေသဘာဝကိုထိန်းသိမ်းပါ

Concrete Jungle မဖြစ်အောင် တောတောင် ရေမြေသဘာဝတို့ အတတ်နိုင်ဆုံး ထိခိုက်ပျက်စီးမှုနည်းပါး ၍ အစဉ်စိမ်းလန်းရှင်သန်နေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းပေး ကြရမည်ဟု ဆိုသည်။ အထက်ပါအချက်တို့အရ အစိုးရ အနေဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရမည့်အပိုင်းမှာ အများအပြားရှိသလို ပြည်သူလူထုပါဝင်ကူညီရမည့်အပိုင်း မှာလည်း အများအပြားပင်ရှိနေပေသည်။ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ကျေပွန်အောင်ထမ်းကြရင်းဖြင့် အမိမြေကမ္ဘာ၏ ဝေဒနာကို ကုသကာကွယ်ပေးကြရပါစို့ဟု တောင်းဆိုသမှု ပြုရင်း

ဘူမိလူလင် (ပဲခူးဆောင်ကျောင်းသားဟောင်းတစ်ဦး)

Ref: 10 Ways Geoengineering Could Save the World, A Newitz, 2012 Environmental Geology. B.W Murch, 1996.

www.burmeseclassic.com

ကမ္ဘာ့အမြင်

ဥရောပတွင် အရှိန်တိုးမြှင့်လာသော ကျောက်မီးသွေးသန့်ကျင်ရေး

စောမိုးမြင့်

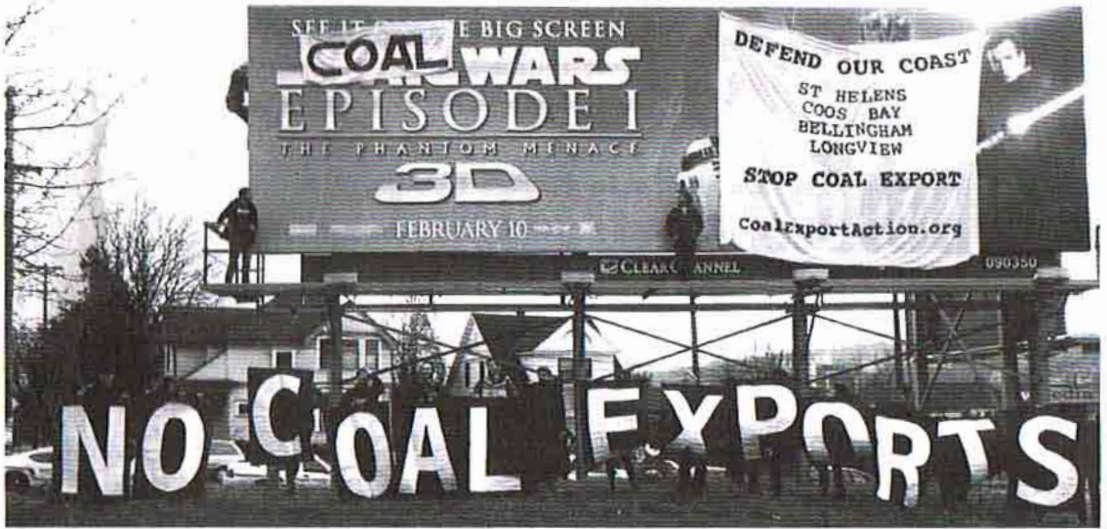
ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေဟာ ကမ္ဘာ့လေထုညစ်ညမ်းမှုကို အများဆုံးဖြစ်စေတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျောက်မီးသွေးကိုမီးရှို့ရင် ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အက်စစ်ဖြစ်စေတဲ့ ဆာလဖာဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့နဲ့ နိုက်ထရပ်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့တွေ၊ မီးခိုးကျပ်ခိုးတွေ၊ အမှုန်အမွှားတွေဟာ အဏုကြည့်မှန်ဘီလူးနဲ့ကြည့်မှ မြင်ရတဲ့ သေးငယ်တဲ့အမှုန်အမွှားတွေဟာ လူသားများရဲ့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကတစ်ဆင့် အဆုတ်နဲ့ သွေးကြောတွေထဲစိမ့်ဝင်သွားပြီး ကလေးလူကြီး

မရွေး အဆုတ်ကင်ဆာ၊ နှလုံးရောဂါ၊ နာတာရှည်ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါနဲ့ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာရောဂါတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ လေထုထဲ ကီလိုဂရမ်ထောင်ပေါင်းများစွာ ပျံ့လွင့်မျောနေတဲ့ ပြဒါး၊ ခဲ၊ အာဆင်းနစ် (Arsenic) နဲ့ ကက်မီယံ (Cadmium) တွေဟာ ကင်ဆာရောဂါအမျိုးမျိုးနဲ့ ကလေးသူငယ်များရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာနဲ့ ဉာဏ်ရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို များစွာထိခိုက်စေနိုင်ပါတယ်။ ဒီကျောက်မီးသွေးသုံးစက်ရုံတွေဟာ လူသားများကို အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေရုံမျှသာမက ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

ကျွန်ုပ်တို့
လူမှုဝန်းကျင်ပစ္စည်း

တွေကိုလည်းဖြစ်ပေါ်စေနိုင်တာကို သိကြပေမဲ့လည်း တိုးမြှင့်လာတဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုအပ်ချက်ကိုလည်း ဖြည့်တင်းနိုင်ဖို့ ဥရောပတိုက်တစ်ခွင်မှာ ထပ်မံတည်ဆောက် လာမည့် ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ (၅၀) ကျော်ကို ဥရောပတိုက်နိုင်ငံအသီးသီးမှာရှိ တဲ့ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရများက ၂၀၁၂ ခုနှစ်အထိ ရပ်တန့် ဖို့ မစွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။

၂၀၁၂ ခုနှစ်အကုန်မှာ Green Peace ရဲ့ ပံ့ပိုးမှု နဲ့ ဂျာမနီနိုင်ငံ စတူးဂတ် (Stuttgart) တက္ကသိုလ် သုတေသနဓာတ်အားမှာ ဥရောပမဂ္ဂဝင်နိုင်ငံများမှာ လက်ရှိ လည်ပတ်နေတဲ့ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံပေါင်း ၃၀၀ ကျော်ကလွင့်ထုတ်တဲ့ လေထုညစ်ညမ်း မှုကြောင့် သက်တမ်းမစေ့မီ သေကြေပျက်စီးရတဲ့ လူသား များရဲ့ သက်တမ်းမှာ နေသင့်တဲ့သက်တမ်းများထက် နှစ်ပေါင်း ၂၄၀,၀၀၀ ကျော် တိုတောင်းကြောင်း၊ ဒီသေကြေ ပျက်စီးရတဲ့လူသားများအရေအတွက်ဟာ မော်တော်ယာဉ် မတော်တဆမှုကြောင့် သေကြေပျက်စီးရတဲ့လူသားများထက် ဦးရေပိုများကြောင်း၊ ဒီလေထုညစ်ညမ်းမှုကို ကျောက်မီးသွေး သုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေရှိတဲ့နိုင်ငံက လူသားများ သာမက အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှာရှိတဲ့ လူသားများပါခံစား နေကြရကြောင်းနဲ့ အသစ်တည်ဆောက်မည့်စက်ရုံ ၅၀ လည်ပတ်မယ်ဆိုရင် လူသားများရဲ့သက်တမ်းဟာ နေသင့် တဲ့သက်တမ်းထက် နှစ်ပေါင်း ၃၂,၀၀၀ တို့မှာဖြစ်ကြောင်း၊

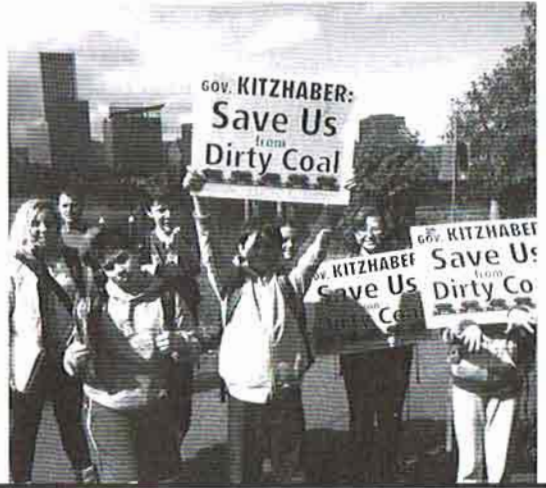
စက်ရုံသက်တမ်းနှစ် (၄၀) အတွင်း လူသားများရဲ့ သက်တမ်း စုစုပေါင်း နှစ်ပေါင်း (၁.၃) သန်းတို့မှာဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဥရောပနိုင်ငံများသမဂ္ဂက မလိုလားအပ်တဲ့ လူသားများရဲ့ သက်တမ်းတို့ကိုကာကွယ် ဖို့ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေ ကို တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချဖို့နဲ့ ကျောက်မီးသွေးအစား ပြန်လည်ပြည့်မြဲစွမ်းအင် (Renewable Energy) ဖြစ်တဲ့ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နဲ့ လေအားစွမ်းအင်တွေနဲ့ အစားထိုး ပြီး ကျောက်မီးသွေးအသုံးကို တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချရာက လုံးဝရပ်တန့်သွားဖို့ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်လာကြပါတယ်။

ဥရောပနိုင်ငံများမှာ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အသစ်ဆောက်လုပ်ဖို့စီမံကိန်းတွေ ရှိနေပေမယ့် ဂျာမနီ၊ ပိုလန်နဲ့ ချက်ပြည်ထောင်စု စတဲ့နိုင်ငံ တွေမှာ ကျောက်မီးသွေးဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြမှုတွေ တိုးပွားလာနေ ပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံ ၃ နိုင်ငံအပြင် အခြားသောဥရောပနိုင်ငံ တွေမှာလည်း ကျောက်မီးသွေးစီမံကိန်းအသစ်တွေကို ဆန့်ကျင်လာကြသလို လက်ရှိလည်ပတ်နေတဲ့ ကျောက်မီး သွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေကို ပိတ်သိမ်းပြီး အခြား ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် (Renewable Sources) ဖြစ်တဲ့ နေရောင်ခြည်နဲ့ လေစွမ်းအင်တွေနဲ့ အစားထိုးဖို့ ပြည်သူလူထုက တောင်းဆိုလာကြပါတယ်။ ဥရောပတိုက်တစ်ဝှမ်း သက်နုကျောက်မီးသွေးဖြစ်တဲ့ လစ်ဂနိုက် (Lignite) တွေတူးဖော်လို့ သမိုင်းအထောက်အ

www.burmeseclassic.com

ဥရောပနိုင်ငံများမှာ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်
ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အသစ်ဆောက်လုပ်ဖို့စီမံကိန်းတွေ
ရှိနေပေမယ့် ဂျာမနီ၊ ပိုလန်နဲ့ ချက်ပြည်ထောင်စု
စတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ ကျောက်မီးသွေးဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြမှုတွေ
တိုးပွားလာနေပါတယ်။

အထားနဲ့ တည်ရှိခဲ့ကြတဲ့ ကျေးရွာတွေ ခြိမ်းခြောက်ခံနေကြ
ရပါတယ်။ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများရဲ့ လူနေမှုဘဝ၊ ရိုးရာ
ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းများနဲ့တကွ သာယာလှပတဲ့
ရွာခင်းတွေ ပျက်စီးလာကြရလို့ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း
များက ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး
စက်ရုံတွေ၊ သတ္တုတွင်းအသစ်ထူထောင်မှုတွေကို ကန့်ကွက်
ဆန္ဒပြလာကြသလို ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူတွေပြောဆိုနေကြ
တဲ့ သန့်စင်ကျောက်မီးသွေး (Clean Coal Technology)
နဲ့ ကာဗွန်ဓာတ်ငွေ့ဖမ်းချုပ်သိုလှောင်ခြင်းနည်းစဉ်
(Carbon Capture and Storage) တွေကို ပြက်ရယ်ပြု
လာကြပါတယ်။

ကျောက်မီးသွေးဆန္ဒပြမှုများကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ
ကတည်းက လှုပ်ရှားခဲ့ကြပေမဲ့ လူထုပါဝင်လာမှု၊ လူထု
စိတ်ဝင်စားလာမှု၊ မတိုးတက်လာတာကြောင့် ဂျာမနီနိုင်ငံ
လာကိုးမား (Lacom) နဲ့ ဟော့စ်ဒေါ့ (Houerdorf)
ဒေသတွေ၊ ချက်ပြည်ထောင်စုက လစ်ကိုဗစ် (Libkovic)
ဒေသကရွာတွေ ပျက်စီးခဲ့ကြရပါတယ်။ ဒီကျေးရွာလူထု
တွေက ယနေ့အချိန်အထိ ကျောက်မီးသွေးဆန့်ကျင်ရေး
လူထုတိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲနေကြတုန်းပါ။ ဥရောပတိုက်
အရှေ့ဘက်ခြမ်းနဲ့ အရှေ့တောင်ဒေသတွေမှာ ကျောက်မီး
သွေးသုံးစက်ရုံအသစ်တည်ဆောက်ဖို့ စီမံချက်အပေါ်
လူထုရဲ့ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုတွေဟာ အရှိန်အဟုန်နဲ့ တိုးမြင့်
လာကြပါတယ်။ ဥပမာ ပိုလန်နိုင်ငံမှာ အသစ်တည်ဆောက်
မယ့် ကျောက်မီးသွေးသုံးစက်ရုံ အသစ်တည်ဆောက်ဖို့

စီမံချက်အပေါ် လူထုရဲ့ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုတွေဟာ အရှိန်
အဟုန်နဲ့ တိုးမြင့်လာကြပါတယ်။ ဥပမာ ပိုလန်နိုင်ငံမှာ
အသစ်တည်ဆောက်မယ့် ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်
ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ ၆ ရုံအပေါ် Green Peace အဖွဲ့က
ဦးဆောင်ပြီး ဆန္ဒပြကန့်ကွက်မှုကြောင့် ပိုလန်နိုင်ငံအစိုးရ
ရဲ့ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံ Institute of Sustainable
Development of Poland က ကျောက်မီးသွေးသုံးရပ်တန့်
ရေးကို ထောက်ခံခဲ့ပါတယ်။

ဂျာမနီနိုင်ငံမှာလည်း Brandenburg ပြည်နယ်၊
Sachsen ပြည်နယ်၊ North Rhein Westfalia
ပြည်နယ်တွေမှာလည်း ပြည်သူလူထုက ကျောက်မီးသွေး
ဆန့်ကျင်ရေးကို တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆန္ဒပြလာကြပါတယ်။
ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့ ပြည်နယ်ကြီး (၂) ခုဖြစ်တဲ့ Niedersachsen
နဲ့ Schleswig Holsten Denmark နိုင်ငံနဲ့ နယ်သာလန်
နိုင်ငံက ကျေးရွာတော်တော်များများမှာ ကာဗွန်ဖမ်းချုပ်သို
လှောင်ခြင်းနည်းစဉ်က ဆန္ဒပြကြတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်တွေ၊
အလံတွေ ပလူပျံ့နေကြပါတယ်။ ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့ အထင်ကရ
Hamburg ပြည်နယ်မြို့တော် မှာ အသစ်တည်ဆောက်မည့်
(၁၆၀၀) မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အား
ပေးစက်ရုံကို ပြည်သူလူထုအပါအဝင် ဦးဆောင်နိုင်ငံရေး
သမားများဟာ တည်ရှိဆဲ ဂျာမနီနိုင်ငံနဲ့ ဥရောပသမဂ္ဂ
ကပြဌာန်းထားတဲ့ လေညစ်ညမ်းမှုစံနှုန်း ကန့်သတ်ချက်၊
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ရေအသုံးချ

www.burmeseclassic.com

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေပြောဆိုနေကြတဲ့ သန့်စင်ကျောက်မီးသွေး (Clean Coal Technology)နဲ့ ကာဗွန်ဓာတ်ငွေ့ဖမ်းချုပ်သိုလှောင်ခြင်းနည်းစဉ် (Carbon Capture and Storage)တွေကို ပြက်ရယ်ပြု လာကြပါတယ်။

မှုစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေများကို ကိုးကားပြီး စီမံကိန်းအကောင်အထည်မဖော်ဖို့ ဆန္ဒပြနေကြပါတယ်။ အလားတူ လူထုအခြေပြုသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းကြီးတွေဖြစ်တဲ့ BUND နဲ့ NABU တွေကပါ လမ်းမပေါ်ထွက်ဆန္ဒပြဖို့ လူထုကြားနာမှုတွေ လုပ်ဆောင်ဖို့နဲ့ လူထုပါဝင်တဲ့ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲတွေလုပ် ဖို့ စည်းရုံးနေကြပါတယ်။

လူထုရဲ့ နိုးကြားလာတဲ့အသိစိတ်ဓာတ်တွေကြောင့် ဂျာမနီနိုင်ငံမှာ ကျောက်မီးသွေးအသုံးလျှော့ချရေးကို ဦးတည်သွားနေပြီဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့ Global Call for Climate Action (GCCA) ရဲ့ အစီရင်ခံစာက ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့ အကြီးဆုံးစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်သူ ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်တဲ့ RWE ကုမ္ပဏီက ၂၀၁၃ ခုနှစ်တည်းက ကျောက်မီးသွေးအစား နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကို အစားထိုးသုံးစွဲနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ရေရှည်မှာ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကို ကျောက်မီးသွေးစွမ်းအင်က ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှာမဟုတ်တော့လို့ REW က လက်ရှိ ကျောက်မီးသွေးနဲ့ သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား (၃. ၁) မဂ္ဂါဝပ် REW ထုတ်လုပ်မှုရဲ့ ၆ ရာခိုင်နှုန်းကို နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နဲ့ အစားထိုးတော့မှာဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှာ ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကဏ္ဍမှာ လစ်ဂနိုက် (Lignite) ကျောက်မီးသွေးအသုံးဟာ (၄) % နဲ့ ပထမတန်းစားကျောက်မီးသွေးအသုံးဟာ (၁၁) % စီ ကျဆင်းခဲ့ရပါတယ်။

ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်ကျဆင်းလာတဲ့ ဂျာမနီနိုင်ငံရဲ့

နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကို ဥရောပသမဂ္ဂဝင် အခြားသောနိုင်ငံများကလည်း စိတ်ဝင်စားလာကြပါတယ်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်စက်ရုံများထဲက (၆) မဂ္ဂါဝပ်ကို နေရောင်ခြည်သုံးစွမ်းအင်နဲ့ အစားထိုးဖို့ ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ အလားတူ ဥရောပသမဂ္ဂ လေထုညစ်ညမ်းမှုစံနှုန်းမမီတဲ့ ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွေကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ ပိတ်သိမ်းစေခဲ့ပြီး နေရောင်ခြည်၊ လေထုစွမ်းအင်တွေနဲ့ အစားထိုးစေခဲ့ပါတယ်။

ဥရောပတိုက်တစ်ခွင်မှာရှိတဲ့ လူထုအခြေပြုသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်ကြတဲ့ ကမ္ဘာမြေကြီးရဲ့မိတ်ဆွေများ Friends of the Earth၊ ကမ္ဘာ့သားရဲတိရစ္ဆာန်များရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (World Wild Fund)၊ Green Peace Climate Action Network နဲ့ ဥရောပရာသီဥတုဆိုင်ရာဖောင်ဒေးရှင်း European Climate Foundation စတဲ့ ကမ္ဘာကျော်အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဥရောပတစ်ခွင် ကျောက်မီးသွေးအသုံးအမြန်ဆုံးရပ်တန့်ရေးကို ရည်မှန်းချက်ကြီးကြီးနဲ့ လှုံ့ဆော်တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိနေပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

စောမိုးမြင့်

Source : Anti-coal movement in Europe is growing
: Coal's last gasp in Europe

လတ်ဝန်းကျင်အက်ဆေး

အစိမ်းရောင်လွမ်းချင်း

သွေး (စစ်ကိုင်း)

(၁)
နယ်မြို့လေးတစ်မြို့တွင် ကြီးပြင်း
ခဲ့ရသော ကျွန်မအတွက် လေကို တာဝ
ကြီးရှုရတာ၊ ရေကို တာဝကြီးသောက်ရ
တာ၊ မြစ်ပြင်ကျယ်ကြီးကို ငေးမောရ
တာ၊ စိမ်းလန်းသည့်သစ်ပင်များကို
မြင်ရတာလောက် ဘယ်အရာကိုမှ
မတမ်းတမိပါ။ အညာဒေသတွင်တည်ရှိ
သော်လည်း ကျွန်မတို့မြို့ကလေးသည်

သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်တို့ဖြင့် စိမ်းစိုသောမြို့
ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

(၂)
စစ်တိုင်းတံတားကြီးပေါ်မှ လှမ်း
မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် မြို့ကလေးကို
သစ်ပင်များ အုံ့ဆိုင်း၍ မြင်ရသည်က
ကြည်နူးစရာ။ ငယ်စဉ်က ဝါဆိုလပြည့်
နေ့တို့တွင် ထမင်းချိုင့်နှင့် စားစရာ
အပြည့်အစုံထည့်ကာ လူကြီးများနှင့်

အတူတူ စစ်ကိုင်းတောင်တက်ရတာ
မှတ်မိနေသည်။ မောပန်းမှန်းမသိနိုင်
လောက်အောင် တောင်တက်လမ်း
တစ်လျှောက်မှ သစ်ပင်ပန်းမာန်တို့က
ဆွဲညှိယူနိုင်တာပါပဲ။ ကြွေကျနေသော
စကားပန်းတို့ကပင် ရနံ့မပြယ်ဘဲ
မွှေးပျံ့နေသေးတော့သည်။

နွေရာသီမှာ ကမ်းနားလမ်းဘက်
လမ်းလျှောက်ရင်း လက်ပံပင်ကြီးတို့

www.burmeseclassic.com

၏အလှကို ငေးမောရတာက အရသာ တစ်ခုပါပေ။ အဘွားတို့အိမ်မှ ဇွန်ပန်း ရုံက ဇွန်ပန်းများကို ကိုယ်တိုင်ခူးပြီး ပန်းကုံးလေးအဖြစ် အသွင်ပြောင်းခဲ့ တာကိုလည်း မမေ့သေးပါ။ ကျွန်မတို့ အိမ်ခြံဝင်းအပြင်ဘက်မှာ တမာပင်ကြီး တစ်ပင်ရှိပြီး နွေအခါ အေးမြသော အရိပ်ကိုပေးသလို ဖြည်းဖြည်းညင် သာတိုက်ခတ်သော လေပြည်အလာ တွင် တမာရနံ့တို့ မွှေးမွှေးဝေနေသေး တော့သည်။

“ခြံထဲသွားရအောင်” ဟု အဘွား ကပြောလာလျှင် ကျွန်မက ထအော် မတတ် ဝမ်းသာသွားရတာပါပဲ။ ကျွန်မ တို့အခေါ် ခြံထဲဆိုသည်က သရက်ခြံ ရှိသောနေရာကို သွားရမည်ဟု နားလည် ထားသည်ကိုး။ ဘိုးဘေးစဉ်ဆက်ပိုင် ဆိုင်ခဲ့သော သရက်ခြံသည် (၁၆) ဧက နီးပါးကျယ်ပြီး စမ်းချောင်းလေး တစ်ခုကို ဖြတ်သန်းပြီးမှ ရောက် ရှိသည်။

ခြံထဲတွင် စုံလင်သော သရက်မျိုး စိတ်များသာမက ပိန္နဲပင်၊ မရမ်းပင်၊ သစ်ချိုပင်တို့ ပါရှိနေသည်။ ထိုမျှမက သေး... ဇော်မွားအပါအဝင် ဈေး ကွက်မှာ ရောင်းချနိုင်သော ပန်းမျိုးများ လည်း စိုက်ပျိုးနိုင်သေးသည်။ ပန်းမ နော်၊ လက်ခုပ်၊ ထန်းလျက်၊ သကြား၊ ကျောက်စိမ်း၊ စိမ်းစား... စသော သရက်မျိုးများက သည်ခြံ၏ ထူးခြား သည့် သရက်မျိုးများဖြစ်သည်။ သရက်ပင်များ က တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် ယှက်မိုးမတတ် ရှိနေသည့်အတွက် ခြံထဲရောက်သွားလျှင် နေမပူတော့ပေ။

ကုန်းမြင့်နေရာတချို့မှာ ရေတွင်း တွေရှိပြီး ထိုရေတွင်းထဲမှရေကို ပန်းခင်း များရေလောင်းဖို့ အသုံးပြုကြသည်။

ခြံထဲ ခပ်ဝေးဝေးလျှောက်သွားလျှင် ပြာလွင်သောဇွန်ကောင်းကင်အောက်မှာ ပျံသန်းပျော်ရွှင်နေကြသည့် ငှက် ကလေးများကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ပိန္နဲသီး ချိုချိုစားပြီး ပိန္နဲသီးအစေ့ကိုပါ ပြုတ်စားရသောအရသာကကောင်းမွန် သလို သရက်သီးပေါ်ချိန်တွင် လှည်း များဖြင့် သရက်သီးများသယ်လာပြီး အဘွားတို့အိမ်မှာ သရက်သီးစီရသည်။ သရက်သီးစီသည်ဆိုတာက ခင်း ထားသည့်ဖျာများပေါ်တွင် သရက်သီး များကိုသူ့အမျိုးအစားအလိုက် သပ်သပ် ရပ်ရပ် နေရာချထားရခြင်းပါပဲ။ ထိုသို့ နေရာချထားမှ သရက်သီးမှည့်ချိန်မှာ အဆင်ပြေသည်လေ။

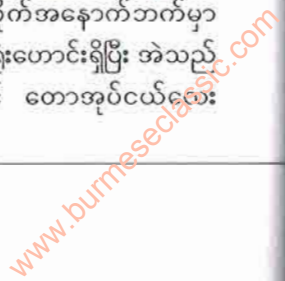
ဇာတိမြို့လေးမှ ရန်ကုန်လာနေ ဖြစ်ခဲ့သည်က (၁၄) နှစ်ကျော်မှလာခဲ့ သလို အဘွားလည်း ကွယ်လွန်သွားခဲ့ တာ ဆယ်စုနှစ်နှစ်ခွဲကျော်ခဲ့ပြီဖြစ် သည်။ နောက်ပိုင်းမှာ သရက်ခြံမှထွက် မည့် သရက်သီးတို့ကို အိမ်မသယ်တော့ ဘဲ ဝယ်ယူမည့်သူများလက်သို့ တစ်နှစ် ဘယ်လောက်ဟု ပုတ်ပြတ်ရောင်းသည်

ဟု အဒေါ်တို့ထံမှကြားသိရသည်။ ကမ်းနားလမ်းဘက်မှ လှမ်းမျှော် ကြည့်လိုက်လျှင် စိမ်းညိုအုပ်မှိုင်းနေ သော သစ်ပင်စုတို့ရှိနေသည့် အင်းဝ ကိုပါ ကျွန်မတို့စိတ်က လွမ်းနေမိသေး သည်။

(၃)

ရန်ကုန်တွင် နေရာမျိုးစုံမှာ အဆောင်သူအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသလို အိမ်ထောင်ကျပြီးသည့်နောက် တိုက် ခန်းငှားရမ်းနေထိုင်ခဲ့ချိန်မှာ စိမ်းလန်း သော သစ်ပင်များကို ကျွန်မက တွေ့မြင်လိုသော်လည်း မွန်းကျပ်သည့် မြို့ပြမှာ ပန်းအိုးထားစရာနေရာပင် မနည်းရှာဖွေ နေရတာပါပဲလေ။

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ်ခန့်က ပုဇွန် တောင်၊ ရေကျော်မှတိုက်ခန်းတစ်ခန်း ကို ငှားရမ်းနေထိုင်ခဲ့ချိန်မှာ စိမ်းလန်း သောတောအုပ်ငယ်လေးကို တွေ့ရ၍ ဝမ်းသာမဆုံးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်မတို့ နေသည့် တိုက်အနောက်ဘက်မှာ ကျန်းမာရေးရုံးဟောင်းရှိပြီး အဲသည် ခြံဝင်းထဲတွင် တောအုပ်ငယ်လေး

ရန်ကုန်တွင်နေရာမျိုးစုံမှာ အဆောင်သူအဖြစ် နေထိုင်ခဲ့ဖူးသလို အိမ်ထောင်ကျပြီးသည့်နောက် တိုက်ခန်းငှားရမ်းနေထိုင်ခဲ့ချိန်မှာ စိမ်းလန်း သော သစ်ပင်များကို ကျွန်မက တွေ့မြင်လိုသော်လည်း မွန်းကျပ်သည့် မြို့ပြမှာ ပန်းအိုးထားစရာနေရာပင် မနည်းရှာဖွေ နေရတာပါပဲလေ။

သဖွယ် ဖြစ်နေခြင်းပါပဲ။

သစ်ပင်မျိုးစုံ ပေါက်ရောက်နေသလို ဝါးရုံတောကိုပါ တွေ့ရတော့ သဲကန္တာရထဲမှာ အိုအေစစ်ကိုတွေ့ရသူ တစ်ယောက်ကဲ့သို့ ဝမ်းသာသွားရသည်။ ဝါးရုံများ ရှိသည့်အတွက် ဆူညံသံတို့ကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လျော့ကျစေသည်လေ။ နံနက်အရှက်လင်းချိန်မှာ ဘုတ်ငှက်ကလေး၏ ‘အီသံ’ က ချစ်စရာကောင်းနေသေးသည်။ နွေအခါမှာ ဥဩငှက်ကလေး၏ တွန်သံချိုချိုက တကယ့်ကိုစိတ်ချမ်းမြေ့စရာ။ သစ်ပင်တို့ကြားမှာ ဟိုသည် သွားလာနေသော ရေကြက်တချို့ကိုလည်း တွေ့ရပြန် သည်။ ဆက်ရက်သံတို့ ညနေလျှင်လည်း ဆူသည်ဟု မခံစားမိဘဲ ငှက်ကလေးတို့၏ ဘာသာစကားကြားရတာပဲဟု ပီတိ ဖြစ်ရပြန်သည်။

မောပန်းပြီးပြန်လာသောရက်များစွာမှာ အစိမ်းရောင်တောအုပ်လေးက ကျွန်မတို့အနီးမောင်နှံကို အမောပြေစေခဲ့ပါသည်။ နေ့လယ်နှင့် ညနေတို့မှာ ဘုတ်အိမ်ကြားရလျှင် လွမ်းသလိုဆွေးသလိုပါ ခံစားလာရတာပါပဲ။ ရန်ကုန်မှာ သည်လိုအစိမ်းရောင် တောအုပ်လေးနှင့် တွေ့ရတာနည်းတဲ့ ကုသိုလ်မဟုတ် ဆိုပြီး ကြည်နူးရပြန်သည်။

သို့သော်လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်ကျော်က အစိမ်းရောင်တောအုပ်လေး ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသည်နေ့တို့ကို ပြန်စဉ်းစားမိလျှင် အလိုလိုဝမ်းနည်းလာမိပေ။ အဆောက်အဦဆောက်ဖို့လား၊ မြေညှိဖို့လား အကြောင်းရင်းကို သေချာမသိရသော်လည်း တောအုပ်လေးသည် တစ်ပတ်အတွင်းမှာပဲ မြင်ကွင်းမှ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရသည်။ ဆူညံသည့် ဘက်ဟိုးစက်သံနှင့်အတူ ဝါးရုံတော အပါအဝင် သစ်ပင်တို့ကိုဖယ်ရှားသည် မြင်ကွင်းကိုကြည့်ပြီး ကျွန်မ မျက်ရည်ဝလာရသည်။ တချို့အပင်ကြီးများကို အမြစ်မှ ကော်ထုတ်သလို မြေပြင်သည် ပြောင်တလင်းခါသွားတော့တာပါပဲ။ ငှက်ကလေးတို့ ဆောက်တည်ရာမရကောင်းကင်မှာ ပြေးလွှားပျံသန်းနေတာကို ငေးရင်း အသိုက်ပျက်ပြီပေါ့ဟု ရေရွတ်မိရသည်။

နောက်ရက်များမှာ ဆူညံသံတွေ ပိုကြားလာရသလို ဘုတ်ငှက်အီသံ၊ ဥဩတွန်သံတို့ ပျောက်ဆုံးသွားရသည်လေ။ တကယ်တော့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ “ဂေဟစနစ်” ပျက်စီးသွားရတာပဲဟု ကျွန်မ တီးတိုးမှတ်ချက်ချနေမိပြီလေ။

ရေကျော်မှပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ရပြီး အချိန်များမှာ အစိမ်းရောင်တောအုပ်

လေးကို သတိရနေပေမဲ့ ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့တာ သေချာပါသည်။

(၄)

တစ်နေ့ ကျွန်မတို့ကိုယ်ပိုင်အိမ်ကလေးတစ်လုံး ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရသည့် အချိန်မှာ ကျွန်မစိတ်ကြိုက် အစိမ်းရောင်ကမ္ဘာလေးတစ်ခု ဖန်တီးခွင့်ရဦးမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်နေမိသည်။ ခြံဝင်းထဲတွင် စားပင်သီးနှံနှင့် အရိပ်ရပင်များ စိုက်ပျိုးထားမည်ဖြစ်သလို ပန်းပင်တို့ အနီးမှာ လိပ်ပြာလေးများလည်း ပျံဝဲနေစေချင်သေးသည်။

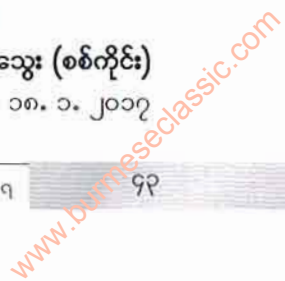
လက်ရှိအချိန်မှာတော့ တိုက်ခန်းဝရန်တာမှာ စိုက်ပျိုးထားသောပန်းအိုး (၃) အိုးထဲမှ အစိမ်းရောင်တို့ကို ငေးမောရင်းဖြင့် စိတ်ကို ဖြေသိမ်နေရဆဲပါလေ။ တပင်ရွှေထီးပင်မှ ရိုးတံနီနီ ပန်းလေးပွင့်လျှင်၊ စကောပင်မှ အဖြူရောင်ပန်းလေးတွေ အဆုပ်လိုက် ပွင့်လျှင် ကလေးတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ပျော်ရွှင်နေမိသည်။

စိမ်းလန်းသာယာမည့် အနာဂတ်အတွက် အစိမ်းရောင်လွမ်းချင်းကို ကျွန်မ ဆက် အိပ်မက်၊ မက်ချင်မိတာ အသေအချာပါပဲလေ။ ။

သွေး (စစ်ကိုင်း)

၁၈. ၁. ၂၀၁၇

သဘာဝချစ်သူ မောင်ကြည်

မနက်ခင်းနေရောင်သည် ရွှေရောင်ဝင်းလျက်ရှိ ပါသည်။ ကျွန်တော့်မြင်ကွင်းရှေ့မှာရှိသည့် တောင်ကုန်း လေးပေါ်တက်ရန်အတွက် ခေတ္တရပ်နားလိုက်သည်။ အသက်ကို ၀၀၅ လိုက်သည်။ အိမ်မှထွက်လာခါစမှာ ပိတ်ချင်သလိုလိုဖြစ်နေသော နှာခေါင်းလည်း အခုမှ ပွင့်သွားပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် လတ်ဆတ်သင်းမြဲနေ သောလေကို အဆုတ်ထဲရောက်သည်အထိ ကျွန်တော် ၅၅ သွင်းလိုက်သည်။ လတ်ဆတ်သန့်ရှင်းသောလေကြောင့် ခေါင်းကြည်သွားသလို အမောလည်း အနည်းငယ်ပြေသွား သည်။

ရှေ့မှာ တောင်ကုန်းကလေး . . . ။ တောင်ကုန်း လေးပေါ်တက်ရန် မြေသားကို လှေကားထစ်သဖွယ် ဖန်တီးထားသည့် လမ်းကလေးရှိသည်။ လှေကားထစ်လေး

တွေကြည့်ရတာ တစ်ခါမှ အနင်းမခံရသေးသလို မြက်ပင် စိမ်းစိမ်းလေးတွေ ခပ်ပါးပါးလေးပေါက်လို့။ သည်အတိုင်း နင်းတက်ရမှာ မြက်ပင်လေးတွေအားနာစရာ။ ဖိနပ်နှစ်ဖက် ကိုချွတ်ကာ လက်နှင့်ကိုင်ရင်း လှေကားထစ်လေးတွေပေါ် ခပ်ဖွဖွနင်းလျှောက်လာခဲ့သည်။ ခင်းထားသည့်ကတ္တီပါစပေါ် နင်းလာရသလို ခြေဖဝါးနုနုမှာ အထိအတွေ့ခံစားရသည်။ တောင်ကုန်းထပ်ပေါ်အရောက် နောက်ဆုံးလှေကားထစ် အရောက်မှာပင် လေတိုက်ခတ်သံ တဝေါဝေါကို ဦးစွာ ကြားရလေသည်။ ကြည့်လေ ကျွန်တော့်ပုဆိုးစတွေ တဖျပ်ဖျပ်လွင့်ခါပါသွားတော့မတတ် လေတွေထန်နေသည်။ ပင်လယ်နှင့် တောင်တန်းအသွယ်သွယ်ကို ဖြတ်လာသော လေသည် ဟောဒီတောင်ကုန်းပေါ်မှာ ပိုပျော်နေပုံရသည်။ ကျွန်တော့်နားထဲမှာ လေရဲ့ရယ်မောသံကို ကြားလိုက်ရ

www.burmeseclassic.com

ကျွန်တော်သည် တောင်ကုန်းလေး၏ အလယ် တည့်တည့်မှာ ရပ်နေမိသည်။
ကျွန်တော်ခေါင်းပေါ်မှာ တိမ်တွေ တိမ်မျှင်စတွေ တရွေ့ရွေ့၊ မျက်လုံးကို အရှေ့တည့်တည့်သို့ ပို့လိုက်သောအခါ
အိုဟောဟိုမှာ ကွေ့ကွေ့ ကောက်ကောက် အပြာရောင်မြစ်တစ်စင်းက ကျောခင်းလဲ လျောင်းလို့။
မြစ်မင်း၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်မှာတော့ လယ်ကွက်တွေ လယ်ကွက်တွေ။

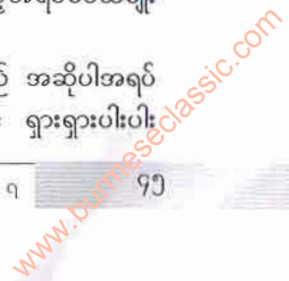
သလိုပင် ထင်မိသည်။ ကျွန်တော်လာခဲ့တဲ့အရပ်မှာတော့
လေရဲ့ရယ်မောသံကင်းဆိတ်ပါဘိသည်။ အေးလေ ကြော်
နဲ့ညှော်နဲ့၊ မြောင်းပုပ်နဲ့၊ မီးခိုးနဲ့တွေနဲ့ နပမ်းလုံးသတ်ပတ်
လာရသည့်အတွက် လေခမျာ ဘယ်မှာပျော်နိုင်ရှာပါ့မလဲ။
ခုတော့ ရွှင်ဖြူးကာ တသုန်သုန်သွေးနေသည့် လေညင်း၏
ပျော်ခြင်းတေးတစ်ပုဒ်ကို နားသောတဆင်လိုက်ရသလို
ကျွန်တော်ခံစားရသည်။

ကျွန်တော်သည် တောင်ကုန်းလေး၏ အလယ်
တည့်တည့်မှာ ရပ်နေမိသည်။ ကျွန်တော်ခေါင်းပေါ်မှာ
တိမ်တွေ တိမ်မျှင်စတွေ တရွေ့ရွေ့၊ မျက်လုံးကို အရှေ့
တည့်တည့်သို့ ပို့လိုက်သောအခါ အိုဟောဟိုမှာ ကွေ့ကွေ့
ကောက်ကောက် အပြာရောင်မြစ်တစ်စင်းက ကျောခင်းလဲ
လျောင်းလို့။ မြစ်မင်း၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်မှာတော့
လယ်ကွက်တွေ လယ်ကွက်တွေ။ ပန်းချီဆရာက စုတ်တံ
အပြားနဲ့ အစိမ်းနုရောင်ဆေးသားကို တို့ကာ ကင်းပတ်စပေါ်
အပြားလိုက် အပြားလိုက်အကွက်တွေ စီခြယ်ရေးဆွဲလိုက်
သည်နယ်။ အစိမ်းနုရောင်သည် ကျွန်တော်မျက်လုံးကို
ညှို့ငင်လျက်ရှိသည်။ ခါတိုင်း တိုက်နံရံမည်းညစ်ညစ်နှင့်
စူးရဲတောက်ပသောအရောင်တွေကြားမှာ ပိတ်မိနေသော
မျက်လုံးအစုံသည် အခုမှပဲ အတွေ့ထူး အရသာထူးကို
သုံးဆောင်ခံစားလိုက်ရသလို။ အစိမ်းရောင်နှင့် အကြည်ဆိုက်
နေသော ကျွန်တော်မျက်လုံးအစုံသည် အခုမှပဲ အတွေ့ထူး
အရသာထူးကို သုံးဆောင်ခံစားလိုက်ရသလို။ အစိမ်းရောင်
နှင့် အကြည်ဆိုက်နေသော ကျွန်တော်မျက်လုံးများကို
အသာတကြည်လွှတ်ပေးထားလိုက်သည်။ သူတို့ အကြည်
ဆိုက်ကြပါစေတော့။

ကျွန်တော်မျက်လုံးကို အောက်ဘက်သို့ နည်းနည်း
စိုက်ချလိုက်သောအခါ တောင်ကုန်းလေးရှိရာသို့ ကျွန်တော်
လျှောက်လာခဲ့သည့် လမ်းတစ်လျှောက်ရှိ သစ်ပင်အုပ်အုပ်

စုစုကလေးများ။ အဆိုပါသစ်ပင်လေးတွေသည် အရွက်
စိပ်စိပ် အရိပ်ကောင်းကောင်း ပေးနိုင်ရှာတော့။ ဟိုတစ်ပင်
သည်တစ်ပင်၊ ဟိုတစ်စုသည်တစ်စု၊ ကျိုးတိုးကျဲတဲ။ အခုလို
အပေါ်စီးမှာမိုးကြည့်ရသောအခါ သစ်ပင်လေးတွေ
အုပ်အုပ်ဆိုင်းဆိုင်း ဝေဝေဆာဆာရှိနေသယောင် ထင်မှတ်
ရပါသည်။ တကယ်တော့ အပေါ်ကြည့်အမြင်နှင့် အောက်ရှိ
လက်တွေ့အနေအထားကား ကွာခြားလှပါသည်။ အပေါ်
ကြည့်အမြင်မှာတော့ ကျွန်တော်လာခဲ့သောအရပ်သည်
ကျွန်တော်လာခဲ့သောအရပ်မဟုတ်သလိုပါပဲ။ ပြောရလျှင်
ကျွန်တော်လာခဲ့သောအရပ်သည် ပူလောင်အိုက်စပ်၏။
အရိပ်ကင်းမဲ့နေသည့်ကန္တာရတစ်ခုလိုပင်။ လေမသန့်
ရေမသန့် ပတ်ဝန်းကျင်မသန့်။ ကုန်ကုန်ပြောလိုက်မည်
ဘာဆိုဘာမှမသန့်။ သို့သော် အဲသည် မသန့်ရှင်းတာတွေ
ကိုပဲ ကျွန်တော် နေ့စဉ်စားနေရသည်။ သောက်နေရသည်။
ရှုရှိုက်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် မသန့်ရှင်း
သော ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားရသည်။ ကျန်းမာခြင်း
သည် ကျွန်တော်နှင့် အခေါ်အပြော အဆက်အဆံမရှိ။
မကျန်းမာခြင်းသည် ကျွန်တော်နှင့် ဆွေမျိုးနီးစပ်ရင်းရင်း
ချာချာ။ ဆေးဆိုင်၊ ဆေးခန်း၊ ဆေးရုံများနှင့် ၂၄ နာရီ
အဆက်အသွယ်မပျက်။ 24 hours open ဟူသောစာတန်း
သည် ကျွန်တော်လိုလူတွေအတွက် ရေးကပ်ထားတာဖြစ်
မည်။ အမှန်ပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့သည် အလိုလိုနေရင်း
ရောဂါရနေသည့်လူတွေလိုဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော်လာခဲ့
သည့်အရပ်မှာ သင် ၂၄ နာရီလောက်ပဲ နေကြည့်ပါ။
ကျိန်းသေပေါက် ရောဂါတစ်ခုခုစွဲကပ်သွားစေရမည်။
ထိုကဲ့သို့ ရောဂါအာမခံချက်ပေးသည့်အရပ်ဒေသမျိုး
ဖြစ်ပါသည်။

အခုထိတော့ ကျွန်တော်သည် အဆိုပါအရပ်
ဒေသကိုမစွန့်ခွာနိုင်သေး။ ထို့ကြောင့် ရှားရှားပါးပါး

အားလပ်ခွင့်ရသည့် အခိုက်အခန့်များမှာ ဟောဒီတောင်ကုန်းလေးရှိရာဆီသို့ ကျွန်တော် အပြေးလာလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်တော့်အတွက်တော့ ဤတောင်ကုန်းလေးသည် စစ်ရှောင်စခန်း လေးတစ်ခုနှင့်တူပါသည်။ တိတိကျကျနဲ့ လှလှပပသုံးနှုန်းရမယ်ဆိုရင်တော့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဘေးရှောင်တောင်ကုန်းလေးပေါ့။ တကယ်လည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဒုက္ခသည်တွေပဲမဟုတ်လား။ ပြီးတော့ ဟောဒီတောင်ကုန်းလေးသည် ကျွန်တော့်ရောဂါတွေကို ကုသပေးသည့် ကျန်းမာရေးဌာနလေးတစ်ခုနှင့်လည်းတူပါသည်။ ခုပဲကြည့်လေ။ လှေကားလေးအတိုင်းတက်လာစဉ်က အနည်းငယ်မောပန်းရုံကလွဲ၍ ကျွန်တော် လန်းဆန်းတက်ကြွပေါ့ပါးသွားသလို ခံစားနေရပြီ။ ထို့ပြင် အိမ်မှာ လုပ်လို့မရသော အသက်ရှူလေကျင့်ခန်းကိုလည်း ဤတောင် ကုန်းပေါ်မှာ လုပ်လို့ရသည်။ အိမ်မှာနေစဉ်က ချည်တိုင်မှာ တုပ်နှောင်ခံထားရသော ကျွန်တော့်မျက်လုံးတွေကိုလည်း ဤနေရာရောက်လျှင် သွားချင်သည့်စားကျက်ရှိရာသွား လွတ်လပ်စွာ လွတ်ကျောင်းထားလို့ရသည်။

ကျွန်တော်သည် မတ်တတ်ရပ်နေရာမှ ဒူးထောက်ကာ ထိုင်ချလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်ဒူးခေါင်းအောက်မှာ မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းကတ္တီပါထူထူက အဆင်သင့်ရှိနေသည်။ မြက်ခင်းစိမ်းစိမ်းတွေကြားထဲမှာ အဝါရောင်ပန်းပွင့်ကလေးတွေ အစီအစဉ်ခင်းထားသည်သို့ရှိနေသည်။ လေတစ်ချက်အသုတ်မှာ အဝါရောင်ပန်းပွင့်ကလေးတွေ တသိမ့်သိမ့်ဘယ်ညာရမ်းခါသွားကြသည်။ ကလေးပေါက်စကလေးတစ်ခုခုရယ်မောလိုက်သလို ထင်မှတ်ရသည်။ ချစ်စရာကောင်းလိုက်တာ။ ပွင့်ဖတ်အဝါလေးတစ်ခုကို လက်နှင့်အသာအယာ တို့ထိကြည့်သည်။ ကျွန်တော်ကြောင့်တော့ဖြင့် ပွင့်ဖတ်လေး မကြွေစေချင်။ သူကလေး တစ်ခုခုရယ် မြဲရယ်စေချင်သည်။ ကျွန်တော့်လက်ဖဝါးကြမ်းကြမ်းကြောင့် သူကလေး ရှုံ့မဲ့သွားလေမလား။ ကျွန်တော့်လက်ကို အသာပြန်ရုတ်လိုက်သည်။ သဘာဝအလှတရားဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အသုံးအဆင်မဖြစ်သင့်ပါဘူး။ သဘာဝ အလှအပဟာ ကျွန်တော်တို့ကို ဖျော်ဖြေပေးနေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့လျှင်တောင်မှ သူ့သဘာဝအတိုင်း မပျက်မယွင်းလှပနေခြင်းကို မနှောင့်ယှက်မဖျက်ဆီးဘဲ ကျွန်တော်တို့သည်အတိုင်းကြည့်ရှုခံစားသင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ငြိမ်ငြိမ်

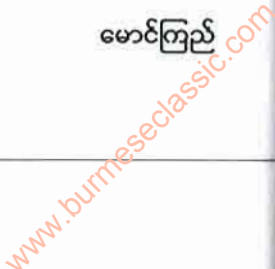
ကလေးထိုင်ကြည့်ပြီး သဘာဝတရား၏ ကျေးဇူးတရားကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်နေသင့်သည်ဟု ထင်မိသည်။

သစ်ရွက်ချင်း တရံပွတ်တိုက်မိသံကို ကျွန်တော်ကြားလိုက်ရသည်။ မော့ကြည့်လိုက်တော့ ခပ်ဆိုးဆိုးအုပ်မိုးနေသော ညောင်ပင်တစ်ပင်။ ဟုတ်သားပဲ။ ကျွန်တော်ညောင်ပင်တစ်ပင်အောက်မှာ ထိုင်မိလျက်သားဖြစ်နေပါလား။ ကောင်းလိုက်တဲ့ညောင်ပင်ကြီး။ ဤညောင်ပင်ကြီးတော်တော်ကံကောင်းပါသည်။ ဟောဒီတောင်ကုန်းလေးပေါ်မှာ ရှင်သန်ခွင့်ရသည့် သူ့ဘဝကို ကျွန်တော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မုဒိတာပွားမိပါသည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်လာခဲ့သည့်အရပ်မှာသာ သူ့နေထိုင်ခဲ့သော် အခုအရွယ်ထိ သူသက်ဆိုးရှည်မည်မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းပြချက်ပေါင်းစုံဖြင့် အခုတစ်ခဲလိုက်ရသောကြောင့် သေပွဲခွဲရရှာသည့်အပင်တွေထဲမှာ သူလည်း တစ်ပင်အပါအဝင်ဖြစ်သွားမှာ သေချာပါသည်။ အခုထိတော့ သင်ကံကောင်းဆဲပဲညောင်ပင်ကြီးရေ။ လောဘဒေါသမောဟတရားတွေ စွန်းထင်းပေကျဲတဲ့ပုဆိန်တွေ လွှဲတွေ သင့်ဆီကို ရောက်မလာပါစေနဲ့လို့ ဆုတောင်းပေးလိုက်ပါရဲ့။

ကျွန်တော်သည် ညောင်ပင်ကြီးအတွက် ထိုကဲ့သို့ ဆုတောင်းစကားဆိုရင်း မြက်ခင်းပေါ်မှာ အသာလဲလျောင်းလိုက်ပါသည်။ အားပါးပါး အရသာရှိလိုက်တာ။ ခုမှပဲ အညောင်းအညာတွေပြေသွားတော့တယ်။ ခြေထောက်ကိုဆန့် လက်ကိုလည်းဆန့်ထုတ်ရင်း မျက်လုံးအစုံကို ခဏတာမှိတ်ထားလိုက်သည်။ တသုန်သုန်တိုက်နေသော လေသည် ကျွန်တော့်ခန္ဓာကိုယ်ကို ပွတ်သပ်ကျီစယ်သွားသည်။ နားထဲမှာ လေတိုးသံ သစ်ရွက်ချင်းထိခိုက်ပွတ်မိသံ မှဲ့လွဲ၍ ဘာမျှမကြားရ။ ပတ်ဝန်းကျင်သည် ပကတိတိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေသည်။ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ နာရီလက်တံတွေပင် ရပ်တန့်နေသလားဟု ထင်မိသည်။ အချိန်ကင်းမဲ့စွာထဲသို့ ကျွန်တော်ရောက်ရှိနေသည်။ ကျွန်တော့်မျက်လုံးတွေ တဖြည်းဖြည်း မှေးစင်းလာသည်။ မကြာခင် သဘာဝတရား၏ ရင်ခွင်ထဲမှာ ကျွန်တော် နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက် အိပ်ပျော်သွားပါတော့သည်။

မောင်ကြည်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

လူယဉ်ကျေးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်

ချိုးငှက် (သံတွဲ)

၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၂၁ ရက် စနေနေ့၊ မနက် ၈ နာရီပင် မထိုးတတ်သေး။ မြေးမအကြီး ကိုးတန်းကျောင်းသူက အဝတ်အစားသစ်သစ်လွင်လွင်နှင့် အသင့် ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်နေချေပြီ။ မြေးမအငယ်ကား ပေါ်မလာသေး။ ဇန်နဝါရီ ၂၅ ရက်နေ့တွင်ကျရောက်မည့် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် (ရန်ကုန်) တည်ထောင်မှု (၁၁၁) နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဖျော်ပွဲရွှင်ပွဲ သို့သွားကြရန် စာရေးသူက မြေးမနှစ်ယောက်နှင့် မနေ့ကပင် ချိန်းဆိုထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ 'ပြည့်ပြည့်' ဟုခေါ်ကြသည့် မြေးမအငယ်ဝက်ကစ်ကစ်လေးမှာ ပွဲလမ်း သဘင်သွားရမည် ဆိုလျှင် အိပ်ယာမှ စောစောထ ဖင်တကြွကြွတရွရွဖြစ်နေတတ်သူပင်။ သူတို့မိသားစုက တိုက်တန်းလျား ၂ လွှာတွင် နေထိုင်ကြပြီး စာရေးသူတို့က ၃ လွှာမှာ နေသည်။ ယနေ့ နံနက် အပေါ်ထပ်သို့တက်မလာသေး။ အိပ်ယာကမနိုးသေးထင်ပါသည်။

မနက် ၉ နာရီကျော်မှ သူ့အဖေနှင့်အတူ လှေကားမှ လေးကန်လေးကန်တက်လာကြတော့၏။ ဝတ်စားပြင်ဆင်မှု ဘာမှမပြုရသေး။ မျက်နှာလည်းသိပ် မလန်း။ ကောင်မလေး တိရစ္ဆာန်ရုံကို မလိုက်ချင်ဘူးဟု ပြောနေကြောင်း သူ့အဖေကပြောပြသည်။

“ဟ ဘာဖြစ်လို့တုံး။ မနေ့ကတော့ လိုက်မယ်ဆို။ တိရစ္ဆာန်ရုံမှာ ဒီနေ့ ပွဲတော်ကြီးရှိတယ်ဟေ့။ တိရစ္ဆာန်လေး တွေမျိုးစုံ သမီးတွေ့ရမှာ။ သွားရအောင်ကွာ၊ အဝတ်အစား အသစ်တွေ အမြန်သွားလဲချေ” စာရေးသူ အားတက်သရော ပြောလိုက်တော့ -

“မျောက်လွဲကျော်ကိုဖမ်းထားတာ သမီးသနား တယ်။ မကြည့်ချင်ဘူး” ဟု ဆိုလာပါသည်။

“ဖမ်းထားတာမဟုတ်ဘူး သမီးရဲ့၊ သူတို့ကို အခန်းကလေးတွေနဲ့ထားတာပဲဟာ။ ငှက်ပျောသီးတွေ လည်း ကျွေးတယ်လေ။ ဟိုဘက်မှာလည်း ကျားကြီးတွေ၊ ခြင်္သေ့ကြီးတွေ အခန်းထဲမှာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လမ်း လျှောက်နေကြတာ သမီးတွေ့ဖူးတယ်မဟုတ်လား”

“အခန်းက သော့ခတ်ထားတယ်အဘိုးကြီး” မြေးမလေးက မျက်နှာပျက်ပျက်နှင့် ပြန်ပြောရှာ၏။

“သမီးလေး အဘိုးကြီးနဲ့လိုက်သွား၊ မမလည်း ပါတာပဲဟာ။ ဒီနေ့က ပွဲကြီးပွဲကောင်းဟာ။ ဆင်ကြီးတွေ ကပြမယ်သမီးရဲ့” သူ့အဖေကဝင်ပြီး တိုက်တွန်းလိုက်ပြန် သည်။

“ဖေဖေကလည်း ဆင်ကြီးတွေ သူတို့ကချင်လို့ ကတာမှမဟုတ်တာ။ လူတွေခိုင်းလို့ကရတာ” ဟု မြေးမလေး က တုံ့ပြန်လိုက်ပါသည်။

စာရေးသူ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြို့ပြက သူတို့လေး တွေ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို တွေ့ဖူးမြင်ဖူးစေရန် ဖြစ်ပါ ၏။ သို့သော်ငြားလည်း ထိုမနက်က ‘လူမွန်နီအကယ်ဒမီ’ ကျောင်းမှ ပထမတန်းကျောင်းသူ ခြောက်နှစ်အရွယ်မြေးမ ငယ်၏ ထက်ရှသောစကားလုံးများဖြင့်ထိုးနှက်ချက်ကို အသက်ခုနှစ်ဆယ်ကျော်အဘိုးအို အလူးအလဲခံလိုက်ရပါ သည်။ စာရေးသူ ရှက်သွား၏။ ဝမ်းနည်းအားငယ်သလို လည်း ခံစားလိုက်ရပါသည်။ မြေးမအကြီးကို ချောမော့ ဖျောင်းဖျပြောဆိုပြီး ထိုမနက်ခရီးစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက် ပါတော့သည်။

တစ်နေ့တာ၏ များလှစွာသော ဗာဟိုရတို့ကြား

တွင် အထက်ကအကြောင်းကိစ္စကို မစဉ်းစားအားခဲ့ပေ။ သို့သော် . . . သို့သော် ညဘက်အနားယူချိန်ရောက်သော အခါတွင်မူကား ငုပ်လျှိုးနေသော ထိုချည်မျှင်စသည် ဆွဲငင်ဖြေထုတ်ခြင်းခဲ့ရပါတော့၏။ တိုက်တန်းလျားပြတင်း ပေါက်မှ မိုးပေါ်သို့မော့ကြည့်မိလိုက်သည်။ ပြာသိုလဆုတ် ညဖြစ်၍ ကောင်းကင်တွင် ကြယ်စင်တို့အစွမ်းကုန်လင်းလက် နေကြ၏။ ကြယ်အမှန်အမှား ကုဋေကုဋာဖြင့် ဖြတ်သိပ်ခြယ် မှန်းထားသည့် ‘နို့ရည်ဆမ်းလမ်း’ နဂါးငွေ့တန်းကို ပြက် ပြက်ထင်ထင် တွေ့မြင်ရသည်။ နဂါးငွေ့တန်း၏ အစွန်း မကျတကျနေရာတွင် တည်ရှိသည့် မိမိတို့ နေစကြာဝဠာ ကို သတိရလိုက်၏။ နေမင်းကို ဝန်းရံလှည့်ပတ်နေကြသည့် ဂြိုဟ်ကြီးတို့လုံးအနက် နေမှ တတိယမြောက်ပတ်လမ်းတွင် လှည့်လည်နေသော ကမ္ဘာလုံးကြီးကိုလည်း မြင်ယောင်လာ မိသည်။

နေစကြာဝဠာတစ်ခွင်၌ မိမိတို့ ကမ္ဘာတွင်သာ သက်ရှိဟူ၍ဖြစ်တည်နိုင်၏။ ထိုသက်ရှိအားလုံးတွင် ‘လူသား’ သည် အသိဉာဏ်အရှိဆုံး၊ အယဉ်ကျေးဆုံး၊ အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ လူသားကား ‘ဒုတိယ ဘုရား’ ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်လောက်သည့် တီထွင်ဖန်ဆင်းရှင်

www.burmeseclassic.com

တစ်ဖက်တွင် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝ၍ ယဉ်ကျေးလှပါသည်ဆိုသော လူသား သည် အသိဉာဏ်နည်းပါး၍
 အရိုင်းအစိုင်းမျှသာဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်များအပေါ် ဗိုလ်ကျစိုးမိုးကျွန်ပြုလျက်ရှိသည်။
 တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာ၍ ယဉ်ပါးအောင် လေ့ကျင့်ပေးသည်။ ကျွန်ကတ်သွင်းသည်။
 ယင်းနောက် တိရစ္ဆာန်များကို ကုန်ထုတ်ကိရိယာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုအတွက်လည်းကောင်း ရန်သူနှင့်ရင်
 ဆိုင်တိုက်ပွဲများတွင်လည်းကောင်း မညှာမတာ ထည့်သွင်းအသုံးချတော့၏။

ဖြစ်၏။ လူသားသည် အခြားအခြားသော စူဠစကြဝဠာ၊ မဟာစကြဝဠာရှိ သက်ရှိများထက် အဆင့်အတန်း မသာ လွန်နိုင်ဟု ဆိုစေဦးတော့ များစွာနိမ့်ကျမည်ဟူ၍ကား မဆိုသာ။ စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း သည် လူ့ကမ္ဘာသို့လာ၍ လူဘုရားထံမှ တရားဒေသနာ နာကြားကြရသည်ဟု ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များတွင် ပါရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ လူ့ဘဝကား ရနိုင်ခဲလှသည်ဟု မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူထားသည် မဟုတ်ပါလော။ ယနေ့လူသားသည် ကမ္ဘာကြီး၏အရှင်သခင်ဖြစ်၏။ နောက်နေ့တွင် စကြဝဠာကိုပိုင်စိုးသူဖြစ်မလာဟု မည်သူ ပြောနိုင်မည်နည်း။ စသည် . . . စသည်ဖြင့် အတွေးစိတ် တွင် နားထင်သွေးရောက်လာမိ၏။

ဤရွေ့ဤမျှ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မား လှသည့် 'လူသား' သည် အခြားသက်ရှိသတ္တဝါများနှင့်အတူ ကမ္ဘာမြေပေါ်တွင် ဖြစ်တည်လျက်ရှိနေလေသည်။ စင်စစ် တွင် အခြားသောသတ္တဝါမျိုးနွယ်များသည် 'လူသား' မပေါ်ပေါက်မီ နှစ်သန်းပေါင်းများစွာကပင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဖြစ်တည်နေပြီးသားဖြစ်၏။ သို့စဉ်လျက် လူသားနှင့်ယှဉ် လျှင် ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေးတွင် များစွာနိမ့်ကျကြသည်။ ဤသည်မှာ ဦးနှောက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်အချိုးအဆတွင် လူသားက အခြားသတ္တဝါအားလုံးထက် ထူးထူးကဲကဲ သာလွန်နေ၍ ဖြစ်ပေသည်။ ဤအချင်းအရာကြောင့်ပင် လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း တစ်သိန်းခန့်ကာလမှစ၍ လူသား သည် မိမိကိုယ်မိမိ 'ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်သူ' (Homo Sapiens) ဟု ဘွဲ့တံဆိပ်ခပ်နှိပ်သတ်မှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

သို့သော်ငြားလည်း 'အိပ်၊ စား၊ ကာမ ဤသုံးဝ

တွင် လူနှင့်နွားသည် မခြားတူသူ' ဟု စာဆိုရှိပြန်၏။ မှန်ပါသည်။ ဇီဝဗေဒသဘောအရ လူနှင့်အခြားသတ္တဝါတို့ သည် အခြေခံအချက်အလက်များတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်ဟုပြော၍ရ၏။ အမှန်အတိုင်းဝန်ခံရ ပါလျှင် လူတွင် အခြားသတ္တဝါများထက်နိမ့်ကျသောအ ချက်များလည်းရှိနေပါသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ရာဂ၊ ဗိုလ်ကျစိုးမိုး၊ ကြီးနိုင်ငယ်ညည်း၊ ကျင့်ဝတ်ပျက်၊ သတ္တိ ကြောင့် စသည် စသည် တို့ကား လူသား၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ နိမ့်ကျမှုအချို့ဖြစ်၏။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွင်လည်း အခြား သတ္တဝါများနှင့်ယှဉ်လျှင် လူသားသည် မျက်စိမလျှင်၊ နားမပါ၊ အနံ့ခံမကောင်း၊ အပြေးမသန်၊ သစ်ပင်တက် မကျွမ်းကျင်၊ ရေကူးမကျွမ်းကျင် စသည် စသည်။

တိရစ္ဆာန်များတွင် 'အသားစား' နှင့် 'အသီးအရွက် စား' ဟူ၍ အကြမ်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိသည်။ လူသားကား အသီးအရွက်၊ အဥအဖု၊ အသားငါး အကုန်စားသည်။ ဤသည်မှာ လူ၏ ဇီဝပွဲစည်းပုံနှင့် သွားများ၏အနေအထား ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အသားငါးကိုစားရန်အတွက် လူသည် အခြားတိရစ္ဆာန်များနည်းတူ သားကောင်ကိုဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ် ရ၏။ တိရစ္ဆာန်များသည် မိမိတို့ဝမ်းစာအတွက်သာ သတ်ဖြတ်စားသောက်ကြသော်လည်း လူမှာမူကား ဝမ်းစာ အပြင် လောဘ၊ မောဟတို့ဖုံးလွှမ်းကာ လက်နက်ကိရိယာ များအကူအညီဖြင့် အလွန်အကျွံဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်လာ၏။ ဤသို့ဖြင့် ကုန်းနေ၊ ရေနေသတ္တဝါမျိုးစိတ် အချို့ မျိုးတုံးပျောက်ကွယ်သွားရသည်။ တချို့မှာ ရှားပါး မျိုးစိတ်စာရင်းဝင်သွားကြတော့၏။ ဤသည်မှာ သတ္တဝါတို့ စောင့်စည်းအပ်သော 'သတ္တစည်း' ကို လူသားဖောက်ဖျက် ရာရောက်ပါသည်။

လူသားသည် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝ၏။ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့၏။ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုး၏။ ချုပ်ချယ်နှောင်ဖွဲ့မှုကို မလိုလားပေ။ လူ့အခွင့်အရေးကိုလည်း အလွန်လေးစားတန်ဖိုးထားကြောင်း ပြောဆိုနေတတ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် အသိဉာဏ်ကြွယ်ဝ၍ ယဉ်ကျေးလှပါသည်ဆိုသော လူသားသည် အသိဉာဏ်နည်းပါး၍ အရိုင်းအစိုင်းမျှသာဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်များအပေါ် ဗိုလ်ကျစိုးမိုးကျွန်ပြုလျက်ရှိသည်။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာ၍ ယဉ်ပါးအောင် လေ့ကျင့်ပေးသည်။ ကျွန်ဇာတ်သွင်းသည်။ ယင်းနောက် တိရစ္ဆာန်များကို ကုန်ထုတ်ကိရိယာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုအတွက်လည်းကောင်း ရန်သူနှင့်ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲများတွင်လည်းကောင်း မညာမတာထည့်သွင်းအသုံးပြုတော့၏။ မွေးခြံ၊ မွေးကန်များအတွင်းရှိ ကုန်းနေ၊ ရေနေသတ္တဝါများကိုလည်း သက်မဲ့ကုန်ပစ္စည်းသဖွယ် စွေးကွက်လိုအပ်ချက်နှင့်ချိန်ညှိ၍ သတ္တဝါအရေအတွက်ကို ထိန်းချုပ်တတ်သည်။ သင်းကွပ်ခြင်း၊ မေထုံမဲ့သားစပ်ခြင်းတို့ကို အတားအဆီးမဲ့ ဆောင်ရွက်နေ၏။ လူသားလက်ဝယ်ရှိ သတ္တဝါကြီးငယ်တို့မှာကား ထားလျှင်နေ၊ သတ်လျှင်သေ အခြေအနေတွင်ရှိနေလေသည်။ မိမိလွတ်လပ်မှုနှင့် အခွင့်အရေးကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသော လူသည် တိရစ္ဆာန်များ၏လွတ်လပ်မှုနှင့် အခွင့်အရေးကိုမူ လုံးဝ လျစ်လျူပြုထား၏။

တိရစ္ဆာန်များကို တန်ဖိုးထားသည်ဆိုသောလူအချို့က တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဖမ်းဆီးတုပ်နှောင်၍ ဝေးလံ

လှသော မြို့ပြများဆီသို့ သယ်ယူလာကြသည်။ ယင်းနောက် သတ်မှတ်မြေဧကအကျယ်အဝန်းတစ်ခုရှိ လှောင်ချိုင့်၊ လှောင်အိမ်၊ အခန်း၊ အကန်၊ သံဆန်ခါ၊ ခြံစည်းရိုး စသည့် အတားအဆီးများကြားတွင် နေရာချထားလေသည်။ အဝင်တံခါးပေါက်များကိုမူ ၂၄ နာရီ သော့ခတ်ထား၏။ ထိုတံခါးပေါက်များကိုဖြတ်၍ မည်သည့်တိရစ္ဆာန်မျှ အရှင်ထွက်ခွင့် မပြုချေ။ ဤသို့သော အခင်းအကျင်းကို တိရစ္ဆာန်ရုံ (Zoo) ဟု ခေါ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်ဟု ယဉ်ကျေးစွာပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်လာသည်။ ဩစတြေးလားနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့ရှိ Schoburunn Zoo ခေါ် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်ကြီးကို လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော်ကပင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ယနေ့တိုင် ဖွင့်လှစ်ပြသလျက်ရှိကြောင်း၊ ဥရောပတွင် အကောင်းဆုံး တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်အဖြစ် ဗီယင်နာမြို့သူမြို့သားများက ဂုဏ်ယူတတ်ကြောင်း ဖတ်ရှုမှတ်သားဖူးပါသည်။ ရာစုနှစ် နှစ်စွဲခွဲကျော် သားစဉ်မြေးဆက်၊ ဆွေစဉ်အမျိုးတို့ အရိုးထုတ်ခဲ့ကြသည့် အကျဉ်းစခန်းကြီးအပေါ် လက်ရှိအကျဉ်းကျခံနေရသည့် သတ္တဝါတို့က မည်သို့ ဂုဏ်ယူနိုင်ကြပါမည်နည်း။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များတွင် တူညီသော ရည်ရွယ်ချက် (၄) ခုရှိသည်ဟု သိရှိရ၏။ ၎င်းတို့မှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊ လူထုသို့ ပညာပေးရန်၊ စိတ်အပန်းဖြေရန်နှင့် သုတေသနပြုရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင်တွေးတောစရာများစွာ ရှိလာပါတော့၏။

www.burmeseclassic.com

(၁) တောတောင်ထဲတွင် သူ့သဘာဝအလျောက် နေထိုင်ကြသည့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအပေါ် သဘာဝအလျောက် အန္တရာယ်ကျရောက်မည် (သို့) မျိုးတုံးပျောက်ကွယ်သွားမည် ဖို့၍ လူတို့က စေတနာဖြင့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ထားခြင်းလော။ သို့တည်းမဟုတ် လူသားတို့၏ ပယောဂဖြင့် လက်လွန်ခြေလွန်ဖြစ်သွား၍ ပြန်လည်အဖတ်ဆည်ထားခြင်းပေလော။

(၂) လူထုသို့ ပညာပေးရန်ဆိုရာတွင် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို တွေ့ဖူးမြင်ဖူးစေရန်၊ ၎င်းတို့ လှုပ်ရှားသွားလာမှု သဘာဝကို သိရှိစေရန် ပညာဗဟုသုတဖြန့်ဝေပေးခြင်းလော။ သို့မဟုတ် အကျဉ်းသားဘဝ ဒုက္ခကြီးလှပုံကို လူတို့သိမြင်ခံစားစေလို၍လော။ အင်အားကြီးသူက အင်အားနည်းသူကို ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချုပ်တ်လှောင် ချည်နှောင် သော့ခတ်ထား အပ်သည်ဟူသော သတင်းစကားကို ပါးလို၍လော။ သို့တည်းမဟုတ် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်သို့ လာရောက်ကြည့်ရှုကြသော ကလေးသူငယ်တို့၏ ထိလွယ်ရှလွယ်နုလုံးအိမ်အား လှောင်အိမ်၊ လှောင်ချိုင့်၊ သံကြိုး၊ သော့ခလောက်တို့နှင့် ယဉ်ပါးအောင် မိတ်ဆက်ပေးလို၍လော။ တွေးတောစရာပင်။

(၃) မလွတ်မလပ် အကျဉ်းအကျပ်ထဲကျရောက်နေသည့် သတ္တဝါကို ကြည့်ရှု၍ မည်သူ မည်သို့ စိတ်ချမ်းသာ အပန်းပြေနိုင်ပါမည်နည်း။

(၄) တောထဲတောင်ထဲမှ သတ္တဝါကို သုတေသနမပြုဘဲ လှောင်အိမ်ထဲကသတ္တဝါကို သုတေသနပြုပါလျှင် အချက်အလက် (Data) များ မှန်ကန်နိုင်ပါမည်လော။ မေးစရာ၊ တွေးစရာများပါ။

တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်အချို့ ခံစားနေကြရသည့်ဒုက္ခ နောက်တစ်မျိုးရှိပါသေးသည်။ ယင်းမှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ချင်းဖလှယ်သည့် ယဉ်ကျေးမှုပင်ဖြစ်ပါ၏။ ဝင်ရိုးစွန်းမှ ဝက်ဝံကို အီကွေတာသို့ပို့ပြီး အပူပိုင်းဇုန်မှဆင်ကို အအေးပိုင်းဇုန်သို့ ပို့ဆောင်ကြပါသည်။ ရာသီဥတုနှင့် ပထဝီအနေအထား လုံးဝ ကွဲပြားခြားနားချက်ကို အဖြစ်သဘောအတုပြုလုပ်ဖန်တီး၍ သတ္တဝါများခမျာ မသက်မသာ မပျော်မရွှင် နေရာချထားခြင်းခံကြရပါသည်။ ဖိုမတွဲဘက် မစုံသဖြင့် မိတ်လိုက်ရာသီတွင် မိတ်လိုက်ခွင့်မရရှာသည့် သတ္တဝါများလည်း အများအပြားပင်၊ ရှုရှားနိုင်တောင်ပိုင်းမှ တိရစ္ဆာန်ရုံတစ်ရုံ၌ မိတ်လိုက်ရာသီတွင် ခြင်္သေ့ထီးနှင့်

ကျားမသည် အဖော်ရွေးချယ်စရာမဲ့ မိတ်လိုက်ခဲ့ကြရသည်။ ယင်းမှ လိုင်းဂါး (ကျားခြင်သော်) ကလေးတစ်ကောင် မွေးဖွားလာခဲ့သည်ဆို၏။ ဝမ်းသာရမည်လော၊ ဝမ်းနည်းရှုံ့ချရမည်လော။

တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ဤကဲ့သို့ သက်ထက်ဆုံး ဖမ်းဆီးနှောင်ဖွဲ့ထားခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်း ပင်ကိုယ်အရည်အသွေးများ လွန်စွာကျဆင်းသွားစေနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ကျဆင်းနေသောမိဘများမှ တစ်ဖန် ပေါက်ဖွားလာသည့်မျိုးဆက်မှာ ပို၍ပို၍ အရည်အသွေး ကျကာ တောဓလေ့စရိုက်နှင့် အလွန်အမင်း ကင်းကွာသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာဦးဝင်းတင်၏ 'ကျားရဲငါ' ကဗျာထဲမှာ ကဲ့သို့ 'လှောင်အိမ်ထဲမှာ တလွန်လွန်နဲ့၊ ကျားညွန့်တုံးတွေ' ဖြစ်ကုန်ပေတော့မည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်များသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီကြသကဲ့သို့ တိရစ္ဆာန်အမျိုးအစားများလည်း မတူညီကြပေ။ သို့သော်ငြားလည်း တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်တိုင်းရှိ တိရစ္ဆာန်အားလုံးတွင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တူညီချက်နှစ်ခုကား ရှိနေ၏။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၌ 'လွတ်မြောက်လိုခြင်း' တွင် တူညီကြ၏။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတူညီချက်ကား 'မျက်လုံး' ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်လမ်းမမြင်သည့် အသွေးအရောင်မဲ့ မျက်လုံးသေများပေတည်း။ ဤနှစ်ချက်ကို လူယဉ်ကျေးတို့ အလေးဂရုပြုမိကြပါလေစ။

ချီးငှက် (သံတွဲ)

မကြာမီက အောင်လံမြို့၊
ဝိသုဒ္ဓါရုံသာသနာပြု ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ စောင့်ရှောက်မှုဖြင့်
ကျွန်တော်တို့မိသားစု ပုဂံဘုရားများကို
လှည့်လည်ဖူးမြော်ခွင့်ရခဲ့သည်။

ကုလားကျမင်းခေါ် နရသူမင်း
တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော ဓမ္မရံကြီး
သို့ရောက်တော့ ညနေ ၅ နာရီထိုးပြီ။

အရှေ့ဘက်တွင် ညနေခင်းမြူငွေမှုန်
များကြားတောင်တန်းတစ်ခုကို ရေးရေး
မှုန်မှုန် မြင်နေရသည်။ တောင်တန်း
သည် ရခိုင်ရိုးမနှင့် ပဲခူးရိုးမများကဲ့သို့
ရှည်လျား မြင့်မားသော တောင်တန်း
မျိုးတော့ဖြင့် မဟုတ်ပါ။

“အဲဒါ တုရင်းတောင်တန်းပေါ့”
ဘုရားရင်ပြင်ထက်မှ စာချ

ဆရာတော်က လက်ညှိုးညွှန်၍ ပြော
သည်။ တောင်တန်းကို နောက်တစ်ကြိမ်
လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်မိပြန်၏။
တုရင်းတောင်တန်းသည် အလျား
(၁၂) မိုင်၊ အမြင့်ပေ (၅၀၀) ခန့်မျှ
သာမြင်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း
အပူပိုင်းလွင်ပြင်လို နေရာမျိုးတွင်
တစ်ချိန်တစ်ခါက ဤတောင်တန်းသည်

စိမ်းလုံပြာသော မြကန်သာ

ကောင်းကင်ပြာ

အလွန်အေးချမ်းပြီး ငြိမ်းချမ်းဟန် ရှိပေလိမ့်မည်။ ပုဂံပြည်ရှင် အနော်ရထာမင်းကြီးသည် သထုံပြည်မှ ပင့်ဆောင် လာသော သံယာတော် ၃၀၀၀ အနက် သံယာတော် ၅၀၀ ကို ထိုတူရင်းတောင်၌ သီတင်းသုံး စေကြောင်း ငှက်ပစ်တောင် သမိုင်း၌ လာရှိ၏။ ထို့အပြင် ထိုတူရင်းတောင် ၌ပင် စွယ်တော်ရှင်စေတီတော် တစ်ဆူ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သေး၏။ ယခုတိုင် ဖူးမြော်နိုင်ပါသည်။ သာသနာ့ ရောင် လွှမ်းသောတောင်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ထိုတူရင်းတောင်နှင့် ကျန်စစ် သား မင်းကြီးအကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော် ဆက်စပ်တွေးကြည့်မိ ပြန်၏။

အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက် နှင့် စောလူးမင်းခေါ် မင်းလုလင် လက်ထက် တစ်လျှောက် မွန်ဂို တာတာတို့၏ ကျူးကျော်စစ်၊ မွန် တလိုင်းတို့၏ အားစမ်းစစ်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ဆင်နွှဲပြီးနောက် အောင် ပန်းဆင်ခဲ့သော ကျန်စစ်သား မင်းကြီး (၄၄၆-၄၇၄) က ပုဂံရွှေပြည်ကို ၂၈ နှစ်တိုင်တိုင် နန်းစံအုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။

မင်းကြီးသည် စစ်ပွဲတိုင်းတွင် အောင်လံတံခွန်ကို လွှင့်ထူပြနိုင်ခဲ့ သော်ငြား ပြည်သူပြည်သားများ၏ ဘဝသည် ရှည်လျားကြာညောင်း သောစစ်ပွဲများတွင် နစ်မြုပ်ကာ စစ်ပန်း ရှိနှွမ်းရော်ကြရ၏။

ဤသို့ ပုဂံပြည်သူအပေါင်းတို့ ၏ စားဝတ်နေရေး ဒုက္ခအထွေထွေမှ ကင်းဝေးစေရန် တိုင်းပြည်ပြန်လည် ထူထောင်ရေးကို မင်းကြီးက အားသွန် ကြီးပမ်းရာ၌ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိက ကျသော သာယာဝပြောမှုစီမံကိန်းကို

လယ်ယာများ ရေလိုသောအခါ သောက်သုံးရေ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် ရေလှောင်ကန်တစ်ခု လိုအပ်သောကြောင့် တူရင်းတောင်တစ်လျှောက်မှ အလဟဿဒလစပ်စီးဆင်းလျက်ရှိသော တောင်ကျရေအား ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပေါင်းစပ်ကာ ချောင်းရေလှောင်ကန်အဖြစ် ရေနေမည့် အချက်အချာနေရာ၌ ကန်တစ်ခုကို တည်ဆောက် ယူသည်။ ဤသည်ပင် တူရင်းတောင်ခြေရှိ "မြကန်" ၏ ဘဝအစဖြစ်လေသည်။

ရေးဆွဲခဲ့သည်။

အင်းအိုင် ချောင်းမြောင်းတို့ကို တူးဖော်ခြင်း၊ မွမ်းမံခြင်း၊ ခရာ ဆူးခြုံဖုံးအုပ်ကုန် သော လယ်ယာ များကို တိုးချဲ့ခြင်း၊ တစ်သီးစား လယ်ယာများကို သုံးသီးစား လယ်ယာ များအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်းစသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤစီမံကိန်းကြောင့်ပင် လယ်ယာ များ ရေလိုသောအခါ သောက်သုံးရေ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန် ရေလှောင်ကန် တစ်ခုလိုအပ်သောကြောင့် တူရင်း တောင်တစ်လျှောက်မှ အလဟဿ ဒလစပ်စီးဆင်းလျက်ရှိသော တောင် ကျရေအား ပြည်သူပြည်သားအပေါင်း တို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ပေါင်းစပ် ကာ ချောင်းရေလှောင်ကန်အဖြစ် ရေနေမည့် အချက်အချာနေရာ၌ ကန်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ယူသည်။ ဤသည်ပင် တူရင်းတောင်ခြေရှိ "မြကန်" ၏ ဘဝအစဖြစ်လေသည်။ ကန်၏အမည်ကိုလည်း ပြည်သူပြည် သားအပေါင်းတို့၏ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရည်၍ 'မဟာနိဗ္ဗာန် လက်ဆွဲချီရေ' ဟု မှည့်ခေါ် စေခဲ့သည်။

ထိုသို့ ကျန်စစ်မင်းကြီးက တူရင်းတောင်ခြေတွင် 'မြကန်' ကိုတူးပြီး နောက် ၅-၁၀၀ ခန့် အကြာ၌

'ကျစွာမင်း' (၅၉၆-၆၁၂) က ထပ်မံ၍ ပြုပြင်မွမ်းမံဆယ်ယူပြန်သည်။ ထိုမင်း လက်ထက်တွင် သုံးသီးစားလယ်တို့ ဝန်းရံခလျက်ရှိသောရှိသောမြကန် သည် အလွန်ပင်စည်ပင်၍ သာယာ လှပဟန်ရှိ၏။ ရေကန်၌ ကုမုဒြာ၊ ပုဏ္ဏရိတ်၊ ပဒုမ္မာ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို၊ ကြာမျိုးစုံ အတွင်းဝယ် ရေပျော်ငှက် များဖြစ်ကုန် သော ရေဘဲ၊ ဟင်္သာ၊ ကြိုးကြာ၊ ရေကြက်၊ စက္ကဝက်ငှက် အပေါင်းတို့ကလည်း လူးလားခေါက်တုံ ကူးမြောက်ကုန်လျက် အလွန်ပင် သာယာဟန် ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျစွာမင်းသည် သူနန်းစံကာလ (၁၆) နှစ်အတွင်း သားတော်ဥဇနာအား ထီးနန်းကို စီမံ အုပ် ချုပ်စေလျက် သူကမူတူရင်း တောင်ခြေရှိမြကန်အနီးတွင် မင်းတံကို သာယာစွာဆောက်စေပြီး ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူ အပေါင်းတို့အား တစ်နေ့လျှင် စာဝါ (၇) ဝါပို့ချသင်ကြားလျက် နေပါသည်။

ထို့ကြောင့်သာပင်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကျစွာမင်းလက်ထက် ပုဂံခေတ် စာဆို တော်ကြီးတစ်ဦးက ကျန်စစ်မင်း ကြီး ၏ ထိုစဉ်က မြကန်အလှကိုကြည့်ပြီး ယခုလို ရင်ခုန်ခဲ့ဖူးသည်။

မြကန်သာ တောင်ကျချောင်းတေး

ကျွန်ုပ်တို့
လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

တုရင်တောင်

ရေဝင်ပြေးလှည့်
ရေအေးကြည်စွာ
ကန်ပေါင်မာလျက်
ကြာပေါင်းထုံထုံ
ငှက်မျိုးစုံသည်
ဝတီသာက
နန္ဒာလော၊
တူစွ ဟုတ္တာ။

ဪ... ကဗျာ၏စွမ်း
ပကားကြောင့် မြကန်၏အလှပန်းချီ
သည် ကျွန်တော့်စိတ်မျက်ဝန်းထဲ
တရေးရေး ဝင်ရောက်လာပြန်သည်။

အခိုင်ခန့်တည်ဆောက်ထား
သော ကန်ပေါင် အတွင်း တောင်ကျ
ချောင်း ရေကြည်ကြည်လွင်လွင်
တို့သည် တေးဆိုလျက် ပြေးဝင်စီးမျော
ဝဲလှည့်ကခုန်နေကြပုံကို ကျွန်တော်
မြင်သည်။ ကုမုဒြာ၊ ပဒုမ္မာ အစပြောသော
ကြာမျိုးစုံ တို့အကြား ရေပျော်ငှက်
အပေါင်းတို့ကလည်း မြူးထူးပျော်ပါး
ကူးခတ်သွားလာနေကြပုံကိုလည်း
မြင်သည်။ အိုဟုတ်ပါပေ၊ တာဝတိံသာ
က သိကြားမြင်း၏ 'နန္ဒာ' ကန်ကြီးနှင့်
ပင် တူလှပေတော့သည်။

သေခြင်းကင်းသော အမတ
ရေကန်။ မြကန်သာ၏အလှပန်းချီ၊
တုရင်တောင်တန်းတောင်စွယ်တစ်

လျှောက် ရွာသွန်းဖြိုးစွေသော မိုးရေ
မိုးပေါက်တို့သည် တောင်ကျ ရေအဖြစ်
ပြောင်းလဲကာ တဝုန်းဝုန်းထိုးဆင်း
ဝင်ရောက်ဟန်က ပျော်မြူးနေသော
ချောင်းတကြော၏ တေးသံ။ မြကန်သာ
အတွင်း သက်ဆင်းရခြင်းကို နှစ်သက်
ဂုဏ်ယူ ဝမ်းမြောက်သော တောင်ကျ
ချောင်း တေးသံ။

တောင်ကျရေတို့သည် မြကန်
အတွင်း သက်ဆင်းရခြင်းကို အဘယ်မှ
မပျော်မြူးဘဲနေပါအံ့နည်း။ ဤမြကန်
သည် ကြမ်းကြုတ်သော တာတာ
စစ်သည်၊ မွန်စစ်သည်တို့၏ စစ်ပန်း
ခြင်းဒဏ်မှ ကုစားဖို့ ကျန်စစ်သား
မင်းကြီးနှင့် သူ၏ပုဂံပြည်သားတို့
ပေါင်းစုအားနဲ့ တူးဖော်ထားသည့်
ကန်။

ဤမြကန်ကြောင့်ပင် ခရောင်း
တော၊ ဆူးတောတို့ ဖုံးအုပ်နေသော
ပုဂံမြေလယ်ယာတောတို့ မြစိမ်းရောင်
လွမ်းစေခဲ့ပြီ။ ဤမြကန်ကြောင့်ပင်
ပြည်သူတို့၏ ပါးပြင်ထက်က မျက်ရည်
စက်တို့အစား မှုန်နံ့သာတို့ ထုံသင်း
စေခဲ့ပြီ။ အူမတောင့်သဖြင့် သီလစောင့်
နိုင်ကြပေပြီ။

အဘယ် ... ရှုစမ်းလော့၊
လက်ညှိုးညွှန်ရာရာ စေတီပုထိုးတို့

လွတ်သည်ဟူ၍ မရှိ။ များလည်းများ၏
ပွားလည်းပွား၏။ ကြည်နူးဖွယ်ပုဂံ
ရွှေပြည်။ မြကန်သာ၏ အစွမ်းပေ
တကား။ မြကန်သာတွင်း ကျဆင်း
ဝင်ရောက်ရမည် ကို အဘယ်ချောင်း
ရေသည် မပျော်မြူးဘဲ တေးမဆိုဘဲ
ရှိပါအံ့နည်း။

ဪ... မြကန်။ 'လက်ယာ
လက်ဖြင့် လူ့အပေါင်းတို့အား
ထမင်းမုန့်ကိုမေးလတ္တံ့၊ လက်ဝဲလက်
ဖြင့် လူ့အပေါင်းတို့အား အဝတ်ပုဆိုး
ကို ပေးလတ္တံ့' ဟု ရဲဝံ့စွာကြွေးကြော်
ခဲ့သော ကျန်စစ်မင်း။

“အိုးစလောင်းရောင်းစားသော
အိုမင်းမစွမ်း ဆင်းရဲသောမိန်းမတို့
အဖိုးများစွာရသဖြင့် သူတို့သည်
ကြွယ်ဝချမ်းသာကြကုန်လတ္တံ့၊ ကျေး
ကျွန်နည်းပါးသောသူတို့သည် ကျေးကျွန်
များကြကုန်လတ္တံ့။ နွားနည်းပါးသူ
တို့သည် နွားများကြကုန်လတ္တံ့။” ဟူ၍
တိုင်းသူ ပြည်သားတို့အပေါ် အာမခံ
ကာ တိုင်တည်ပုံသော ကျန်စစ်မင်း၊
ထိုမင်းကြီး တည်ထားခဲ့သောကန်။
မြကန်သာ။

ဪ... စိမ်းလဲပြာတဲ့
မြကန်သာ။ ။

ကောင်းကင်ပြာ

- ကျမ်းကိုး။
- ၁။ ဂန္ထဝင်မြန်မာကဗျာ၊ မောင်သာနိုး။
- ၂။ မြန်မူအထွေထွေ၊ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ။
- ၃။ မြန်မာစာပေသမိုင်း၊ ပါမောက္ခ
ဦးဖေမောင်တင်။
- ၄။ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာပေ၊ စောလူ။
- ၅။ KeeponflowingAycyarwaddy

ပတ်စန့်ကျင်အက်ဆေး

ရေမြေတောတောင်ကိုမြတ်နိုးပါ

သက်ထားခင်

စာရေးသူတို့အတိ ကျေးလက်တောရွာက ပဲခူးတိုင်း
သနပ်ပင်မြို့နယ်ထဲမှာပါ။ ပဲခူးစစ်တောင်းတူးမြောင်း ကမ်းနဖူး
ပေါ်မှာရှိပြီး ရွာပတ်ပတ်လည်မှာ လယ်ကွင်းတွေက မျက်စိ
တဆုံးပဲ။

ရွာမှာပင်မလုပ်ငန်းက လယ်က လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနဲ့
ငါးဖမ်းခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ မိုးတွင်းဆိုရင်ရွာနဲ့တေး လယ်ကွင်းမှာ
စိမ်းမြမြ ကောက်ပင်ပျို နဲ့ မိုးရေတက်ရေတဖွေးဖွေးတို့ ပန်တင့်
လှပါတိ။

ပစ္စည်းစုံရင် အိမ်အောက်မှာ ရေနှေးကြမ်းတစ်အိုး၊ ဆီစိမ်လက်ဖက် တစ်မိုးနဲ့ ကျင်ကျင်လည်လည် သက်ကယ် ပျစ်တော့တာပဲ။ နွေအပူဒဏ်ကိုရှောင် ရင်း အိမ်မိုးဖို့အတွက် စီစဉ်ပြီးသားဖြစ် သွားတယ်။

တောတန်းနဲ့ တောင်စွယ်၊ လယ်ကွင်းနဲ့ ချောင်းကမ်းပေါ်မှာတည် ရှိတဲ့ရွာမှာ ကြီးပြင်းခဲ့လို့ထင်ပါရဲ့။ အဖျားအနာကင်းလိုက်ကြတာ၊ တစ်ရွာ လုံး သန်ရှင်းတဲ့လေနဲ့ လတ်ဆတ်တဲ့ အသားငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ ကြောင့်လို့ အခုမှသိတာ။

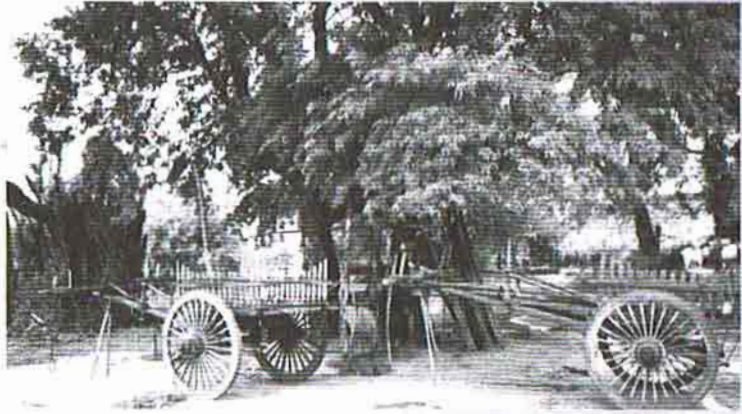
ဘာအပူအပင်မှမရှိတော့ စိတ် လည်း ချမ်းသာ၊ လူလည်းကျန်းမာလို့။ ဆေးခန်းမရှိ၊ ဆရာဝန် သူနာပြုနဲ့ထွီ၊ ဖျားနာသူရှိရင်လည်း ချွေးထုတ်ငန်း ဆေးသောက်၊ စောင်ထူထူခြံအိပ်၊ ချွေးဖြိုင်ဖြိုင်ထွက်ရင် အဖျားပျောက် တာပဲ။

မြန်မာ့ ကျေးလက် သဘာဝ အသက်မွေးပုံက တောတောင်ရေမြေ ကိုပဲ အားကိုးကြတာပါ။ သဘာဝအ လျောက်တည်ရှိနေတဲ့ တောတန်းနဲ့ တောင်စွယ်က ကျေးရွာလေးတွေကို ဝိုင်းပတ်အုပ်ချုပ်ထားပြီး ငွေကြည့်နေသ လားထင်ရတယ်။

တောတန်းနဲ့တောင်စွယ်က စားစရာအသီးအနှံပေးတယ်၊ အမိုး အကာပေးတယ်၊ ရာသီဥတုကို ထိန်းညှိ ပေးနေတယ်ဆိုတာ အသက်ငယ်တဲ့ စာရေးသူမသိခဲ့ဘူး။

သူတို့စွမ်းအားကို မသိဘဲ အမှု မဲ့ အမှတ်မဲ့နေရင်း စာရေးသူ ကြီးပြင်း လာရတယ်။

အခုတော့ စာရေးသူဟာ တော အုပ်နဲ့တောင်တန်းကိုထားခဲ့ပြီး ဝေးရာ

အရပ်ကို ရောက်ခဲ့ရတယ်။ လူတွေ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်၊ အနံ့အသက် ပေါင်းစုံ၊ အသံပလံ့ဆူညံ၊ မျက်စိအမြင် ရှုပ်ထွေးတဲ့မြို့ပြမှာ အခြေချဖို့ ဖြစ်လာ တယ်။

ရံဖန်ရံခါ အသက်ရှူမဝဘူး၊ အသက်ရှူလိုက်ရင် ကားဓာတ်ဆီနဲ့၊ အင်ဂျင်ဝိုင်နဲ့၊ မြောင်းပုပ်နဲ့၊ အမှိုက်ပုံ နဲ့တွေ့ရတတ်လွန်းလို့ အဆုတ်ထဲရှူ သွင်းရမှာ ဝန်လေးနေတယ်။

ခင်းထားတဲ့ အင်္ဂတေလမ်းတွေက လည်း ဘီးပါတဲ့ယာဉ်တွေ အလွယ် တကူသွားနိုင်ပေမဲ့ စာရေးသူအဖို့ ကြမ်းရှုနေတယ်။ အင်္ဂတေလမ်း ကလည်း ကားတွေ တဝေါဝေါသွား တိုင်း ဖုန်တွေ လွင့်တာပါပဲ။

သွပ်မိုးအိမ်တွေက နေထွက်ရှင် ပြုတ်ထားသလိုပူတယ်လို့ အိမ်မိသားစု တွေက ညည်းတယ်။

တောတောင်ရဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ပုံနဲ့ ကွာပါဘိခြင်း။

စာရေးသူကြားချင်တာက ကျေး ငှက်သံ၊ ကြားနေရတာက အပြင်းစား ဂီတရဲ့ပေါက်ကွဲသံနဲ့ အော်ဟစ်ငြင်း ခုန်သံတွေပဲဖြစ်နေတယ်။ မြန်မာ့ဂီတ ဆိုတာ ရုပ်မြင်သံကြားထဲမှာပဲ ရံဖန်ရံ

တောတန်းနဲ့တောင်စွယ်က
စားစရာအသီးအနှံပေးတယ်၊
အမိုး အကာပေးတယ်၊
ရာသီဥတုကို ထိန်းညှိပေးနေတယ်ဆိုတာ
အသက်ငယ်တဲ့ စာရေးသူမသိခဲ့ဘူး။
သူတို့စွမ်းအားကို မသိဘဲ
အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့နေရင်း
စာရေးသူ ကြီးပြင်းလာရတယ်။

လှပစိုပြည်စေရန်

ရွာမြောက်ဘက်ရှောင်းက
 တောအုပ် စိမ်းစိမ်းမြမြ
 ထုံးစေတီပွေးပွေးတွေက
 တောအုပ်ပေါ်မှာ ရှိလေရဲ့။
 ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေလည်း
 တောစပ်နဲ့ တောင်စွယ်မှာရှိကြတယ်။
 ပဲခူးရိုးမတောင်စွယ်လို့
 အဖေကပြောတယ်လေ။
 အဘွား မကြာခဏ
 ဥပုသ်သွားစောင့်တတ်တာ၊
 တောင်စွယ်ပေါ်မှာရှိတဲ့ဘုန်းကြီး
 ကျောင်းမှာလို့ သိရတယ်။

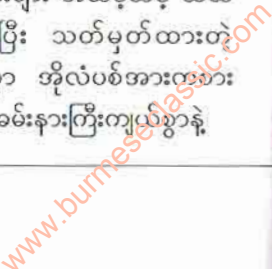
ခါမြင်ရတယ်။ ထိလက်မှတ်တွန်းလှည်း
 တွေဆီက ရံဖန်ရံခါကြားရတယ်။
 အိမ်အနောက်ဘက်မှာနေတဲ့သူ
 က တောသားနဲ့တူတယ်။ သူ့ဖွင့်လိုက်
 ရင် တွံတေးသိန်းတန်၊ ဟင်္သာတ
 ထွန်းရင်၊ ဗညားဟန်တို့ချည်းပဲ၊ သူ့ဖွင့်
 တော့ ကိုယ်ပါရောနားထောင်ရတယ်။
 တောင်တန်းနဲ့ဝေးမှ တောင်တန်း
 ကို ပိုတန်းဖိုးထားတတ်လာတာ စာရေး
 သူပါပဲ။ တောင်တွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့
 စာပေတွေ ပိုဖတ်ဖြစ်လာတယ်။
 တချို့လူတွေအတွက် တောင်တွေဟာ
 ကိုးကွယ်ရာ နတ်ဘုရားဖြစ်တယ်တဲ့
 တောင်စောင့်နတ်ကို ရွာနီးချုပ်စပ်
 က ကိုးကွယ်ပသတာမျိုး၊ မြန်မာကျေး
 လက်အချို့မှာရှိပါတယ်။ အထင်ရှား
 ဆုံးဖြစ်နေတာက ပုပ္ပားတောင်ပါ။
 ပုပ္ပား တောင်မှာ အိမ်တွင်းမင်းမဟာဂီရိ
 နတ်မောင်နှမရှိပါတယ်။ ရွှေညာမောင်
 ကိုယ်တိုင်ရေးဆိုခဲ့တဲ့ 'တောင်တော်

ရွှေပုပ္ပား' သီချင်းမှာ "ပန်းပဲမောင်တင့်
 တယ် xxx နတ်မောင်နှမရယ်xxx
 ပျော်စံမြန်းတဲ့ နတ်နန်းကြီးလည်း
 ရှိရာဌာနဝယ်" လို့ ရေးစပ်သီဆိုခဲ့ပါ
 တယ်။

ပုပ္ပားတောင်မှာ "ဗုတ္တနန်းဆက်လမ်း"
 ဆိုပြီး အမည်ပေးထားတဲ့ လမ်းလည်း
 ရှိသေးတယ်။ ပုဂံနေပြည်တော်
 အနော်ရထာဘုရင်ရဲ့ ပန်းဆက် သမား
 ကိုဗုတ္တနဲ့ ပုပ္ပားသူမယ်ဝဏ္ဏတို့ရဲ့
 ချစ်ဇာတ်လမ်းလည်းထင်ရှားသလို
 သူတို့နှစ်ဦးက ပေါက်ပွားတဲ့ ရွှေဖျဉ်း
 ညီနောင် တောင်ပြုန်းနတ်ပွဲကလည်း
 မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အထင်ရှားဆုံးနတ်ပွဲ
 ဖြစ်ပါတယ်။ ဝါခေါင်လပြည့်မှာ ကျင်းပ
 တဲ့ ဆင်မင်းဝပ်မြတ်စွာဘုရားပွဲတော်
 နဲ့ တောင်ပြုန်းနတ်ပွဲဟာ ခြိမ့်ခြိမ့်သဲ
 သဲ စည်ကားတာပေါ့။

"ပုပ္ပားနတ်တောင်၊ အခေါင်မြင့်
 မား၊ စုံတောဖျား၌ နံ့ရှားကြိုင်လွင့်၊
 ပန်းနှယ်တင့်သည်၊ ရွှေနှင့်ယိုးမှား
 ပန်းစကား" ဆိုတဲ့အတိုင်း စကားပန်း
 တွေက ရွှေနှင့်ယိုးမှားလောက်အောင်
 ပွင့်တတ်ကြသလို ဆေးမြစ်ဆေးဥတွေ
 ထွက်ပါတယ်။ တချို့ကသော တေးရေး
 ဆရာတွေက ပုပ္ပားတောင်ကို "ဂန္ဓမာ
 တောင်၊ ပုံဆောင်နိုင်ဖွယ်" ဆိုပြီး မဇ္ဈ
 သကပန်း ပေါက်ရောက်တဲ့ ဂန္ဓမာဒန
 တောင်နဲ့ ယှဉ်နှိုင်းကြပါတယ်။

ဂရိနိုင်ငံ အိုလံပီယာတောင်က
 နတ်ဘုရားဆီကတစ်ဆင့် အိုလံပစ်
 မီးရှူးတိုင်ကို တိုင်းပြည်အသီးသီး
 ကျော်ဖြတ်လှည့်လည်တဲ့အခါ အား
 ကစားသမားများ အဆင့်ဆင့် သယ်
 ဆောင်ကြပြီး သတ်မှတ်ထားတဲ့
 တိုင်းပြည်မှာ အိုလံပစ်အားကစား
 ပွဲတော်ကို ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာနဲ့

ဆင်ယင်ကျင်းပကြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံက ပုဗ္ဗားတောင်နဲ့ ဂရိနိုင်ငံက အိုလံပီယာတောင်က နတ်တွေရဲ့ပျော်စံရာဖြစ်တယ်လို့ အယူရှိကြပါတယ်။

တချို့အတွက် တောင်တွေဟာ အာရုံခံစားစရာ သဘာဝလက်ဆောင်

ငယ်စဉ်ကတည်းက တွေ့ခဲ့ရတဲ့ တောင်ရှုခင်းတွေက အမြင်ရိုးနေသလိုဖြစ်ပေမဲ့ တောင်တွေနဲ့ဝေးမှတမ်းတရတာပါ။ ရှုမငြီးတဲ့သဘာဝအလှနဲ့ ဖန်တီးထားတဲ့အလှက တူနိုင်ပါရိုးလားလေ။

တောအုပ်နဲ့ တောင်တန်းကိုဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်လာတဲ့လေထဲမှာ တောပန်းရနံ့လေးတွေ စီးမျောလို့ ပန်းရနံ့ကို ဘယ်သူဖန်တီးပေးတာမှမဟုတ်ဘူး။ သဘာဝအတိုင်းပဲ။

တချို့သူတွေအတွက် ရိက္ခာဘက်တိုက်

တောသူတောင်သားတွေအတွက် တောင်တန်းနဲ့ တောအုပ်ဟာ လိုတရနေတဲ့ သဘာဝလက်ဆောင်ပဲ။ တောရွာနေသူ ယောက်ျားသားတစ်ယောက်ဟာ ဓားထက်ထက်ဆောင်ပြီး တောထဲဝင်လိုက်ရင် လိုချင်တာရရောပဲ။ မှိုခူးမယ်၊ မျှစ်တူးမယ်၊ သီးနှံတွေဆွတ်မယ်၊ မာလာဖူး၊ မယ်တညိုရွက်တို့ဟာ ထမင်းမြိန်စေတဲ့ တို့စရာတွေပဲ။ အဲဒီအပင်က တောမှာ အလေ့ကျပေါက်တာ၊ စိုက်ပျိုးရတာမဟုတ်ဘူး။

ယုန်လိုသတ္တဝါမျိုးကို ပိုက်နဲ့ ထောင်မယ်။ ပျားရည်ကို တောနက်ထဲကရတယ်။ အင်ဖက်တွေခူးမယ်။ နီးဖြာဖို့ ဝါးခတ်မယ် စသည်ဖြင့် တောအုပ်က လူတွေကိုပေးတဲ့ရိက္ခာက

မနည်းလှပါဘူး။

တချို့အတွက် သူတို့ရဲ့စွမ်းပကားကို စိန်ခေါ်နေတဲ့ပြိုင်ဘက်

သက်ရှိအချင်းချင်းမှ ပြိုင်ဘက်မဟုတ်ပါဘူး။ သက်ရှိလူသားနဲ့ သက်မဲ့တောင်တန်းတို့ဟာလည်း အခါအခွင့်သင့်ရင် ပြိုင်ဘက်ဖြစ်လေ့ရှိပါတယ်။ ယောက်ျားသားတစ်ယောက် အနေနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ဇွဲနဲ့စွမ်းပကားကို စမ်းသပ်ချင်ရင် အနီးစပ်ဆုံး တောင်တစ်လုံးရဲ့ထိပ်ပေါ် အရောက်တက်ကြည့်သင့်ပါတယ်။ တောင်ပေါ်ဘယ်နှုကြိမ်ရောက်ဖူးသလဲ၊ တောင်ထိပ်ပေါ်ရောက်ခဲ့သလားဆိုတဲ့ စိစစ်ချက်တွေ ရှိရပါမယ်။

တောင်ထိပ်ပေါ်ရောက်ဖို့မလွယ်ပါဘူး။ အခက်အခဲပေါင်းများစွာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ချောက်ကမ်းပါ။ ရေတံခွန်တို့ဟာ တောင်ပေါ်တက်မယ့်သူကို တားဆီးထားတာပေါ့။

စာရာမေရီတောင်ထက်ဖူးသူက ဝိတိုရိယတောင်တက်ဖို့ ကြိုးစားမယ်။ တောင်နှစ်လုံးတက်ဖူးပြီးရင် ဧဝရက်တောင်ကို တက်ချင်စိတ်ပေါ်ပြီး တောင်ကြီးဖဝါးအောက်ရောက်ရစေမယ်ဆိုတဲ့စိတ်လည်း ကြီးမားလာတယ်။

တောင်တက်ရတဲ့ အတွေ့အကြုံက မြေပြင်အတွေ့အကြုံနဲ့ ခြားနားပါတယ်။ တောင်ပေါ်မှာဆီးနှင်းကျတယ်။ တောင်ပေါ်ရေကန် ရေလှုံ့တယ်။ ရေခဲအောင် အေးစိမ့်တဲ့လေတိုက်ခတ်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေ့အကြုံသစ်တွေ ရတယ်။ ဇွဲသတ္တိမရှိဘဲနဲ့ တောင်ပေါ်တက်မရသလို သက်ရှိသတ္တဝါဖြစ်တဲ့ လူနဲ့ သက်မဲ့တောင်တို့ဟာ အလိုလို ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သွားတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်

ရှားရှိစဉ်က ရာဇဂြိုဟ်မြို့အနီး ဝိဇ္ဇာကုဋ်တောင်ပေါ်က မြတ်စွာဘုရားကို လှမ်းဖူးတယ်လို့ ဗုဒ္ဓဝင်မှာဖတ်ခဲ့ရတယ်။ ဘုရားရှင်လည်း တောတောင်ကို နှစ်သက်တော်မူပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံက ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ပြတိုက်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်နေတာကလား၊ အနော်မာမြစ်၊ မိဂဒါဝန်တော၊ မဟာဝုန်တော၊ ရာဇဂြိုဟ်က ဝါးနဲ့ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၊ လွန်နိဉ္ဇယျာဉ် သာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တို့နေရာကို ရှေးဟောင်းသူတေသနဌာနက တူးပြုရုံပြထားတာ၊ ရှေးလက်ရာဟောင်းတွေကို ပိုင်ဆိုင်တယ်ဆိုတာ ဂုဏ်ယူပြသထားတာ။

စာရေးသူတို့နိုင်ငံက သဘာဝတောတောင် ရေမြေကို တကယ်ဖျက်ဆီးတာ၊ မုံရွာကြေးစင်တောင်၊ စပယ်တောင်တို့ ကုန်ပါလေရောလား။ လက်ပံတောင်း တောင်ကိုကာကွယ်ရင်း အသက်သေရတာတောင်ရှိသေး။ ဖားကန့်မြေစာပုံပြုတာ၊ ရေမဆေးကျောက်ရှာရင်း မူးယစ်ဆေး သားကောင်ဖြစ်ရတာ၊ မြေစာပုံအောက်မှာ အသက်တွေ ရာနဲ့ချီပြီး ဆုံးရှုံးတာတွေကို နစ်နာနေပြီလို့ သိသင့်ပါတယ်။

သဘာဝကို တန်ဖိုးမထားလို့ သဘာဝက ပြစ်ဒဏ်ခတ်တယ်လို့ မှတ်ကြရတော့မယ်ထင်ပါရဲ့။ ။

သက်ထားခင်

ပုဂံပေါင်ရက်

မြစ်ဖူးကဏ္ဍိ

N=k.

The Irrawaddy valley is the Burmanized cultural heart of Burma. Asia, East By South.

By J.E Spencer.

(၁)

ပြည်သည် တော်တော်လှသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သား

တစ်ဦးတစ်ယောက် ဖြစ်နေ၍ ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်ငါးချဉ်ကိုယ် ချဉ်နေခြင်းတော့ကားမဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ကိုယ့်မြို့၏ အလှကို ဝမ်းတစ်ထွာကိုယ်စီအတွက် မြို့တွင်း လောက်၌သာလျှင် နေဝင်မှ နေထွက် နေထွက်မှနေဝင် ဖတ်သီဖတ်သီ ပြေးလွှားရှာဖွေနေကြသူများ အဖို့မူကား

တွေ့နိုင်မြင်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ အခွင့်အလမ်းမသာ။ သို့ရာတွင် မြစ်တစ်ဖက်သို့ကူးသွားပြီး နောက်ဖိုးဦးတောင်ထိပ်မှ စိတ်အေး လက်အေးကြည့်နိုင်ရှုနိုင်ကြသူများအဖို့ လောက်သာ ယင်းမြို့၏တကယ့်အလှကို တွေ့နိုင်မြင်နိုင်ရာ၏။

(၁)

ပြည်သည် တော်တော်လှသောမြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သားတစ်ဦးတစ်ယောက်ဖြစ်နေ၍ ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်ငါးချဉ်ကိုယ်ချဉ်နေခြင်းတော့ကား မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် ကိုယ့်မြို့၏ အလှကို ဝမ်းတစ်ထွာကိုယ်စီအတွက် မြို့တွင်းလောက်၌သာလျှင် နေဝင်မှ နေထွက် နေထွက်မှနေဝင် ဖတ်သီ ဖတ်သီ ပြေးလွှားရှာဖွေနေကြသူများ အဖို့မူကား တွေ့နိုင်မြင်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ အခွင့်အလမ်းမသာ။ သို့ရာတွင် မြစ်တစ်ဖက်သို့ကူးသွားပြီး နောက် ဖိုးဦးတောင်ထိပ်မှ စိတ်အေးလက်အေးကြည့်နိုင်ရှုနိုင်ကြသူများအဖို့လောက်သာ ယင်းမြို့၏တကယ့်အလှကို တွေ့နိုင်မြင်နိုင်စရာ၏။

ဝမ်းဗိုက်၌ အဆီပြင်မရှိသော မိန်းမချောမိန်းမလှတစ်ယောက် ဆံတော်ရှင်၏ ခြေတော်ရင်းတွင် ကျွဲကျွဲယံယံထိုင်ကာ ဝတ်ပြုဆုတောင်းနေဘိအလားထင်ရသော ပြည်မြို့ကို 'သီဟပဏ္ဍိတ' ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်ကြသော ထိုတောင်ထက်မှ ကျွန်တော်သည် တစ်ယောက်တည်းထိုင်ကာ စိမ်ပြေ နပြေကြည့်ရှုနေမိ၏။ ဆံတော်ရှင်၏ ညီပုကလေးများလိုဖြစ်နေကြသော ဘုရားကြီးနှင့် မြင်ဗဟုတို့ကို ခပ်ရေးရေးလောက်သာ တွေ့ရသည်။ မင်းကြီးတောင်နှင့် ကြက်တင်းတောင်တို့မူကား သဲကွဲခြင်းမရှိလှတော့။ ဝိုင်းဝန်းလောက်သာထင်၏။ သို့ရာတွင် ရွှေသင်္ကန်း ဆင်မြန်းထားနိုင်ကြသော ရွှေဘုန်းပွင့်နှင့် ရွှေပလ္လင်မျှော်ညီနောင်တို့ကိုမူကား ကောင်းစွာဖူးတွေ့နိုင်၏။

ဖိုးဦးတောင်ထက်မှနေ၍ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းကို လှမ်းမျှော်ကြည့်ရှုရင်း

ကျွန်တော်သည် အဘယ်မျှကြာသွားသည့်တိုင်အောင် ငိုက်မျဉ်းနေသည်မသိ၊ မူးယစ်ဝေသီနေသည်ကိုလည်း သတိမထားလိုက်မိ။

ပြည်သည် တော်တော်လှသောမြို့ပင်ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုမြို့သည် အိုမင်းလျက်ရှိပေပြီ။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပျိုမျစ်ဆဲလည်းဖြစ်သည်။ အဘယ်နည်း။ အမျက်ဒေါသနှင့်မလွတ်သော စကားကို ကျွန်တော်ဆိုနေခြင်းကား မဟုတ်ပါ။ မည်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်စေ အလှအပ၌ ယစ်မူးနေသော ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် အတားအဆီးမရှိ၊ ပျံ့လွင့်ချင်တိုင်း ပျံ့လွင့်နေပုံရ၏။

ဤလောက၌ ဖြစ်ခြင်းနှင့်ပျက်ခြင်း ဓမ္မများ ထင်ရှားရှိကြ၏။ ထိုဓမ္မနှစ်ခုတို့၏ ပက္ခနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းသည်ပင် ဤလောကဖြစ်သည်မဟုတ်သလော။ ယင်းတို့ကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခွဲခြားရစကောင်းသည်လည်း မဟုတ်ပေ။ နှစ်ခုကဲ့သို့သာ ထင်ရငြားသော်လည်း တစ်ခု တည်းဖြစ်သည်မဟုတ်သလော။

အိုမင်းခြင်းနှင့်ပျိုမျစ်ခြင်း စသော ဓမ္မတို့သည်လည်း အလားတူပင် ဖြစ်ကြ၏။ တစ်ခုသောဓမ္မကို တစ်ခုသော ဓမ္မဖြင့် ခွဲခြားရကောင်းသည်မဟုတ်ပေ။ ဖြစ်ခြင်းဓမ္မ၌ ပျက်ခြင်းဓမ္မသည် ပါရှိပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ ပျိုမျစ်ခြင်း၌လည်း အိုမင်းခြင်းသည် နောင်ဖွဲ့ထားပြီးဖြစ်သည် မဟုတ်သလော။ အိုမင်းခြင်းနှင့် တစ်ပါတည်း အသစ်တစ်ဖန်ပျိုမျစ်ခြင်းသည် ပါရှိပြီးဖြစ်၏။ ထိုတရားဓမ္မများအရ ပြည်မြို့သည် အိုမင်းလျက်ရှိနေခြင်းနှင့်တစ်ချိန်တည်း တစ်ပြိုင်တည်း ပျိုမျစ်လျက်ရှိနေကြောင်း ကျွန်တော် ဆိုလိုက်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါ၏။

နားထွင်းပေးမည့်သူမရှိသောဘူးညီ

ဖြင့် မြစ်ဧရာကမ်းစပ်တွင် တစ်ယောက်သောမိန်းမပျိုသည် တစ်နေကုန်ကုန် တစ်နေခန်းခန်း ရေခပ်လျက်ရှိ၏။ သူ့နာမည်ကို မပေးဒါဟု ခေါ်ကြသည်ဆို၏။ မြစ်ညာအရပ်မှ ဖောင်ဖြင့်စုန်ဆင်းလာသော သမ္ဘဝမင်းညီနောင်တို့သည် မပေးဒါ၏ ရေခပ်ဆိပ်တွင် ဖောင်ဆိုက်ကြ၏။ နားမထွင်းရသော ဘူးကိုထွင်းပေးကြပြီးနောက် ထိုမိန်းမပျိုနှင့် အကြောင်းဆက်ကြသော ရာဇဝင်ဆန်ဆန်ဒဏ္ဍာရီဆန်ဆန်ဇာတ်လမ်းကို ကျွန်တော် တရောရောမြင်ယောင်လျက်ရှိ၏။ ထိုအချိန်တွင် ဤအရပ်နေရာကို ရသေ့မြို့ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်ဆို၏။

သမ္ဘဝညီနောင်နှင့် မပေးဒါတို့ သင့်ရာတွင် ဒွတ္တဘောင်ကိုမြင်၏။ ယင်းဒွတ္တဘောင်မင်းသားကြီးနှင့် ဝိဿနိုးပြည့်ရှင် ရွှေမင်းသမီးတို့၏ အာဏာနိုင်ငံရေးသည်လည်း ဤအရပ်ဒေသတစ်ဝိုက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်းဖြင့် ရာဇဝင်ကြီးများတွင် နတ်သမီးပုံပြင်ဆန်ဆန်ဖော်ပြကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုအကြောင်းအရာနှင့် အဖြစ်အပျက်များသည် များစွာအိုမင်းလှပေပြီ။ ရာဇဝင်ကြီးများအဆိုအရ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်အထက်ကျော်ကဖြစ်၏။

အညာအရပ်ရှိ အင်းဝမြို့တွင် စိုးစံစော မင်းခေါင်နှင့် အကြေအရပ်ရှိ ဟံသာဝတီတွင် ထီးဖြူဆောင်းသော မင်းသားကြီးဗညားနွဲ့တို့သည် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းကို သူ့ထက်ငါ လှမ်းမိုးကြီးစိုးနိုင်ရေးအတွက် လွန်လေပြီးသော နှစ်ပေါင်းငါးရာကျော်လောက်က ဤအရပ်ဒေသတွင် နှစ်ရှည်လများစစ်ခင်းခဲ့ကြသည်။ နှစ်ဖက်မှာ တပ်မင်းကြီးများသည် လှေစီးချင်း၊ ဆင်စီးချင်း

ပြည်သည် တော်တော်လှသော
 မြို့ပင်ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင်
 ထိုမြို့သည် အိုမင်းလျက်ရှိပေပြီ။
 တစ်ချိန်တည်းမှာပင်
 ပျိုမျစ်ဆဲလည်းဖြစ်သည်။
 အဘယ်နည်း။
 အပျက်ဒေါသနှင့်မလွတ်သော
 စကားကို ကျွန်တော်ဆိုနေခြင်းကား
 မဟုတ်ပါ။ မည်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်စေ
 အလှအပွင့် ယစ်မှုးနေသော
 ကျွန်တော်၏စိတ်သည်
 အတားအဆီးမရှိ၊ ပျံ့လွင့်ချင်တိုင်း
 ပျံ့လွင့်နေပုံရ၏။

နှင့် မြင်းစီးချင်းလည်း စစ်ထိုးခဲ့ကြ၏။
 လဂွန်းအိမ်နှင့် မင်းရဲကျော်စွာတို့သည်
 နှစ်ဖက်မှ ထင်ရှားကျော်ကြားသော
 စစ်သူကြီးများဖြစ်ကြသည်။ စစ်ထိုးရက်
 များကြာညောင်း၍ နှစ်ဖက်စစ်ပန်းသော
 အခါ အကြီးအကဲမင်းနှစ်ပါးတို့သည်
 ဆံတော်ရှင်၏ရင်ပြင်ပေါ် သို့အတူလက်
 တွဲ၍တက်ကြ၏။ ဆံတော်ရှင်၏ရင်ပြင်
 ထက်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်များ
 ချုပ်ဆိုကြ၏။ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူ
 အပေါင်း တို့လည်း စိတ်ဝမ်းချမ်းမြေ့
 ခဲ့ကြ၏။ သာဓုအနုမောဒနာများ
 ခေါ်ကာ မင်းနှစ်ပါးကို ကောင်းချီးပေး
 ကြ၏။
 အင်းဝပျက်သောကာလ ရဟန်း
 စာဆိုရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ဤအရပ်
 နေရာသို့ ရှောင်တိမ်းခိုဝင်လာခဲ့၏။
 သုံးမည်ရစစ်သားလည်း စစ်သား၊
 စာဆိုလည်းစာဆိုဖြစ်သူ နဝဒေးကြီး
 သည်လည်း ဤအရပ်သို့ မိရွှေနှောင်း
 နှင့် မေတ္တာဖွဲ့နှောင်းခဲ့သည် မဟုတ်သ
 လော။
 အတိတ်၏ အရပ်နေရာများသို့
 အတားအဆီးမရှိပျံ့လွင့်ချင်တိုင်းပျံ့လွင့်
 နေသော ကျွန်တော်၏စိတ်သည်
 ပစ္စုပ္ပန်အရပ်နေရာများသို့ တစ်စစ
 ပြည်လှည့်လာသည်။ ဒဏ္ဍာရီ၊ နတ်
 သမီးပုံပြင်နှင့် အတိတ်ရာဇဝင်
 ဇာတ်ကြောင်းများလည်း ဖြတ်သန်း
 ခဲ့ပြီးလေပြီ။
 များမကြာမီက ဤအရပ်နေရာတွင်
 မိမိတို့ထံမှ နိုင်ထက်စီးနင်းလုယူသွား
 ခဲ့သော အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးကို
 ပြန်လည်တောင်းဆိုရန် ဝံသာနုအဖွဲ့ချုပ်
 ကြီးက ဦးဆောင်ကြီးမှူးသော ညီလာခံ
 ကြီးများ ခြံမိခြံမိသဲသဲ ကျင်းပခဲ့ကြ၏။
 လွတ်လပ်ရေးပြန်ပေးပါဟု တစာစာ

တောင်းဆိုခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် မြန်မာ
 တို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို လုယူသွားကြ
 သူများက မကြားယောင်ပြုပြုနေသော
 အခါ ဝက်ထီးကန်နှင့် ပေါက်ခေါင်းဘက်
 တလွှားမှ တောင်သူလယ်သမားများက
 စားဆွဲ၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ရက်လ
 များမကြာမီကလည်း 'ဗမာပြည်သည်
 တို့ပြည်' ဟု ကျယ်ကျယ်လောင်လောင်
 ကြွေးကြော်နေကြသော တို့ဗမာသခင်
 များသည်လည်း ဤအရပ်နေရာမှာပင်
 ဗိုလ်ဝင်ခံခဲ့ကြသည်မဟုတ်လော။
 ပြည်သည် တော်တော်လှသောမြို့
 တစ်မြို့ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် အိုမင်းလျက်
 ရှိနေသည်နှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပင်
 ပျိုမျစ်ဆဲဖြစ်သော ထိုမြို့၏အလှကို
 မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းရှိ ဖိုးဦးတောင်ထက်
 မှာ စိတ်အေးလက်အေး ကြည့်ရှုနိုင်ကြ
 သူများအဖို့လောက်သာ တွေ့မြင်နိုင်၏။
 (၂)
 မြစ်၏တစ်ဖက်ကမ်းတွင် ခပ်ရေး
 ရေးလောက်သာမြင်ရသော ပြည်မြို့ကို
 အတန်ကြာမျှ ငေးမောကြည့်ရှုလျက်
 ရှိနေရာမှ တောင်၏ အောက်ခြေရင်း
 သို့ ကျွန်တော်သည် အမှတ်မထင်
 ငုံ့ကြည့်လိုက်မိသည်။ ဖိုးဦးတောင်ခြေ
 ကို ကွေ့ကာဝိုက်ကာ စီးဆင်းနေသော
 မြစ်ဧရာကို တွေ့လိုက်ရ၏။ ယင်းမြစ်
 ကြီး၏အလှနှင့် အကြည်ဓာတ်တို့ကိုပါ
 တစ်ပါတည်းတွေ့မြင်လိုက်ရ၏။
 မြစ်ကြီးဧရာသည် မည်သည့်အ
 ချိန်ကာလလောက်ကတည်းကပင်
 မြန်မာနိုင်ငံ၏မြောက်အရပ်မှ တောင်
 အရပ်သို့ ဤသို့ တသွင်သွင်စီးဆင်း
 လျက်ရှိနေသည်မသိ၊ သို့ရာတွင် ထို
 ကိစ္စသည် သဘာဝသမိုင်းနှင့်သာ
 သက်ဆိုင်၏။
 မည်ကဲ့သို့ပင်ဖြစ်စေ အလွန်တရာ

ပင်ပန်းကျပ်တည်းခြင်းရှိပုံရသော မြောက်အစွန်ရပ်မှ ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးဘေးတို့သည် ရေကြည်ရာမြက်ရေရာ အရပ်နေရာသစ်များကို တစ်စတစ်စ ဖွဲ့စည်း တောင်ဘက်တစ်လွှားကို တဖြည်းဖြည်းရောက်ရှိခဲ့ကြဟန်တူ၏။ သို့မဟုတ် ဖြစ်နိုင်စရာရှိ၏။ ယင်းသို့ တောင်ဘက်အရပ်သို့ ရောက်ရှိလာ တွင် တသွင်သွင်စီးဆင်းနေသော ဧရာဝတီမြစ်ကြီးကို ဘွားခနဲတွေ့မြင် သွားကြရာသည်။ မြစ်ကြီးဧရာဝတီတစ်ပါ တည်း ထိုမြစ်မင်း၏အလှနှင့် အကြည် ဓာတ်တို့ကိုပင် တွေ့မြင်သွားကြရသည်။

ဧရာဝတီ၏ကမ်းတစ်ဖက်တစ် ချက်တွင် ပြန်ပြူးသောမြေကြီးရှိ၏။ ထိုမြေကြီးသည် အဆီဩဇာတို့ဖြင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝ၏။ နေရောင်ခြည် လည်းကောင်းစွာရ၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးလူဟောင်းများသည် ရှေ့ဆက် မတိုးကြတော့ဘဲ ယင်းမြစ်ဝှမ်းတွင် လယ်ယာကင်းချွဲများ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း ကြ၏။ ရေတွင်း၊ ရေကန်နှင့် ဆည် မြောင်းများလည်း တူးဖော်ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုး ဘေးများသည် ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းသို့ ဤသို့တိုးဝင်ရေ ဘက်ရှိခဲ့ကြပြီးနောက် ထိုမြစ်ကြီးနှင့် နှောင်ဖွဲ့ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏အကြောင်းကို ဖောက်၍ တောင်နှင့်မြောက် တသွင် သွင်စီးဆင်းနေသော မြစ်ရေ၏ ကမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်နှင့် ပတ်ဝန်း ကျင်များတွင် သူတို့၏ မျိုးမပြုတ်ရေး နှင့် အသက်ရှင်တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးအေဘွားအေ ကြီးများတို့သည် လယ်ထွန်ရင်း ကောက် စိုက်ရင်းဖြစ်စေ၊ ယာခုတ်ရင်း ဝိုင်းငင် ရင်းဖြစ်စေ တစ်မိသားနှင့်တစ်မိသား

တွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့ကြရသည်။ ပျံ့မှစ်ငယ်ရွယ် သူချင်းများ ဖြစ်၍ တစ်မိသားနှင့်တစ် မိသား ချစ်ခင်တပ်မက်ခဲ့ကြရသည်။ သူတို့တစ်တွေတွင် ပျော်စရာရွှင်စရာ များရှိခဲ့ကြမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ လွမ်းစရာ ဆွေးစရာများလည်း ရှိကောင်းရှိခဲ့ကြ ပေမည်။

ဤသို့လျှင် ရှေးလူဟောင်းတို့သည် မိမိတို့မျိုးဆက်ပြန့်ပွားရေးနှင့် တည် တံ့ရေးဆိုင်ရာ လူ့အန္တယ်၏ တာဝန် ဝတ္တရားများကို ထမ်းပိုးသယ်ဆောင် ရင်း ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်တွင် လူ့အဆက်အနွယ်များကို တစ်ဆက်ပြီး တစ်ဆက် ပေါက်ပွားလာစေခဲ့ကြ၏။ လူတစ်ဆက်ထက်တစ်ဆက် လူ့အန္တယ် ဝင်များကို တိုးတက်ပွားများစေခဲ့ကြ၏။ စည်ပင်ဝပြောစေခဲ့ကြ၏။ ယင်းလူ အဆက်ဆက်တို့သည် ဧရာဝတီ မြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက်တွင် မြို့ပြမြည် ရွာများ တည်ထောင်လျက် ကျောင်းကန် ဘုရားနှင့် စေတီပုထိုးများ တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့ ကြသည်မဟုတ်သလော။

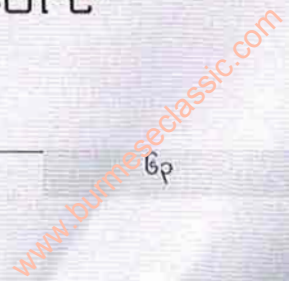
ဖိုးဦးတောင်ခြေကို ကွေ့ကာဝိုက် ကာ စီးဆင်းနေသော မြစ်ရေကို အမှတ်မထင် ငုံ့ကြည့်နေရာမှ ကျွန်တော်သည် မြစ်ညာဘက်သို့ လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက် ၏။ မြစ်ဖျားခံရာ နှင်းဆောင်းထားသော မြောက်ဘက် တောင်ကုန်းကြီးများကိုသာ မမြင်ရငြား သော်လည်း ကျွန်တော်၏ အတွေးသည် ဗုဒ္ဓမပေါ်ထွန်းမီခေတ်ကာလသို့ ပျံ့လွင့် သွားသည်။

ဗန်းမော်တင်အောင်

(ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်၏ မြစ်ရေ ပေါ်ဝယ်စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြ ချက်။)

မြန်မာနိုင်ငံ၏
အူကြောင်းကိုဖောက်၍
တောင်နှင့်မြောက် တသွင်သွင်
စီးဆင်းနေသော မြစ်ရေ၏
ကမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်နှင့်
ပတ်ဝန်းကျင်များတွင် သူတို့၏
မျိုးမပြုတ်ရေး နှင့်
အသက်ရှင်တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက်
ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးအေဘွားအေ
ကြီးများတို့သည် လယ်ထွန်ရင်း
ကောက်စိုက်ရင်းဖြစ်စေ၊ ယာခုတ်ရင်း
ဝိုင်းငင်ရင်းဖြစ်စေ
တစ်မိသားနှင့်တစ်မိသား
တွေ့ခဲ့မြင်ခဲ့ကြရသည်။

ကဗျာဆရာမောင်စိမ်းနီ (၁၉၃၈ - ၂၀၁၇)

ဝမ်းနည်းခြင်းမှတ်တမ်း

ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာမောင်စိမ်းနီ (ဦးလှထွန်း) ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ခြင်းအတွက် အောင်ပင်လယ်မဂ္ဂဇင်း မှ အထူးပင်ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါတယ်။

နှစ်ကာလများကြာမြင့်စွာ ကဗျာများရေးသားခဲ့ခြင်း၊ စာပေများရေးသားပြုစုခဲ့ခြင်းနှင့်အတူ ပိတောက်ပွင့်သစ်မဂ္ဂဇင်းကို အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ်တာဝန်ယူပြီး ယနေ့တိုင် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းများကြောင့် စာပေနယ်တွင် ထင်ရှားပြီး လူချစ်လူခင်များသော ကဗျာဆရာတစ်ဦး စောစောစီးစီးကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် မိသားစုနှင့်ထပ်ထပ်မျှဝမ်းနည်းရပါတယ်။

ဆရာမောင်စိမ်းနီက ကလောင်သစ်လူငယ်များကို စာပေနယ်တွင် မြေတောင်မြှောက်ပေးခဲ့ခြင်းကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုရပါတယ်။ စာပေ ကဗျာနှင့်ရပ်တည်မှုတို့တွင် ခိုင်မာပြတ်သားခဲ့သော ဆရာမောင်စိမ်းနီကွယ်လွန်ခြင်းအတွက် အလွန်ပင် နှမော့တသဖြစ်ရပါကြောင်း။

အောင်ပင်လယ်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာနှင့် ဒီရေတော ကောက်ကြောင်း

ဟိန်းဇွေရှိုင်း

ခရစ်နှစ် (၁၈၇၀) ခန့်တွင် တံငါသည်ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးသည် ကုန်းမြေတစ်ခုပေါ်သို့ တက်ရောက်တည်းခိုကြ သည်။ ၎င်းကုန်းမြေပေါ်၌ မထင်မှတ်ဘဲ ရေခဲမြေခဲကောင်း နေသောကြောင့် တဲဆောက်၍နေထိုင်စားသောက်လာခဲ့ကြ သည်။ ထိုတဲမှအစပြု၍ ဖြစ်တည်လာသောကြောင့် 'ကတဲရွာ' ဟူ၍ဖြစ်လာပေသည်။ ဤရွာအနီး၌လည်း ကတွတ်ပင်ကိုအစွဲပြု၍ ဖြစ်တည်လာသောကြောင့် 'ကတွတ်ရွာ' တစ်ရွာ ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ သို့သော် အိမ်ခြေနည်းပါးလှသောကြောင့် နှစ်ရွာပေါင်း၍ ကတဲ

ကတွတ်ကျေးရွာဟု ညွှန်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုအမည်မှသည် ကာလများရွေ့လျား၍ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာဟု တရားဝင် မှည့်တွင်ခေါ်ဆိုလာခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာသည် ကတန်ကျွန်းမကြီးပေါ် တွင် တည်ရှိသည်။ ကျွန်းစုမြို့နှင့် (၁၂) မိုင်ဝေးပြီး ကတ္တရာ လမ်းရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သော ကျေးရွာဖြစ်သည်။ အိမ်ခြေ (၁၂၀) ခန့်ရှိသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနှစ်ကျောင်း နှင့် မူလတန်းလွန်ကျောင်းတစ်ကျောင်းတည်ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဗမာလူမျိုးများသာနေထိုင်ကြသည်။ ဥယျာဉ်

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာ ဒီရေတောချောင်းအတွင်းမြင်ကွင်း

ခြံမြေရှိသူ နှစ်ချိုး၊ ကြံရာလုပ်စားကြသူ တစ်ချိုးဖြစ်သည်။ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာသည် အရှေ့ဘက်တွင် ဒီရေတော၊ အနောက်ဘက်တွင် တောင်တန်း၊ တောင်ဘက်တွင် ကပကျေးရွာနှင့် မြောက်ဘက်တွင် လင်မလိုကျေးရွာတို့ ထိစပ်နေကြသည်။ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာရှိ လက်လုပ်လက်စားအများစုသည် အဆိုပါဒီရေတောကို မှီခိုနေထိုင်ကြသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ထင်းခုတ်ခြင်း၊ မီးသွေးလုပ်ခြင်း၊ ခရုကောက်ခြင်း၊ ငါးထောင်ခြင်း၊ ကဏန်းဖမ်းခြင်း၊ အမဲလိုက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရှိကြသည်။

တချို့ ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းကြသူများသည် ဒီရေတောနှင့် လုံးဝဆက်စပ်မှုမရှိဟု မှတ်ထင်နေကြသည်။ အမှန်တွင် ပင်လယ်ပြင်သမုဒ္ဒရာ၌ ကျက်စားနေကြသော ငါးကြီးနှင့် အခြားရေသတ္တဝါများသည် ဒီရေတောတွင် လာရောက်ပေါက်ဖွားစားသောက်ပြီးမှ ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပင်လယ်ပြင်ငါးဖမ်းသမားများသည် ဒီရေတောနှင့် တိုက်ရိုက်ပင် ဆက်စပ်မှုရှိသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ရွာပေါ်၌ ဥယျာဉ်ခြံမြေတစ်ခုတည်းဖြင့် သီးခြားကြီးပွားနေသူများသည်လည်း မိမိတို့၏ ဥယျာဉ်ခြံမြေ သီးနှံအထွက်နှုန်း ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ရာသီဥတုမျှတရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ ရာသီဥတု အပူအအေးမျှတရန် ဒီရေတောသည်သာ အပြည့်အဝ ထိန်းညှိပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာနေ လူတန်းစား

မှန်သမျှအတွက် ဒီရေတောသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အရာဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ၏ လူနေအိမ်များနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက် လိုအပ်သောသစ်များကိုလည်း ဒီရေတောမှသာ အများဆုံးထောက်ပံ့ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ပြောရမည်ဆိုလျှင် ဒီရေတောရှိနေသောကြောင့်သာ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာ ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားအားလုံး၏ စားဝတ်နေရေးကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပြည့်အဝ ထောက်ပံ့ပေးနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ယခင်တစ်ချိန်က ကျေးရွာသားများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာ အလွန်ပင်နည်းပါးခဲ့ကြသည်။ ဒီရေတောကို တန်ဖိုးထားရကောင်းမွန်၊ ကာကွယ်ထားရကောင်းမွန် မသိရှိကြ။ ထို့ကြောင့်လည်း မိမိထိုင်သည့်အကိုင်၊ မိမိခုတ်ဖြတ်သကဲ့သို့၊ မိမိနေသည့်အိမ်တိုင်မိမိထင်းဆိုက်သကဲ့သို့၊ မိမိစားသည့်ပန်းကန် မိမိမှောက်ပစ်သကဲ့သို့ ပျော်ပျော်ကြီး ပြုမူခဲ့ဖူးကြသည်။

အနည်းငယ်ချောင်လည်၍ လုပ်ကိုင်နိုင်သူများက ဒီရေတောထဲတွင် စီးပွားဖြစ် သစ်ထုတ်ခြင်း၊ မီးသွေးဖုတ်ခြင်း၊ မျောတိုင်ခုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြလေသည်။ ကျေးရွာသို့မဟုတ်ပါဘဲလျက် စီးပွားအဖြစ် ရွာသားများအပြိုင် ဝင်ရောက်ခုတ်ယူရောင်းချခဲ့ခြင်းကြောင့် ဒီရေတောကြီး နိမ့်ပါးလာခဲ့ရသည်။

ယခင်က ကြီးထွားမြင့်မားလှသော ဒီရေတောကြီးများသည် ယခုတွင် ကျေးရွာလိုအပ်ချက်အတွက် ထုတ်ယူသုံးစွဲရန်ပင် အခက်တွေ့ရသည့်ကိန်းဆိုက်လာတော့သည်။

Green Network အစီမံအစဉ်ကွန်ရက်အဖွဲ့သည် မြိတ်မြို့တွင်အခြေတည်၍ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ချစ်မြတ်နိုးသူလူငယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဒေသခံများ သစ်တောဆိုင်ရာဗဟုသုတတိုးပွားရန် ဟောပြောစည်းရုံးခြင်းနှင့် သစ်ပင်များ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ကိုယ်တိုင်ကွင်းဆင်းလက်တွေ့ပြုခြင်းများကို ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည်။

ထိုအစီမံအစဉ်ကွန်ရက်အဖွဲ့ ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာသို့ ရောက်ရှိလာရာ ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများနှင့်

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာ ရွာအဝင်ပြင်ကွင်း

www.burmeseclassic.com

တွေ့ဆုံပွဲများပြုလုပ်၍ ဒေသခံများ၏အသံကို ပထမဦးစွာ နားထောင်ခဲ့ရသည်။

“ကျုပ်တို့ရွာက လက်လုပ်လက်စားတွေ၊ သစ်ခုတ် မရောင်းရင် စားဝတ်နေရေးအတွက် ဘယ်သူကတာဝန်ယူ မှာလဲ”။ “ကျုပ်တို့မခုတ်ရင်တောင် အခြားရွာတွေက လာခုတ်နေတာ၊ ထိုင်နေလို့ဘာထူးမှာလဲ”။ “ကျုပ်တို့ ဒီရေတောနေရာကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုက အလံနီစိုက်ပြီး ခုတ်ပြောင်တော့မှာဆိုတာကိုရော ဘယ်လိုလုပ်မလဲ”။

ထို့နောက်တွင် အစိမ်းရောင်ကွန်ရက်အဖွဲ့မှ အကြံပေးချက်များဖြင့် ရွာသားများအား နားလည်သည် အထိ ကြိုးစားရှင်းပြ တိုက်တွန်းခဲ့ရလေသည်။

“အစ်ကိုတို့အနေနဲ့ သစ်မခုတ်ဘဲ ပင်လယ်ထဲ ထွက် ငါးဖမ်းကြစေချင်ပါတယ်”။ “အခုခုတ်နေတဲ့သစ်ပင် တွေ နောက်သုံးနှစ်လောက်ခုတ်လို့ ပြောင်သွားရင်ရော အစ်ကိုတို့ ဒီအတိုင်း ငုတ်တုတ်ထိုင်နေရမှာပဲလေ၊ ဒီတော့ အချိန်မီထိန်းသိမ်းသင့်တာပေါ့”။ “သစ်တောထိန်းသိမ်းတဲ့ နေရာမှာ အခြားရွာ၊ လုပ်ငန်း၊ ကုမ္ပဏီတွေ ဝင်မလာနိုင် အောင်တော့ အစိုးရဆိုမှာ စီအက်ဖ်လက်မှတ်လျှောက် ရမယ်”။

(CF) စီအက်ဖ်လက်မှတ်ဆိုသည်ကား ဒေသခံ ပြည်သူတွေ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတည်ထောင်ခွင့်လက်မှတ် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာရှိ ရွာသားများမှနေ၍ အစိုးရထံသို့ သစ်တောထိန်းသိမ်းခွင့်ပေးပါရန် အသနားခံစာတင်သည့် သဘောဖြစ်သည်။ ထိုသို့လျှောက်ထားရာ၌ တစ်နှစ်လျှင် သစ်ပင်မည်မျှစိုက်ပါမည်၊ မည်သို့မည်ပုံထိန်းသိမ်းပါမည်၊ ရွာသုံးမှလွဲ၍ စီးပွားဖြစ်လုံးဝမခုတ်ပါဟူသော ကတိကဝတ် များ ပါဝင်ရလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာတွင် ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းပြီး နှစ်နှစ်အတွင်း၌ပင် ထူးထူးခြားခြား ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုများကို ရွာသားများကိုယ်တိုင် ခံစားကြရသည်။ ယင်းကား ဒီရေတောထဲ၌ သားငါး၊ ပုစွန်၊ ခရုများ မယုံကြည် နိုင်အောင် ပြန်လည်ပေါများ ဖမ်းမိလာကြခြင်းပင်။

ယခင်က ထင်းခုတ်ကြသောကြောင့် စွန့်ပစ် သစ်ပင်အဆီနှင့် ဆွေးပုပ်သစ်ရွက်အနံ့များသည် ဒီရေတော အတွင်း အဆိပ်အဖြစ်ပျံ့နှံ့ကုန်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီရေ တောနေ သတ္တဝါမှန်သမျှ သေကြေထွက်ပြေးကြရသဖြင့် သားငါးများ ရှားပါးပျောက်ဆုံးကုန်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာ ဒီရေတောအပေါ်ပေါ်မြင်ကွင်း

ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာတွင် ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းပြီး နှစ်နှစ်အတွင်း၌ပင် ထူးထူးခြားခြား ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုများကို ရွာသားများကိုယ်တိုင် ခံစားကြရသည်။ ယင်းကား ဒီရေတောထဲ၌ သားငါး၊ ပုစွန်၊ ခရုများ မယုံကြည် နိုင်အောင် ပြန်လည်ပေါများ ဖမ်းမိလာကြခြင်းပင်။

သို့ဖြစ်၍ ဤအကြောင်းကို ရွာသားများ လက်တွေ့ သိမြင်ကြရသောကြောင့် ဒီရေတော၏ အဖိုးတန်မှုကို အမှန်တကယ် နားလည်လာကြတော့သည်။

ဒီရေတောကား ကျေးရွာအတွက် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်မကျအောင် ကာကွယ်ပေးထားသော မိဘလည်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အမှားကို အလျင်အမြန် ခွဲခြားသိမြင်နိုင် အောင် လက်တွေ့ဆုံးမသွန်သင်ပေးသော ဆရာလည်း ဖြစ်သည်။ စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေအောင် ကူညီထောက် ပံ့ပေးထားသော ကျေးဇူးရှင်လည်းဖြစ်သည်။

အမှန်တရားကို ဖွင့်ဟရမည်ဆိုပါလျှင် ဒီရေတော သည် ကဒဲကဒွတ်ကျေးရွာ၏ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော မဟာ တံတိုင်းကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါတော့သတည်း။

ဟိန်းနေရွှင်

ငွေကပင်ညို မပြိုနိုင်ပါ

မင်းထက်ခိုင်

“တောင်ခိုးနှင့်တိမ် ရောယှက်လိမ်လျက်
တိမ်နှင့်တောင်ခိုး တောင်ကိုမိုးပြီး
မိုးကိုမမြင် ကန်ရေပြင်တွင်
ငွေသွင်တိမ်ရိပ်ကူးသတည်း”
ကဗျာစာဆိုကြီး ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏
“လှိုနီဗာကန်ပေါင်ရိုး” တွင်လို့ သည်ကဗျာခေါင်းစဉ်လေး
ကို မှတ်မိသလိုလိုနှင့် ဝါးတားတားဖြစ်နေမိသည်။
သို့ပေမယ့် ဤသို့ပင်ထင်ပါသည်။

အမှန်စင်စစ် တောတောင်ရေမြေ သဘာဝတရား များမှာ မည်သူမည်ဝါ၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကမျှ ဖန်ဆင်းထားသည်မဟုတ်၊ သူ့ရေမြေပထဝီသဘောတရားအရ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ယင်းသဘာဝအလှတရားတို့ မကွယ်မပျောက်ရလေအောင် သက်ရှိလူသား သက်ဆိုင်ရာများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက တာဝန်ရှိရှိ တာဝန်သိစိတ် အပြည့်အဝထားပြီး လက်ဦးမှုရယူကာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အထူးလိုအပ်လှသည်။

သည်ကဗျာလေးကို အမှတ်ရနေချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့က ကိုစောမောင်ကြီး၏ ဖိတ်ကြား ချက်အရ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့သို့ ရောက်ရှိနေကြ သည်။ ခရီးမသွားဖြစ်တာကြာပြီဖြစ်သော ကျွန်တော့်အတွက် ကတော့ဖြင့် တွေ့မြင်ထိတွေ့ရသမျှ အရာရာ အသစ်သစ် အဆန်းဆန်းတွေသာဖြစ်နေခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်၏ အထူးကျက်သရေဆောင်ဖြစ်သော “ဇွဲကပင်” တောင်ကြီး ကိုကြည့်ပြီး အထက်ပါကဗျာလေးသာ ကျွန်တော့်အတွေး အာရုံစိတ်ကူးပုံရိပ်ထဲဆီသို့ လူးလွန်းပြေးဝင်လာသည်။ ကိုစောမောင်ကြီး၏ လစ်ဟာမှုမရှိသော ဆွေးနွေးစွာဆက်ဆံ မှုကလည်း ပြည်ထောင်စုဖွား ကရင်တိုင်းရင်းသူတိုင်းရင်းသား တို့၏ ရိုးသားပွင့်လင်းသောစိတ်နေစိတ်ထားနူးလုံးသား ကို ဖော်ပြနေသောသင်္ကေတဟုပင် ခံစားမိသည်။ ကရင် ပြည်နယ်ကြီးက ကျွန်တော်တို့အပေါ် တာဝန်ကျေပွန်သည့် အတွက် ကျွန်တော်တို့စာပေသမားတွေများဘက်က လည်း ပြန်လည်၍ တာဝန်ကျေရန်လိုအပ်လေသည်။

ကရင်ပြည်နယ်သည် သဘာဝသယံဇာတ အမြောက်အမြားပိုင်ဆိုင်ထားသောပြည်နယ်ကြီးတစ်နယ်ဖြစ် သလို စိမ်းစိုလတ်ဆတ်တောင်တန်းကြီးများ၊ တန်ခိုးကြီး ဘုရားစေတီများ၊ သာသနိကအဆောက်အဦများနှင့် မွှမ်း ခြယ်ထားသော အဖိုးဖြတ်မရနိုင်သည့်ပြည်နယ်ကြီးတစ် ခုလည်းဖြစ်၏။ နေ့လယ်ထမင်းစားပြီးချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မှ ရောက်ရှိလာသည့် ကဗျာဆရာများ၊ စာရေးဆရာများ၊ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများနှင့် ဂျာနယ်လစ်များအား သံလွင် မြစ်အခြေအနေများ၊ ဇွဲကပင်တောင်ကြားလမ်း၊ ရွှေရင်မျှော် ဘုရား၊ ပြည်နယ်ရုံး၊ ဇွဲကပင်ခန်းမ၊ ကန်သာယာနှင့် မြို့

ပေါ်ရပ်ကွက်ဆင်ခြေဖုံးကျွေးရွာရပ်ကွက်များကို လိုက်လံ ပြသသလို ကျောက်ကလပ်စေတီတော်သို့ ရသမျှအချိန် အတွင်း လိုက်လံပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စီးနင်းလိုက်ပါလာသောကားကို မောင်းသူမှာ ကိုစောမောင်ကြီး ၏ သားသမက် မောင်မြတ်ခိုင်ဖြစ်ပါသည်။ လူငယ်သော် လည်း အလွန်ရည်မွန်စိတ်ရှည်သော လူငယ်လေးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေရင်မျှော်စေတီတော်ရင်ပြင်ပေါ်မှ အဝေးကို လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်ရာ လှမ်းစတုရံချည်နှောင်ထားလိုက် သလို တသိမ့်သိမ့်တုန်အောင် စူးစူးနစ်နစ်ခံစားလိုက်ရပါ သည်။ မတ်စောက်စောက်တောင်တန်းတွေပေါ်မှာ သစ်ပင် ကြီးများက ဖုံးလွှမ်းခြုံသိုင်းထားပါသည်။ ဘယ်နေရာက လှမ်းကြည့်ကြည့် မြင်နေရသည့်တောင်မင်း ‘ဇွဲကပင်’ ကလည်း ခန့်ညားထည်ဝါစွာနှင့် ငြိမ်သက်နေလိုက်ပုံမှာ လည်း ကရင်တိုင်းရင်းသူ၊ တိုင်းရင်းသားတို့၏ မနောအလှ ကို ဖော်ပြနေသလိုထင်ရသည်။ စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေး သာ ပေါ်ပေါက်လာမည်ဆိုလျှင် တကယ့်ကို စည်ပင်ဖွံ့ဖြိုး လာမယ့် အလားအလာကောင်းသော ပြည်နယ်ကြီးတစ်ပြည် နယ်ဖြစ်လာမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ရွှေရင်မျှော် စေတီရင်ပြင်ပေါ်မှ လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ သံလွင်မြစ်ကြီး က တသွင်သွင်စီး တအိအိသွားလျက် သူ့ခရီးသူဆက်နေ ပါသည်။ သို့ပေမဲ့ သံလွင်မြစ်ကြီးသည်လည်း ကင်ဆာကျိတ် တွေ မြစ်ကျဉ်းမြစ်ကျယ်တစ်လျှောက် နာကျင်ကိုက်ခဲ အလူးအလဲခံစားနေရရှာလေပြီ။ ရေကနည်းပါး၊ သောင်တွေ ကထွန်း၊ ဟိုဘက်ကမ်းသည်ဘက်ကမ်း လူတစ်ရပ်မမြုပ် တော့ ဖြတ်လျှောက်လို့တောင်ရနေပြီဟု ဒေသခံများထံက ကြားခဲ့ရပါသည်။

အမှန်စင်စစ် တောတောင်ရေမြေ သဘာဝတရားများမှာ မည်သူမည်ဝါ၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကမျှ ဖန်ဆင်းထားသည်မဟုတ်၊ သူ့ရေမြေပထဝီသဘောတရားအရ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ယင်းသဘာဝအလှတရားတို့ မကွယ်မပျောက်ရလေအောင် သက်ရှိလူသား သက်ဆိုင်ရာများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက တာဝန်ရှိရှိ တာဝန်သိစိတ်အပြည့်အဝထားပြီး လက်ဦးမှုရယူကာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အထူးလိုအပ်လှသည်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာဆိုလျှင် သဘာဝသယံဇာတအလှအပများစွာရှိသည်ကို သတိပြုမိ၏။ ဧရာဝတီ၊ ချင်းတွင်း၊ သံလွင်၊ စစ်တောင်း စသည့်မြစ်ကြီးများမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပြည်ထောင်စုစွားတိုင်းရင်းသားအားလုံး အလေးအနက်ထားရသော သမိုင်းတွင်၊ သမိုင်းဝင်ထင်ရှားသော မြစ်ကြီးများဖြစ်သည်။ ဆရာမောင်သာချို၏ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင် ဖတ်လိုက်ရဖူးသည်။ ယခင်က နှစ်ထပ်သင်္ဘောကြီးတွေတောင် အစုန်အဆန်သွားလာနိုင်သည့် “ဝါးဘလောက်သောက်မြစ်” ယခုမရှိတော့ကြောင်း၊ မြစ်ကော၊ မြစ်ပျောက်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း မှတ်သားလိုက်ရဖူးသည်။ မည်သို့မျှ ဖြေဆည်မရနိုင်သော သဘာဝကပေးထားသော အရှိတန်ဖိုးကို တန်ဖိုးနားမလည်သူတို့ကြောင့် မြစ်ပျောက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား မြစ်ပျောက်၊ ချောင်းပျောက်၊

အင်းပျောက်၊ အင်းပျက်တွေ စစ်တမ်းကောက်ကြည့်လျှင် မည်မျှရှိမည်နည်း၊ စဉ်းစားစရာပင်ဖြစ်သည်။ သံလွင်မြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက် စိမ်းလန်းစိုပြည်မှုမှာ ထိုမြစ်၏ ကျေးဇူးတရားဖြစ်သည်။ မြစ်၏အလှသည် မြစ်ပေါ်မှာတည်သလို မြို့၏အလှအပ သာယာစိုပြည်မှုမှာလည်း မြစ်ကပေးဆပ်ထားသော ကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် တောင်မင်း ‘ဇွဲကပင်’ သည် မြစ်အလှနှင့် ပဏာရလေရာ ‘ဇွဲကပင်’ တောင်မင်းကြီးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော တောင်ထွတ်တောင်စွယ်တောင်တန်းများကိုလည်း တောင်တွေမပြီမပျက်အောင်၊ တောင်ကတုံးတွေမဖြစ်အောင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဒေသအတွင်း အခြေချနေထိုင်ကြသော ပြည်သူလူထုအပါအဝင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေဘက်ကလည်း ဝိုင်းဝန်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်သင့်သည်။ သို့မှသာ ကရင်လူမျိုး၊ ကရင်လူမျိုးတို့၏ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုလေ့စရိုက်ကောင်းများသည်လည်း အရှည်တည်တံ့နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သည်လိုနှင့် ရွှေရင်မျှော်ဘုရားပေါ်ကဆင်းလာတော့ ‘မောင်မြတ်ခိုင်’ က “ဆရာတို့ကိုကျောက်ကလပ်စေတီလိုက်ပို့ဦးမယ်” ဟုဆိုကာ လိုက်ပို့ပြန်ပါသည်။ ထိုနေ့က နေပူရိန်ကပြင်းလွန်းပါသည်။ ဒီကနေ့ည ၈:၀၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်ပြန်ကြမည်မို့ အပူဒဏ်ကိုအန်တုကာ

www.burmeseclassic.com

တံတားပေါ်မှ ကျောက်ကလပ်စေတီကို လေ့လာ ကြည့်ရာ ကျောက်ကလပ်ကို အကာအကွယ်ပေးထားသော ကပ်ပါးပင်များ အလွန်နည်းပါးသွား၍ ကျောက်သား ကျောက်ခက်တို့မှာ ခြောက်သယောင်နေသည်။ ဒုတိယကန်နှင့် ပတ်လည်ကန်ကြီးမှာတော့ ရေဖောဖောသီသီ ရှိသေးသည်။ ငါးအကောင်ကြီးကြီးများကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။ ကျောက်ကလပ်စေတီဝင်းထဲရောက်တော့ သစ်ရိပ်၊ ကန်ရိပ်၊ ကျောင်းရိပ်များနှင့် အေးသွား၏။

မောင်မြတ်ခိုင်ခေါ်ဆောင်ရာသို့ ကျွန်တော်တို့ လိုက်ပါခဲ့ ကြလေသည်။

မောင်မြတ်ခိုင်မောင်းနှင်လာသော ကားကလေး ကျောက်ကလပ်စေတီဝင်းအတွင်းသို့ ချိုးဝင်လိုက်တော့ ဈေးဆိုင်တန်းလေးကို စတွေ့ရသည်။ ဆောက်လက်စ ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးနားရောက်တော့ ရန်ကုန်မှ ဖိတ်ကြား၍ တက်ရောက်လာသော နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှား တက်ကြွအဖွဲ့အစည်းများမှ အမျိုးသားအမျိုးသမီးများနှင့် တွေ့ပြီး ပျော်ပျော်ပါးပါး ကျောက်ကလပ်စေတီပေါ်တက်ကြ သည်။ ဓမ္မာရုံကြီးအတွင်းမှ ဝေယျာဝစ္စအကျိုးဆောင်များ က သက်သတ်လွတ်ထမင်းဝင်သုံးဆောင်ကြဖို့ခေါ်သော် လည်း ဗိုက်တင်းနေ၏။ ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးပေါ်တက် ပြီး သာမညဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထိုင်းနိုင်ငံ ဒါယိကာ၊ ဒါယိကာမများ၊ ဘုရားဖူးများ ပူဇော်ကြည်ညိုနိုင်ရန် လျှာဒါန်းထားသော ဆီလွန်ရုပ်ပွားတော်အား သွားရောက် ဖူး၍ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်၍ စေတီတော်သို့ တံတားလေး မှဖြတ်ကာ လျှောက်ကြပြန်သည်။ ပထမဆုံး စတွေ့ရသည့် ကန်က ရေခန်းနေ၏။ ငါးပေါက်လေးများ၊ ခုံးကောင်များ သေနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ သတ္တဝါများ မသတ်မဖမ်းရ နယ်မြေဖြစ်သောကြောင့် မည်သူမျှ မသတ်မစားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တံတားပေါ်မှ ကျောက်ကလပ်စေတီကို လေ့လာ ကြည့်ရာ ကျောက်ကလပ်ကို အကာအကွယ်ပေးထားသော ကပ်ပါးပင်များ အလွန်နည်းပါးသွား၍ ကျောက်သား ကျောက်ခက်တို့မှာ ခြောက်သယောင်နေသည်။ ဒုတိယ ကန်နှင့် ပတ်လည်ကန်ကြီးမှာတော့ ရေဖောဖောသီသီ ရှိသေးသည်။ ငါးအကောင်ကြီးကြီးများကိုလည်း တွေ့ရ

လေသည်။ ကျောက်ကလပ်စေတီဝင်းထဲရောက်တော့ သစ်ရိပ်၊ ကန်ရိပ်၊ ကျောင်းရိပ်များနှင့် အေးသွား၏။ ဇက်ကျီးပေါင်းဝေဒနာရှိ၍ မတက်နိုင်သော်လည်း အဖွဲ့များ ပါသဖြင့် ကြိုးစားကာတက်ခဲ့သည်။ လှေကားလေးတွေက သေး၍ ဒူးကတုန်နေပြန်သည်။ “အားမလျှော့နှင့်ရောက်လု ပြီ ကြိုးစားတက်ပါမည်။ ကုသိုလ်ရေးဗိုကြိုးစားမည်” အဆိုတော်ကြီးဇော်ဝမ်း၏ သီချင်းစာသားများ ခေါင်းထဲ ရောက်လာပြန်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဒီခရီးမှာတော့ နိုင်ငံရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူ အစ်မများ၊ ညီမများကို ကျေးဇူးတင်ရပါမည်။ ကားတစ်စီးစီသွားကြသော်လည်း သူတို့နှင့်သာ မဆုံစည်းခဲ့လျှင် ကျွန်တော် အတော်ကြိုးစား ရပေမည်။ သူတို့ကြောင့်သာ အတက်ရောအဆင်းပါ အဆင်ချောခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယအခေါက်ကရင်ပြည်နယ်ခရီးကတော့ ကိုစောမောင်ကြီးဇနီးမိသားစုများနှင့် ပူးပေါင်းစည်းလုံး ညီညွတ်စွာဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ၈၈ ကျောင်းသားအဖွဲ့ အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံမှ ဝိုင်းဝန်းအားမြှင့် ပေးခဲ့ကြသော ဒေသခံအားလုံးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရပါ လိမ့်မည်။ မြစ်ကြီးသံလွင် အစွန်ရှည်တည်တဲ့သမ္မ၊ ဇွဲကပင် ညို မပြိုသမ္မ တောအလှ၊ တောင်အလှ၊ ကရင်တိုင်းရင်းသူ ကရင်တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော၊ စစ်မှန် သော အလှတရားများကို ရှေ့အနာဂတ်သစ်မှာ ဖားစည်သံ နှင့်အတူ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖန်တီးပုံဖော်နိုင်ပါလိမ့်မည် ဟူသော ယုံကြည်မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ဤခရီးသွားဆောင်းပါးကို လေးနက်စွာ အမှတ်တရ ရေးသားလိုက်ပါသည်။

မင်းထက်ခိုင်

မြန်မာ
လူမှုဝန်ကြီးဌာန

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ ရေဆိုးပြုပြင်ရေးစနစ်

အေးငြိမ်း (လေးမျက်နှာ)

နိဒါန်း

လူတို့သည် နိစ္စဓူဝ စားသောက်နေရသလို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အခင်းကြီး၊ အခင်းငယ်သွားကြရ၏။ ဤသည်မှာ လူတို့၏ အသက်ရှင်နေထိုင်မှုအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စားသောက်ရေးအတွက် အစားအစာများ အရေးကြီးသကဲ့သို့ပင် နေ့စဉ်စွန့်ထုတ်နေသော လူတို့၏ အညစ်အကြေးများကို ရှင်းထုတ်ရေးမှာလည်း အရေးတကြီးထား စဉ်းစားရမည့်အချက်တစ်ခုဖြစ်၏။

တောများတွင်မတော့ လူဦးရေကနည်းသလို စွန့်ပစ်ရမည့်နေရာကလည်း ပေါ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့စွန့်လိုက်သည့် ထိုအညစ်အကြေးများမှာ သဘာဝအလျောက် ပျောက်ပျက်သွား၏။ သို့သော် လူဦးရေထူထပ်ပြီး နေရာအခက်အခဲရှိသည့် ရန်ကုန်- မန္တလေးတို့ကဲ့သို့သော မြို့ကြီးများတွင်မူ သန်းပေါင်းများစွာသောလူများ စွန့်ထုတ်လိုက်

သည့် အညစ်အကြေးများကို ရှင်းပစ်ရေးမှာ အလေးထား စဉ်းစားရမည့် အချက်တစ်ချက်ဖြစ်၏။

ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့တွင် အညစ်အကြေးများကို တိုက်တစ်လုံး ကန်တစ်ခုစနစ်ဖြင့် စွန့်ပစ်ကြသည်။ ဤသည်မှာ အများပြည်သူ ကျန်းမာရေးအတွက် မှန်ကန်ကောင်းမွန်သောစနစ် ဟုတ်၊ မဟုတ် ဆန်းစစ်ရန် လိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် မိုးရွာတိုင်းရေလျှံသော ရန်ကုန်တွင် ထိုလျှံလိုက်သော ရေများနှင့်အတူ အညစ်အကြေးရေများပါ ရောပါလာမည် မလွဲပါ။ ထိုရေများသည် လမ်းများ၊ အိမ်အကြိုအကြားများ အကြား စီးဝင်သွားသည်ဖြစ်ရာ ထိုရေများနှင့်ပါလာသော ရောဂါပိုးများ နေရာအနှံ့ ရောက်ရှိသွားကာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောခြင်းကဲ့သို့ရောဂါများ ရနိုင်ပါသည်။ ဤသည်ကို ရေကြောင့်ရသောရောဂါများ (Water Borne Diseases) ဟု ခေါ်သည်။ သည်ရေဆိုးများတွင် ရောဂါပိုးများ လျင်မြန်စွာ ပေါက်ဖွားနိုင်သဖြင့် အန္တရာယ်အလွန်များသည်။

www.burmeseclassic.com

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မကွေး၊ မော်လမြိုင် စသောမြို့ကြီးများတွင်လည်း မိလ္လာစနစ်များ ရှိသင့်ပါသည်။
မိလ္လာစနစ်များတွင် ရောဂါပိုးအမြောက်အမြား ပေါက်ဖွားနိုင်သဖြင့် လူအများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက်
စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲသင့်ပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ရန် ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချမှတ်ရပါမည်။
ထိုမျှသာမက ထိုဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန်လည်း တင်းကျပ်ပေးရပါမည်။

အတွက် ရေဆိုးများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲရေး (စုဆောင်းခြင်း၊ သန့်စင်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း) သည်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

အိမ်သာ၊ ရေချိုးခန်း၊ လက်ဆေးကန် စသည်တို့မှ စွန့်ပစ်လိုက်သော ရေများကို ရေဆိုးဟုခေါ်၏။ စင်ကာပူတွင် သည်စွန့်ထုတ်ပစ်လိုက်သော ရေများကို လွှင့်မပစ်ဘဲ New Water အဖြစ် ပြန်လည်ပြုပြင် သုံးစွဲပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၌ ၅ သန်းကျော်မျှလူများ နေစဉ်စွန့်ထုတ်နေသည့် ထိုအညစ်အကြေးများကို မည်ကဲ့သို့ စီမံခန့်ခွဲထားကြောင်း တင်ပြလိုက်ပါသည်။

(၁) စင်ကာပူ၏ အတိတ်မှ ရေဆိုးပြုပြင်ရေးစနစ်

စင်ကာပူတွင် အိမ်သာအညစ်အကြေးများကိုစွဲကို စတင်စဉ်းစားခဲ့သည်မှာ ၁၈၉၀ ခုနှစ်ကဖြစ်၏။ စည်ပင်အင်ဂျင်နီယာက သည်မစင်များကို အားလုံးစုနောက်ပြီး ပင်လယ်ထဲသွားစွန့်ဟု အကြံပြု၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုအညစ်အကြေးများကို လူတို့က စိုက်ခင်းများတွင် သုံးလိုသုံး၊ ချောင်းမြောင်းများအတွင်း စွန့်လိုစွန့်လိုပုံကြသောကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း သူ့တင်ပြချက်မအောင်မြင်ပါ။ ပင်လယ်ဒီရေများသည် စင်ကာပူနိုင်ငံအတွင်း ပြန်လည်စီးဝင်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ထိုအင်ဂျင်နီယာ Mac Ritchie ကပင် ၁၈၉၃ ခုနှစ်ရောက်သော် နောက်ထပ် စီမံချက်တစ်မျိုးတင်ပြပြန်၏။ လူတို့၏အညစ်အကြေးများကို စုဆောင်းကာ သန့်စင်စက်ရုံသို့ပို့ပြီး သန့်စင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤစီမံချက်ကိုလက်ခံပြီး ကျောက်မီးသွေးဖြင့်မောင်းသော အညစ်အကြေးသန့်စင်စက်ကို ၁၈၉၈ တွင် တည်ဆောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။

ထိုစက်ရုံတွင် အညစ်အကြေးများကို အရည်ခန်းစေပြီး ကျန်သောအစိုင်အခဲများကို အမှုန်ကြိတ်ကာ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ပြန်သုံးစေခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုစက်ကိုလည်း ၁၉၀၄ တွင် ရပ်တန့်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စက်လည်ပတ်ရန် ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမားခြင်း၊ အနံ့ဆိုးများထွက်ခြင်း၊ ထိုစက်ရုံမှထွက်သော အမှုန်များကို လယ်သမားများက မြေဩဇာအဖြစ် မသုံးလိုကြခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်၏။

၁၉၁၁ တွင် နောက်စည်ပင်အင်ဂျင်နီယာတစ်ဦးဖြစ်သူ R.Peirce က နောက်စီမံချက်တစ်မျိုး တင်ပြပြန်သည်။ သူက စင်ကာပူကို ၃ ပိုင်းခွဲကာ ထိုအပိုင်းများမှ ရေဆိုးများကို ပိုက်လိုင်းများဖြင့်သွယ်ပြီး Alexandra Road ရှိ ရေဆိုးသန့်စင်စက်ရုံသို့ပို့မည်။ ထိုကမှ ရေများကို စစ်ထုတ်ကာ စင်ကာပူမြစ်အတွင်း စွန့်မည်ဆို၏။ ထိုအစီအစဉ်ကိုလက်ခံကာ ၁၉၁၂ တွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ကြသည်။ ၁၉၁၅ မှ ၁၉၁၇ ထိ စီမံကိန်းကို ဖြည်းဖြည်းချင်း တိုးမြှင့်ခဲ့သည်။

သို့အတွက် ပထမဆုံးရေဆိုးပြုပြင်ရေးစနစ်ကို ၁၉၁၇ တွင် အောင်မြင်စွာ စတင်လည်ပတ်နိုင်ခဲ့၏။ သို့သော် ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် စင်ကာပူလူဦးရေလည်း သန်းတစ်ဝက်ထိရောက်လာပြီး လူများတော့ အညစ်အကြေးလည်း ပိုထွက်လာသည်။ မူလစီမံချက်များနှင့် မလုံလောက်တော့။ သည်တော့ အင်ဂျင်နီယာများလည်း လက်ရှိစနစ်ကို တိုးမြှင့်ရန် အကြံပြုရပြန်၏။ အညစ်အကြေးများကို စုပြီး Kim Chuan Sewage Treatment စက်သို့ပို့ ထိုကမှထွက်လာသောအရည်စစ်ပြီးသားအညစ်အကြေးများကို Serangoon Sludge Treatment စက်ရုံသို့ကာ အခြောက်ခံရန်ဖြစ်၏။

၁၉၃၀ လွန်ကာလ၊ စင်ကာပူကို ဂျပန်မသိမ်းမီ

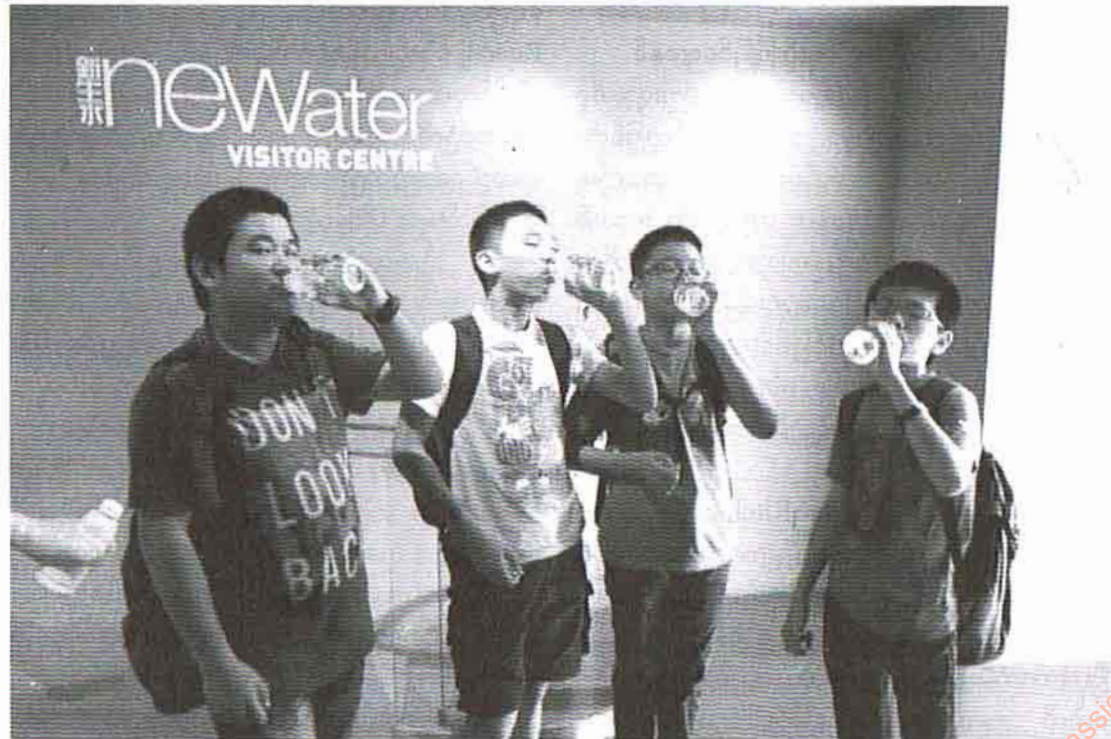
ကလေးတွင် ထိုစက်ရုံနှစ်ရုံကို အပြီးသတ်တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့၏။ သို့သော်လည်း ဂျပန်သိမ်းလိုက်တော့ ကြီးစားသမျှ အလကားဖြစ်သွား၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် ထို စက်ရုံများကို မည်သူမှ စိတ်မဝင်စားနိုင်တော့ဘဲ သည် အတိုင်းပစ်ထားလိုက်ရ၏။ စစ်လည်းပြီးရော စင်ကာပူ လူဦးရေမှာ တစ်သန်းထိတိုးလာသည်။ ထိုအခါ Alexandra မှ စက်ရုံမှ မည်ကဲ့သို့မျှ နိုင်အောင်မလည်ပတ်နိုင်တော့။ ထို့ပြင် စက်ရုံပတ်လည်တွင်လည်း လူနေအိမ်များဖြင့် ပြည့်နှက်လာပြီ။ ထိုအခါ အစိုးရက သည်စက်ရုံကို ဖျက်သိမ်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ရတော့၏။ ထိုစက်ရုံအစား Ulu Pandan တွင် Sewage treatment plant တစ်ခု ထပ်မံတည်ဆောက်သည်။ ထိုစက်ရုံပြီးသည်နှင့် Alexandra စက်ရုံကို လုံးဝဖျက်ပစ်လိုက်တော့သည်။

သို့တိုင် လူဦးရေမှာ ရပ်မနေ။ တိုးမြှင့်တိုးလာနေ သည်ဖြစ်ရကား တိုးလာသည့်လူဦးရေနှင့်အညီ ရေဆိုးများ သုတ်သင်နိုင်ရန် ရေဆိုးပိုက်များ ထပ်မံတပ်ဆင်ခြင်း၊ ပန်စက်ရုံများ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ခြင်းတို့ကို ဆက်တိုက်

လုပ်လာရတော့၏။ ၁၉၆၃ တွင် Kim Chuan Sewage Treatment Works စက်ရုံကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်လိုက် သည်။

၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်လွန်များတွင် အထပ်မြင့် အဆောက်အအုံများကို HDB (Housing Development Board) က တည်ဆောက်လာခဲ့သည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်း တွင်ပင် Queenstown, Ang Mo Kio town, Tampines, Bedok, Clementi စသည့် မြို့သစ်များ အလျှိုလျှိုပေါ် လာရာ ရေဆိုးများစွန့်ထုတ်ရေးကိစ္စကိုလည်း ဆက်လက် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်လာရတော့၏။ ၁၉၇၉ မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ် အတွင်းတွင် Bedok, Kranji, Seletar နှင့် Jurong Sewage Treatment စက်ရုံများကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

၁၉၈၇ ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့မှစတင်ကာ ယခင်က ကျင့်သုံးခဲ့သော ပုံးများဖြင့် မစင်စုခြင်းကို အဆုံး သတ်ခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှစကာ အိမ်များမှ အညစ်အကြေးများ ကို ရေဆိုးပိုက်များဖြင့် တိုက်ရိုက်ယူပြီး ရေဆိုးပြုပြင်ရေး စနစ်များသို့ ပို့ခဲ့ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်မူ အိမ်ထောင်စု

၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဤစနစ်အတိုင်း ရှိနေပြီဖြစ်ပါ၏။
မှတ်တမ်းတင်ရမည့်ပြောင်းလဲချက်ကား ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစကာ လက်ရှိလည်ပတ်နေသော Bedok, Jurong, Kim Chuan, Kranji, Seletar နှင့် Ulu Pandan စက်ရုံများကို Water Reclamation Plants (WRP) ဟု နာမည်ပြောင်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစက်ရုံများမှ ရေဆိုးများကို ပြန်လည်သန့်စင်ကာ စက်မှုလုပ်ငန်းတွင် ပြန်လည်သုံးစွဲခဲ့သည်။ ထိုစက်ရုံများ အကြောင်း 'စင်ကာပူရေပေးဝေရေးစနစ်' ဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

(၂) DTSS (Deep Tunnel Sewerage System) မြေ နက် ရေဆိုးထုတ်လိုက်စနစ်

အနာဂတ်တွင် တိုးလာမည့်လူဦးရေကို တွက်ချက် ကာ ထိုလူဦးရေအတွက် လုံလုံလောက်လောက် ပံ့ပိုးပေး နိုင်မည့် ရေဆိုးထုတ်စနစ်ကြီးကို ရေရှည်စီမံကိန်းဖြင့် ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ကြသည်။

ထိုစနစ်ကား DTSS ပင်ဖြစ်တော့၏။ စီမံကိန်း တန်ဖိုးမှာ စင်ကာပူဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၃၂၇၄ ဖြစ်၏။

တခြားနိုင်ငံများနှင့် မတူစွာပင် စင်ကာပူနိုင်ငံ ၌ ရေကိစ္စ အထူးအလေးထားစဉ်းစားရသည့်အတွက် မြေပြင်၊ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်များမှရေနှင့် အိမ်များမှ စွန့်ပစ်ရေများကို ခွဲထားရသည်။ သို့မှ သန့်စင်သောရေကို ပြည်သူအများသို့ ဖြန့်ဝေနိုင်မည်။

DTSS တွင် မြေနက်လိုက်ကြီး နှစ်ခုပါမည်။ ၎င်းတို့မှာ အရှည် ကီလို ၈၀ နှင့် ၁၇၀ အသီးသီးရှိပြီး ၎င်းတို့အတွင်းစီးဝင်မည့် ရေဆိုးပိုက်ငယ်များလည်း ပါဝင် သည်။ မြေနက်လိုက်ကြီးများမှာ မြေအောက်မီတာ ၅၀ အနက်တွင် ရှိမည်။ ပိုက်ကြီးများမှာ အချင်း ၆. ၅ မီတာ (၂၀ ပေ) ထိရှိသည်။ ထိုလိုက်ကြီးများက ရေဆိုးများကို ချန်ဂီရှိ Centralized water reclamation plant နှစ်ခု သို့ပို့မည်။

တစ်ဖက်တွင် ပုံများဖြင့် ရှင်းပြထားပါသည်။

နောင်အနှစ် ၁၀၀ အတွင်း လိုအပ်လာမည့် စင်ကာပူရေဆိုးများကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း ကိုင်တွယ်နိုင်အောင် PUB မှ DTSS project ကို ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် မည်။

မြေအောက် ၁၀ မီတာမှ မီတာ ၃၀ အနက်တွင် ဖောက်လုပ်ထားသည့် ရေဆိုးကွန်ရက်ပိုက်လိုင်း၊ ထိုပိုက် လိုင်းအား အဓိကရေဆိုးလိုက်ကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထား ပုံ၊ ရေဆိုးပိုက်များအား မြေအောက်၌ သွယ်တန်းထားပုံ နှင့် ပင်မရေဆိုးပိုက်လိုင်းကြီးနှင့် ချန်ဂီရေဆိုးသန့်စက်ရုံ တို့အား ဆက်သွယ်ထားပုံ၊ ချန်ဂီရေဆိုးသန့်ရေးစက်ရုံ၌ ရေဆိုးများအား ပြုပြင်ပုံအဆင့်ဆင့် စသည်တို့ကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။ လက်ခွဲရေဆိုးပိုက်များ၏ အရွယ်အစားမှာ လူနှစ်ရပ်စာမျှကြီးပြီး ပင်မရေဆိုးပိုက်ကြီး၏ အရွယ်မှာ လူ ၄ ရပ်စာမျှရှိပါသည်။

ပင်မရေဆိုးပိုက်လိုက်ကြီးက လူနေအိမ်များ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများမှ စွန့်ပစ်လိုက်သော ရေဆိုးများကို လက်ခံယူကာ Changi Water Reclamation Plant သို့ ပို့ပေးမည်။ လိုက်ကြီးမှာ လက်ရှိ MRT လိုက်ဂူများ၏ အောက်၊ မြေမျက်နှာပြင်မှ မီတာ ၂၀ မှ ၅၀ အထိ နက် သည်။ လိုက်ကြီးအရှည်မှာ ၄၈ ကီလိုမီတာမျှရှိ၏။

Changi Water Reclamation Plant သို့ ရောက်ရှိလာသောရေများကို ပန့်ကြီးများဖြင့် မောင်းတင် ပေးသည်။ ထိုပန့်ကြီးများကား အချင်း မီတာ ၃၀ ကျော်၊ အနက် မီတာ ၇၀ ကျော်တွင်ရှိ၏။ စင်ကာပူတွင်မတော့ မြေအောက်အနက်ဆုံး ပန့်ကြီးများပင်ဖြစ်ပါတော့၏။ သို့ဆိုလျှင် ဤအညစ်အကြေးရေများကို မည်သို့ပြုပြင် သနည်း။ ပြုပြင်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင် ပုံဖြင့် ရှင်းပြထားပါသည်။

စက်ရုံမှထွက်လာသော မလိုတော့သည့် ရေများ ကို မြေအောက်ပိုက်လိုင်းနှစ်ခုဖြင့် ပင်လယ်အတွင်း စွန့် ပစ်သည်။ ထိုမြေအောက်ရေထုတ်ပိုက်လိုင်းသည် အရှည် ၅ ကီလိုမီတာရှိ၏။

(၃) ရေဆိုးစနစ်အတွက် အစိုးရအသုံးစရိတ်

စင်ကာပူတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် တပ်ဆင်ထားသည့် ဟောင်းနေပြီဖြစ်သော ရေဆိုးပိုက်လိုင်းများ၊ ပန့်စက်ရုံ များ စသည်တို့ကို စစ်ဆေးပြုပြင်ရန် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ်ခဲ့၏။ နောက် ၃ နှစ် သက်တမ်းအတွက်လည်း ပန့်စက်ရုံ ၁၅ လုံး ထပ်မံတည်ဆောက်ရန် စင်ကာပူဒေါ်လာ ၂၄ သန်း၊ ချန်ဂီ၊ ချွာချူးကန်နှင့် Seletar Water Reclamation plant တို့အတွက် ရေဆိုးပိုက်လိုင်း အသစ်

မြန်မာ့
လူမှုဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး
အဖွဲ့

များဖောက်လုပ်ရန် စင်ကာပူဒေါ်လာ သန်း ၃၀ ထပ်မံ
သုံးစွဲခဲ့သေးသည်။

**(၄) ရေဆိုးထုတ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံး
လုပ်နည်းများ**

ရေဆိုးထုတ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း။ အများပြည်သူပိုင်
ရေမြောင်းများအတွင်းသို့ ရေဆိုးများစွန့်ထုတ်ခြင်း၊ ပင်လယ်
အတွင်း ရေဆိုးများစွန့်ပစ်ခြင်းစသည့် ရေဆိုးနှင့်ဆိုင်ရာ
ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ အောက်ပါ
တို့ဖြစ်၏။

1. Sewerage and Drainage Act (SDA)
2. Code of Practice on Sewerage and Sanitary Works
3. Sewerage and Drainage (Trade Effluent) Regulations
4. Environmental Protection and Management Act (EPMA)
5. Environmental Protection and Management (Trade Effluent) Regulations

**(၅) မြန်မာပြည်မြို့ကြီးများနှင့် ကျေးလက်များအတွက်
လိုအပ်ချက်**

ဤသည်မှာ စင်ကာပူအစိုးရက လူ ၅ သန်း
ကျော် နေ့စဉ်စွန့်ပစ်နေသော အညစ်အကြေးများ စီမံခန့်ခွဲ
ထားပုံဖြစ်ပါသည်။ ဝိုမိုအသေးစိတ်သိလိုသေးသူများ
PUB Website (<http://pub.gov.sg>) တွင် လေ့လာနိုင်
ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မကွေး၊
မော်လမြိုင် စသောမြို့ကြီးများတွင်လည်း မိလ္လာစနစ်များ
ရှိသင့်ပါသည်။ မိလ္လာရေများတွင် ရောဂါပိုးအမြောက်အမြား
ပေါက်ဖွားနိုင်သဖြင့် လူအများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက်
စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲသင့်ပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ရန် ဥပဒေ၊
စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချမှတ်ရပါမည်။ ထိုမျှသာမက
ထိုဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန်
လည်း တင်းကျပ်ပေးရပါမည်။

တစ်အိမ် မိလ္လာကန်တစ်ခုစနစ်ကို ကျင့်သုံးလျှင်
လည်း ထိုမိလ္လာကန်များသည် သတ်မှတ်ထားသော
စည်းမျဉ်းများနှင့် ကိုက်ညီမညီ လိုက်လံစစ်ဆေးရန်လည်း

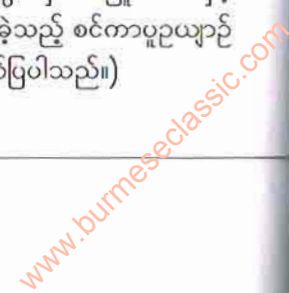

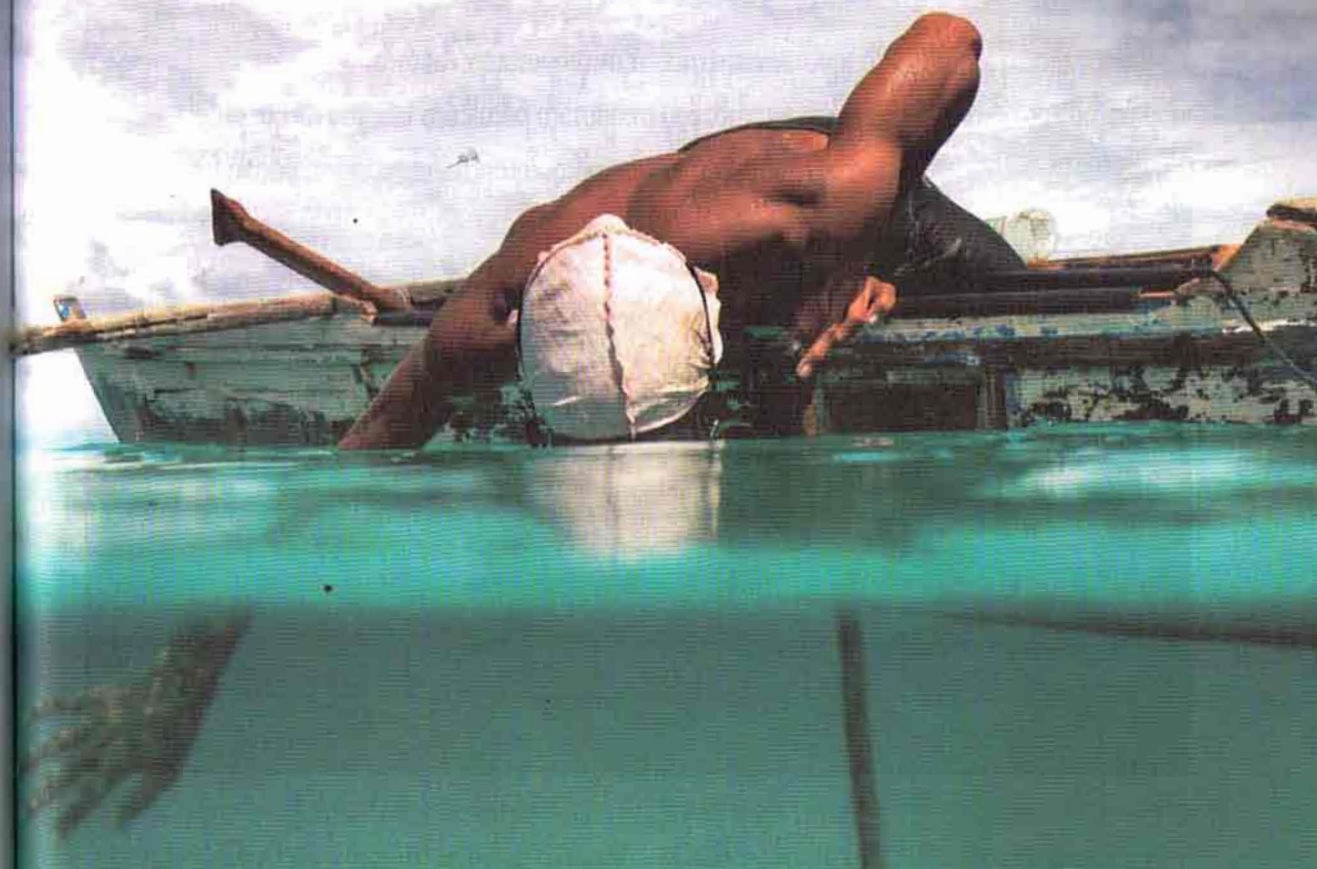
လိုပါသည်။ ထိုမျှသာမက ထိုမိလ္လာကန်များ ရှင်းလင်းရေး
ကိစ္စကိုလည်း စနစ်တကျဖြစ်စေရေး ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
အထူးသဖြင့်ကား ကျေးလက်တောရွာများမှ အိမ်သာစနစ်
ကို ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အိမ်သာစနစ်များဖြစ်
လာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။ ဥပမာ
မြစ်၊ ချောင်း၊ မြောင်း၊ ကမ်းပါးများ၌ အိမ်သာဆောက်ခြင်း
ကို တားမြစ်ခြင်း၊ ယင်လုံအိမ်သာများဆောက်နိုင်ရန်
လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးရောင်းချပေးခြင်း၊ တကယ်
ဆောက်မဆောက် အာဏာပိုင်များမှ ကြပ်ကြပ်မတ်မတ်
လိုက်လံစစ်ဆေးကာ မလိုက်နာသူများကို အရေးယူအပြစ်
ပေးခြင်း စသည်တို့ လုပ်ရပါမည်။

ရေလောင်းအိမ်သာများဆောက်လုပ်နိုင်ရန်
အိမ်သာခွက်များကို တစ်နိုင်လုံးရှိ ကျေးရွာများအရောက်
ပလတ်စတစ်အိမ်သာခွက်များ ဝေငှပေးခဲ့သည့်တိုင် အချို့
တို့မှာ ဤခွက်များကိုမသုံးဘဲ ခေါင်မိုးတွင်ထိုးထားသည်
ကို တွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူထုပညာပေးခြင်းနှင့်
စနစ်တကျ အိမ်သာဆောက်ခြင်းများကို ဒေသဆိုင်ရာ
အာဏာပိုင်အဖွဲ့များ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကျန်းမာရေးဌာန
များက နိုင်ငံအဝန်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်ကြပါ
ဟု တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသတည်း။

အေးငြိမ်း (လေးမျက်နှာ)

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် နှင်းဆီဖြူမိဒီယာနှင့်
စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးမှ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် စင်ကာပူဥယျာဉ်
နိုင်ငံစာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။)

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းသည် မလေးရှားနိုင်ငံရှိ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတံငါသည်များကို မည်ကဲ့သို့ထိခိုက်သနည်း

ယုမောင်

မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းပေါ်သို့ နေမင်းကြီးရောက်မလာမီကတည်းက မလေးရှား ကျွမ်းကျင်တံငါသည်များ ရှိပြီးရေလက်ကြားကိုဖြတ်ကာ ၎င်းတို့၏ ဆိပ်ခံတံတားများနှင့် တစ်ခြေများသို့ စုန်းရောက်ရှိလာကြသည်။ သူတို့သည် ငါးဖမ်းပိုက်များ၊ ကြီးများကို ပြင်ဆင်ကြပြီး အင်ဂျင်များကို စစ်ဆေးကြသည်။ ရာသီဥတုအခြေအနေကို တစ်ချက်မော့ ကြည့်ကာ ယနေ့အဖို့ ငါးဖမ်းရေးရမည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ငါးဖမ်းထွက်ကြသည်။

အချို့မှာ ကံကောင်းသဖြင့် ပင်လယ်ကမ်းခြေမှ အနည်းငယ်ထွက်လိုက်သည်နှင့် ငါးအများအပြားရရှိသော်လည်း ငါးတစ်ကောင်မျှ မရကြပေ။ တစ်ခါတစ်ရံ နိုင်ငံပိုင် ရေကြောင်းနယ်နိမိတ်ကိုခိုးဝင်၍ ဖမ်းဆီးရသည်များလည်း ရှိသည်။ ထိုအခါ ပင်လယ်ရေကြောင်း ရဲတပ်ဖွဲ့၍ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရခြင်း၊ လူမှောင်ခိုကူးသူများ၏ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့်လည်း ကြုံကြရ၏။

မလေးရှားနိုင်ငံအနောက်တောင်ဘက်ရှိ မူကင် တန်ဂျန်ကူပန်ဒေသမှ မလေးလူမျိုးကျွမ်းကျင်တံငါများသည် မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံအကြား၌ တည်ရှိနေသည့် ကျဉ်းမြောင်းသောရေလက်ကြားရှိ ပန်ဒတ် (Pendas) နှင့် ပူလိုင် (Pulai) မြစ်ဝ (၂) ခုအကြား၌သာ ခေါက်တုံ့ ခေါက်ပြန်ငါးရှာကြသည်။ ဤတံငါသည်များသည် ကမ်းနီး ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကိုသာလုပ်ကိုင်ကြပြီး ကမ်းခြေလမုတောများ၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေရှိမြက်တောကြီးများနှင့်ဝေးရာ၌ ငါးဖမ်းလေ့ မရှိကြချေ။ သို့သော် လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်အနည်းငယ်က စ၍ လေကြောင်းများပြောင်းလဲလာပြီး ရာသီဥတုမှာလည်း

တသမတ်တည်းမဟုတ်တော့ဘဲ ရေမျက်နှာပြင်ပုံစံများလည်း ထူးဆန်းလာသည်ကိုတွေ့ရ၏။

တိုက်ခတ်သည့်လေများမှာလည်း အလွန်ပူသော လေများ သို့မဟုတ် အလွန်အေးမြသောလေများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ထိုလေများက ပုစွန်ဆိတ်အများအပြားကို သယ်ဆောင်လာသည်ကိုတွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘာမျှမရဘဲ ပြန်လာရသည်များရှိလာ၏။ မိုးဆက်တစ်ဆက် ကြာအောင် အတွေ့အကြုံရှိနေပြီးဖြစ်သည့် ၎င်းတို့၏ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသည် ငါးတစ်ကောင်တလေဖမ်းမိပါမည်ဟု တာဝန်မခံနိုင်သော မသေချာမရေရာသည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ မုတ်သုံရာသီသည်လည်း လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ဝင်ငွေရရှိနိုင်မည့် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ ပင်လယ်ထဲသို့ ဝေးနိုင်သမျှဝေးအောင်ထွက်ပြီး နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားသည့် ဧရိယာများတွင် အသက်ကိုစွန့်၍ ငါးဖမ်းမှသာလျှင် ငွေရနိုင်မည်ဟုဆိုရပါမည်။

ဤဧရိယာ၏ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများဖြစ်သည့်

www.burmeseclassic.com

တိုက်ခတ်သည့်လေများမှာလည်း အလွန်ပူသောလေများ သို့မဟုတ် အလွန်အေးမြသောလေများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ထိုလေများက ပုစွန်ဆိတ်အများအပြားကို သယ်ဆောင်လာသည်ကိုတွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အမျှမရဘဲ ပြန်လာရသည်များရှိလာ၏။ မျိုးဆက်တစ်ဆက်ကြာအောင် အတွေ့အကြုံရှိနေပြီးဖြစ်သည့် ၎င်းတို့၏ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းသည် ငါးတစ်ကောင်တလေဖမ်းမိပါမည်ဟု တကန်မခံနိုင်သော မသေချာမရေရာသည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ မှတ်သုံးရာသီသည်လည်း လုံးဝပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ဝင်ငွေရရှိနိုင်မည့်တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်းမှာ ပင်လယ်ထဲသို့ ဝေးနိုင်သမျှဝေးအောင်ထွက်ပြီး နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားသည့် ရေယာများတွင် အသက်ကိုစွန့်၍ ငါးဖမ်းမှသာလျှင် ငွေရနိုင်မည်ဟုဆိုရပါမည်။

အိုရန်ဆီလီတာ (Orang Seletar) လူမျိုးများသည် ပင်လယ်ပြင်ကို အစားအစာရရှိသော အရင်းအမြစ်နေရာ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာနေရာ အဖြစ်လည်း မှီခိုအားထားနေရဆဲဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အသုံးပြုသည့်လှေများနှင့် အင်ဂျင်စက်များသည် မြစ်ဝမှနေ၍ ပင်လယ်ထဲသို့အရဲစွန့်၍ ထွက်သွားရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း လွန်ခဲ့သော (၁၀) နှစ်ခန့်က သူတို့ သိရှိနားလည်သွားကြပြီး ဖြစ်သည်။

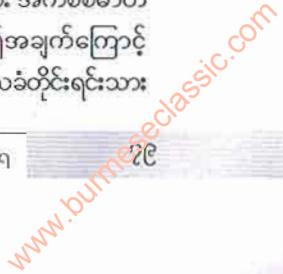
အနာဂတ်ကာလတွင် တွေ့ရတော့မည့်ရာသီဥတုဒုက္ခသည်များ

ငါးဖမ်းရာ၌ အခြေအနေများပြောင်းသွားခြင်းနှင့် လူနေမှုအခြေအနေများပြောင်းလဲသွားခြင်းသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တိုက်ရိုက်ခံစားရသည့်သက်ရောက်မှုတစ်ခုဟု ဆိုရပါမည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ကုန်းမြေများကိုတိုက်စားခံရခြင်းကို ကမ်းရိုးတန်းတံငါသည်များ မြင်တွေ့လာရ၏။ ငါးရရှိမှုတစ်စစ နည်းသွားခြင်း၊ ငါးကောင်ရေသိသိသာသာလျော့နည်းလာခြင်းနှင့် ပြင်းထန်သောရာသီဥတု စသည်များကြောင့် ပင်လယ်ပြင်သို့ ငါးအရှာထွက်သည့် ၎င်းတို့၏ စွမ်းပကားများကို ထိခိုက်လာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာအပိုရရှိရန်အတွက် ကောက်ပဲသီးနှံများကို ကြီးစားပမ်းစားစိုက်ပျိုးသော်လည်း ရေတက်လာမှုကြောင့်

မြေများ ရေမြုပ်ကုန်ပြီး စိုက်ပျိုးထားသည့် ကောက်ပဲသီးနှံများ ပျက်စီးကုန်သည်။

ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် အခြေအနေများပြောင်းလဲသွားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လေ့လာမှုများကို စာပေသဘောတရားအရ အတွေ့အကြုံမရှိသော်လည်း လက်တွေ့နယ်ပယ်၌ ဆယ်စုနှစ်များစွာ လုပ်ကိုင်မှုဖြင့်ရရှိသော ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပိုင်ဆိုင်ကြသည့်လူများက အစီရင်ခံစာပြုခဲ့ကြသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့၏ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ရေထဲ၌ စားသုံးပင်များစိုက်ပျိုးရေးဌာနတို့မှ ဤအစီရင်ခံစာတင်ပြခဲ့ကြသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့၏ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ရေထဲ၌ စားသုံးပင်များစိုက်ပျိုးရေးဌာနတို့မှ ဤအစီရင်ခံစာကို ချီးကျူးခဲ့ကြသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံရှိ အက် (စ) ရာဇာရတနမ် (S. Rajaratnam) နိုင်ငံတကာလေ့လာရေးကျောင်း၏ အစဉ်အလာမဟုတ်သော လုံခြုံရေးဌာနမှ သုတေသီများက အရှေ့တောင်အာရှတွင် ငါးဖမ်းဆီးရရှိနိုင်မှု အလားအလာမှာ ၂၀၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် (၄၀) မှ (၆၀) ရာခိုင်နှုန်း လျော့ကျသွားမည်ဟု ကောက်ချက်ချကြသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ သမုဒ္ဒရာအပူချိန်မြင့်တက်လာပြီး ရေများ အက်စစ်ဓာတ်ပိုများလာခြင်းကြောင့်ဟု ဆိုသည်။ ဤအချက်ကြောင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ တံငါသည်များနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား

များသည် နောင်အနာဂတ်၌ ရာသီဥတုဒုက္ခသည်များ ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟုဆို၏။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဤလူများ၏ တောင်းဆိုချက်များ မည်သည့်နေရာသို့ရောက်ကုန်သနည်း။ မကြာခင်က ကျင်းပခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာညီလာခံ၌ အဆင့်မြင့် သံတမန်ငါးဦးအား ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ပြီး ကမ္ဘာကြီး၏အပူချိန်ကို စက်မှုတော်လှန်ရေးကာလစတင်သည့်အချိန်မတိုင်မီထက် (၂) စင်တီဂရိတ်သာ မြင့်တက်စေရမည်ဟု သဘောတူခဲ့ကြသည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့တွင် စုရုံးခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများနှင့် ဒေသခံလူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့သည့် ဆွေးနွေးချက်များသည် ကုလသမဂ္ဂညီလာခံတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်မရခဲ့ပေ။

ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ လက်တွေ့ဆည်းပူးခဲ့သည့် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ အသိပညာများကို သိပ္ပံပညာအဖြစ်

လက်မခံမချင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို တိုက်ရိုက်တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ရသူများ၏ ပြောဆိုမှုများကို လက်မခံမချင်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုးကျိုးမှ ကျွန်ုပ်တို့ သက်သာလွတ်မြောက်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်သူများက သူတို့၏ဘဝကို အသိအမှတ်ပြုရန် ခက်ခဲနေသမျှကာလပတ်လုံး သူတို့၏ဘဝမှာ သနားစရာအခြေအနေနှင့် ကြုံနေရမည်ဖြစ်ပြီး ဖိုမိမည်းညှိများဖြင့်လာသကဲ့သို့ ပိုမိုဆိုးရွားလာမည်ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ခံစားနေရသည့် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအား ခေတ်သက်တမ်းကြာရှည်စွာ အစဉ်အဆက် တည်ရှိနေသည့်နည်းနာများအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးစေကာ သယံဇာတများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲခွင့်၊ ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့် စသည်များကို ခွင့်ပြုလိုက်ခြင်းသည်သာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တွန်းလှန်နိုင်မည့် အောင်မြင်သောနည်းလမ်းဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယုမောင်

(Ref: Above sea Level by Serina Rahman)

ပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာမှု

သန်းခေါင်စာရင်းနှင့် မြန်မာ့လူမှုပုံရိပ်

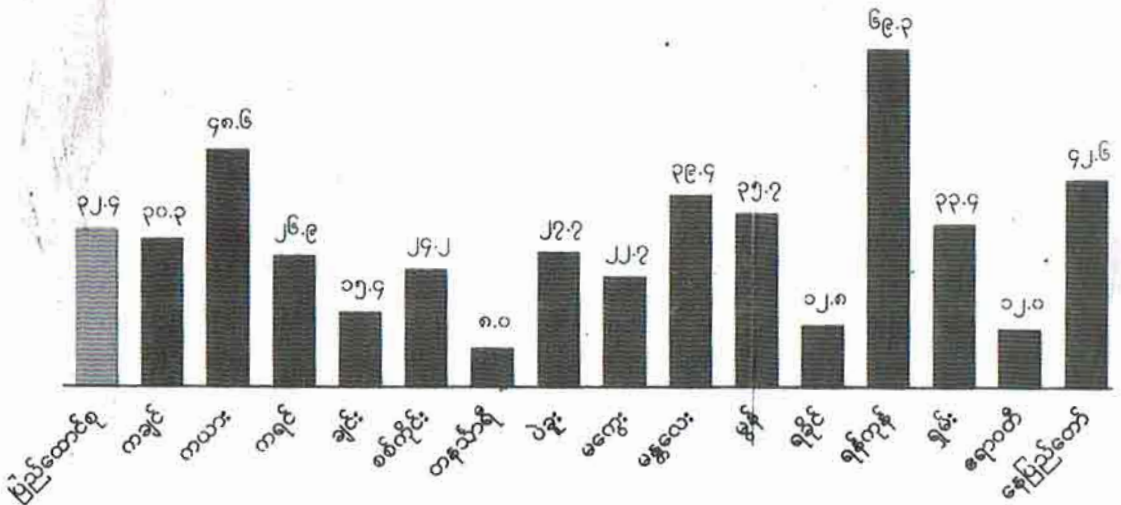
မောင်ခိုင်လတ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နောက်ဆုံး ကောက်
ယူခဲ့သော သန်းခေါင်စာရင်းမှာ ၂၀၁၄
ခုနှစ်သန်းခေါင်စာရင်းဖြစ်ပါသည်။ သည့်
အရက်က ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင်တစ်ကြိမ်၊ ၁၉၈၃
ခုနှစ်တွင်တစ်ကြိမ် ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။
နောက်ဆုံးကောက် ယူခဲ့သောအကြိမ်မှ နှစ်
ပေါင်း (၃၀) ကြာပြီးနောက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင်
ကောက်ယူနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အတိအက
ပြောရလျှင် ၂၀၁၄၊ မတ်လ (၂၉) ရက်နေ့မှ
ဧပြီလ (၁၀) ရက် နေ့အထိ ကောက်ယူခဲ့ခြင်း
ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့
လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

ပုံ (၄၀) - တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက် အလင်းရောင်အတွက် လျှပ်စစ်ဓါတ်အဓိကအသုံးပြုသည့် အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း

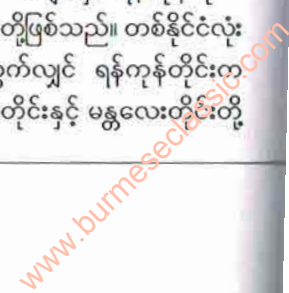
ယခုနောက်ဆုံးကောက်ယူသော သန်းခေါင်စာရင်းအတွက် နိုင်ငံတကာမှ ပညာရှင် (၁၅) ဦးပါဝင်သော နိုင်ငံတကာနည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်မှု၊ ကုလသမဂ္ဂ၏ နည်းပညာအကူအညီ၊ နိုင်ငံတကာမှကျင့်သုံးဆဲဖြစ်သော သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူမှုပုံစံတို့ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ငွေကြေးအကူအညီအဖြစ် ကုလသမဂ္ဂလူဦးရေရန်ပုံငွေအဖွဲ့နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်နိုင်ငံများဖြစ်ကြသော ဩစတြေးလျ၊ ဖင်လန်၊ ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ နော်ဝေ၊ ဆွီဒင်၊ ဆွတ်ဇာလန်၊ ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန်တို့မှ ကူညီအားဖြည့်ပေးခဲ့ကြောင်း လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဖွင့်ဟပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နည်းပညာအားဖြည့်လည်းကောင်း၊ အလေ့အလာအားဖြည့်လည်းကောင်း ပိုမိုတိုးတက်ကျယ်ပြန့်လာသည်နှင့်လျော်ညီစွာ ယခုနောက်ဆုံးကောက်ယူခဲ့သည့် သန်းခေါင်စာရင်းသည် လူဦးရေ၊ ကျား၊ မ၊ အိမ်ထောင်စုစာရင်းထက် များစွာကျော်လွန်ပြည့်စုံသောလူဦးရေနှင့် အိမ်အကြောင်းအရာ အသေးစိတ်ပါဝင်လေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် လူဦးရေကိန်းဂဏန်းတိကျမှန်ကန်ရုံ ရည်ရွယ်ခဲ့ခြင်းမဟုတ်

သည်မှာ ထင်ရှားလှသည်။ အိမ်အကြောင်းအရာတွင် အသေးစိတ်လွန်းလှသဖြင့် သိလိုသည့်အချက်အလက်အားလုံး ပြီးပြည့်စုံသော၊ သိစရာဘာမှမကျန်နိုင်တော့သည့် ကောက်ယူမှုပုံစံ အသစ်ဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုချင်းစီကို ပုံစံဇယားများ၊ ဘားဂရပ်ဖ်များ၊ ရောင်စုံကိန်းဂဏန်းများဖြင့် အလျဉ်းသင့်သလို စီစဉ်ဖော်ပြထားသောကြောင့်လည်း တစ်ကြိမ်ကြည့်ရုံနှင့် သိနားလည်သော ညွှန်းဆိုပုံသဏ္ဍာန်မျိုးဖြစ်သည်။

လူဦးရေအရွယ်အစားနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေစုစုပေါင်းမှာ (၅၁၄၈၆၂၅၃) ဦးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပြီး ကျားဦးရေ (၂၄၈၂၄၅၈၆) နှင့် မဦးရေ (၂၆၆၆၁၆၆၇) ဟု ခွဲခြားဖော်ပြထားလေသည်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အလိုက် လူဦးရေစုစုပေါင်း (ကျား/မ ခွဲခြား) နှင့် လူဦးရေအချိုးအစားကိုလည်း ဖော်ပြထားလေသည်။

လူဦးရေအများဆုံးဒေသများမှာ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းတို့ဖြစ်သည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ လူဦးရေအချိုးအစားနှင့်တွက်လျှင် ရန်ကုန်တိုင်းက (၁၄.၃) ရာနှုန်းရှိပြီး ဧရာဝတီတိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းတို့

မှာ (၁၂. ၀) ရာနှုန်းစီရှိလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ သိပ်သည်းဆမှာ တစ်စတုရန်းကီလိုမီတာတွင်(၇၆) ဦးနှုန်း ဖြစ်သည်။ လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးဖြစ်သည့် ရန်ကုန်တိုင်း ၏ လူဦးရေသိပ်သည်းဆမှာ တစ်စတုရန်းကီလိုမီတာလျှင် (၇၁၆) ဦး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် ဒုတိယလူဦးရေ အထူထပ်ဆုံး (၂၀၀) ဦးရှိလေသည်။ လူဦးရေအကျပ်ပါးဆုံး ဒေသများမှာ ကချင်ပြည်နယ် (၁၉)ဦး၊ ချင်းပြည်နယ် (၁၃) ဦးတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

စာတတ်မြောက်မှုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပျမ်းမျှစာတတ်မြောက်မှုနှုန်းမှာ (၈၉. ၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သော်လည်း ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသ ကြီးအချို့တို့၏ စာတတ်မြောက်နှုန်း ကွာဟချက်မှာ အလွန် ကြီးမားသည်ကို တွေ့နိုင်လေသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး သည် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး (၉၆. ၆) ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ စာတတ်မြောက်မှုအနိမ့်ဆုံးမှာ ရှမ်းပြည် နယ်ဖြစ်ပြီး (၆၄. ၆) ရာခိုင်နှုန်းသာရှိလေသည်။ ဒုတိယ အနိမ့်ဆုံးမှာ ကရင်ပြည်နယ်ဖြစ်ပြီး (၇၅. ၀) ရာနှုန်းရှိသည်။ စာတတ်မြောက်မှုအခြေအနေကို ကျား/မ ခွဲခြားဖော်ပြပြီး ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသအားလုံးရှိ စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်လျှင် ကျားထက် မက နိမ့်နေသည်ကိုတွေ့မြင်နိုင်လေသည်။

ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု

ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုအခြေအနေကို အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏ ပြောကြားချက်များအပေါ် ဆာပေး လုပ်ကြည့်ချက်များအရ အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူက အများဆုံးနှင့် ဒုတိယအများဆုံးမှာ ပညာသင်ကြားရန် သွားရောက်နေထိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်လေသည်။ သန်းခေါင်စာရင်း မှတ်တမ်းတင်ချက်အရ ပြည်ပသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်မှု အများဆုံးပြည်နယ် (၃) ခုမှာ မွန်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ် နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာမှုအနည်းဆုံးမှာ ကယားပြည်နယ်ဖြစ်ပြီး လူဦးရေ အားဖြင့် (၈၀၀၀) ဝန်းကျင်သာရှိလေသည်။ အိမ်ထောင် စုဝင် လူဦးရေပေါင်း (၂၀၂၉၁၀) ခန့်သည် ပြည်ပသို့ ရောက်ရှိနေထိုင်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါသည်။

အများဆုံးသွားရောက်နေထိုင်သောနိုင်ငံမှာ အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ သူအရေအတွက် (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ ဒုတိယအများ ဆုံးမှာ မလေးရှားနိုင်ငံဖြစ်ပြီး (၁၅) ရာခိုင်နှုန်းရှိလေသည်။ ပြည်ပသို့သွားရောက်နေထိုင်မှုအနည်းဆုံးမှာ ဂျပန်နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၀. ၄) ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိလေသည်။

မြန်မာတို့၏ပျမ်းမျှသက်တမ်း

မြန်မာတို့၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်း (ယခုနောက်ပိုင်း တွင် မျှော်မှန်းသက်တမ်းဟုသုံးစွဲ) သည် (၆၆. ၈) နှစ်ဖြစ် ပါသည်။ မြို့ပြနေထိုင်သူ၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ (၇၂. ၇) ဖြင့် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးက (၇၁. ၂) နှစ်ဖြစ်ပြီး ကျေးလက်ဒေသနေသူတို့၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ (၆၅. ၅) နှစ်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအလိုက်ပြောရလျှင် မွန်ပြည်နယ်၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းသည် (၇၁. ၇) ဖြင့် ဒုတိယအမြင့်ဆုံးဖြစ် သည်။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းသည် (၆၀. ၆) ဖြင့် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှာ (၆၁. ၀) ဖြင့် ဒုတိယအနိမ့်ဆုံး ဖြစ်လေသည်။

ဒေသတွင်းရှိနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မြန်မာ နိုင်ငံသည် ပျမ်းမျှသက်တမ်းအနိမ့်ဆုံးနိုင်ငံများစာရင်း တွင် ပါဝင်လျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏နောက်တွင် အိန္ဒိယ၊ လာအိုနှင့် အရှေ့တီမောတို့ အစဉ်လိုက်ရှိနေကြပါသည်။

လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲနိုင်မှု

သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူမှုအချက်အလက် များထဲမှ လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲနိုင်မှုအခြေအနေသည် တစ်နိုင်ငံ လုံးအနေဖြင့် (၃၂. ၄) ရာခိုင်နှုန်းသာရှိသေးသည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှုအခြေအနေကိုဖော် ပြရာတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးသည် အိမ်ထောင်စုအချိုး အလိုက် အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး (၆၉. ၃) ရာနှုန်းရှိလေသည်။ လျှပ်စစ်မီးသုံးစွဲနိုင်မှု အနိမ့်ဆုံးဒေသမှာ တနင်္သာရီဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်အိမ်ထောင်စုဝင်များ၏ (၈. ၀) ရာခိုင်နှုန်းသာ သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအနည်းဆုံးမှာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသ ကြီးဖြစ်ပြီး (၁၂. ၀) ရာခိုင်နှုန်းသာ သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

ငွေရာသီမှာသောက်သုံးရေမပြတ်လပ်စေရေးအောင်ရွက်ပေးပါ

မင်းချစ်နိုင်

မြန်မာပြည်ဟာ မြစ်တွေ၊ ချောင်းတွေ၊ ရေတွင်း
ရေကန်တွေ၊ စိမ့်စမ်းတွေအပါအဝင် စိမ်းလန်းစိုပြည်တဲ့
တောတောင် ရေမြေ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အလှအပတွေ
နဲ့ ချစ်စဖွယ်ကောင်းတဲ့ တိုင်းပြည်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။
မြန်မာပြည်မှာ ပေါကြွယ်ဝတဲ့ မြေပေါ်မြေအောက်
သယံဇာတတွေထဲမှာ ရေချိုသယံဇာတလည်း ပါဝင်ပါတယ်။
ဒါကြောင့် အရင်တုန်းက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ

ရေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာတွေ၊ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းတွေမိုးခုံကို
ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာမြင်တွေ့ကြားသိခဲ့ရပေမယ့် မြန်မာပြည်
မှာတော့ ရေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာပြဿနာမှ မကြုံတွေ့ခဲ့ရ
ပါဘူး။ အခုတော့ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်းလာမှုနဲ့ ရာသီဥတု
ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုတွေ ပြင်းထန်လာမှုကြောင့် မြန်မာ
ပြည်ဟာလည်း ရေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ပြဿနာကြီးငယ်တွေ
ကို ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ တွေ့ကြုံခံစားနေရပြီဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာပြည်မှာ အဓိကကြုံတွေ့နေရတဲ့ ရေပြဿနာတွေက တော့ မိုးရာသီမှာ ရေကြီးရေလျှံခြင်းနဲ့ နွေရာသီမှာ ရေရှားပါးပြတ်လပ်ခြင်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလည်း နွေရာသီတောင် ရောက်မယ်မကြံသေး။ ရေရှားပါး ပြတ်လပ်တော့မယ့်အသံတွေ ဟိုတစ်စ ခီတစ်စ ကြားလာနေရပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ကယားပြည်နယ်အတွင်းရှိ တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ ရေရှားပါးတဲ့အတွက် ရေလျှံဒါန်းခြင်းကို စတင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက်ထုတ် Daily Eleven သတင်းစာမှာ ဖော်လိုက်ရပါတယ်။ ကယားပြည်နယ်မှာ ခရိုင်နှစ်ခု၊ မြို့နယ်ခုနစ်ခုပါဝင်ပြီး အထူးသဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ ရေရှားပါးမှုကြောင့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သောက်သုံးရေ အခက်အခဲတွေ ကြုံတွေ့နေရ ကြောင်း၊ အချို့ရွာတွေမှာ သောက်သုံးရေနည်းပါးတဲ့အတွက် ဆန်ဆေးဖို့ ရေမရှိလို့မဆေးဘဲ တစ်ခါတည်း ထမင်းအိုးတည်ရတဲ့ အခြေအနေအထိ ဖြစ်နေကြောင်း သိရပါတယ်။ နောက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ပခုက္ကူခရိုင်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ကန်ရေကို အဓိကထားအသုံးပြုနေရတဲ့ ကျေးရွာတွေရဲ့ သောက်ရေကန်တွေမှာ သိုလှောင်ထားတဲ့ရေ လျော့နည်းလာပြီး လာမယ့်

မတ်လအတွင်း သောက်သုံးရေချို့ ရှားပါးမှု ကြုံတွေ့နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ သတင်းတစ်ပုဒ်ကိုလည်း ဖော်လိုက် ရပါတယ်။ အဲဒီဒေသတွေမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မိုးတွင်းကာလက သိုလှောင်ထားတဲ့ ရေပမာဏဟာ အခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ လဆန်းပိုင်းကတည်းက သုံးပုံနှစ်ပုံခန့်အထိ လျော့နည်းသွားပြီလို့ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနှစ်နွေရာသီမှာ မနှစ်ကထက် ရေရှားပါးပြတ်လပ်မှု ပိုမိုပြင်းထန်မယ့် သဘောဖြစ်နေပါတယ်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ပြောရရင်တော့ ရေရှားပါး ပြတ်တောက်မှုဟာ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးမှုနဲ့ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲလာမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရတာပါ။ အသေးစိတ်ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ရေ မြေ တောတောင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားတွေပျက်စီးလို့ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲလာတယ်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲသွားတဲ့အတွက် မိုးရေရရှိမှုနည်းသွားပြီး မြစ် ချောင်း အင်းအိုင် ရေတွင်း ရေကန်တွေ အစရှိတဲ့ ရေအဓိက သိုလှောင်တဲ့ နေရာတွေမှာ ရေများများ မသိုလှောင်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုအခြေအနေမှာ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အပူချိန်မြင့်တက်မှုဟာ လူသားတိုင်းအတွက် မရှိ

www.burmeseclassic.com

သဘာဝစမ်းတွင်းတွေက ရေကို တန်းစီခပ်ယူရခြင်း၊ အဝီစိစက်ရေတွင်း ရှိပေမယ့် ရေထွက်အားနည်းတဲ့အတွက်
 သောက်သုံးရေ မလုံလောက် ခြင်း၊ မြေအောက်ရေကြောမှာ ရေချိုမရှိတဲ့အတွက် ရေချိုရရှိဖို့ အနီးဆုံးနှစ်မိုင်ကျော်အထိ
 သွားရောက်ပြီး ရေကို ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရခြင်း၊ ရေလျှော်တံဆိပ်များ တည်ဆောက်စဉ်က ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရတဲ့ ကျေးရွာတွေမှာ
 အဝီစိစက်တွင်းမရှိလို့ ရေအောက်အခဲများကြုံတွေ့နေရခြင်း၊ အဝီစိစက်တွင်းတွေ တူးဖော်ပေမယ့် ရေမအောင်တဲ့အတွက်
 သောက်သုံးရေအောက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းစတဲ့ ပြဿနာတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။
 အဲဒီလို ရင်ဆိုင်နေရတာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်း မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်တိုင်းလိုလို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရတာပါ။

မဖြစ်လိုအပ်တဲ့ သောက်သုံးရေတွေ ရှားပါးမှုဖြစ်စေဖို့ တွန်းအားတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂက ခန့်မှန်းထားတာကတော့ အပူချိန် ၁ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် မြင့်တက်လာတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ ရေရှားပါးမှုကြုံတွေ့ရနိုင်ပြီး ၂ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် မြင့်တက်လာရင် ရေခန်းခြောက်မယ်။ ၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အထိ မြင့်တက်လာခဲ့ရင်တော့ ရေရှားပါးပြတ်တောက်မှုဟာ ကပ်ဘေးအဖြစ် ဆိုက်ရောက်လာလိမ့်မယ်တဲ့။

မြန်မာပြည်ရဲ့အပူချိန်က လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၀၊ ၃၀နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လိုက်ရင် ၀ ဒသမ ၈၆ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အပူချိန်မြင့်တက်လာတယ်။ ရာသီဥတုကလည်း ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်ကစပြီး သိသိသာသာပြောင်းလဲလာတယ်လို့ မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကလည်း လာမယ့်နှစ်ပေါင်း ၈၄ နှစ်အတွင်း မြန်မာပြည်ရဲ့အပူချိန်ဟာ လက်ရှိအပူချိန်ထက် ၅ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် မြင့်တက်လာလိမ့်မယ်လို့ ခန့်မှန်းထားကြပါတယ်။ အဲဒီအပူချိန်ဟာ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံတွေမှာ မြင့်တက်မယ့်အပူချိန်ထက်တောင် တစ်ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ပိုများနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ လက်ရှိအချိန် မြန်မာပြည်မှာ ရေရှားပါးမှုတွေက လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ နှစ်ကျော်ကာလကတည်းက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမိုပြင်းထန်လာခဲ့ပါတယ်။ အစဉ်အလာအတိုင်းဆိုရင်တော့ ဒီနှစ်လည်း ရေရှားပါးပြတ်တောက်မှုတွေဟာ အရင်နှစ်တွေထက် ပိုမိုပြင်းထန်မယ့် အနေအထားဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီနှစ်နွေရာသီမှာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ အပူချိန်နဲ့

ပတ်သက်ပြီး မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ဒီလိုပြောထား လေရဲ့။ ‘ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှစတင်ကာ လက်ရှိ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအထိ လွန်ခဲ့တဲ့ (၂၅) လအတွင်း ကမ္ဘာ့လေထုအောက်ဆုံး အလွှာ ၁ ရဲ့ ပျမ်းမျှအပူချိန်တွေဟာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလကလွဲရင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ပျမ်းမျှအပူချိန်များရဲ့အထက် ကျန်လတိုင်းဟာ ကျော်လွန် နေခဲ့ပါတယ်။ အပူချိန်အလွန်ခဲ့ဆုံး လကတော့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ဖြစ်ပါတယ်။ အယ်လနီညို ရာသီဥတုကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ပြီးခဲ့တဲ့ဇန်နဝါရီလဟာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ပျမ်းမျှတန်ဖိုးရဲ့အထက် +၀.၃၀ °C ကျော်လွန်နေပါတယ်။

ဒီတန်ဖိုးဟာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ဇန်နဝါရီလလောက် အပိုချိန်လွန်ကဲမှု မများတာကြောင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် နွေဟာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်နွေလောက် အပူချိန် မပြင်းထန်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုနိုင်ပေမယ့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်နွေဟာလည်း ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ကာလအတွင်း ပျမ်းမျှနွေတွေထက်တော့ ပိုမို ပူပြင်းနိုင်တဲ့နွေဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ပူပြင်းရုံသာမက ခြောက်သွေ့လာဦးမယ့်နွေကာလမှာ ထိခိုက်မှုများနိုင်တဲ့ ကဏ္ဍတွေကတော့ (၁) နွေရာသီကာလ ပူပြင်းမှု (၂) သောက်သုံးရေရှားပါးမှု (၃) မီးလောင်မှု တိုးပွားမှု (၄) စိုက်ပျိုးသီးနှံအထွက် ကျဆင်းနိုင်မှု (၅) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစတာ တွေဖြစ်တဲ့အတွက် ကြိုကြိုတင်တင် ကာကွယ်ရေးတွေ စီမံထားသင့်ကြပါတယ်’ လို့ အကြံပြုပြောကြားထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့အနေနဲ့ ဒီနှစ်ကြိုတွေ့ရမယ့် နွေရာသီရေရှားပါးပြတ်လပ်မှု လျော့နည်းသက်သာစေရေး အတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ဆောင်ရွက်

မြန်မာ့
လူမှုဝန်ထုပ်ပံ့ရေး
အဖွဲ့

ထားဖို့ အရေးပေါ်လိုအပ်နေပါတယ်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်ကလည်း သမိုင်းတစ်လျှောက် အား အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ အယ်လ်နီညိုရာသီဥတုနဲ့ ရင်ဆိုင် ခဲ့ရတဲ့အတွက် နွေရာသီအစမှာပဲ မြန်မာပြည်အနှံ့အပြားမှာ ရေတွင်းရေကန်တွေ အချိန်မတိုင်မီ ခန်းခြောက်မှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလို သောက်သုံးရေပြတ်တောက်မှု ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ ဒေသတွေမှာ အရင်က ရေအခက်အခဲ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ဒေသတွေတောင် ပါဝင်လာခဲ့ပြီး စေတနာ ရှင်ပြည်သူတွေ စုပေါင်းလှူဒါန်းတဲ့ ရေအလှူကို အဓိက အားထားခဲ့ကြရတယ်။ သောက်သုံးရေပြတ်လပ်မှုတွေကို မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသဖြစ်တဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေး၊ ချောက်၊ ရေနံချောင်း၊ တောင်တွင်းကြီး၊ မင်းဘူး၊ စကု၊ စေတုတ္ထရာမြို့နယ်တွေ အပါအဝင် မြို့နယ်တိုင်းလို လိုနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး စသဖြင့် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး နီးပါးမှာ သောက်သုံးရေအခက် အခဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတယ်။

အဲဒီဒေသတွေမှာ သဘာဝစမ်းတွင်းတွေက ရေကို တန်းစီခပ်ယူရခြင်း၊ အဝီစိစက်ရေတွင်း ရှိပေမယ့် ရေထွက်အားနည်းတဲ့အတွက် သောက်သုံးရေမလုံလောက် ခြင်း၊ မြေအောက်ရေကြောမှာ ရေချိုမရှိတဲ့အတွက် ရေချိုရရှိဖို့ အနီးဆုံးနှစ်မိုင်ကျော်အထိ သွားရောက်ပြီး ရေကို ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရခြင်း၊ ရေလှောင်တံမံများ တည်ဆောက်စဉ်က ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရတဲ့ ကျေးရွာတွေမှာ အဝီစိစက်တွင်းမရှိလို့ ရေအခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေရခြင်း၊ အဝီစိစက်တွင်းတွေ တူးဖော်ပေမယ့် ရေမအောင်တဲ့အတွက် သောက်သုံးရေအခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းစတဲ့ ပြဿနာ တွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို ရင်ဆိုင်နေရတာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် တစ်နှစ်တည်း မဟုတ်ပါဘူး။ နှစ်တိုင်းလိုလို ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရတာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း မြန်မာပြည်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ အဖိုးရအဆက်ဆက်က နွေရာသီမှာ ရေအခက် အခဲမဖြစ်အောင် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆောင်ရွက်ထား တယ်ဆိုတဲ့ သတင်းတွေကို နှစ်တိုင်းလိုလို ကြားခဲ့ ရပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ ရေပြတ်လပ်မှုမရှိစေရေးဆောင် ရွက်နေတယ်ဆိုတဲ့သတင်းတွေနဲ့အတူ မြန်မာပြည်သူတွေဟာ နှစ်စဉ် ရေရှားပါးပြတ်လပ်မှုဒဏ်ကို ခံနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနှစ်နွေရာသီမှာ ရေရှားပါးပြတ်လပ်မှုတွေ

ဖြစ်ပေါ်နိုင်တယ်လို့ ပညာရှင်တွေက သုံးသပ်ပြောကြားခဲ့ သလို လက်တွေ့မှာလည်း ရေရှားပါးမှုတွေနဲ့ စတင်ရင်ဆိုင် နေကြရပြီဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုနှစ် အတွင်း လူသားတွေကြုံတွေ့လာကြရမယ့် ပဋိပက္ခကြီး တွေထဲမှာ နောင်တစ်ချိန်ဆင်နွှဲကြရမယ့် အဓိကစစ်ပွဲ ကြီးတွေဟာ ရေပိုင်ဆိုင်မှုစစ်ပွဲကြီးတွေတောင် ဖြစ်လာလိမ့် မယ်လို့ ပညာရှင်တွေက ခန့်မှန်းထားခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီ ပြဿနာတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ရေတိုရေရှည်စီမံကိန်းတွေ ရေးဆွဲပြီး ထိထိရောက်ရောက် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသင့်ပါတယ်။ ဖြေရှင်းတဲ့နေရာမှာလည်း ဟောပြောပွဲတွေလုပ်၊ ဆွေးနွေးပွဲတွေလုပ်၊ စီမံချက်တွေကို စာရွက်ပေါ်မှာ ရေးဆွဲနေရုံနဲ့မပြီးသလို ဒီနေရာမှာ ရေရှားပါးနေတယ်၊ ဟိုနေရာမှာ ရေရှား နေတယ်။ ဟေ့ . . . ရေတွင်းတူးလိုက်၊ အဝီစိစက်ရေတွင်း တူးလိုက်ဆိုတာ လောက်နဲ့ လူမြင်ကောင်းရုံ၊ လူကြားကောင်းရုံ လုပ်နေလို့ မရပါဘူး။ တကယ်နားလည် တတ်ကျွမ်းတဲ့ ပညာရှင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး တကယ်ရေရှားပါးတဲ့ နေရာ တွေကို လေ့လာမှတ်တမ်းတင် သုတေသနပြုလုပ်ပြီး ကောင်းမွန်တဲ့စီမံခန့်ခွဲမှုတွေနဲ့ စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုပါတယ်။

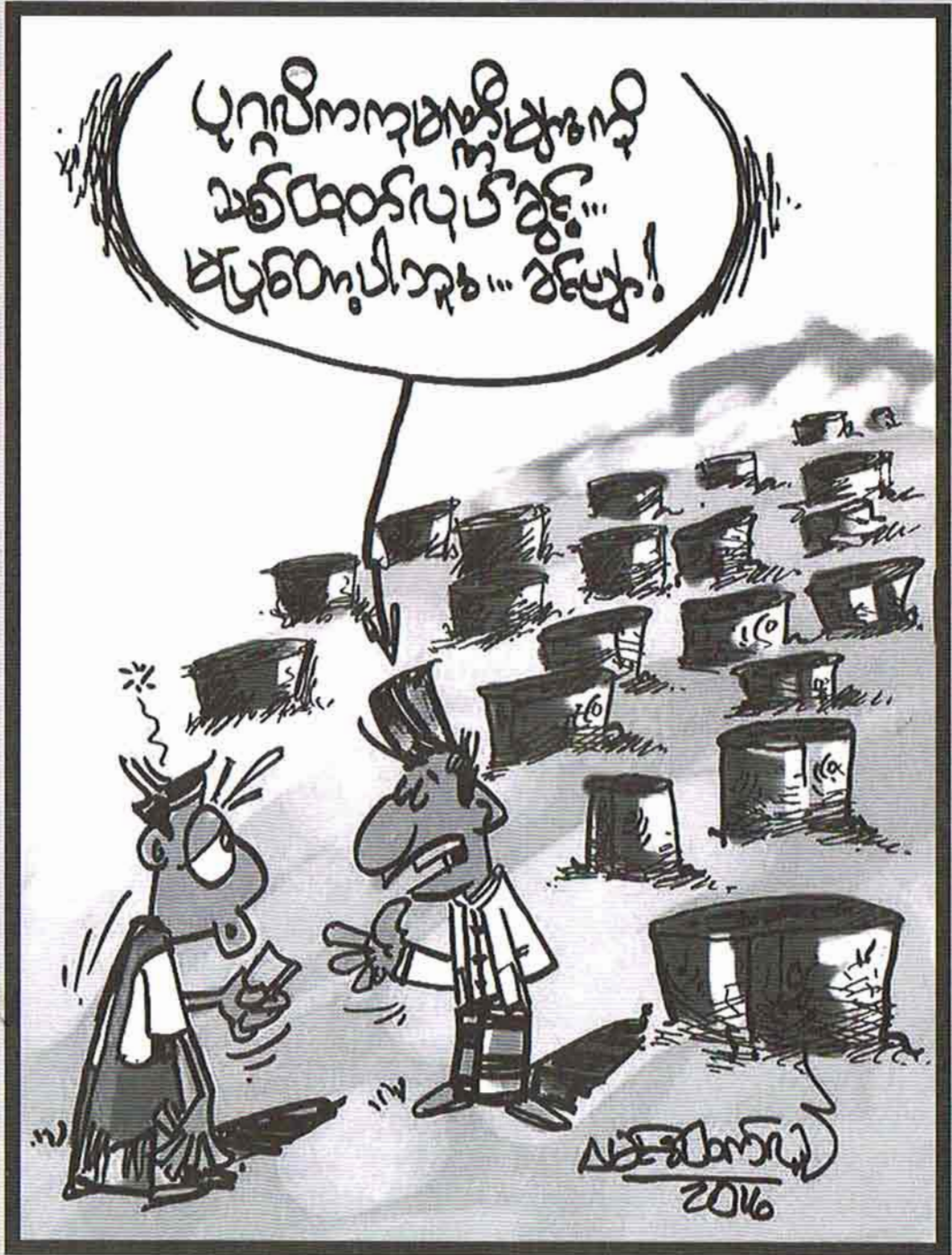
မြန်မာပြည်သူပြည်သားတွေကလည်း ရေသုံးစွဲ တဲ့ နေရာမှာလည်း အလဟဿဖြန်းတီးမှုတွေကို တတ်နိုင် သလောက်လျော့ချပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲကြဖို့ လိုပါတယ်။ နောက်ပြီး အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ INGO, NGO အဖွဲ့တွေရဲ့ အကူအညီကိုရယူပြီး မိုးရာသီမှာ မိုးရေကို ရသလောက် စနစ် တကျစုဆောင်းနိုင်ဖို့ရယ်၊ နွေရာသီမှာ ရေရရှိနိုင်မယ့် ရေအရင်းအမြစ်တွေကို ရှာဖွေစုဆောင်းတာတွေကို ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်ရပါမယ်။ ဒါကို နိုင်ငံတော်စီမံကိန်း အနေနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ ဒီပြင် ရေရှားပါးပြတ်လပ်တဲ့ကာလတွေမှာ ရေလှူဒါန်းကြ တဲ့အခါ တကယ်လိုအပ်တဲ့နေရာတွေကို ထိထိရောက်ရောက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတွေ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါတယ်။ ။

မင်းချစ်နိုင်

ပတ်စပို့ကျင်ကဏ္ဍ

သီချင်းများသည် ဂြိုဟ်သားများကိုမြေပြင်သုခါ။

ချစ်ဇွဲဦး

ဖီလီပန်းကို မြင်ခွင့်ရသည်မှာ လှပြစ်စဉ်တစ်ခုအတွက် မာနကြီး
စရာဟု ထင်မိသည်။ ရနံ့ကလည်း ကြာသည်။ ဓာဆင်းကလည်း
ပွင့်ချပ် များစွာနှင့်တင့်တယ်သည်။ ပန်းကိုမြင်ပြီး သာယာမှုကို
လူတိုင်း နီးပါးဖြစ်ပူမည်မှတ်ပါသည်။ မြန်မာ့ဝတ်တော်ရုံဘွဲ့ သီချင်းကြီး
တစ်ပုဒ်ဖြစ်သော မှန်ညောင်သဏ္ဍာတွင် “မွေးဖွဲ့ထု၊ ပန်းခုံတော်ရင်း
ဆီကာ၊ နှင်းနှင့် မြတ်လေး၊ ဖီလီညွတ်ကာဖူးရလေး” ဟုပါသည်။
ဖီလီပန်း သည် ကျွန်တော်၏ မျက်နှာသာပေးမှုကြောင့် သီချင်းကို
ပို၍ပေါ်လွင်စေသည်ဟု ခံစားမိသည်။

လူ့ဘဝရဲ့ လှသည် ဆိုသော်လည်း လူဦးရေ တိုးပွားလာသော ပြိုလဲငယ်တစ်လုံးသည် လူဖြစ်ရန် လွယ်လွန်းသကဲ့
 သိရှိ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် သစ်ပင်စိုက်ခဲ့ကြသော လူသားတို့မှာ ယခုတော့ စိုက်ပြီးသားကိုပင်
 ထိန်းသိမ်းလိုစိတ်မရှိတော့ပါ။ ကမ္ဘာဦးကာလတွင် ရေကြည်ရာမြက်နုရာသွားလာခဲ့သော်လည်း ယခု ရေကြည်ရာရာ
 မြက်နုရာအတွက်ပါ တိုက်ခိုက်ရတော့မည့် အလားအလာ ဖြစ်နေသည်။
 သွားစရာမြေလည်း မရှိတော့ပါ။ ကမ္ဘာသည် မိမိအစပြုခဲ့သော အထီးကျန်ဘဝကို ပြန်သွားရန်တာရှင်နေပြီ။

ငယ်ငယ်က ဆယ်တန်းတွင် ဦးတိုး၏ ရာမရကန် ပါကော့ကီနုတ်ချက် “စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီး၊ ရိပ်ကြီးတောတောင်၊ နေရောင်မခဲ၊ ပန်းပျံပင့်ဆင့်” စသဖြင့် သဇင် ပန်းဘွဲ့ ကို သင်ရသည်။ သခင်အားရသဖြင့် ကျွန်ုပ်ပါးဝသည့် ပန်းဟု တွေးခဲ့ပါသည်။

ဝိတကို စာသားလိုက်ရှာပြီး ခံစားသည့်အရွယ်တွင် မြန်မာ့သီချင်း ကြီးများကိုလည်း နားထောင်ဖူးသလောက် လိုက်ရှာကြည့်သည်။ ရှာရင်းမှ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက မြန်မာ့သီချင်းကြီးများတွင် မြန်မာပြည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထုံမွမ်းထားသည့် သီချင်းများကို တွေ့ရသည်။ ထိုစဉ်က ကမ္ဘာ့ရော မြန်မာပါ ယခုလောက် ခြောက်သွေ့မည် မထင်ပါ။ ယိုးဒယားသီချင်းများမှာ ယိုးဒယားမှ ကူးလာသည်မှန်၏။ မြန်မာတို့၏ မှီငြမ်းမှုသေသပ်လှပလွန်းသောကြောင့် မြန်မာ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ယိုးဒယားသီချင်းများသည် မြန်မာ့သီချင်းကြီးအမျိုးအစားဖြစ် သွားသည်။ ကျွန်တော်မှာ ယိုးဒယားသီချင်းများကို ရှာရင်းတစ်ခါက မြန်မာ့ ရေခဲ၊ မြေခဲနှင့် သဘာဝ၏ လှပလွန်းမိုးမှုကို တွေ့ခဲ့သည်။ သီချင်းများကို ဆက်စပ်ကြည့်ရင်း ရာသီဥတု၏ ပြင်းထန်သော ဒဏ်ခတ်မှု ဝေဒနာကို ကြုံရပါသည်။

ရန်ကုန်ရာသီဥတုသည် သရုပ်ဆောင်မကောင်းသော ဇာတ်လိုက်နှင့် တူသည်။ ဘယ်လို သရုပ်ဆောင်ဆောင် ပုရစ်မျက်နှာကဲ့သို့။ ငိုချင်ငိုချင်ရယ်ရယ် မျက်နှာထားက တစ်မျိုးတည်း။ ရန်ကုန်၏ ရာသီဥတုကလည်း နွေဆိုပူသည်။ ဆောင်းဆို စောင်မလို၊ မိုးဆိုလည်း မိုးရေကျသည်ကလွဲပြီး ပူနေပြန်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နေထိုင်သော အသေးစားပြိုလဲငယ်လေးတွင် ရန်ကုန်ရာသီဥတုမျိုးရှိသော နေရာများစွာရှိသည်။ ပိုဆိုးသည့် နေရာများလည်း ဒုနှင့်ဒေး။ ကျွန်တော်မှာ ရန်ကုန်ရာသီဥတုကို ခံစားရတိုင်း စာအုပ်နှင့် သီချင်းများကိုသာ လှန်လှော့ ဖြေသိမ့်ရပါသည်။

“နှင်းယွန်းခါဟေမန်း၊ လေပြန်သွင်းလှည့်င်းညှည့်၊ တိမ်ယံကွန့်ဆိုင်၊ အိုလေမျှော်လေတိုင်း၊ မိုင်းမှုန်ဝေ” နှင်းယွန်းခဲပြီ။ မကျသည့်နှင်းတောင် ယွန်းခဲပြီ။ ထိုမကျသည့်နှင်းသည်ပင် ဘယ်နေရာကြည့်ကြည့် မိုင်းမှုန်ဝေသည့် တာဝန်ကျေခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်နှစ်ပတ်လုံး သစ်ပင်တစ်ပင် မစိုက်ဖြစ်ခဲ့ကြပါ။ “ဆိုငိုယောင်မှား၊ ညွတ်ပြိုယ်သား၊ ဆွေးဝှန်ထပ်ပွား” နှစ်စဉ် ဆောင်းသည် အတတ်နိုင်ဆုံး မဖောက်မပြန်နေခဲ့သည်။ ဖောက်ပြန်သည့်

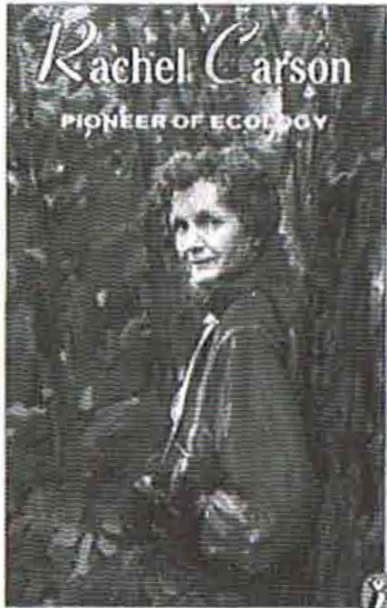
လူတို့ကြောင့် မှန်ပျံပျံနှင့် မအေးမမြဲဖြစ်သွားခဲ့သည်။ ပြိုကျတော့မတတ် မျက်ရည်စက်များနှင့် လွမ်းဆွေးမှုကို ပေးဖို့ကြိုးစားနေသော ရာသီဥတုသည် အိုမင်းမစွမ်း ရှိချေပြီ။ ဆောင်းနှောင်းကြောင့် လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်ခဲ့ကြသည့် အထဲတွင် သစ်ပင်ကြီးငယ်နှင့် ပန်းမန်သီးနှံများ ထိပ်ဆုံးကပါသည်။ လူတို့ကတော့ မိမိသာယာမှုကိုသာ ဖန်တီးခဲ့ကြ၏။ သိပ်မသာယာတော့သည်ကို သိဖို့တန်ပြီဖြစ်သည်။ ပြင်စည်မင်းသားကြီးရေးစပ်သော ယိုးဒယားအခေါ် ခက်မွန်သီချင်း နှင်းယွန်းဟေမန် တောဘွဲ့ယိုးဒယားမှာ ယခုထိ သာယာတုန်း၊ လွမ်းဆွေးဖွယ်ကောင်းတုန်းရှိပါသေးသည်။

သဘာဝ၏ စေ့ဆော်မှုကြောင့် ပန်းချိဝန်ဦးထောင်ဘိုသည် နှင်းယွန်းသော်လည်း အသစ်တွေ့ခဲ့သည်။ သို့သော် သဘာဝတည်းဟူသော ချစ်သူသည် သူ့ကို ရက်စက်ခဲ့ပြန်သည်။ “ဆန်းနွေဦး၊ လေရူးဆော်ပြန်လာ၊ မွေးပျံ့ကြိုင်လှိုင်စွာ၊ မာလာဝတ်မှုန်၊ ပင်စုံမြိုင်၊ ငှက်မောင်မယ်၊ ဘာသာသူတို့နဲ့၊ လွမ်းဖော်ညီဆဲ” ပူပူနွေးနွေး သစ်စိမ်းချိုးခဲ့သော နှင်းကို အလွမ်းစဲရုံသာရှိသေး ဆန်းစခါနွေက အလွမ်းပိုစေပြန်သည်။ ဆောင်းခိုသူတို့ အိမ်ပြန်

WOMEN OF OUR TIME

KATHLEEN V. KUDLINSKI

ရေချယ်ကာဆင်၏
 “တိတ်ဆိတ်နေသောနေ့ဦးရာသီ”
 ကြောင့် လူတချို့လှုပ်နိုးကုန်သည်။
 မိမိနှင့် အတူအိပ်နေခဲ့ကြသော
 မိတ်ဆွေအပေါင်းကိုလည်း
 နှိုးဖို့ကြိုးစားသည်။ တချို့က မနိုး၊
 တချို့က အိပ်ချင်ယောင်ဆောင်
 ကြသည်။ ထို့ကြောင့် နိုးထသူတို့သည်
 သဘာဝနှင့် ရေရှည်ချစ်တင်းနှောနိုင်ရန်
 ဂြိုဟ်ကမ္ဘာကို သံချောင်းခေါက်ကာ
 အချက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။

ရန်နိုးထ။ ဆောင်းခိုရင်း တဒင်္ဂ ဆုံကြ
 သူတို့ နှုတ်ဆက်စကားဆိုကြသည်။
 မာဂစကားနားမလည်သော်လည်း
 အမူအယာသည် သက်သေဖြစ်သည်။
 ဧည့်သည် ကျေးဇူးတို့ ဘေးမသိရန်
 မခ ပြန်ကြစေတော့။ ကျန်ရစ်သည့်
 အိမ်ရှင်တို့ လွမ်းရစ်ကြ။ နောင်တစ်ခါ
 ဒီသစ်ပင်၊ ဒီအကိုင်းမှာ ရွက်သစ်
 အောက်စံစားရင်း ကလူကျီစယ်ဖို့
 မျှော်လင့်ကြ။ နွေသည် သည်မှာအစ
 ပြုပြီ။ လေရှူးတွင် တောနဲ့တောင်နဲ့၊
 မြက်သင်းနဲ့တို့ပါသည်။ အမှိုက်နံ့သာ
 ရှူလိုသူတွေ အမှိုက်ပုံတွေ ဆက်ဖန်တီး
 နေကြပါ။ မျှော်လင့်သော ကောင်းကင်
 တစ်ခုအောက်တွင် စောင်းကြိုးမှ ခတ်
 လိုက်သော ပုလဲသံစဉ်(အနောက်တိုင်း
 စိမေရာသံ နှင့်ဆင်သည်ဟု ဂီတပညာ
 ရှင်တို့ယူဆသည်) ဖြင့် အလွမ်းဘွဲ့
 ယိုးဒယားသီချင်း ဆန်းနေဦးသည်
 တင့်တယ်နေဦးမည်သာ။

ရေချယ်ကာဆင်၏ “တိတ်ဆိတ်
 နေသော နေ့ဦးရာသီ” ကြောင့် လူတချို့
 လှုပ်နိုးကုန်သည်။ မိမိနှင့် အတူအိပ်
 နေခဲ့ကြသော မိတ်ဆွေအပေါင်းကို
 လည်း နှိုးဖို့ကြိုးစားသည်။ တချို့က
 မနိုး၊ တချို့က အိပ်ချင်ယောင်ဆောင်
 ကြသည်။ ထို့ကြောင့် နိုးထသူတို့သည်
 သဘာဝနှင့် ရေရှည်ချစ်တင်းနှောနိုင်ရန်
 ဂြိုဟ်ကမ္ဘာကို သံချောင်းခေါက်ကာ
 အချက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ကမ္ဘာကျော်
 အော်လတာနေ့တစ် ရော့ဒ်ဂီတအဖွဲ့
 Radiohead ၏ Fake Plastic
 Trees တွင်
 "Her green plastic watering
 can
 For her fake Chinese rubber
 plant

In the fake plastic earth
 That she bought from a rubber
 man
 In a town full of rubber plants
 To get rid of itself."
 အတူအယောင်ကမ္ဘာကြီးထဲမှာ
 သူ့ရဲ့ တရုတ်လုပ်သားရေသစ်ပင်ဟာ
 အစိမ်းရောင်ပလတ်စတစ်ရေလောင်း
 လို့ရတယ်။
 သူဟာ သစ်ပင်တုကို အတူအယောင်
 တွေနဲ့ပြည့်နှင်နေတဲ့မြို့ထဲက
 သားရေနဲ့လုပ်ထားတဲ့လူအတုဆီက
 ဝယ်ခဲ့တယ်။
 သူ့ကိုယ်သူစတေးဖို့ပေါ့
 ဟု ခပ်ကြမ်းကြမ်း၊ ခပ်ရမ်းရမ်း
 ဆိုထားသည်။ သဘောမှာ ၂၀ ရာစု
 မှစပြီး အားလုံးအတူအယောင်ကမ္ဘာ
 သို့ချည်းနှင်းဝင်ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း
 ခံစားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ပလတ်
 စတစ် ခေတ်စားလာသော ကာလ
 တစ်လျှောက်လုံး လူသားမျိုးနွယ်၏
 အလွယ်လိုက်မှုသည် လူသားတို့အား
 ပျက်စီးရန် အစပြုခဲ့သည်။ လူ့ဘဝရဲ့
 လှည့်သည့် ဆိုသော်လည်း လူဦးရေ
 တိုးပွားလာသော ဂြိုဟ်ငယ်တစ်လုံး
 သည် လူဖြစ်ရန် လွယ်လွန်းသကဲ့
 သို့ရှိ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက် တစ်နိုင်
 တစ်ပိုင် သစ်ပင်စိုက်ခဲ့ကြသော
 လူသားတို့မှာ ယခုတော့ စိုက်ပြီးသား
 ကိုပင် ထိန်းသိမ်းလိုစိတ်မရှိတော့ပါ။
 ကမ္ဘာဦးကာလတွင် ရေကြည်ရာမြက်နု
 ရာသွားလာခဲ့သော်လည်း ယခု
 ရေကြည်ရာရေ မြက်နုရာအတွက်ပါ
 တိုက်ခိုက်ရတော့မည့် အလားအလာ
 ဖြစ်နေသည်။ သွားစရာမြေလည်း မရှိ
 တော့ပါ။ ကမ္ဘာသည် မိမိအစပြုခဲ့သော
 အထီးကျန် ဘဝကို ပြန်သွားရန်တော့

နေပြီ။

Just think of all those hungry mouths we have to feed

Take a look at all the suffering we breed

So many lonely faces scattered all around

Searching for what they need

ငါတို့ကျွေးမွေးရမယ့် ကပ်ဘေးသင့်သူတွေအကြောင်း တွေးကြည့်စမ်းပါ။

ငါတို့ပြုစုဖို့ ဒုက္ခဆင်းရဲအပေါင်းကို ရှာဖွေကြည့်တော့

သူတို့ဘာလိုအပ်လဲဆိုတာ ရှာဖွေနေရင်း

ထီးတည်းရှိနေတဲ့မျက်နှာငယ်လေးတွေက ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဟိုတစ်စသည်တစ်စ ပြန့်ကျဲနေတယ်

အဆိုတော် ဖရက်ဒီမာကျူရီပါဝင်သော ကမ္ဘာကျော် Queen အဖွဲ့က

ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးနေသော၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးနေသော ကမ္ဘာကိုကြည့်ပြီး

သံဝေဂရအောင် ဒေသနာမြွက်ကြားခဲ့သည်မှာလည်း ကြာခဲ့ပါပြီ။ "Is this the world we created"

သီချင်းမှာ နာမည်ကြားရုံမျှဖြင့် သံဝေဂရသင့်သော သီချင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေချိုး

ဖောက်မှုထဲတွင် သဘာဝတရားက ချမှတ်ထားသော ဥပဒေကို ချိုးဖောက်

မှုမှာ လူဖြစ်အရှုံးဆုံးဖြစ်သည်။ သက်ရှိမျိုးစိတ်အားလုံးကို ဖျက်စီးပစ်

သည်နှင့်အတူတူပင်။ စစ်မက်များကြောင့် ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသော၊ မလိုအပ်

သော လိုအပ်ချက်များကြောင့် ဖျက်စီးခဲ့ကြမှုများသည် ကျွန်တော်တို့ ဖန်တီးခဲ့

သော ကမ္ဘာကြီးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ပက်လက်အိပ်နေ

ရင်းက တံတွေးထွေးသူများသာဖြစ်ကြပါသည်။

အနုပညာရှင်များသည် တစ်ခေတ်လုံး၊ တစ်ဘဝလုံး လှုံ့ဆော်နေခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ သဘာဝဆိုင်ရာသီချင်းများကို နားထောင်ကောင်းရုံရေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သူတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ခံစားမှုများက သက်သေပြလျက်ရှိတုန်း။ ကျွန်တော်တို့ကိုပင် ခံစားကြဟု ခိုင်းစေတုန်း၊ သတိပေးတုန်း။ ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြမည်နည်း။ ဘီတဲလ်အဖွဲ့ဝင်ဟောင်း ဂျွန်လင်နွန်ကတော့ သူ့ချစ်သူ ယိုကိုအား တယ်လီပသီနည်းဖြင့် သဘာဝနှင့် ချစ်ခြင်းတရားကို ခံစားစေခဲ့ပါသည်။

We're playing those mind games together

Pushing the barriers planting seeds.

ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေကိုရှင်းထုတ်ပြီး မျိုးစေ့တွေကြဲဖြန့်နေရင်းက

ကိုယ်တို့ဟာ စိတ်ချင်းဆက်သွယ်နေကြတယ်

ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးခဲ့ကြသော၊ သူတစ်ပါးဖန်တီးခဲ့သော၊ ကြားဝင်မိသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ပစ်ချရင်း၊ သီချင်းဆိုရင်း၊ ချစ်ခြင်းတရားကို

ဖြန့်ဝေရင်း သဘာဝကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ကြဖို့လိုပါပြီ။ အနည်းဆုံး သစ်ပင်မျိုးစေ့လေးတစ်စေ့တော့ ပျိုးထောင်ကြည့်သင့်ပါသည်။

ချစ်ဖွဲ့ဦး

အနုပညာရှင်များသည် တစ်ခေတ်လုံး၊ တစ်ဘဝလုံး လှုံ့ဆော်နေခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ သဘာဝဆိုင်ရာသီချင်းများကို နားထောင်ကောင်းရုံရေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သူတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်နှင့် ခံစားမှုများက သက်သေပြလျက်ရှိတုန်း။ ကျွန်တော်တို့ကိုပင် ခံစားကြဟု ခိုင်းစေတုန်း၊ သတိပေးတုန်း။ ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြမည်နည်း။

သစ်ပင်ကြီး ဂါတဝါနာ

မောင်ဆုရှင်

မိုးတိမ်က ကောင်းကင်ကနေ ကျန်တော် အရာရာ ကို မြင်တွေ့လို့ရ တယ်” ဟု တစ်နေ့တွင် ပျော်ရွှင်စွာ ပြောသည်။ သူနှင့် စာရေးသူတို့ တစ်ကြိမ်ပြန်တွေ့ကြသည်။ မိုးတိမ် တွင် ပြောချင်စရာစကားတွေ၊

သူ့စွန့်စားခန်းတွေ ရှိနေလေ သည်။ “တစ်နေ့မှာ ကျုပ်ဟာ ပါကစ္စတန် နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ကောင်းကင်အထက် မှာ လွင့်ပီးနေတယ်။ ဆွပ်လို့ခေါ်တဲ့ ဒေသအပေါ်ကို ဖြတ်ပြီးရောက်သွား တယ်။ ဒီနေရာက ဟိုးနှစ်ပေါင်းများစွာ

တုန်းက ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ အကြီး အကျယ်ထွန်းကားတဲ့ နေရာပေါ့။ ကျုပ်ဖြတ်သွားတုန်း ကြီးမားတဲ့တိမ် ရိပ်ကြီး အေးမြတဲ့တောင်တန်းတွေ ပေါ်ကို ရောက်သွားတဲ့အချိန်မှာ ကျုပ်အောက်က မြေပြင်ပေါ်မှာ အင်

“ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် သူတို့ရွာကို ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါ မြစ်ကြောရို့တဲ့ တောင်ကြားကနေ တောင်ကုန်းပေါ် ကိုတက်လာတော့ တောင်ထိပ်မှာ ဂါတာဝါနာဆိုတဲ့ အပင်ကြီးကိုတွေ့ရ တယ်။ ပြန်လာသမျှလူတွေဟာ “အို ဂါတာဝါနာ” ဆိုပြီး ဝမ်းသာလို့က်လို့ တဲ့အသံနဲ့ပေါ့၊ သစ်ပင်ကြီး ဂါတာဝါနာကလည်း သူတို့လိုပဲ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် လေပြင်းတစ်ချက်ငှေ့လိုက်တဲ့အခါတိုင်း ရှူးရှူးရဲ့ရဲ့နဲ့ ဂီတသံတစ်မျိုး ထွက်ပါလေရော”

မတန်ကြီးမားတဲ့သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် ထီးထီးမားမား တွေ့ရတယ်။

“ဒီသစ်ပင်ကြီးဟာ ထင်းရှူးမျိုး ဖြစ်ပြီးတော့ လူကြီးသုံးယောက် လက်နဲ့ဝိုင်းဖက်မှ ပတ်မိလို့ရမယ့် ပင်စည်ကြီးရှိတယ်။ အကိုင်းတွေ ကလည်း ဖြာထွက်နေပြီးတော့ ကောင်းကင်ကိုမော်ကြည့်နေသလိုပဲ။ ဒီသစ်ပင်ကြီးက သာယာတဲ့တေးသံ ကိုလည်း ကြားနေရတယ်။ ဘာဖြစ် လို့လဲဆိုရင် လေပြင်းတစ်ချက် တိုက် လိုက်တိုင်း ထင်းရှူးရွက်တွေ အကြား မှာ လေသွေးပြီးတော့ တဖိုးတိုး တရွှင်ရွှင်နဲ့ သာယာတဲ့အသံတွေ ထွက်လာတယ်။

“အဲဒီရွာက ကလေးတွေဟာ ဒီထင်းရှူးပင်ကြီး အောက်ကို မကြာခဏ လာပြီး ကစားလေ့ရှိကြတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာတော့ သူတို့ဟာ အပင် ပေါ်ကိုမော့ကြည့်ပြီး ‘ဂါတာဝါနာ’ လို့ ရွက်ဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ ဒီစကားလုံး ကတော့ ပထန်ဘာသာစကားနဲ့ဆိုရင် ဧရာမအပင်ကြီးလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ကလေးတွေက ဒီအပင်ကြီးကို အင်မ တန် တွယ်တာနေမှတော့ အပင်ကြီး ကလည်း တေးဆိုချင်မှာပေါ့။ ကလေး တွေ ကစားနေတာကိုလည်း သူငဲ့ ကြည့်ချင်တော့မှာပေါ့။ ဒီအဖြစ်မျိုး

ဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဒီအပင်ကြီး အောက်မှာ ဖြစ်နေခဲ့တယ်။ ခုရောက် လာတဲ့ ကလေးတွေတင်မကဘူး၊ သူတို့မိဘဘိုးဘေးများ အဆက်ဆက် ကနေ ပြီး ဒီအပင်အောက်မှာလာ လာပြီး ကစားလေ့ ရှိခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဂါတာဝါနာသစ်ပင်ကြီး ကို ရွာထဲကလူတိုင်း လိုလို သိနေ ကြတာပေါ့။

“အချိန်ကာလတွေ ရွေ့လျားလာ တဲ့အခါ ကလေးတွေက အရွယ် ရောက်ပြီး လူကြီးဖြစ်၊ ပြီးတော့ သူတို့ဟာ အစွလာမ်မာဘတ်တို့လို မြို့မျိုးကို တက်သွားကြတယ်။ ကရာ ခိုလိုမြို့မျိုးကိုလည်း ရောက်ကြတာ ပေါ့။ ဒီအရပ်မှာနေနေတဲ့လူတွေဟာ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံကလာပြီးတော့ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းများစွာ ကတည်း က အခြေစိုက်ခဲ့တဲ့ လူတွေဖြစ်တယ်။ ဒီအရပ်ကို သူတို့ရောက်လာတဲ့အခါ တောင်ပေါ်မှာ သစ်ပင်စိုက်ဖို့ နေရာ မရှိဘူး။ ဆန်စပါးစိုက်ဖို့နဲ့ သီးပင် စားပင်စိုက်ပျိုးဖို့ကို နေရာမရှိဘူး။ ဒီနေရာရောက်တဲ့အခါ သူတို့ ရိက္ခာ မစိုက်ဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် ကလေးတွေ ဖျားနာတယ်ဆိုရင် အသက်ဆုံးရ တာများတယ်။ ဆေးဆရာလည်းမရှိ၊ ဆေးရုံလည်းမရှိတဲ့အတွက်ပဲ ဒီနေရာ

ကို ကျပ်ဖြတ်သွားတိုင်း တောင်စောင်း တွေမှာ သင်္ချိုင်းမြေပုံ အမှတ်အသား တွေ တွေ့ရတယ်”

မိုးတိမ်သည် ပြောရင်းဆိုရင်းဖြင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲသောမိုးစက်များ သူ့ကိုယ်မှ ပြိုကျတော့မည့်ဟန် တွေ့ ရသည်။ သို့သော် သူ့ဇာတ်လမ်းကို ဆက်ဖြစ်အောင် ဆက်ပြန်လေသည်။

“ဒီရွာဟာ အမြဲတမ်း ဆင်းရဲမွဲပြာ ကျနေခဲ့တာပဲ။ ဒါကြောင့် ရွာက လူငယ်တွေဟာ အသက်မွေးမှုအတွက် မြို့ကြီးပြကြီးတွေကို တက်ရတယ်။ အဲဒီလို သွားကြတဲ့အကြောင်းကို သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြားဆို သလို ဖြစ်ကြတာပေါ့။ အောင်မြင်တဲ့ လူတွေလည်းရှိတယ်။ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ သွားတဲ့လူတွေလည်းရှိတယ်။ မှန်းချက် မကိုက်လို့ ပြန်လာတဲ့လူတွေရဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေကိုလည်း ကြားရတယ်။ ကလေးတွေက ကြီးပြင်းလာပြန်တော့ သူတို့လည်း သူတို့အရပ်ကနေ ဘတ်စ် ကားတွေ၊ ထရပ်ကားတွေစီးပြီး တောင်တန်းတောင်လွှာတွေကို ကျော် ပြီးတော့ စိုးတထိတ်ထိတ်နဲ့ မြို့ကို တက်ရပြန်တယ်။ အဲဒီမှာ အောင်မြင် တဲ့ လူတွေကတော့ ခြေတကြွကြွနဲ့ ပြန်လာကြတာပေါ့။ မိသားစုနဲ့ မိတ်ဆွေတွေအတွက် လက်ဆောင်တွေ

လည်း ပါလာတယ်။ မအောင်မြင်တဲ့ လူတွေကျတော့ စိတ်ဓာတ်ကျပြီး သူတို့အရိပ်မည်းကြီးတွေ တကုန်းကုန်းနဲ့ ပြန်ရောက် လာကြတယ်။ တောင်ထိပ်က ဂါတာဝါနာဆိုတဲ့ သစ်ပင်ကြီးကတော့ ဒါတွေအားလုံးကို မျက်မြင်သက်သေဖြစ်နေတာပေါ့။

သစ်ပင်ကြီးဆီကို လူငယ်လေး တစ်ယောက်က လာပြီး “ကျွန်တော် ဟာ ကျွန်တော့်ဦးလေး အလုပ်လုပ်နေတဲ့ ကရာချိုမြို့တော်ကြီးကိုသွားမယ်။ ဟိုမှာ ကားမောင်းသမားလုပ်မလို့” ဟူ၍ တိုင်တည်ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော် နောင်သုံးနှစ်ကြာသောအခါ ထိုလူငယ်မှာ ယာဉ်တိုက်မှုတစ်ခုတွင် အသက်ဆုံးရှုံးသွားလေသည်။ အခြားလူငယ်တစ်ဦးက “ကျွန်တော်ဟာ အစ္စလာမ်မာဘတ်မြို့ကို သွားပြီး နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်အိမ်မှာ ထမင်းချက်လုပ်မလို့” ဟူ၍ ပြောသွားသည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကြာသောအခါ သူသည် ထိုမြို့ကြီး၌ စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦး ဖြစ်နေလေသည်။

“ကျွန်တော်ကတော့ ဆင်းရဲတဲ့ မိဘတွေအတွက် ပိုက်ဆံလည်းရအောင်၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတွေအတွက်တစ်နေ့ပွဲတော်မှာ လက်ဆောင်လည်းပေးနိုင်အောင်လို့ ရတဲ့အလုပ်ကို လုပ်မလို့သွားတော့မယ်။ ညီမငယ်ကလေးတွေကိုလည်း ကျောင်းထားချင်တယ်လေ” ဟူ၍ မိသားစု တစ်ခုတွင် သားအကြီးဆုံးဖြစ်သူတစ်ဦးက ပြောသည်။ သူသည် မိဘများကို ချစ်ခင်လေးစားသူဖြစ်၍ မြို့တစ်မြို့သို့ ရောက်ပြီး အလုပ်ကြမ်းအလုပ်ကို နှစ်အနည်းငယ်ကြာမျှ ဝင်လုပ်သည်။

နောက်ဆုံးတစ်နေ့တွင် သူသည် အားအင်ကုန်ခန်း ကျန်းမာရေးပျက်ပြား၍ ရွာသို့ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ သူတို့မိသားစုထဲမှ သမီးတစ်ဦးမှာ ရွာထဲတွင် မောင်ငယ်၊ ညီမငယ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရင်း အသက် (၁၅) နှစ်အရွယ်၌ အိမ်ထောင်ကျသွားသည်။ အိမ်ထောင်သည်ဘဝဖြင့် သူ့မှာ သားသမီးများ တစ်နှစ်တစ်ယောက်ဆိုသလို မွေးဖွားလာခဲ့ရာ ထိုကလေးများကလည်း ကြီးသူကငယ်သူကိုထိန်းလျက် သူ့မိခင်၏ လမ်းစဉ် အတိုင်း ရှင်သန်ကြရသည်။ လူငယ်တစ်ယောက်မှာမူ ဘာရိန်းဟူသော အခြားတိုင်းပြည်တစ်ပြည်သို့ သွားရောက်ခဲ့၍ နိုင်ငံခြားဘာသာစကားတစ်ခုကို သင်ယူသည်။ သူသည် ထိုစကားတတ်သောအခါ “ဂါတာဝါနာ” ဟူသည် မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် “သစ်ပင်ကြီး” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရကြောင်း ပြောပြလေသည်။

“ရွာက အဲဒီကလေးတွေအားလုံးဟာ အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ကြပြီးတော့ အိမ်ကို ပိုက်ဆံပြန်ပို့ကြတယ်။ ရသမျှလုပ်အားခကလေးနဲ့ ခြစ်ကုပ်ပြီး ပို့ကြတာပဲ။ မိဘတွေလက်ထဲကို ပိုက်ဆံအပ်ရတဲ့အခါများ သူတို့မှာ ဝမ်းသာဂုဏ်ယူနေတဲ့ အမူအရာကို တွေ့ရတယ်လေ”

မိုးတိမ်သည် သက်ပြင်းကို ပြင်းပြင်းရှူသွင်းလိုက်ပြီး အရွယ်အစားအားဖြင့် သူ့ကိုယ်ထည်ကြီးပြန့်ကားသွားလေသည်။

“လူတစ်ယောက်ကတော့ သူ့ဘဝနောက်ကြောင်း ကို ပြန်ကြည့်ရတာ ပျော်ပုံလည်းရရဲ့၊ တစ်ခါတလေ ဝမ်းနည်းပြီး မျက်ရည်လည်းကျရဲ့၊

ကျုပ်ဖြင့် အဲဒါတွေကို ကြည့်ရတာ ဘဝမှာ ပျော်ချီတစ်လှည့်၊ ဝမ်းနည်းတစ်ခါနဲ့ ချားရဟတ် လည်ပတ်နေရသလိုပါပဲ”

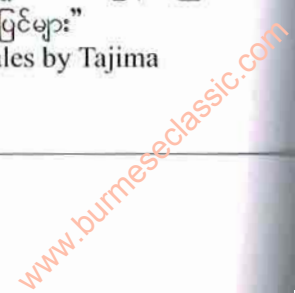
“ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် သူတို့ရွာကို ပြန်ရောက်လာတဲ့ အခါ မြစ်ကြောရှိတဲ့ တောင်ကြားကနေ တောင်ကုန်းပေါ်ကို တက်လာတော့ တောင်ထိပ်မှာ ဂါတာဝါနာဆိုတဲ့ အပင်ကြီးကိုတွေ့ရတယ်။ ပြန်လာသမျှလူတွေဟာ “အို ဂါတာဝါနာ” ဆိုပြီး ဝမ်းသာလှိုက်လှဲတဲ့အသံနဲ့ပေါ့ သစ်ပင်ကြီး ဂါတာဝါနာကလည်း သူတို့လိုပဲ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် လေပြင်းတစ်ချက်တွေ့လိုက်တဲ့အခါတိုင်း ရှူးရှူးရှဲရှဲနဲ့ ဝိတသံတစ်မျိုး ထွက်ပါလေရော”

မိုးတိမ်သည် သူ့ဘာသာသူ့အားပေးသလိုဖြင့် စိတ်တင်းရင်း သူ့ပြောပြသော ပုံပြင်ကို အဆုံးသတ်လိုက် သည်။

“ဆွပ်ဒေသက ကလေးတို့ရေ . . . အားမလျော့နဲ့ ဆက်ပြီးလုပ်ကြ၊ မင်းတို့ကမ္ဘာလောက ကလေးမှာ ဘယ်လောက်ပဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းရတာဖြစ်စေ၊ မင်းတို့ရွာက သစ်ပင်ကြီးကတော့ မင်းတို့ကို စောင့်နေလေရဲ့၊ မင်းတို့ချစ်ခင်တဲ့ သစ်ပင်ကြီး အောက်ကိုရောက်ရင် မင်းတို့မျက်လုံးကလေးတွေ တောက်ပပြီး ဘဝမှာ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ ပျော်ရွှင်နေတဲ့ပုံကို မြင်ရတာ ဒီတစ်သက်မှာ တို့မမေ့ပါဘူး။”

မောင်ဆုရှင်

(မောင်ဆုရှင်ဘာသာပြန်သည် “တိမ်သားပုံပြင်များ” Cloud Tales by Tajima Shinji)

ကမ္ဘာမြေကြီးနဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့

အသက်ရှည်ဆေး

ညိုယဉ်ဆောင်း

မင်္ဂလာပါကလေးတို့ရေ . . .

ဒီကမ္ဘာလောကကြီးနဲ့ သက်ရှိတွေရှင်သန်ရေး အတွက် သစ်ပင်သစ်တောတွေက ဘယ်လောက်အရေးပါသလဲဆိုတာကလေးတို့သိကြပါသလား။ သစ်ပင်မရှိတဲ့ကမ္ဘာမြေကြီးကို စဉ်းစားကြည့်လိုက်စမ်းပါ။ လူတွေက သစ်ပင်တွေဆီက ရရှိသုံးစွဲနေတဲ့ အရာတွေ အများအပြားရှိပေမယ့် သစ်ပင်တွေရဲ့ အရေးပါပုံကို သတိမပြုမကြဘူးကွယ်။ လူသားလောကနဲ့ ကမ္ဘာမြေကြီးအတွက် သစ်ပင်တွေက မရှိမဖြစ်တဲ့အရာပါပဲ။

ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်းများစွာ လူသားတွေ အသိဉာဏ်မဖွံ့ဖြိုးစဉ်အခါက တောကောင်တွေကို ပစ်ခတ်ပြီး အစိမ်းလိုက်စားကြတယ်။ လူဆိုပေမယ့် တိရစ္ဆာန်တွေလိုပဲ သားစိမ်းငါးစိမ်းတွေစား၊ နေတော့လည်း ကျောက်ဂူတွေထဲမှာနေကြတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ တစ်နေ့တော့ မိုးကြိုးပစ်ခံထားရတဲ့ သစ်ပင်ဆီကနေ မီးကိုစတွေ့ခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ မီးလောင်ခံထားရတဲ့

တိရစ္ဆာန်လေးတွေရဲ့ အသားကိုစားမိပြီး အရသာရှိမှန်း သိသွားခဲ့ကြတယ်ကွယ်။ နောက်တော့ မီးရဲ့ အသုံးဝင်ပုံကိုသိသွားတော့ သစ်ကိုင်းခြောက်တွေ ထင်းတွေနဲ့ မီးမွှေးပြီး မီးကို လိုသလိုအသုံးပြုခဲ့ကြတယ်။

တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သစ်ပင်သစ်သားတွေရဲ့ အသုံးဝင်ပုံကိုသိရှိလာပြီး အသိဉာဏ်မြင့်မားလာတဲ့အခါ မိုးဒဏ်လေဒဏ်ခံနိုင်အောင် နေစရာအိမ်တွေကို သစ်သားတွေနဲ့ ဆောက်လုပ်ပြီး နေထိုင်လာကြတယ်။ အသားငါးနဲ့ စားစရာတွေကို သစ်သားကနေရတဲ့ မီးသွေး၊ ထင်းစတာတွေနဲ့ ချက်ပြုတ်စားသောက်လာကြတယ်။ နောက် ဆေးဘက်ဝင်သစ်ပင်တွေအကြောင်းသိလာတဲ့အခါ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးဖက်ဝင် သစ်ဖုသစ်ဥ သစ်မြစ်တွေကိုရှာဖွေအသုံးပြုလာခဲ့ကြတယ်။ တဖြည်းဖြည်း သစ်ပင်ကရတဲ့ သစ်သားတွေရဲ့အသုံးဝင်ပုံကို သိလာကြပြီး အမျိုးမျိုးပြုလုပ်သုံးစွဲလာကြတော့တယ်။ မြစ်တွေချောင်းတွေကိုဖြတ်ကူးဖို့ သစ်သားနဲ့ လှေတွေ၊ သင်္ဘောတွေ တည်ဆောက်လာကြတယ်။ သစ်သားကိုအသုံးပြုပြီး ဝိတုရိယာပစ္စည်းများကိုလည်း တီထွင်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသလို လက်ရာမြောက်တဲ့ ပန်းပုရုပ်တွေကိုလည်း လှပစွာထုဆစ်ခဲ့ကြတယ်။

သစ်ပင်တွေဆီကနေ လူသားတွေနဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေအတွက် အကောင်းဆုံးသောအစာတွေကိုလည်း ရရှိခဲ့ကြတယ်။ ကောက်ပဲသီးနှံတွေ၊ သစ်သီးတွေ၊ အခွံမာသီးတွေ (ဥပမာ- သစ်ကြားသီး)၊ အစေ့တွေ၊ စားလို့ရတဲ့ အရွက်နဲ့ အမြစ်တွေပေါ့။ နောက်ပြီး ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားမှာရှိတဲ့ အိမ်မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်တွေ ဖြစ်တဲ့ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်

စတဲ့အကောင်လေးတွေရဲ့အစာဖြစ်တဲ့ မြက်တို့၊ ကောက်ရိုးတို့ကိုလည်း အပင်တွေကနေရရှိတာပဲ။

အလွန်ဝေးလံတဲ့ ကျေးလက်နေဒေသခံတွေအတွက် နေထိုင်မကောင်းဖြစ်ရင်၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့ရင် ဆေးဖက်ဝင်အပင်တွေကရတဲ့ အရွက်၊ သစ်မြစ်၊ သစ်ဖုတွေကိုပဲ ဆေးဝါးအတွက်အသုံးပြုခဲ့ကြတယ်။ ခု ဒေါ်လေးတို့ကလေးတို့သုံးစွဲနေကြတဲ့ ခေတ်မီဆေးဝါးတွေကိုလည်း ဆေးဖက်ဝင်သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်တွေကို သုံးစွဲပြီး ဖော်စပ်ထားတာပဲဖြစ်တယ်။

သစ်ပင်တွေက လူတွေအတွက် အသုံးအဆောင်အမျိုးမျိုးပေးခဲ့သလို လူသားလောကကြီးနဲ့ ကမ္ဘာမြေကြီးတည်မြဲရေးအတွက် ရာသီဥတုမျှတဖို့နဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သာယာလှပအောင်လည်း ထိန်းညှိပေးနိုင်တယ်။ သစ်ပင်တွေက လေထုကိုပူနွေးပြီးညစ်ညမ်း အဆိပ်သင့်စေတဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့တွေကိုစုပ်ယူပြီး လူတွေအသက်ရှူရုံကုန်ရာမှာ အရေးပါဆုံးသောဓာတ်ငွေ့ဖြစ်တဲ့ အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့ကို ထုတ်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် သစ်ပင်သစ်တောတွေရှိ တဲ့ အရပ်ဒေသမှာ လေကောင်းလေသန့်တွေရှိကြပြီး အေးမြသာယာတဲ့ ရာသီဥတုကိုလည်း ရရှိခံစားကြရတယ်။ သစ်ပင်သစ်တောတွေရှိခြင်းဖြင့် မိုးရွာတဲ့အခါမှာလည်း မိုးရေတွေက မြေဆီလွှာတွေကို တိုက်စားမသွားအောင် ကာကွယ်နိုင်တဲ့အပြင် မြေအောက်ရေကိုလည်း သိုလှောင်ပေးထားနိုင်စွမ်းရှိတယ်။ မိုးရွာတဲ့အခါမိုးရေတွေက သစ်ရွက်တွေပေါ်ကတစ်ဆင့် မြေပြင်ကိုကျလာတဲ့အတွက် ရေစီးနှုန်းနှေးသွားတယ်။ အဲဒီရေတွေ

အလွန်ဝေးလံတဲ့ ကျေးလက်နေဒေသခံတွေအတွက်
 နေထိုင်မကောင်းဖြစ်ရင်၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့ရင်
 ဆေးဖက်ဝင်အပင်တွေကရတဲ့ အရွက်၊ သစ်မြစ်၊
 သစ်ဖုတွေ ကိုပဲ ဆေးဝါးအတွက်အသုံးပြုခဲ့ကြတယ်။
 ခု ဒေါ်လေးတို့၊ ကလေးတို့သုံးစွဲနေကြတဲ့
 ခေတ်မီဆေးဝါးတွေကိုလည်း ဆေးဖက်ဝင်သစ်ဥ၊
 သစ်မြစ်တွေကို သုံးစွဲပြီး ဖော်စပ်ထားတာပဲဖြစ်တယ်။

ဟာအပင်အောက်ခြေက မြေပြင်ကို စိမ့်ဝင်သွားပြီး အပင်ရဲ့
 အမြစ်တွေက မိုးရေတွေကို စုပ်ယူထားလိုက်ပြီး တချို့ကို
 မြေအောက်ရေအဖြစ် သိုလှောင်ထားလိုက်တယ်။ သစ်ပင်
 တွေမရှိတဲ့ တောင်ကတုံးတွေ၊ မြေပြင်တွေမှာ မိုးရွာခဲ့ရင်
 မိုးရေတွေက မြေပြင်ကို လျင်မြန်စွာတိုက်စား စီးဆင်းသွား
 မှာဖြစ်တဲ့အတွက် အပေါ်ယံ မြေဆီလွှာတွေလည်း မိုးရေနဲ့
 အတူ မျောပါဆုံးရှုံးသွားမယ်။ ဒီအခါ အဲဒီနေရာကမြေ
 တွေဟာ အဆီအနှစ်တွေကင်းမဲ့ ခြောက်သွေ့သွားပြီး
 နောက်ဆုံး အပင်လုံးဝပေါက်နိုင်တော့ပဲ သဲကန္တာရလိုမြေပြင်
 အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားမယ်။ သစ်ပင်သစ်တောတွေရဲ့
 အသုံးဝင်ပုံက အများကြီးရှိပါသေးတယ်။ ကလေးတို့နား
 လည်လွယ်သလောက်ပဲ ဒေါ်လေးက ပြောပြဦးမယ်နော်။
 အခု ကမ္ဘာလောကကြီးအတွက် သစ်ပင်သစ်တောတွေက
 ဘယ်လို အသုံးဝင်တယ်ဆိုတာ ကလေးတို့သိကြပြီ
 မဟုတ်လား။ ကမ္ဘာမြေပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး သစ်ပင်တွေ
 လုံးဝမပေါက်နိုင်တော့ဘူးဆိုရင် တို့လူသားတွေ ဘယ်လို
 အသက်ဆက်ရှင်ကြမလဲ။ သစ်ပင်တွေကနေရရှိမယ့်
 အဆောက်အအုံတွေ၊ စားစရာတွေ၊ ဆေးဝါးတွေ၊ အသုံး
 အဆောင်ပစ္စည်းတွေ အားလုံးလည်း ဆုံးရှုံးသွားမယ်။
 သစ်ပင်တွေမရှိတဲ့ ကမ္ဘာကြီးကို ကလေးတို့ စဉ်းစားကြည့်
 လိုက်ကြစမ်းပါ။ ဘယ်လောက် ပူပြင်းလောင်ကျွမ်းနေလိုက်
 မလဲနော်။ အခုကဲ့ပဲ ကမ္ဘာအနှံ့မှာ သစ်ပင်သစ်တောတွေ
 အတော်များများဆုံးရှုံးသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် ရာသီဥတုတွေ
 ဖောက်ပြန်ပျက်စီးလာတယ်။ နှစ်စဉ်အပူချိန်တွေမြင့်တက်

လာတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကို ကြုံတွေ့နေ
 ကြရတယ်။ ဒါတွေကို မပြုပြင်မထိန်းသိမ်းဘဲ ဒီအတိုင်း
 ရှေ့ဆက်သွားရင်တော့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကမ္ဘာလောကကြီး
 ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားတော့မှာပဲဖြစ်တယ်။ သစ်တောသစ်ပင်တွေ
 စိမ်းလန်းစိုပြည်နေမှ ကမ္ဘာလောကကြီးလည်း သူ့သက်တမ်း
 စေ့တဲ့အထိ တည်မြဲနေနိုင်မှာမဟုတ်လား။ ကမ္ဘာလောကကြီး
 တည်မြဲနေနိုင်မှ သက်ရှိတွေအားလုံးလည်း ဆက်လက်ရှင်
 သန်နိုင်မှာဖြစ်တယ်။ ကဲ ဒီလောက်ဆို သစ်ပင်တွေက
 သက်ရှိလောကကြီးအတွက် ဘယ်လောက်အရေးပါတယ်ဆို
 တာ ကလေးတို့သိပြီမဟုတ်လား။

ဒါကြောင့် ကလေးတို့ အခုကငယ်သေးပေမယ့်
 ကလေးတို့ကြီးပြင်းလာတဲ့အခါ ကမ္ဘာလောကကြီးသာယာ
 လှပတည်မြဲအောင် ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်သွားရမလဲဆိုတာ
 သိအောင်လေ့လာကြရမယ်။ ဒီနှစ်နွေကျောင်းပိတ်ရက်မှာ
 ကလေးတို့ အသိဉာဏ်တိုးပွားလာအောင် ဗဟုသုတရမယ့်
 စာများများဖတ်ကြပါ။ ရာသီဥတုတွေကလည်း တစ်နှစ်
 ထက်တစ်နှစ် ပိုပြီးပူပြင်းလာတဲ့အတွက် နေပူကြီးထဲမှာပဲ
 ဆော့ကစားမနေဘဲ အရိပ်ရအေးမြတဲ့နေရာတွေမှာ နား
 နား နေနေကြပါလို့ ဒေါ်လေးက မှာချင်ပါတယ်ကွယ်။
 နွေကျောင်းပိတ်ရက်ကို ကလေးတို့ အေးချမ်းပျော်ရွှင်စွာ
 ဖြတ်သန်းနိုင်ပါစေလို့ ဒေါ်လေးက ဆုတောင်းပေးလိုက်
 ပါတယ်ကွယ်။ ။

ညိုယုင်ဆောင်း

ကျေးဇူးလေး
လှပဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

ကျေးဇူးသိတတ်သော ငှက်ကလေး

ဆွေး (မြိတ်)

ဒီတစ်ခေါက်လည်း အစ်ကိုက ညီလေး၊ ညီမလေး တို့ကို ပုံပြင်လေး တစ်ပုဒ်ပြောပြချင်တယ်ကွယ်။ အောင်ပင်လယ်လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်းကို အမြဲစောင့်ဖတ် နေတဲ့ ညီလေး၊ ညီမလေးတွေအတွက် အစ်ကို ပုံပြင်လက်ဆောင်ပေးတယ်လို့ ပြောရင်လည်း မမှားပါဘူး။ ဒီတစ်ခါပြောမယ့်ပုံပြင်လေးရဲ့နာမည်က “ကျေးဇူး သိတတ်သောငှက်ကလေး” တဲ့။ ကဲ ညီလေး၊ ညီမလေးတို့ရေ . . . ပုံပြင်လေးကို စလိုက်ကြ ရအောင်။ သေသေချာချာနားထောင်ကြနော်။

အသိဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကတောင်
 ကိုယ့်သင်အပေါ်၊ ကိုယ့်ကိုချစ်ခင်သူတွေအပေါ်
 သစ္စာရှိရှိချစ်ခင်ပြီး ကျေးဇူးသိတတ်စွာ ကျေးဇူးဆပ်ခဲ့တယ်။
 အသိဉာဏ်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ လူတွေဟာ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားကြတယ်။
 ညှင်းပန်းနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ရောင်းစားနေ ကြတယ်။ ဒီပုံပြင်လေးကို ဖတ်မိပြီဆိုရင်
 ညီလေးညီမလေးတို့က အသိဉာဏ် ရှိကြတဲ့ လူသားတွေဖြစ်ကြတဲ့ အတွက် သနားစရာကောင်းတဲ့
 တိရစ္ဆာန်လေး တွေကို မသတ်ရဘူး။ သူတို့ကို သနားကြင်နာစွာစောင့်ရှောက်ကြရမယ်။
 မေတ္တာဆိုတာ ရောင်ပြန်ဟပ်တတ်ပါတယ်ကွယ်။

တစ်ခါက ကျွန်းစုမြို့နယ်က ဘင်ကျေးရွာအုပ်စု
 “သဲအော်” လို့ခေါ်တဲ့ရွာလေးတစ်ရွာရှိသတဲ့။ အဲဒီရွာလေး
 ဟာ ပင်လယ်ရွာလေးဆိုတော့ ရွာသူရွာသားတွေဟာ
 တံငါအလုပ်နဲ့ အသက်မွေးကြရှာတယ်။ အထူးသဖြင့်
 ငါးပိငါးခြောက်လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသတဲ့။ ရွာသားတွေ
 ထဲမှာတော့ ချမ်းသာတဲ့သူဌေးကြီးတွေရှိသလို အဲဒီသူဌေး
 ကြီးတွေဆီမှာ အခကြေးငွေနဲ့ အလုပ်လုပ်နေရတဲ့ ဆင်းရဲ
 သားတွေလည်း ရှိကြတာပေါ့ ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။
 ဒီလို အခစားအလုပ်သမားရွာသားတွေထဲမှာ ဦးနှောင်မဲနှင့်
 ဒေါ်ပုမတို့ဇနီးမောင်နှံလည်းပါသတဲ့။ သူတို့ဟာ ငွေကြေး
 ဆင်းရဲချို့တဲ့အပြင် သားသမီးရတနာလည်းချို့တဲ့ပါသေး
 တယ်ကွယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့မှာ သားသမီးအရင်းလို ချစ်ရတဲ့
 သာလိကာလေးတစ်ကောင်ရှိတယ်ကွဲ့။ သာလိကာလေးရဲ့
 နာမည်ကို တုန်တုန်ချစ်လို့ ဒေါ်ပုမကပေးထားတယ်ကွယ်။
 သူတို့ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦး တောထဲထင်းခွေဖို့ထွက်သွားရင်း
 သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ခြေရင်းမှာ အသိုက်ပျက်ပြီးကျနေတဲ့
 သာလိကာလေးတစ်ကောင်ကို တွေ့လိုက်ရသတဲ့။ တစစာ
 နဲ့ မနားစတမ်းအော်နေတဲ့ သာလိကာလေးကို ဒေါ်ပုမက
 မြင်မြင်ချင်း ကရုဏာသက်သွားတာနဲ့ ဦးနှောင်မဲက
 အသိုက်ပေါ်ပြန်ထားမယ်လို့ပြောတာတောင်လက်မခံဘဲ
 မွေးစားဖို့ အိမ်ကိုယူလာလိုက်တယ်ကွယ်။ အင်မတန်ချစ်

လွန်းလို့ ဒေါ်ပုမက ဒီသာလိကာလေးကို တုန်တုန်ချစ်လို့
 နာမည်ပေးလိုက်တာပေါ့။ ဖေကြီးမေကြီးနဲ့ မပိကလာ
 ပိကလာခေါ် တတ်တဲ့ တုန်တုန်ချစ်ကလေးကို ဦးနှောင်မဲတို့
 ဇနီးမောင်နှံသာမဟုတ်ဘဲ တစ်ရွာလုံးကလည်း အချစ်ပိုကြ
 သတဲ့ ညီလေးညီမလေးတို့ရေ . . . ။
 တစ်ညမှာတော့ ဦးနှောင်မဲတို့ရွာကို ရန်ကုန်မြို့
 က ဧည့်သည်တစ်စုရောက်လာကြတယ်ကွယ်။ ကုန်သည်
 တွေက ဦးနှောင်မဲတို့ရွာမှာ ငါးပိငါးခြောက်တွေလာဝယ်
 ကြတာပေါ့။ ဒီကုန်သည်တစ်စုဟာ ရွာထဲ ငါးပိငါးခြောက်
 အဝယ်ထွက်လာရင်း ဒေါ်ပုမတို့အိမ်ရှေ့ ရောက်တော့
 တုန်တုန်ချစ်ကလေးကို တွေ့သွားကြတာပေါ့။ ဒီအချိန်မှာပဲ
 တုန်တုန်ချစ်လေးက အိမ်ထဲက ဦးနှောင်မဲ ကြားအောင်
 ‘ဖေကြီးဧည့်သည်၊ ဖေကြီးဧည့်သည်’ လို့ အော်ပြောလိုက်
 တယ်ကွယ်။ ဒီတော့ မြို့သားတစ်စုဟာ အလွန်ပဲ အံ့ဩ
 သွားတာပေါ့။ ဒါနဲ့ပဲ ဦးနှောင်မဲတို့ဇနီးမောင်နှံဆီကနေ
 တုန်တုန်ချစ်ကို အတင်းဝယ်ကြတာပေါ့။ ဦးနှောင်မဲနဲ့
 ဒေါ်ပုမတို့လည်း လုံးဝမရောင်းနိုင်ကြောင်း ဇွတ်ပြန်ငြင်း
 ကြတယ်။ သူဌေးသားကုန်သည်တွေကလည်း တုန်တုန်ချစ်
 လေးကိုလိုချင်လို့ ပိုက်ဆံတွေအများကြီး တိုးတိုးပေးတာပေါ့။
 ပြီးတော့ တုန်တုန်ချစ်လေးကိုလည်း အစားကောင်းတွေ
 အသီးနှံကောင်းတွေ အများကြီးကျွေးမယ်လို့ ပြောသေးတယ်

ကွဲ။ အိမ်နီးနားချင်းတွေကလည်း ပိုက်ဆံတွေအများကြီးမြင်ရတော့ တုန်တုန်ချစ်လေးကို ရောင်းလိုက်ဖို့ အကြံပေးလာကြတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ဦးနောင်မဲ့နဲ့ ဒေါ်ပုမက လုံးဝမရောင်းကြဘူး။ တုန်တုန်ချစ်လေးကို သူတို့သားသမီးအရင်းလို ချစ်ခဲ့ကြတာကိုး။ ဘယ်ရောင်းရက်မလဲ။ ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။ ဒီအချိန်မှာပဲ တုန်တုန်ချစ်က “ဖေကြီးရောင်းလိုက်၊ ဖေကြီးရောင်းလိုက်” လို့ ပြောလိုက်သတဲ့ ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။ ဒီစကားကြားရတော့ ဒေါ်ပုမလည်း အလွန်ဒေါသထွက်သွားပြီး “ငါတို့ကတော့ သားသမီးအရင်းလိုချစ်လို့ မရောင်းတာ၊ နင်ကတော့ အစားကောင်းအသောက်ကောင်းတွေစားရမယ်ဆိုတာနဲ့တင် ဘဝမေ့သွားတယ်။ တော်ပြီ အခုချက်ချင်းရောင်းမယ်” လို့ပြောပြီး တစ်ခါတည်း ကုန်သည်တွေနဲ့ ဈေးဖြတ်လိုက်တယ်ကွယ်။ ဦးနောင်မဲ့က အတန်တန်တားသေးပေမယ့် ဒေါ်ပုမက လုံးဝလက်မခံတော့ဘဲ တုန်တုန်ချစ်ကို ရောင်းပစ်လိုက်တယ် ညီလေးညီမလေးတို့ရေ . . . ။

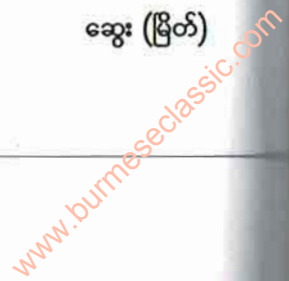
နောက်တစ်နေ့လည်းရောက်ရော ကုန်သည်သူဌေးတွေဟာ တုန်တုန်ချစ်ကို ပခုံးပေါ်တင်ရင်း လှေကြီးနဲ့ အခြားတစ်နေရာကို ပြန်ထွက်သွားကြတယ်ကွယ်။ တုန်တုန်ချစ်လည်း ကုန်သည်သူဌေးရဲ့ ပခုံးထက် ဟိုခုန်လိုက်၊ သည်ခုန်လိုက်နဲ့ ပျော်ပျော်ကြီးလိုက်သွားတာပေါ့။ ဒေါ်ဘုမကတော့ တုန်တုန်ချစ်ကိုကြည့်ရင်း စိတ်နာစွာငိုကြွေးပြီး ရွာမှာကျန်ခဲ့ရှာတယ်ညီလေးညီမလေးတို့ရေ . . . ။

ကုန်သည်လှေကြီးထွက်သွားပြီး သုံးနာရီလောက်ကြတော့ “ဖေကြီး ဖေကြီး” လို့ တုန်တုန်ချစ်ရဲ့ခေါ်သံကို ဒေါ်ပုမက အိမ်နောက်ဖေးမှာ ထမင်းချက်ရင်း ကြားလိုက်သတဲ့။ အစကတော့ စိတ်စွဲပြီးကြားယောင်နေတယ်ထင်ပြီး ဒေါ်ပုမက လုပ်စရာရှိတာတွေကို ဆက်လုပ်နေလိုက်တယ်။ နောက်တော့ . . . မနေနိုင်တာနဲ့ ဒေါ်ပုမလည်း အိမ်တံခါးဖွင့်ပြီး အပြင်ကိုထွက်ကြည့်တဲ့အခါမှာတော့ သရက်ပင်ကိုင်းမှာနားနေတဲ့ တုန်တုန်ချစ်ကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဒေါ်ပုမတံခါးကိုဖွင့်လိုက်တာနဲ့ တုန်တုန်ချစ်လည်း အိမ်ထဲအမြန်ပုံဝင်သွားပြီး အိမ်နောက်ခန်းကကြောင်အိမ်အောက်မှာ ဝင်ပုန်းနေသတဲ့။ တုန်တုန်ချစ်ရဲ့အပြုအမူကို ကြည့်ရင်း ဒေါ်ပုမတစ်ယောက် အင်မတန်အံ့ဩသွားတာပေါ့။ ဒါနဲ့ ငါးခြောက်လှမ်းဖို့ထွက်သွားတဲ့ ဦးနောင်မဲ့အိမ်ကို အမြန်လိုက်သွားပြီး သူမမှားသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း တုန်တုန်

ချစ်က သူမထင်သလိုမဟုတ်ကြောင်း၊ သူတို့ကို ငွေတွေရစေချင်တဲ့အတွက် သူ့ကိုယ်သူရောင်းခိုင်းကြောင်း၊ အခုအိမ်ကိုပြန်ပြေးလာပြီး ကုန်သည်တွေပြန်လာခေါ်မည်စိုး၍ ကြောင်အိမ်အောက်တွင် ဝင်ပုန်းနေကြောင်း သွားပြောပြတာပေါ့။ ဒီတော့ ဦးနောင်မဲ့လည်း ငါးခြောက်လှန်းနေရာကနေ ချက်ခြင်းထပြီ၊ ဒေါ်ပုမနဲ့အတူ အိမ်ကိုလိုက်လာခဲ့တာပေါ့။ ဦးနောင်မဲ့လည်း အိမ်ထဲရောက်တော့ တုန်တုန်ချစ်က ကြောင်အိမ်အောက်ပုန်းနေရာကနေ “ဖေကြီး ဖေကြီး” လို့အော်ခေါ်ရင်း ဦးနောင်မဲ့အိပ်ယာပြီး ပခုံးထက် ဟိုခုန်သည်ခုန်နဲ့ အပျော်ကြီးပျော်နေတာပေါ့ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။ ဒေါ်ပုမလည်း ဦးနောင်မဲ့နဲ့ တုန်တုန်ချစ်ကိုကြည့်ရင်း ပျော်လွန်းလို့ မျက်ရည်တောင်ကျလာရတယ် ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။

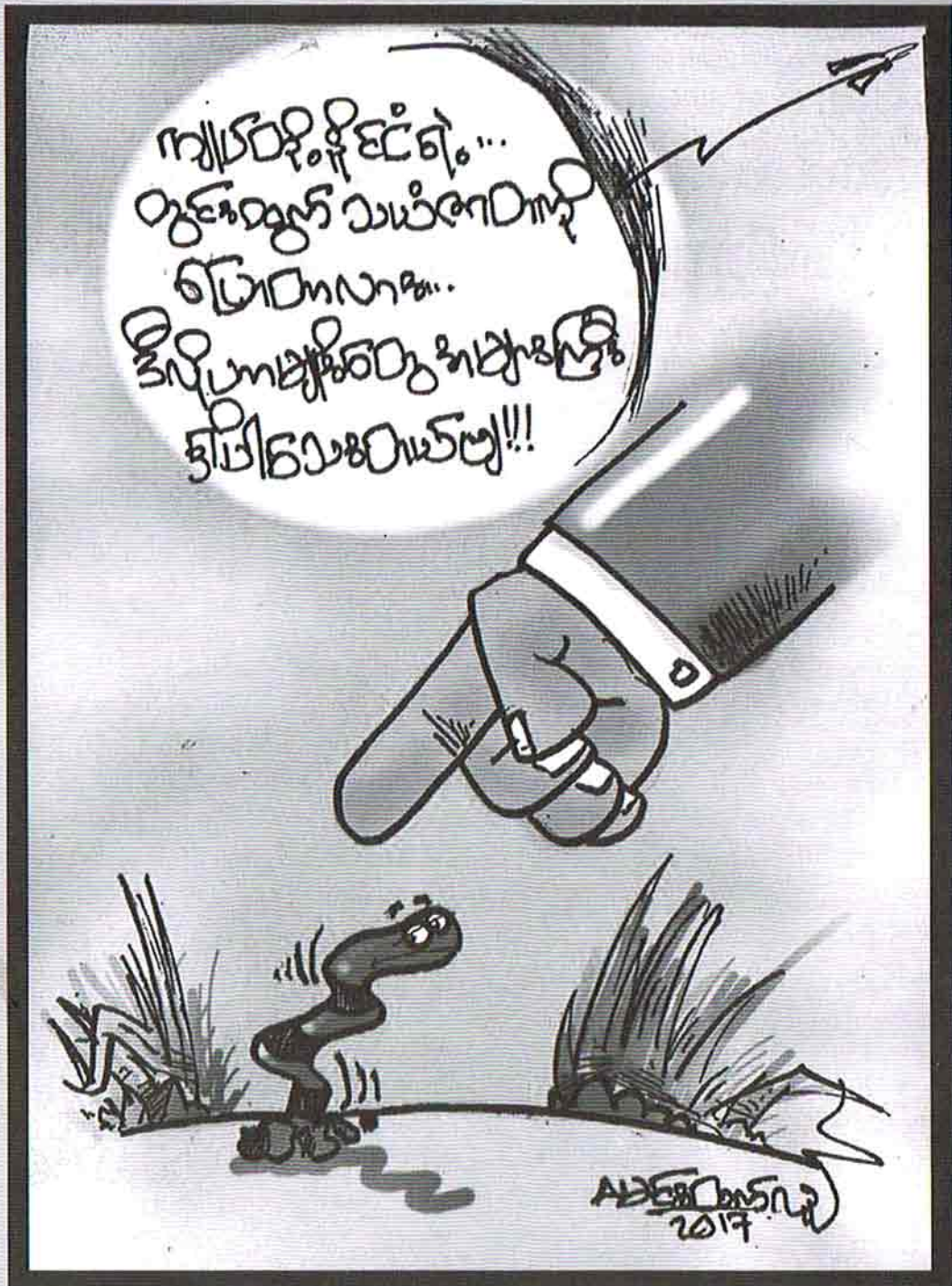
ကဲ ပုံပြင်လေးကတော့ ဒီလောက်ပါပဲ။ ဒီပုံပြင်လေးကိုဖတ်ပြီး ညီလေးညီမလေးတို့ ဘာတွေသိလိုက်ရလဲ။ သေသေချာချာစဉ်းစားကြည့်ကြနော်။ အသိဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကတောင် ကိုယ့်သခင်အပေါ်၊ ကိုယ့်ကိုချစ်ခင်သူတွေအပေါ် သစ္စာရှိရှိချစ်ခင်ပြီး ကျေးဇူးသိတတ်စွာ ကျေးဇူးဆပ်ခဲ့တယ်။ အသိဉာဏ်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ လူတွေဟာ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားကြတယ်။ ညှင်းပန်းနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ရောင်းစားနေကြတယ်။ ဒီပုံပြင်လေးကို ဖတ်မိပြီဆိုရင် ညီလေးညီမလေးတို့က အသိဉာဏ်ရှိကြတဲ့ လူသားတွေဖြစ်ကြတဲ့အတွက် သနားစရာကောင်းတဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကို မသတ်ရဘူး။ သူတို့ကို သနားကြင်နာစွာစောင့်ရှောက်ကြရမယ်၊ မေတ္တာဆိုတာ ရောင်ပြန်ဟပ်တတ်ပါတယ်ကွယ်။ အခြားလူတွေအပေါ်၊ တိရစ္ဆာန်လေးတွေအပေါ် မေတ္တာထားပြီး ကူညီစောင့်ရှောက်တတ်ရင်တော့ ဦးနောင်မဲ့နဲ့ ဒေါ်ပုမတို့လိုပဲ ညီလေးညီမလေးတွေအားလုံးလည်း ကံကောင်းကြမှာပါ။ အစ်ကိုချစ်တဲ့ ညီလေး ညီမလေးတွေအားလုံး မေတ္တာတရားကြီးမားစွာနဲ့ တိရစ္ဆာန်လေးတွေကို ကူညီစောင့်ရှောက်နိုင်ကြပါစေ။

ဆွေး (မြတ်)

ပတ်ဝန်းကျင်ကဏ္ဍ

ကျွန်ုပ်တို့
လူမှုဝန်းကျင်မပူပန်

ကမ္ဘာ့အမြင်

ရေအားလျှပ်စစ်ကို တရုတ်နိုင်ငံက အမောတကောရှာဖွေမှုကြောင့်
ကမ္ဘာ့ဒီးယားပြည်သူပြည်သားထောင်ပေါင်းများစွာပြောင်းရွှေ့ရခြင်း

တင်မောင်ယု

ကျေးရွာလေးတစ်ရွာ၏ ညနေစောင်းအချိန်။ တစ်ချိန်က ဆိုလျှင် ဤရွာလေး၏ညနေစောင်းသည် အသက်ဝင်လှုပ်ရှားကာ စည်ကားနေ၏။ ရွာသားများက သစ်သားလောင်းလှေဖြင့် မြစ်ထဲသို့ ငါးရှာထွက်ကြသည်။ ကလေးငယ်များက မြစ်ထဲ၌ ဆော့ကစားကြ၏။ မြစ်ရေစီးကြောင်းတွင် မျှောလိုက်ရင်း ရေကူးကြသည်။ ဤသို့ ဆော့ကစားနေကြသည့်ကလေးငယ်များသည် ဤမြစ်ထဲ၌ ပူပင်ကြောင့်ကြကင်းစွာ သူတို့မကစားနိုင်တော့မည်ကိုလည်း မသိကြ။ ယခုအခါ ငါးရှာထွက်မည့်ရွာသားများကိုလည်း မတွေ့ရတော့ပေ။ ပျော်ရွှင်စွာရေကစားနေကြသည့် ကလေးငယ်များကိုလည်း မမြင်ရတော့ချေ။

ဤသို့သော မြင်ကွင်းများကို မမြင်ရသည်မှာ လအနည်းငယ် ခန့်ရှိပြီဟု ဆိုရပါမည်။ ဤမြစ်သည် ကဘယ်ရိုမီးယပ် (Kbal Romeas) ရွာသူရွာသားမျိုးဆက်ပေါင်းများစွာကို ကျွေးမွေးခဲ့သည့်မြစ်ကြီးဟု ဆိုရပါမည်။

ကဘယ်ရိုမီးယပ်ရွာ၏ ကံကြမ္မာ

... အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရွာအများအပြားနည်းတူ ကဘယ်ရိုမီးယပ်ရွာ၏ကံကြမ္မာသည်လည်း အဆုံးအဖြတ် ပေးခဲ့ထားရပြီဟုဆိုရပါမည်။ ဤရွာ၏အနောက်ဘက် ကီလိုမီတာ (၁၀၀) ခန့်၌ အလုပ်လုပ်နေသည့် ယန္တရားကြီးများ၏ထုနှက်သံ၊ သဲတင်ကားကြီးများ၏ ဆူညံသံများသည် လေထဲသို့ပျံ့နှံ့နေ၏။ ဤအသံများမှာ ကြီးမားသော ဆည်ကြီးတစ်ခုတည်ဆောက်မှုကြောင့် ထွက်ပေါ်လာသည့် အသံများဖြစ်၏။ ဤဆည်တည်ဆောက်မှုကြောင့် မကျေနပ်မှု၊ အငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပေါ်နေသော်လည်း များမကြာမီ အချိန်အတွင်း ဤနေရာ၌ အရွယ်အစားအားဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံ ထက်ဝက်ခန့်ရှိသော ရေလျှောင်ကန်ကြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာတော့မည်ဖြစ်သည်။

တရုတ်နိုင်ငံသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်အနည်းငယ် အတွင်း၌ အရှေ့တောင်အာရှတွင် ဆည်အများအပြား တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ တရုတ်အစိုးရပိုင် ဟိုက်ဒရိုလန်ကန် (HydroLancang) ကုမ္ပဏီသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း၊ စတန်ထရန် (Stung Treng) ပြည်နယ်၌ လိုးဝါးဆီဆန်-၂ (The Lower Sesan 2- LSS -2) ဆည်ကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဤဆည်သည် မဲခေါင်အထက်ပိုင်းဒေသ၌ အကောင်အထည် ဖော်တည်ဆောက်မည့် ဆည် (၂၈) ခုတွင် ပါဝင်သည့်ဆည်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဟိုက်ဒရိုလန်ကန် ကုမ္ပဏီသည် ဤသို့ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မည့် ဆည်ကြီး (၇) ခုကို တာဝန်ယူတည်ဆောက်ရ၏။

ကျွန်းကျွန်း
လူပုဂံကျင့်မဂ္ဂဇင်း

လာအိုနိုင်ငံ၏နယ်စပ်မှ တောင်ဘက် ကီလိုမီတာ (၁၀၀)ခန့်တွင် တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဒေါ်လာသန်း (၈၀၀) ကုန်ကျမည့် ဤစီမံကိန်းကြီးသည် မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခဲ့သည့် ဆည်ကြီးများအနက် အဆိုပါဒေသအား အများဆုံးပျက်စီးစေသည့် ဆည်ကြီးတစ်ခုဖြစ်၏။ ထို့ပြင် ဤဆည်တည်ဆောက်မှုကြောင့် အငြင်းပွားမှု၊ မကျေနပ်မှုအများအပြားလည်း ပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ဤဆည်ကြီးကို တည်ဆောက်ပြီးစီးသွားပါက မဲခေါင်မြစ်၏ အဓိကမြစ်လက်တက် (၂) ခုဖြစ်သော ဆီဆန် (Sesan) နှင့် ဆရီပေါ (Snepok) မြစ် (၂) စင်းကို ပိတ်ဆို့သကဲ့သို့ဖြစ်သွားပါမည်။ (၃၆၀) စတုရန်းကီလိုမီတာရှိသည့် ဆည်ကြီးတည်ဆောက်ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာအများအပြား ရေလွှမ်းမိုးမှုကို ခံစားကြရမည်ဖြစ်ပြီး ဤမြစ် (၂) စင်း၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ မှီတင်းနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဤမြစ်များကိုမိမိခိုကာ အသက်မွေးခဲ့ကြသည့် လူအမြောက်အမြားသည်လည်း နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

“ကျွန်တော့်ဝိညာဉ်က ဒီမှာရှိနေရင်တောင်

ကျွန်တော့်ဘဝက ရွေးချယ်စရာမရှိပါဘူး။ အဲဒါကို ကျွန်တော်သိပါတယ်” ဟု ကဘယ်ရှိမီးယပ်ရွာသား တံငါအိုကြီးက ပြောဆိုသည်။ ၎င်းကဆက်လက်၍ “ကျွန်တော်ဟာ တံငါမိသားစုက မွေးတဲ့ တံငါသည်ပါ။ ကျွန်တော့်ကို ဒီမှာပဲမွေးတာပါ။ ဒီအလုပ်ကိုပဲ ကျွန်တော်တစ်သက်လုံး လုပ်ခဲ့တာပါ။ မြစ်မရှိတဲ့နေရာသစ်မှာ ကျွန်တော်ဘာလုပ်လုပ်ရမလဲခင်ဗျ” ဟု ထပ်မံပြောဆိုသည်။

ဆည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်ကြီးကြောင့် မြစ်လက်တက် (၂) စင်းဆုံသည့်နေရာရှိ လမ်းများ ပိတ်ဆို့ကုန်သည်။ မြစ်ဆုံဒေသသည် စတန်ထရန်မြို့ငယ်လေးသို့ ရောက်ရှိနိုင်သည့် တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းရှိသည့်နေရာဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းမှ (၂) နာရီကြာ ခရီးနှင့်ပါက စတန်ထရန်မြို့သို့ ရောက်သွားမည်ဖြစ်၏။ ထိုဒေသသည် မုတ်သုန်မိုးအလွန်ရွာသောဒေသဖြစ်သဖြင့် (၂) နာရီကြာခရီးစဉ်၌ ထက်ဝက်မှာ ကြမ်းတမ်းပြီး ခလုတ်ကန်သင်းပေါသောလမ်းဖြစ်၍ သွားလာသူများအား ဖုန်ထူသောလမ်း၊ နွံပေါသောလမ်းဟု သတိပေးနှိုးဆော်ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ လမ်းကြမ်းလွန်းသဖြင့် လမ်းမကြီးသို့ရောက်သည့်အခါ

ကျွန်တော်တို့ကား ရပ်သွား၏။

ဖုန်ထူသည့်နယ်မြေ၌ တစ်နှိန်ထိုးမောင်းနှင့်လာ သည့် ကျွန်တော်တို့၏ကားလေးသည် အပြာရောင်သွပ်မိုး ထားသည့် တိုက်အိမ်ငယ်လေးများ ပြန်ကျတည်ရှိနေသည့် နေရာသို့ ရောက်လာ၏။ ထိုနေရာသည် ဆည်တည်ဆောက် မှုကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ခံရသည့် ရွာသူရွာသားများအတွက် အစိုးရက သတ်မှတ်နေရာချထားသောဒေသဖြစ်သည်။ ကဘယ်ရိုးမီးယပ်၊ ဆရီဆရီနွတ် (Snae Sronok) နှင့် အခြားသောရွာများမှ ရာပေါင်းများစွာသော ရွာသူရွာသား များသည် မိမိတို့၏ ယခင်ဘဝများကိုအဆုံးသတ်ကာ ဤနေရာ၌ အတူတကွလာဖက်နေထိုင်ကြရတော့မည် ဖြစ်သည်။

အယ်(လ) အက်(စ) အက်(စ) - ၂ (LSS-2) စာသားများ အမှတ်အသားပြုလုပ်ထားခြင်း

ကြီးမားသောဆည်ကြီးတည်ဆောက်မှုကြောင့် အခြေအနေအားလုံး ပြောင်းလဲသွားသဖြင့် ကဘယ်ရိုးမီးယပ် အပါအဝင် မည်သည့်ကျေးရွာကိုမဆို ရှာဖွေရန်ခက်ခဲသွား

ပါသည်။ ဒေသန္တရအစိုးရနှင့် အယ်(လ) အက်(စ) အက်(စ) - ၂ ဆည်ကြီးအား တည်ဆောက်မည့်ကုမ္ပဏီ၏ အဆက် မပြတ် ဖိအားပေးမှုကြောင့် ဤရွာတွင်နေထိုင်ကြသည့် မိသားစု(၁၃၉) စုသည် ၎င်းတို့၏အိမ်များကို ထားရစ်ကာ သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာသစ်တွင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပါ မည်ဟု လက်ခံသဘောတူလိုက်ပြီဖြစ်သည်။

ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြမည့် ရွာသူရွာသားများသည် ရွှေ့ချယ်ပိုင်ခွင့် (၂) ခုကို ရရှိမည်ဖြစ်၏။ မိသားစုတစ်စု လျှင် ဒေါ်လာ (၆၀၀၀) ခန့်ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ရရှိသည့်ငွေဖြင့် နေရာသစ်တွင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အိမ်ဆောင်နေရမည်ဖြစ် သည်။ ဒုတိယအခွင့်အရေးမှာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးစားသောက် ရန် မြေ (၅) ဟက်တာနှင့် တိုက်အိမ်ငယ်တစ်လုံးရရှိမည် ဖြစ်၏။

“ပြောင်းရွှေ့ထားတဲ့နေရာသစ်မှာ လျှပ်စစ်မီးရ မယ်လို့ သူတို့ပြောတယ်ခင်ဗျ၊ သူတို့ပြောနေတာတွေကလည်း တခြားနေရာတွေမှာ သူတို့ပေးထားတဲ့ကတိကဝတ်တွေလို ပဲဗျ။ ကောလာဟလပဲဖြစ်မှာပါ။ သူတို့ပြောတာတွေကို အတည်ပြုနိုင်ဖို့ ဘယ်သူကမှ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းပြု

တာမရှိပါဘူး” ဟု ကဘယ်ရိုမီးယပ်ရွာမှ ရွာလူကြီး ကိုယ့် မိယပ်က ပြောဆိုသည်။

ကဘယ်ရိုမီးယပ်ရွာနှင့် မိတာသုံးလေးရာ ကွာဝေး သည့်နေရာ၌ ရွာသားများအလေးအမြတ်ထားသည့် ကော့ဘိုယူ (Kot Bou) တောအုပ်ရှိသည်။ ထိုတောအုပ် အနီးအနားရှိ ရွာသားများသည်လည်း သိပ်ကံမကောင်းကြ ပါ။ ယင်းဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့်ဒေသခံများသည် ဖနွန် (Phnong) မျိုးနွယ်လူနည်းစုများဖြစ်ကြပြီး သစ်ပင်၊ တိရစ္ဆာန်နှင့် သက်မဲ့ပစ္စည်းများကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြသူ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ပြင် သူတို့ကိုစောင့်ရှောက်သည့် နတ်ဝိညာဉ် များသည် ဤတောထဲ၌နေထိုင်သည်ဟုလည်း ယုံကြည်ကြ သည်။ ဤတောအုပ်သည် ၎င်းတို့၏ဘိုးဘွားဘီဘင်များကို မြှုပ်နှံထားသည့်နေရာလည်းဖြစ်သည်။

“ဒီစီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်မတို့ကို ကုမ္ပဏီ က ဘယ်တုန်းကမှ အသိမပေးခဲ့ပါဘူး။ ရွာထဲမှာနေတဲ့သူ တွေလိုပဲ ကျွန်မတို့က ဘာအကျိုးရလဒ်မှ မရပါဘူး” ဟု အသက် (၆၄) နှစ်အရွယ်ရှိသော မစ္စမယ်တွန်က ပြောဆို သည်။ မစ္စမယ်တွန်သည် ၎င်းတို့အထွဋ်အမြတ်ထားရာ တောအုပ်ဝန်းကျင်၌ သားများနှင့်အတူနေထိုင်သူဖြစ်၏။

“ဒီနေရာမှာ ကျွန်မရဲ့ သီးပင်စားပင်တွေရှိတယ်။ နွားတွေရှိတယ်။ အဲဒါတွေအပြင် ဒီနေရာမှာ ကျွန်မရဲ့ ဘိုးဘွားဘီဘင်တွေမြှုပ်နှံထားတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်မ ဒီနေရာမှာပဲနေမယ်။ ဘယ်မှမသွားဘူး။ ရေတွေ ကျွန်မ ဒူးခေါင်းလောက်ရောက်လာတဲ့အထိ ကျွန်မ ဒီနေရာမှာ ပဲနေနေမယ်” ဟု မစ္စမယ်တွန်က ဆက်လက်ပြောသည်။

ရေအများအပြားထိန်းသိမ်းလိုက်သည့်ဆည်ကြီး

ရေအများအပြားမြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ဆည်ကြီးအောက်ဘက် ကီလိုမီတာအနည်းငယ်၌ ပြဿနာ အမြောက်အမြားဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဆည်ကြီး၏အရှေ့ဘက် ခြမ်းရှိ ကျေးရွာများနှင့်သစ်တောများ ရေလွှမ်းမိုးခံရသည့် နည်းတူ အနောက်ဘက်ခြမ်း၌လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အကြီးအကျယ်ထိခိုက်ပျက်စီးသည်ကိုတွေ့ရ၏။

ဆည်တည်ဆောက်သည့်လုပ်ငန်းခွင်၏ ရေစုန် ဘက် (၁၁) ကီလိုအကွာ၌ရှိသော မိသားစု (၁၂) ခုသာ နေထိုင်ကြသည့် ဖလပ် (Phluk) ရွာလေးသည် ၎င်း၏ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကြောင့် နာမည်ကျော်ကြားသည့်ရွာလေး

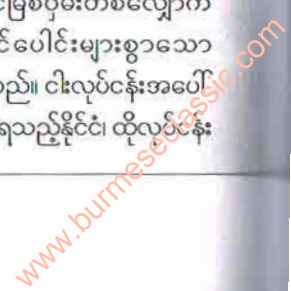
ဖြစ်သည်။ ထိုရွာမှ တံငါသည်များသည် ၎င်းတို့ဖမ်းယူရရှိ သောငါးများကို စတန်ထရန်မြို့လေးသို့ သွားရောက်ရောင်း ချခြင်းဖြင့် နေ့စဉ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၅) မှ (၂၅) ထိ ရရှိကြသည်။ ဆည်ကြီးတည်ဆောက်လိုက်ခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓာတုပစ္စည်းများ ရေထဲ၌ ပျော်ဝင်မှု ကြောင့်လည်းကောင်း ငါးရရှိမှုမှာ သိသိသာသာကျင်းသွား ပြီး ဖြစ်သည်။

“အခုဆိုရင် ရွာကလည်း တိတ်ဆိတ်နေတာပဲဗျ။ ကျွန်တော်တို့ စားဖို့တောင် ငါးက လုံလုံလောက်လောက် မရတော့ ငါးမရောင်းရတာလည်း ကြာပါပြီဗျာ။ ကျွန်တော် တို့ဆီမှာ ကျွဲတွေ၊ ကြက်တွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် မှာ သစ်တောက တဖြည်းဖြည်းပြုန်းတီးလာတော့ ကျွန်တော် တို့အတွက် ပိုပြီးအခက်တွေ့လာတာပေါ့။ ဆည်ကြီးစပြီး ဆောက်ကတည်းက မိုးကလည်း များများမရွာတော့ တိရစ္ဆာန်တွေအတွက် အစားအစာမလုံလောက်တော့ဘူး ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ ကျိန်စာမိနေကြတယ်ခင်ဗျ” ဟု ယခု အခါ ကူးတို့လုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်နေသူ တံငါသည်ဟောင်း ဘန်အီယန် (Bun Aeng) က ပြောဆိုသည်။ သူ၏ကူးတို့ လုပ်ငန်းမှာ လမုတောကိုဖြတ်သန်း၍ ဆည်နှင့်ကျေးရွာ အကြား ပြေးဆွဲသည်။

လူသားတို့၏ဆုံးရှုံးမှုများ

ဖလပ်ကျေးရွာ၏ ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှုမှာ ကြီးမားသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုများအနက် သေးငယ် သော သာဓကတစ်ခုသာဖြစ်၏။ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် လာအို နိုင်ငံနယ်နိမိတ်အနီး လာအိုနိုင်ငံဘက်ခြမ်းရှိ ချန်ပါဆက် (Champasak) ပြည်နယ်၌ ဒွန်ဆဟွန် (Don Sanong) ဆည်ကြီးကို အကြီးအကျယ်ပျက်စီးစေမည့်အပြင် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံရှိ မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသကိုလည်း ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်၏။

ဤဆည်ကြီး (၂) ခုလုံးက ငါးဖမ်းပြောင်းရွှေ့သွား လာသောလမ်းကြောင်းများကို ပိတ်ဆို့လိုက်သဖြင့် မဲခေါင် ဒေသ၏ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအများအပြားကို ထိခိုက်ဆုံးရှုံးစေ သည့်ပြင် ကျယ်ပြန့်သောမဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက် ထိခိုက်မှုရှိလိမ့်မည်ဟု ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကမ္ဘောဒီးယားများက ခံစားနေကြသည်။ ငါးလုပ်ငန်းအပေါ် ၌ လူအမြောက်အမြားအားထားနေရသည့်နိုင်ငံ၊ ထိုလုပ်ငန်း

သည် ပရိုတိုနန်းဓာတ်အရင်းအမြစ်အများအပြားရရှိသော အဓိကလုပ်ငန်း စသည့်အချက်များကို ဤဆည်ကြီးက ဖျက်ဆီးပစ်တော့မည်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ကမ္ဘောဒီးယားပြည်သူများ စိတ်ထိခိုက်ခံစားနေရချိန်၌ ကဘယ်ရိုမီးယပ်ရွာနှင့် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရွာများအား ပြန်လည်နေရာချထားရေးစီမံကိန်းတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ကြမည့်အရာရှိများသည် ကျေးရွာများသို့ မည်သည့်စာရွက်စာတမ်းမျှမပါဘဲ ရောက်ရှိလာကြပြီဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့တွင် ကျေးရွာရှိအိမ်များနှင့် သစ်ပင်များကို မှုတ်ဆေးများဖြင့် အယ်(လ) အက်(စ) အက်(စ) - ၂ အမှတ်အသားများရေးဆွဲရန် မှုတ်ဆေးများပါရှိလာကြသည်။ ပြန်လည်နေရာချထားပေးသည့်နေရာ၌ အိမ်ပြန်ဆောက်ရန်အတွက် ရွာသားတစ်ယောက်သည် အိမ်ဟောင်းကို တစ်စချင်းစနစ်တကျဖျက်ကာ ကျွန်းသားပျဉ်ချပ်များကို စုပုံ၍ အိမ်ဆောက်ရန် စောင့်ဆိုင်းနေသည်ကို တွေ့ရ၏။

“ဒီကလူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ပြည့်ဝအောင် ဖြည့်ဆည်းထားရတယ်” ဟု ကျေးရွာတွင် သီတင်းသုံးသည့် သက်တော်အကြီးဆုံး ဆရာတော်အိုကွန် ကမိန့်ကြား၏။ “လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ့်အိမ်ကိုကိုယ်ဆောက်ကြတယ်။ ကိုယ့်တိရစ္ဆာန်တွေကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်ထိန်းကျောင်းတယ်။ သူတို့က ငွေကြေးနဲ့ အကျွမ်းတဝင်မရှိကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် နေရာသစ်မှာ သူတို့ဘဝကို ဘယ်လိုစီမံကြမလဲ။ အဲဒီလူတွေက ဘုန်းကြီးတို့ကို အတင်းအဓမ္မမောင်းထုတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ပြောင်းဖို့ဆန္ဒမရှိပါဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကတော့ ပြောင်းလာရတယ်ပေါ့။ စိတ်ကတော့ ပြောင်းဖို့ကအဆင်သင့်မဖြစ်သေးပါဘူး” ဟု ဆရာတော်ကြီးက ဆက်လက်မိန့်ကြားပါသည်။

တင်မောင်ယု

Ref: How China's race for hydroelectric power is displacing Thousands in Cambodia by Giorgio Taraschi

ရွာတစ်ရွာ၏နိဂုံး (၁၉၇၆ ခုနှစ်)

- မရဏတရားရဲ့ အငွေ့အသက်တွေ ဒီမှာအုပ်ဆိုင်းနေတယ်
လေထဲမှာ
နေရာတိုင်းမှာ
အများကြီးပါ
မျှော်လင့်ချက်တွေ ပျက်သုဉ်းစေမယ့်
ယိုယွင်းပျက်စီးမှုတွေဖြစ်စေမယ့်
အနံ့ဆိုးတွေ နေရာတိုင်းမှာပျံ့နှံ့နေတယ်။
- လတ်တလောတည်ထောင်ခဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေရဲ့
လည်မျိုညှစ်မှုကြောင့်
မြစ်ကြီးဟာ သေအံ့မူးမူး
ဒါကို ဘယ်သူမျှ မစိုးရိမ်ကြဘူး။
- တိုးတက်မှုအန်ဖတ်ဆိုတဲ့အဆိပ်ကြောင့်
မြစ်ထဲကင်းတွေ မျိုးတုန်းလုဆဲဆဲဖြစ်နေပြီ။
ဒါကိုလည်း ဘယ်သူမျှ သောကမဖြစ်ကြဘူး။
- တိုးတက်မှုမစင်တွေကြောင့်
မြစ်ထဲကင်းတွေကို စားသုံးရှင်သန်နေတဲ့
ငှက်တွေလည်း သေအံ့မူးမူးဖြစ်နေပြီ။
ဒါကိုလည်း ဘယ်သူမျှ ဂရုမစိုက်ကြဘူး။
- ဒီမြစ်ကြီးရဲ့ကြွယ်ဝမှုကြောင့်
ရာစုနှစ်များစွာ တည်ရှိခဲ့တဲ့
ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာရွာကြီးတစ်ရွာလည်း
အခုတော့ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ။
ဒါကိုလည်း ဘယ်သူမျှ ဂရုမစိုက်ကြဘူး။
- ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုတဲ့
ဥစ္စာခန့်ရဲ့ ဆိုးကျိုးကြောင့်
ငါတို့ရဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတွေဟာ
ငါတို့ရဲ့ ဓလေ့ထုံးစံတွေ
ငါတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေ
ငါတို့ရဲ့ ရိုးရာအစဉ်အလာတွေ
ငါတို့ရဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွေကို
စွန့်လွှတ်လိုက်ရပြီ
ဒါကိုလည်း ဘယ်သူမျှ ဂရုမစိုက်ကြဘူး။

စိဆယ်ရာဂျင်ဒရာ

အထက်တန်းမှာ စကားပြေသင်ကြရတော့ ဦးဖိုးကျားရေးတဲ့ “မိတဆိုး ရှင်ပြု” စကားပြေမှာ အလှူရှင် ကိုထွန်းကျော်တို့ နေကြတာက ‘ဘိုးပိုင်းစု’ လို့ ခေါ်သမ္မတ်လား။ ရွာမဟုတ်ဘူးလေ။ လုပ်ငန်းတူရာ အိမ်နီးနားချင်း လေးငါးအိမ်စုနေကြတဲ့ နေရာဟာရော။ အဲဒီလိုမျိုးပဲ ခုဟာက ‘ဘိုးကုလားစု’ တဲ့။ ထွန်းရီတို့မိသားစုတစ်တွေ လုံခြုံရေးအတွက် ရောက်သွားကြတဲ့ နေရာက . . . ။ ဟုတ်တယ်။

“မလှမေ၊ အရှေ့ရွာက မလှမေ၊ ဆန်တစ်အိတ်မဲပေါက်ပါတယ်။ ကြားရင် ကြားရာအရပ်ကနေ အခု အသံချဲ့စက်ရှိရာ ဌာနကို အမြန်ဆုံးလာရောက်ထုတ်ယူပါလို့

. . . မလှမေ”

“ဟယ်တော်၊ ဒုက္ခပါပဲ။ ဆန်တစ်အိတ်မဲပေါက်နေတယ်ဆိုပါလား။ ခက်တာ . . . လှည်းနွားက မရှိ၊ အားကိုးစရာ ယောက်ျားသားဆိုတာက ဝေးလို့။ ငါတစ်ယောက်တည်း ဒီဆန်တစ်အိတ်ကို အိမ်ရောက်အောင် ဘယ်လိုသယ်ရပါ့. . .”

ဆန်အိတ်မဲပေါက်တဲ့ မလှမေ တစ်ယောက် အဲဒီလိုသောကနဲ့ အသံချဲ့စက် ရှိရာရောက်လို့ ဘယ်မလဲဆန်အိတ်ကို သယ်ရထုတ်ရအောင်ကြည့်တော့မှ လူအများရဲ့ ဝိုင်းရယ်ကြတာခံရသတဲ့။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ဆန်တစ်အိတ် မဲပေါက်တယ်ဆိုတာကတော့ မှန်ပါရဲ့။

မေ့သကဲ့ | ကျောင်းမိ

ကိုးကားရမှာ
အဝါဒေးခံမပျို့တူရ... .

Net.

ဒါပေမဲ့ ဆန်အိတ်ဆိုတာက ၂၄ ပြည်တံမဟုတ်ဘဲ ဆန်တစ်ပြည်ကို ပိတ်စအဖြူလေးနဲ့ချုပ်ထားတဲ့ ဆန်အိတ် သေးသေးလေးမို့ပါပဲ။ အဲဒါပြည်တော်သာခေတ်မှာ ကြုံခဲ့ရတာရယ်စရာ တကယ့်အဖြစ်အပျက်ကို အဖေက ကိုထွန်းရီကို ပြန်ပြောပြနေတာပါ။

ပြောသေးတယ်။ တိုင်းပြည်ကို ဦးနှုတ်အစိုးရအုပ်ချုပ်တုန်းက ဖဆပလအစိုးရ နှစ်ခြမ်းကွဲပြီးမှ သန့်ရှင်းတဲ့၊ တည်မြဲတဲ့ အနီရယ်၊ အဝါရယ်ဆိုပြီး စင်ပြိုင်ထောင်ကြသတဲ့။ အဲဒီတုန်းကတော့ ရွာက တောသူတောင်သားတွေဟာ 'အနီ' ကကောင်းတယ်။ အဝါကကောင်းတယ်လို့ ဘယ်ကလာ ခွဲခြားတတ်ကြပါ့မလဲ။ ဒီကြားထဲ ရွာကိုရောက်လာကြတဲ့ စည်းရုံးရေးသမားတွေဆိုတာ သူ့အဖွဲ့ကိုယ်အဖွဲ့ မဲဆွယ်တရားဟောကြတော့လည်း တစ်နေ့လုပ်မှ တစ်နေ့စားကြရတဲ့ တောသူတောင်သားတွေပဲဟာ၊ ဘယ်လိုလုပ်ဝေခွဲတတ်ကြမတုံး။ ခင်ဗျားတို့ မဲထည့်ကြရင် 'အဝါ' ကိုပဲမဲထည့်ကြဆိုတော့ ဘာလို့ စောဒကတက်နေကြဦးမှာလဲ။ ဟုတ် . . . ဟုတ်ကဲ့ပေါ့လေ။

အဲဒီရွာ မလှမေတို့ရဲ့ ရွာကိုပါပဲ။ တစ်ကြိမ်တော့ အဝါသမား၊ အဝါပါတီတွေက စည်းရုံးရေးလာဆင်းကြရောတဲ့။ သူတို့ပါတီကောင်းကြောင်း တရားတွေဟောလိုက်ကြတာ။ အဲဒီလိုတရားဟောနေရင်းကပဲ သူတို့အဖွဲ့ထဲမှာ ဘောင်းဘီဝတ်၊ လက်နက်ကိုင်တွေ ရောပါလာကြသတဲ့။ တရားဟောတယ်ဆိုလို့ ရွာလယ်ခေါင် သူကြီးအိမ်ရှေ့ကွင်းပြင် ဖိနပ်ဖင်ခုနားထောင်ကြရတာရယ်။ သူတို့တရားဟောကြတဲ့ပုံစံ

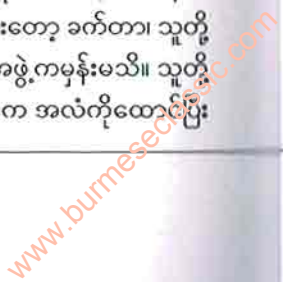
က အဝါကောင်းကြောင်းပဲပြောတယ်။ 'အဝါ' ကို မဲထည့်ကြဖို့ စည်းရုံးတယ်။ နောက်ကလူတွေက သေနတ်တွေကို ထားကြတော့ ရွာသားတွေကို မချိန်ရုံတမယ်လာမယ်ဆွဲတာရော နောက်တော့ ပြန်ကြားရတာပါပဲ။ အဲဒီအဖွဲ့ တခြားရွာတွေကွင်းဆင်းတရားဟောတော့ တကယ့်ကို သေနတ်နဲ့ချိန်ထားပြီးတော့ တာပါတဲ့ဆိုနေ၊ ကြောက်စရာနော်။ ဒီတော့လား၊ နောက်ဆို ရွာကလူတွေမတော့ ဘောင်းဘီဝတ်တွေမြင်ရင်ကို ကြောက်နေတော့ မြို့ကပေါ်ကတရုတ်မတို့ ဘောင်းဘီနဲ့တူတဲ့လှည်းထောက်ခွတို့တောင် မကြည့်ရဲကြတော့ဘူးဆိုပါလား။

နေ့စဉ်နေ့တိုင်း နေဝင်မိုးချုပ်တောထဲယာထဲတွေချည်း အချိန်ကုန်ကြရတဲ့ ရွာကလူတွေဆိုတာ သူတို့တရားလာဟောလို့သာ ဟောတာ၊ အနီရယ် အဝါရယ် ဘာဝါဒအစွဲမှ မရှိကြပါဘူး။ တကယ့်အဖြူရောင်သမား တွေပါ။ အဲဒီလိုဖြူစင်ကြတဲ့ တောသူ တောင်သားတွေကိုမှ မလိမ့်တပတ်နဲ့ အရောင်ခွဲဆက်ဆံကြသူတွေကလည်း ရှိသေးရဲ့။

ဘယ်သူတွေရမှာလဲ။ အလံနီတို့ အလံဖြူတို့ ရဲဘော်နီတို့နေမှာပေါ့။ လက်နက်တွေတကားကားနဲ့ စည်းရုံးရေးလုပ်တယ်။ ရွာတွေကွင်းဆင်းတယ်သာပြောတာနော်။

“ခင်ဗျားတို့ရွာက အနီလား အဝါရွာလား။ ပြောကြပါဦး။”

ဒီတော့ ဘယ်သူမှ အသံမထွက်ရဲကြပါဘူး။ ရောက်လာတဲ့ လက်နက်ကိုင်တွေကမေးတော့ ခက်တာ၊ သူတို့ဆိုတာ ဘယ်အဖွဲ့ကမှန်းမသိ။ သူတို့ကြိုက်တဲ့ဘက်က အလံကိုထောင်ပြီး

ရွာထဲ ထင်ထင်ရှားရှားဝင်လာခဲ့ကြတာ မှမဟုတ်တာ၊ ဘယ်သူကခွဲခြားသိမှာ တဲ့လဲ။ ဗေဒင်ဆရာဆိုရင်တောင် အဲဒီ နေ့က ဘာနေလဲ၊ ဒီလူတွေရွာထဲဝင် လာကြတာ ဘယ်အရပ်ကလဲ၊ အချိန် ကြည့်တော့ ဘယ်နေ့ချက်တီးလဲ၊ ဒါဖြင့် ဒီအဖွဲ့ကအနီဖြစ်ရမယ်။ ရွာကလူတွေ ကို သူတို့က င်ဗျားတို့မဲထည့်ရင် အနီ ထည့်မလား၊ အဝါထည့်မလား ဆိုတာ ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ဖြေရအောင် ဗေဒင်ဆရာ ကိုလှသွင်ကို အားကိုးရဲအောင်က ခက်တာ။ သူကိုယ်တိုင်က သူတို့တတွေ ရဲ့ရှေ့ ငုတ်တုတ်။ လူအုပ်ကြားထဲ ရောက်နေမှဟာ၊ ဘယ်လိုလုပ် ကျောက် သင်ပုန်း၊ ကျောက်တံကိုင် တဒေါက် ဒေါက်လုပ် နေချိန်ရပါတော့မလဲ။

“မဲထည့်မယ့်နေ့ရောက်ရင် ခင်ဗျား တို့ရွာက ‘အဝါ’ ကိုပဲ မဲထည့်ကြမှာ မဟုတ်လား။”

ဗိုလ်ကြီးလို့ထင်ရတဲ့လူ၊ ကြည့်ရ တာ သူလည်း အဝါသမားပဲနေမှာပါ။ အဝါကြိုက်လို့သာ ဟိုရှေ့နေများလို ခင်ဗျားတို့ အဝါကိုမဲထည့်ကြမှာမဟုတ် လားလို့ နိမိတ်ပြမေးခွန်းမေးနေတာ ရော၊ ဟုတ်သော်ရှိ၊ မဟုတ်သော်ရှိ ရွာကလူတွေ သူတို့အကြိုက်လိုက် ဖြေကြတာအေးပါတယ်။ ဒီလူတွေပြန် ကာမှပဲ ကိုယ့်အလုပ်ရှိရာကိုယ်ပြန်၊ အေးအေးဆေးဆေး ပြောင်းဖူးဖက် လှီးရချေတော့မယ်လို့ လူလည် ကိုသာအေး ကတွေးမိတော့ ခုလာကြ တဲ့အဝါတွေအကြိုက် တို့ရွာကလူတွေ အားလုံး ဝါလိုက်ကြရအောင်လားလို့-

“ဟုတ်၊ ဟုတ်ကဲ့ပါဗိုလ်ကြီး၊ ကျုပ် တို့ရွာကတော့ မဲထည့်ရင် ဗိုလ်ကြီးတို့ အကြိုက် အဝါကိုပဲ မဲထည့်ကြမှာပါ ခင်ဗျာ”

“ကျုပ်တို့လည်းပဲ အဝါပေါ့၊ အဝါ အားလုံးအဝါ”

“ဘာ အဝါ ဟုတ်လား။ ဒါဖြင့် ဒီရွာက အဝါရွာပေါ့”

ရွာကလူတွေမတော့ ဗိုလ်ကြီးက ဝါခေချင်လို့ အဝါအဝါနဲ့ ထပ်တလဲလဲ ပြောနေတယ်ထင်လို့၊ အဲဒီနေ့က တစ်ရွာလုံး လက်သီးလက်မောင်းတန်း ပြီး အားပါးတရ တညီတညွတ်တည်း ဝါလိုက်ကြတာမှ တကတည်း မီးနေ သည်မမျက်နှာတွေနဲ့ ထိန်နေသလို ဝါလိုက် ကြတာ၊ အို ဘာပြောကောင်း မလဲ။ ရွာထဲကလူတွေအားလုံး အဲဒီနေ့ က ဝါချင်ဦးကွာ (ဗုန်း) နေချင်ကြဦး အဲဒါ ဝါချင်တဲ့သူတွေရဲ့ ကျောပြင် ဗျောတင်ခံရတာ။ ရွာထဲက သက်ကြီး ရွယ်အို ‘ဘိုးဘအို’ တောင်မလွတ်ဘူး တဲ့ဗျ။ ဘယ်လိုဖြစ်ရတာတဲ့လဲ။ တကယ်က အဲဒီနေ့က သေနတ်ကိုင်ပြီး ရွာထဲရောက် လာတဲ့အဖွဲ့က ‘အနီ သမား’ တွေတဲ့။ ဒီတော့ ရွာကလူတွေရဲ့ အခြေအနေ အမှန်ကိုသိချင်ကြတော့ ရွာသူရွာသားတွေရဲ့ဦးသားမှုကို အခွင့် ကောင်းယူ မလိမ့်တပတ်လုပ်ကြတာ ပါ။ သူတို့ကို အဝါအဖွဲ့ကလူတွေလို့ ထင်ရအောင် ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ် အောင် စကားဦးတွေသန်း၊ တရား ဟော၊ နောက်တော့မှ အဝါလားလို့မေး ကြည့်တာ ရွာကလူတွေကလည်း ပြီးပြီး ရော၊ ဟုတ်ကဲ့ အဝါပါလို့ တစ်ရွာလုံးက ပြောကြတော့ မောမောနဲ့ရိုက်တာ ခံရတာ ဟောဒီရွာပေါ့ကွာလို့ အဘ ကတော့ ပြည်တော်သာခေတ်က မဲဆွယ်စည်းရုံးတာခံခဲ့ရုံပဲတွေ ပြန်ပြော ပါတယ်။

နောက်တစ်ခါ လာပြန်ပဟေ့ ... ဆိုပြီး၊ ဒီတစ်ခါ ရွာကိုမဲဆွယ်

သူတို့ကို အဝါအဖွဲ့ကလူတွေလို့
ထင်ရအောင်ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်အောင်
စကားဦးတွေသန်း၊ တရားဟော၊
နောက်တော့မှ အဝါလားလို့မေးကြည့်တာ
ရွာကလူတွေကလည်း ပြီးပြီးရော၊
ဟုတ်ကဲ့ အဝါပါလို့
တစ်ရွာလုံးကပြောကြတော့
မောမောနဲ့ရိုက်တာခံရတာ
ဟောဒီရွာပေါ့ကွာလို့
အဘကတော့ ပြည်တော်သာခေတ်က
မဲဆွယ်စည်းရုံးတာခံခဲ့ရုံပဲတွေ
ပြန်ပြောပါတယ်။

လှပစိုပြည်ရေး

ဘိုးကုလားက လေးကောင်လျှင်၊
 ဖိုက်ကျူး၊ စက္ကူဖဲ၊
 သုံးဆယ့်ခြောက် ကောင်
 လောင်းကစားပွဲများ ဖွင့်ခွင့်ပေး
 အကောက်ပါကောက်တယ်။
 ဟိုက ဒီကလူတွေကို ပွဲကို
 အပျော်လာကြ၊ ထွန်းရီတို့
 အခုကလူတွေပါ လာကြ၊
 စားကြသောက်ကြ ကြန့်ဆိုတော့
 ပျော်စရာကြီးပေါ့။ ဘိုးကုလားက
 ဒီလိုပဲ သူ့အစုမှာ တစ်နှစ်တစ်ခါ
 လောက်တော့ အဝါဒေးပွဲလုပ်ပေး
 တတ်သတဲ့။ အစီအမံကလည်း
 ကောင်းတယ်။ တော်တော်ဟာ
 အခုလို အခါမျိုးကြီးထဲက ဘယ်ကလာ
 ပွဲမိန့် ရဖို့က လွယ်ပါမလဲ။

စည်းရုံးဖို့ရောက်လာခဲ့ကြတဲ့သူတွေ
 ကတော့ ညင်သာပါတယ်။ တချို့ရွာ
 တွေများဆို 'တီးလုံး' တွေ၊ အသံချဲ့စက်
 တွေဖွင့်ပြီးမှကို ရွာထဲဝင်လာကြတာ
 တဲ့ဗျ။ ဥပမာ အဝါအဖွဲ့က ရွာကို
 ရောက်လာကြတယ်ဆိုပါတော့။ သူတို့
 အဖွဲ့ကတော့ ရှင်းတယ်။ အဝါရောင်
 တွေ ဆင်တူဝတ်လာကြတာ။ ဒါပေမဲ့
 ရွာကလူတွေမတော့ ခဲမှန်ဖူးတဲ့စာ
 သူငယ်တွေလိုပါပဲ။ စစဦးဆုံးတော့
 ဘယ်သူ ကမ္ဘာ စကားဟာမပြောရဲကြ
 ဘူးတဲ့။ သူတို့က အဝါသမားတွေမှန်း
 သိကြတော့မှပဲ အဝါကို စိတ်ချလက်ချ
 ယုံကြည်ရဲကြတော့သတဲ့။ တချို့အမတ်
 တွေများ ရွာရဲ့အတွက် အလှူငွေထည့်
 တယ်။ အစားအသောက်တွေကျွေး
 တယ်။ အဝတ်အစားတွေပေးတာ
 တောင်မှရှိရဲ့လို့ ထွန်းရီတို့အဘက
 ပြောပါတယ်။

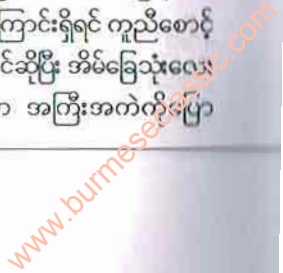
“ရော့၊ ဟောဒါ မဲထည့်မယ့်နေ့
 ကျရင် မဲရုံကို အဝါရောင်ဝတ်ပြီးမှ
 ညီညီညာညာ ပျော်ပျော်ပါးပါးနဲ့ မဲ
 ထည့်သွားတဲ့အချိန် ဝတ်ရမယ့်အဝတ်
 အစားတွေ ဒီရွာမှာ လူဦးရေဘယ်
 လောက်ရှိသလဲ။ စာရင်းအရပေးတာ၊
 မလောက်သေးရင်ထပ်ပြော . . . ”

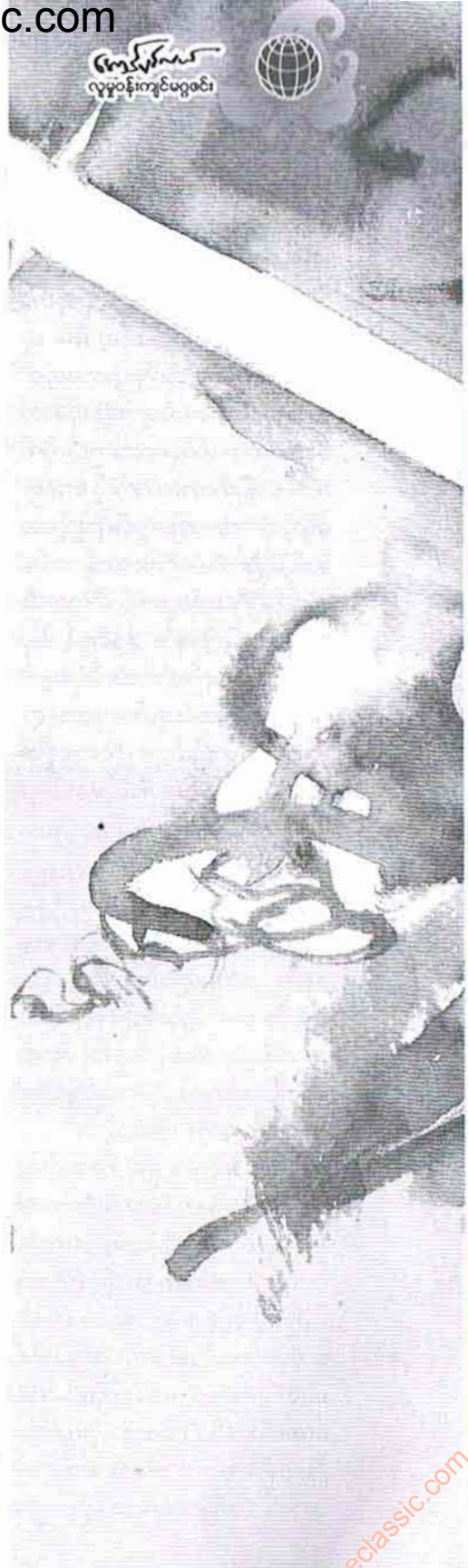
ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုခေတ် သန့်ရှင်း
 ရယ်၊ တည်မြဲရယ်လို့ မဲဆွယ်စည်းရုံး
 ကြတော့ ရွာကလူတွေမှာ လက်တွေ့
 ခံစား ကြရတာတွေကို ရှေးလူကြီးတွေ
 က ပြောပြခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီအထဲက
 ဖြစ်ရပ်ဆန်းတွေလည်း ရှိပါတယ်။
 ဒါပေမဲ့လို့ ဘယ်သူကမှ ဒီနေ့အထိ
 ဘာကတော့ ဘယ်လိုကြောင့်ဖြစ်တာ
 လို့ သေချာကနရှင်းမပြကြပါဘူး။ မဲပေး
 ရမယ့်နေ့ရောက်တော့ ရွာကန်မကြီးရဲ့
 အနောက်ဘက် ဇရပ်ကြီးတွေနား

မဲရုံတွေဆောက် အနီအဝါမဲပုံးတွေ
 ထောင် မဲရုံကိုလာကြတဲ့ရွာတစ်ရွာက
 များဖြင့် တကယ်ကို ရွာလုံးကျွတ်အဝါ
 ရောင်တွေ ညီညီညာညာဝတ်လာ
 ကြပြီးမှတော့ မဲရုံထဲရောက် တကယ်မဲ
 ထည့်တော့ အနီရောင်မဲပုံးတွေထဲ
 အကုန်လုံးထည့်ခဲ့ကြတယ်ဆိုပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရခါစ
 ကွန်မြူနစ်ပါတီတွေက တောခိုကြ၊
 ကရင်သူပုန်တွေက လက်နက်ကိုင်
 တိုက်ခိုက်ကြ ကျန်တိုင်းရင်းသား
 ရောင်စုံသူပုန်တွေ ဟိုက ဒီက ဆူပူ
 သောင်းကျန်းနေကြတဲ့အချိန်မှာ 'ထွန်းရီ'
 က လူမှန်းသိတတ်ခါစအရွယ်ပါ။ အဲဒီ
 တုန်းက ရွာကအမိုးတို့ အဘတို့ဆိုတာ
 တစ်ချိန်က ချောင်းဝရွာမှာတော့
 တောင်သူကြီးစာရင်းဝင်တွေပေါ့။ သိမိ
 လိုက်ကြတဲ့သူတွေ ပြောသံကြားဖူး
 တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့
 ရဲ့ချောင်းဝရွာကလေးဟာ ဧရာဝတီ
 မြစ်ကြီးစီးဝင်တဲ့ချောင်းရဲ့အစပ်မှာရှိ
 ပြီး နှစ်တိုင်းရေစား ကမ်းပြိုတဲ့အထဲ
 ပါတတ်တော့ မြေဩဇာကောင်းလှတဲ့
 လယ်တွေ၊ အိမ်ကြီးရခိုင်တွေ၊ ငှက်ပျော
 ခြံတွေ၊ သရက်ခြံတွေအားလုံး အဲဒီတုန်း
 က မုတ္တမကွေ့ထဲကနေ ပင်လယ်ထဲ
 မျောပါခဲ့ရတာပေါ့။

ဒီတော့ အဘက ဒီမြစ်ကြီးကိုမြင်
 တိုင်း တစ်ခါက သူ့လယ်တွေယာတွေ
 အိမ်ကြီးရခိုင်တွေကိုပဲ မျက်စိထဲမြင်မြင်
 နေတော့ ကဲ ဒီမြစ်ချောင်းတွေနဲ့ဝေးရာ
 အတွင်းပိုင်း ဟိုနက်နက်ထဲအထိ ကဝ
 မြို့နယ်ထဲက တစ်နေရာရာမှာ မိသားစု
 ပြောင်းနေခဲ့ကြပါတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်
 ဦး အရေးအကြောင်းရှိရင် ကူညီစောင့်
 ရှောက်ရအောင်ဆိုပြီး အိမ်ခြေသုံးလေး
 ခုရှိတဲ့နေရာက အကြီးအကဲကိုပြော

ပြီးမှ ထွန်းရီတို့အဘက မိသားစုနေလို့ ရအောင် တဲဆောက်နေကြရပါတယ်။ သူ့အစုလေးနဲ့ သူပေါ့နော်။

အစာရေစာ၊ အဝတ်အထည်၊ ဆေးဝါး ဘာညာရှားတဲ့ဒဏ်ကိုတော့ အဘတို့တစ်တွေ ဂျပန်ခေတ်က ကောင်းကောင်းကြီး ခံစားခဲ့ကြရပါပြီ။ ဂျပန်တွေက ဗမာပြည်ကို သုံးနှစ်လောက် သာ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြလို့ပေါ့။ ငါးနှစ် လောက်များအုပ်ချုပ်ခဲ့ရင် ဘယ်လိုများ နေမလဲ။ အဲဒီခုနှစ်အတွင်းမှာပဲ ဗမာ ပြည်ကထွက်သမျှ ကျောက်သံပစ္စည်း၊ ကျွန်းသစ်၊ ရေနံတွေကို ကိုယ့်ကုမ္ပဏီ ငွေစက္ကူထုတ်တော့ အာမခံမရှိတဲ့ ငွေစက္ကူ ဗုန်းပေါလအောထုတ် ဆန်တစ်ပြည်ကိုဝယ်ဖို့ဆိုရင် ဂျပန်ငွေ စက္ကူတွေ ဆာလာအိတ်တစ်အိတ် လောက်ပေးနေရတဲ့ခေတ်ကြီးထဲမှာ အဝတ်အထည်မထုတ်တော့ အဝတ် အထည်ရှားပါးလိုက်သမှ သားအဖ နှစ်ယောက်ရှိတဲ့ထဲမှာ အဖေရယ်၊ သမီးပျိုနှစ်ယောက်မှာမှ ဝတ်စရာက နီချောစတစ်ထည်တည်းရှိတာတဲ့။ ဒီတော့ တစ်ယောက်ရဲ့ဧည့်သည်လာရင် ကျန်တစ်ယောက်က ဝင်ပုတ်မှောက် နေကြရဆိုပါလား။

အာဟာရချို့တဲ့တော့ လူတွေမှာ ယားနာတွေဆိုတာ တစ်စုံစီပေါက် လိမ်း စရာဆေးဝါးဘာညာမရှိတော့ တမာ ပြုတ်ရည်တွေနဲ့ အနာတွေ ဖန်ဆေး၊ တမာရွက်ကိုပြာချ အုန်းဆီနဲ့ဖျော်လိမ်း ရမှာကို အုန်းဆီရှာမရတော့ ဒီအတိုင်း ရေနဲ့ပဲဖျော်လိမ်းခဲ့ကြဆိုပဲ။ အဘပြော ပြမှ သိရတာပေါ့။ ခု ထွန်းရီတို့ရောက် တဲ့နေရာကလည်း ခေါင်တော့ ကလေး တွေစာသင်ဖို့နေနေသာသာ လူတိုင်း တစ်ဝမ်းတစ်ခါးအတွက် မျှစ်ချိုး။

မျောက်ဥတူးရှာစားရတာပေါ့။ စိုက်ပျိုး စရာမြေရှိပေမဲ့ ကျွဲနွားထွန်ထည်က မပြည့်တော့ လောလောဆယ် လူအား နဲ့ ထွန်ကြရ အစေ့အဆန်လေးချ၊ ကလေးတွေမတော့ တစ်နေ့တစ်နေ့ ဖားရှာငါးပက် တဲသာသာအိမ်မှာ တံခါးကမရှိတော့ သွားစရာလာစရာ ရှိရင် အိမ်ပေါက်ဝ ဆူးဆို့ခဲ့ရတာပေါ့။ ဒါကတော့ ဒီဘက် လွတ်လပ်ရေးရပြီး ခါစ ရောင်စုံသူပုန်တွေ သောင်းကျန်း နေကြတဲ့အချိန်ပေါ့။

အဲဒီနေ့က ထွန်းရီတို့မောင်နှမ တစ်တွေ ဆာဆာနဲ့ တောထဲကပြန် အလာ၊ တဲရောက်မှ ပဲဆန်ဖြူထမင်း၊ အမေချက်တာလေးစားမလို့ဆိုပြီး အိုးခွက်လှန်တော့ ဘာမှကိုမရှိတော့ ပါဘူး။ တဲနီးချင်းတွေဆိုတာ သူတို့ မလည်း ဟိုဟိုဒီဒီ အရှာထွက်နေကြ ချိန်ဆိုတော့ တခြားတဲစုကလူတွေ ဝင်လာယူသွားခဲ့ကြတာနေမှာပါ။ တဲ ထဲမှာက စားစရာဆိုလို့ ဘာတစိုးတစိ မှကို မကျန်တော့တဲ့အဖြစ်မျိုး ထွန်းရီ တို့ ကြုံခဲ့ရပါပကောလား။

ဒီကြားထဲမှာပဲ ထွန်းရီတို့ဒုက္ခသည် တွေမတော့တော့မီးလောင်တော့ကြောင် လက်ပေါက်ပန်းခတ်တာကြုံသေးရဲ့။ အသေးစားစားပြအဖွဲ့ဝင်လာတိုက်ကြ တာပါ။ လုပ်သေနတ်ပါမယ်၊ တူးမီး ပြောင်းရှည်ပါမယ်။ ကျန်တာက ငှက်ကြီးတောင်စားလေးတွေနဲ့ တဲထဲ ဝင် စားပြတိုက်ကြလုကြတာ။ စားပြ လို့သာပြောတာ၊ တစ်ခါတလေတော့ စားတွေနဲ့တင် လာတိုက်ကြတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီတုန်းက ထွန်းရီတို့အဘ ဆိုတာလေ စားပြတွေကို ပြန်လုံးပါမယ် တကဲကဲနဲ့ သတ်ချင်လိုက်သမှ အူယား နေတာဆိုပဲ။ နောက်တော့က တမင်

လှူဒါန်းကျင့်ပစ္စည်း

အပြီးထားပြီးမှ ကိုယ်မရှိတုန်း သား မယားတွေရန်ပြုမှာတွေ့ပြီး ငြိမ်နေခဲ့ ရတာတဲ့။

တကယ်တော့ ဓားပြတွေဆိုတာ ရွာတစ်ရွာရဲ့ 'ခေါင်' ဆိုတဲ့အိမ်၊ လူ ချမ်းသာကိုမှရွေးတိုက်ကြတာမဟုတ် လား။ ခုတော့ ခေတ်ပျက်ချိန်ဆိုတော့ ဒီတောထဲက အိမ်စုလေးတွေကိုတိုက် တာ။ ဓားပြဆိုတာက ငတ်လို့ စားစရာ မရှိလို့တိုက်တဲ့ဓားပြတွေပါ။ ကြည့်လေ ဓားပြဆိုပြီး တဲထဲဝင်လာတာနဲ့ ဘယ်မ လဲဆန်ဆိုပြီး ဆန်ယူတယ်၊ ဆီယူတယ်၊ အဲဒါ ဓားပြတဲ့နော်။ နနွင်းမှုန့်ပါယူ တယ်။ ဆားလည်းယူတယ်။ မီးဖိုချောင် ထဲဝင် ထမင်းဟင်းချက်ထားတာတွေ လို့ကတော့ ဓားပြဆိုတာ ထိုင်စားနေရင် ဓားပြရာဇဝင်ရိုင်းမှာစိုးလို့နဲ့တူပါရဲ့။ ဖက်နဲ့ထုပ်ယူသွားကြတဲ့ အောက်တန်း စား သူခိုးဓားပြတွေပါ။ ဒီလိုချည်း ခံရပေါင်းများတော့ အဘက မဖြစ်ချေ ဘူးဆိုပြီး ဒီထက်လုံခြုံလောက်မယ့် နေရာ ထပ်ရွာပြောင်းခဲ့ကြပြန်ရော။ အရင်တစ်ခါ ထွန်းရီတို့နေခဲ့ကြတာ ဘာအစုမှန်းမသိပေမဲ့ ဒီတစ်ခါ ရောက် နေတဲ့အစုကတော့ နာမည်ရှိသဗျ။ ဘိုးကုလားစုတဲ့။ ဟုတ်တယ်။

ဒီလို ဒီလိုပါပဲ။ ဟိုမှာက ဘယ်လို မှုကို လုံခြုံမှုမရှိတော့ ဟောဒီဘိုးကုလား စုမှာနေပါရစေဆိုပြီး သွားခွင့်တောင်း တော့ ဘိုးကုလားက ကြည့်ကျက်သာ နေကြလို့ ခွင့်ပေးပါတယ်။ ဘယ်စီရင် စုထဲမှာပါတယ်မှန်း အတိအကျမသိရ ပေမဲ့ ဒီအစုမှာ နေနေကြတဲ့ အိမ် လေးငါးဆယ်လုံးဆိုတာ ဘိုးကုလား ပြီးရင် ပြီးတာပါပဲ။ အားကိုးလောက်ပါ တယ်။ တခြားလူတွေကိုလည်း

ဘိုးကုလားကမှာထားပါတယ်။ ငါ့အစု ကလူတွေကိုတစ်စက်ကလေးမှ အထိ အခိုက်မရှိကြစေနဲ့နော်လို့မှာသတဲ့။

အစုရဲ့ ခလယ်ခေါင်မှာက ဘိုးကုလားတဲရှိပါတယ်။ တောတောင် ထဲမှာဆိုတော့ ဘိုးကုလားက သူ့တဲကို ဆူးခက်တွေဆို အလုံကာပြီးမှ နေပါ တယ်။ ထွန်းရီလား ဘိုးကုလားကို တစ်ခါလား နှစ်ခါလားမြင်ဖူးရဲ့။ လူက ဝင်တိုတို ကတုံးနဲ့ အသားမည်းတာက တော့ အတော့ကိုမည်းတာပါ။ လူမိုက် ရုပ် စကားပြောကမာတယ်။ ပြတ် တယ်။ ထွန်းရီရဲ့အဘတို့ ဒီဘိုးကုလား စုမှာ နေလာကတည်းက တဲမှာ အပ်တို တစ်ချောင်းတောင် မပျောက်တော့ ပါဘူး။ ဘိုးကုလားကို ထွန်းရီတော့ အားကိုးတယ်၊ လေးလည်း လေးစား တယ်။

“အာဝါဒေးရလို့ ဘိုးကုလားအစု မှာ ပွဲခံမလို့တဲ့ ဟေ့”

အာဝါဒေးဆိုတာ ဘာရယ်လို့ ထွန်းရီမသိပါဘူး။ ဓာတ်စက်တွေဖွင့် ကြ၊ အောက်လင်းဓာတ်မီးတွေထွန်း ပြီးတော့ ချက်ပြုတ်စားကြနဲ့ ပျော်စရာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဘိုး ကုလားက ထွန်းရီအစ်မ အပျိုမကို ချိတ်တိတ်တိတ်နဲ့ မျက်နှာချေပန်းရောင် တစ်ထုပ် လာပေးပါတယ်။ ကြည့်ရတာ တို့ဘုရားကလည်း မယားဘက်ခပ်ပါပါ ဆိုသလိုပါပဲ။ ထွန်းရီတော့ ပွဲမှာလာ ကြတော့ ကိုယ်မမြင်ဖူးတာတွေ မြင်ရ တယ်။ မစားဖူးတာတွေ စားရတယ်။ ဘိုးကုလားက လေးကောင်ဂျင်၊ ဖိုက်ကျူး၊ စက္ကူဖဲ၊ သုံးဆယ့်ခြောက် ကောင် လောင်းကစားပွဲများ ဖွင့်ခွင့်ပေး အကောက်ပါကောက်တယ်။ ဟိုက

ဒီကလူတွေကို ပွဲကို အပျော်လာကြ၊ ထွန်းရီတို့ အခုကလူတွေပါ လာကြ၊ စားကြသောက်ကြ ကကြနဲ့ဆိုတော့ ပျော်စရာကြီးပေါ့။ ဘိုးကုလားက ဒီလိုပဲ သူ့အစုမှာ တစ်နှစ်တစ်ခါ လောက်တော့ အာဝါဒေးပွဲလုပ်ပေး တတ်သတဲ့။ အစီအမံကလည်း ကောင်းတယ်။ တော်တော့ဟာ အခုလို အခါမျိုးကြီးထဲက ဘယ်ကလာ ပွဲမိန့် ရဖို့က လွယ်ပါ့မလဲ။

ကြည့်ရတာ ဘိုးကုလားက လယ်မလုပ်၊ ယာမလုပ်နဲ့။ ဘာလုပ်မှန်း ကိုမသိပါဘူး။ ထွန်းရီတို့တဲတွေဆီလည်း မလာဘူး။ ဘာလုပ်စားနေကြသလဲ ဆိုပြီးလည်း မစပ်စုဘူး။ သူ့ကိုမှီခိုရန် ကောလို့ ဘာညာ ပိုက်ဆံမကောက် ဘူး။ မညှဉ်းဆဲဘူး။ သူ့အတွက် ဘာ လုပ်ပေးရမယ် ဘာညာ မပြောပေါင်။ တဲတွေထဲမှာ ဘယ်လိုနေနေကြတယ် ဆိုပြီး တစ်ခါမှကိုလာမကြည့်တာရယ်။ အဝေးကနေပဲ စောင့်ရှောက်ပေးနေ တာပါ။ နောက်တော့ ထွန်းရီတို့အဘ က သူ့သားသမီးတွေပညာရေးအတွက် ဆိုပြီး မြို့နဲ့နီးတဲ့အရပ် ပြောင်းခဲ့ကြ ရော။

ဘိုးကုလားစုနဲ့ဝေးမှ ဒီသတင်း ပြန်ကြားရတာပါ။ အဲဒါကတော့ တခြား မဟုတ်ပါဘူး။ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘိုးကုလား ဆိုတာ ဧရာမ ဓားပြအကြီးစားတစ် ယောက်ဆိုပါလား။ ဘုရား . . . ဘုရား ကြောက်စရာ။ ။

မောင်သင်းထုံ (ကျောက်မဲ)

ကမ္ဘာ့အပြင်

လွန်ခဲ့တဲ့ရာစုနှစ်(၂)ခုအတွင်းမှာ လူသားတွေဟာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်ရုပ်ကြွင်းလောင်စာတွေကို လောင်ကျွမ်းစေခဲ့ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာကြီးရဲ့အပူအချိန်ဟာ ကြောက်မမန်းလိလိနွန်းထားနဲ့ မြင့်တက်ခဲ့တယ်။ “အကယ်၍သာ အပူချိန်ဟာ ယခုအတိုင်းဆက်သွားနေမယ်ဆိုရင်တော့ နောင်လာမယ့် နှစ်ပေါင်း(၁၀၀) အတွင်းမှာ ကမ္ဘာကြီးဟာလူတွေအသက်ရှင်ရပ်တည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့တဲ့နေရာတစ်ခုဖြစ်လာလိမ့်မယ်” လို့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

လတ်တလောကာလမှာပဲ အပြင်းအထန်ဆုံးသော လေမုန်တိုင်းတွေပေါ်ပေါက်လာခဲ့တဲ့အထိ ရာသီဥတုအခြေအနေတွေ ဖောက်ပြန်ဆိုးရွားလာတာကို ကျွန်တော်တို့တွေ့နေရတယ်။ အကယ်၍သာ ဝင်ရိုးစွန်းရေခဲတောင်တွေ အရည်ပျော်လာမယ်ဆိုရင် မော်လဒိုက်နဲ့ကီရီဘာတီတို့လို

သေးငယ်တဲ့ကျွန်းနိုင်ငံ လေးတွေဟာ ရေအောက်ကို ရောက်ရှိသွားပါလိမ့်မယ်။ အပူချိန်ဟာ နောက်ထပ်(၂)ဒီဂရီမှ (၄)ဒီဂရီထိ တက်လာမယ်ဆိုရင် ဘယ်လောက်အထိဆိုးရွားတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေ ဖြစ်လာမယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူသိနိုင်မှာပါလဲ။

ဘာကြောင့်ပိုမိုပူနွေးလာရတာလဲ

ကမ္ဘာကြီးဟာ စုစုပေါင်းသန်း(၇၀၀၀) အရေအတွက်ရှိတဲ့လူသားတွေကို ထိန်းသိမ်းထားရပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကမ္ဘာမှာ စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုဟာ ဘယ်ကာလထက်မဆို မြင့်မားနေတယ်ဆိုတာကို ပြသနေတာပါပဲ။ မျက်မှောက်ကာလမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျောက်မီးသွေး၊ ရေနံနဲ့ဓာတ်ငွေ့တွေလို မြှုပ်ကြွင်းလောင်စာတွေအပေါ်မှာ မှီခိုအားထားနေရပါတယ်။ ထိုလောင်စာ

လောင်ကျွမ်းနေသော ကမ္ဘာကြီးအတွက်အဖြေ

ဝင်းထွဋ်ဇော်

ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင် ဈေးကွက်ကြီးထွားလာရေးကို အကြီးအကျယ်အလေးထားဆောင်ရွက်ရမှာပါ။ ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင်ဆိုတာကတော့ အသစ်တစ်ဖန်ပြည်ပြည့်နိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ဖြစ်တွေ့မှုထုတ်ယူတဲ့ စွမ်းအင်တွေကိုသာ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့သဘာဝသယံဇာတတွေမှ ထုတ်ယူခြင်းမပြုပဲ ညစ်ညမ်းမှုလျော့နည်းပြီးလေထုအတွင်းသို့ ကာဗွန်တွေထုတ်လုပ်ခြင်းမပြုတဲ့အရင်းအမြစ်တွေမှ ထုတ်ယူတဲ့စွမ်းအင်ကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

တွေ့လို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကို ထိခိုက်စေတဲ့နည်းလမ်းတွေနဲ့ ကြီးကြီးမားမားထုတ်လုပ်နေတာပါ။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနဲ့ အပူငွေ့ပေးဖို့ ထိုလောင်စာတွေကို လောင်ကျွမ်းစေမှုကြောင့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ် (CO₂) တွေကို ထုကြီးထယ်ကြီးနဲ့လေထုထဲကို ရောက်စေခဲ့တယ်။ ထိုအရာတွေကို ထုတ်လုပ်မှုဟာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုရဲ့ အရင်းခံအကြောင်းတရားပါပဲ။

ကြီးမားတဲ့ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့ပမာဏကို ကမ္ဘာ့လေထုထဲသို့ ထုတ်လွှင့်နေခြင်းက ကမ္ဘာ့အပူချိန်ကို အကြီးအကျယ် တိုးမြှင့်စေပါတယ်။ ယခုအခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့အတွက် စွမ်းအင်ကိုရှာဖွေရာမှာ ကမ္ဘာပြိုလ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်မှရရှိနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းမဟုတ်တဲ့ အခြားရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းတစ်ခုကို ရှာဖွေကြဖို့လိုနေပါပြီ။

ယခုအချိန်ဟာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့သက်ရောက်မှုတွေကို ကိုင်တွယ်ရမယ့် အချိန်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ကမ္ဘာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနဲ့ သိရှိလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၅ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ အတွင်းက ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂမူဘောင် ကွန်ဗင်းရှင်းညီလာခံ (UNFCCC)ရဲ့ ပါတီများ ကွန်ဗင်းရှင်း(ယသစ ၂)ကိုကျင်းပပြီး ပဲရစ်သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တယ်။

ပဲရစ်သဘောတူညီချက်က နိုင်ငံတွေအားလုံးနီးပါးကို မိမိတို့နိုင်ငံတွေရဲ့ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုတွေ လျော့ချရေးအတွက် ကတိကဝတ်တွေ၊ တာဝန်ယူမှုတွေ ပြုလုပ်စေပါတယ်။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ယင်းနိုင်ငံတွေ တစ်ခုချင်းစီက ၎င်းတို့ရဲ့အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ပါဝင်ဖြည့်ဆည်းမှု သိန္နီဌာန် (NDC) တွေကို တင်ပြဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ထို (NDC) ဆုံးဖြတ်ချက်တွေက ယင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

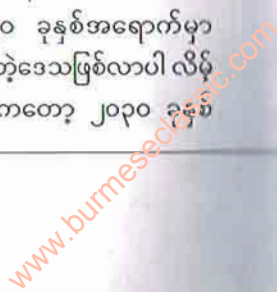
ဆုတ်ရပ်ပျက်စီးမှုတွေကို ဘယ်လိုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မလဲဆိုတဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ကြိုးပမ်း အားထုတ်တွေနဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို အလေးထားဖော်ပြမှာဖြစ်ပါတယ်။

ထိုကိစ္စဖြစ်လာဖို့ကတော့ ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင် ဈေးကွက်ကြီးထွားလာရေးကို အကြီးအကျယ်အလေးထားဆောင်ရွက်ရမှာပါ။ ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်ဆိုတာကတော့ အသစ်တစ်ဖန်ပြည်ပြည့်နိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ဖြစ်တွေ့မှုထုတ်ယူတဲ့ စွမ်းအင်တွေကိုသာ ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့သဘာဝသယံဇာတတွေမှ ထုတ်ယူခြင်း မပြုပဲ ညစ်ညမ်းမှုလျော့နည်းပြီး လေထုအတွင်းသို့ ကာဗွန်တွေထုတ်လုပ်ခြင်း မပြုတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေမှ ထုတ်ယူတဲ့ စွမ်းအင်ကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ ဒါဟာကျွန်တော်တို့အတွက် နည်းပညာအသစ်အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး။ ယနေ့အချိန် မှာလေစွမ်းအင်၊ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်၊ ရေအားစွမ်းအင်၊ ဇီဝဒြပ်ထုစွမ်းအင်နဲ့ မြေထဲရဲ့အပူစွမ်းအင်တို့လို ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင်မျိုးစုံကိုအသုံးပြုပြီး လျှပ်စစ်စွမ်းအားကို ထုတ်လုပ်နေပါတယ်။

ယနေ့ကမ္ဘာကြီးမှာ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းမပြုရသေးတဲ့ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာအရုံစွမ်းအင်တွေ အမြောက်အမြား ရှိနေပေမဲ့ နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီအနေနဲ့ ထိုလောင်စာတွေအပေါ် မှီခိုနေရမှုမှ ရုန်းထွက်ဖို့ကြိုးပမ်းသင့်ပါတယ်။ ယခုအခါမှာ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွေကတော့ ၎င်းတို့နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေရဲ့ အမြဲကြီးထွားတိုးတက်နေတဲ့ ဝယ်လိုအားကို ဖြည့်ဆည်းဖို့အတွက် ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင် (Renewable energy) တွေကို ဦးဆောင်မှုလုပ်နေတယ်။

အာရှဒေသဟာ ၂၀၅၀ ခုနှစ်အရောက်မှာ အကြီးမားဆုံးသော စွမ်းအင်သုံးစွဲတဲ့ဒေသဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် သတင်းကောင်းကတော့ ၂၀၃၀ ခုနှစ်

အရောက်မှာ အာရှပစိဖိတ်ဒေသမှရှိတဲ့လျှပ် စစ်စွမ်းအား ထုတ်လုပ်မှုရဲ့ ထက်ဝက်နီးပါးကို ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင် ဇစ်မြစ်တွေမှ ထုတ်လုပ်ဖို့ စီစဉ်ထားတယ်လို့ (Bloomberg New Energy Finance) ရဲ့ အစီရင်ခံစာတစ်စောင်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အရှေ့တောင်အာရှမှာတော့ ၂၀၂၅ ခုနှစ် အရောက်မှာ အသုံးပြုတဲ့ စွမ်းအင်အားလုံးရဲ့ ၂၅ %ကို ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်ကို အသုံးပြုဖို့အတွက် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ စွမ်းအင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အာဆီယံအလုပ်စီမံကိန်းမှာ သဘောတူထားပါတယ်။

အခြားသတင်းကောင်းတစ်ခုကတော့ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်နည်းပညာနဲ့ လေစွမ်းအင်ပညာ တို့လို ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်တွေဟာ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ် တွေ ပိုမိုသက်သာလာတယ်ဆိုတဲ့ သတင်းပါပဲ။ ထို့ ကြောင့် ဖွင့်ပြီးဆဲနိုင်ငံတွေအတွက် စီးပွားရေးအရ ပိုမိုတွက်ချက် ကိုက် လာပြီး ပိုပြီးတော့လည်း သုံးစွဲဖို့ လက်လှမ်းမှီလာတယ်။

အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးဒေသတွေ အတွက် ပိုမိုပြီးကုန်ကျစရိတ်သက်သာကာ ပိုပြီးတော့ လည်းအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိတဲ့ နည်းလမ်းတွေနဲ့ လျှပ်စစ် စွမ်းအားကို ရရှိလာနိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

မျက်မှောက်ကာလမှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေကို လျော့ကျသွားအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကြေညာချက် သို့မဟုတ် တာဝန်ခံမှုဟာ ပထမခြေလှမ်းပဲဖြစ် ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အတွက် တစ်ဆင့်တက်လှမ်းရမဲ့ ခြေလှမ်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကမ္ဘာကြီးဆက်လက် ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် မိမိတို့ထံမှရှိနေတဲ့ဖြေရှင်းနည်း တွေကို ထိရောက်စွာ အသုံးချဖို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဝင်းထွဋ်ဇော်

Planet Under Fire,
Text Shakila Rajendra

ဖိတ်စာများတဲ့လိပ်ပြာတွေဝတ်တဲ့မြို့

မိချမ်းဝေ

မြန်မာပြည်မှာ စာပေကိစ္စနဲ့ ခရီးသွားတိုင်း ဒေသခံတွေက ဧည့်သည်တွေကို တာဝန်ကျေတာတွေ ရပါတယ်။ အခု ဆန်ဖရန်စစ္စကိုရောက်တော့လည်း အရင်ရောက်နှင့်ပြီးသားမြန်မာတွေက ရောက်လာတဲ့ မြန်မာဧည့်သည်တွေကို ဧည့်ဝတ်ကျေတာတွေ ပြန်တယ်။ အခုမှတွေ့ရပေမဲ့လည်း အရင်က ကျွမ်းဝင်ပြီးသားလူတွေလို တရင်းတန်း

ဆက်ဆံကြတာကလည်း မြန်မာပီသပါပေ။ အထဲမှာ ကိုနုနု မညှာဘိစို့တဲ့ လည်းအပါအဝင်ပါ။ ထိုရွယ်လူလတ်စို့တဲ့ ဟာ သူတို့အချင်းချင်း ဘူးယေချင်းလို နောက်ပြောင်ကျီစယ်လို့ ပျော်ပျော် ရွှင်ရွှင်ဘဝကို ဖြတ်သန်းနေသူတွေလို့ ပြောရင် ရပါတယ်။

မဥမ္မာတို့စုံတွဲက NEVASA နီဗားဒါးပြည်နယ်ထဲက LAS VAGAS လှ(စ) ဝိးဂါး (စ်) မြို့ကို လိုက်ပို့မယ် ဆိုတော့ ယော်သွားကြတာလေ။ ခရီးစဉ် က LAS VAGAS လှ(စ) ဝိးဂါး(စ) မြို့မှာ တစ်ည LA (လော့စ်အိမ်ဂျလီ) မြို့မှာတစ်ည ဒီကြားထဲ ဟောလီးဝုဒ် လည်းဝင်မယ်ပေါ့။

ဗွေးတုတ်ရေ အမေရိကားရောက် မှတော့ ဟောလီဝုဒ်မရောက်ရင် မဟုတ်သေးဘူးဆိုသူက မမနှင်းပါ။ သွားဖို့လာတာ ပို့သူလည်းရှိတယ်ဆို တော့ ရေငတ်တုန်းရေတွင်းထဲကျတာ ပေါ့ကွယ်။ နိုဝင်ဘာလ (၂၁) ရက်နေ့ မဥမ္မာတို့ခန်းမောင်နှံရယ် မိတ်ဆွေဖြစ် တဲ့ ကိုခင်ဇော်ထွန်းနဲ့ မတင်တင်စမ်း တို့လည်းပါလာပါတယ်။ ကိုခင်ဇော်ထွန်း က ဒေသလမ်းခရီးကျွမ်းကျင်သူလေ။

လူ (၇) ယောက်စီးကားလေးဟာ မြားတစ်စင်းပစ်ခွင်းသလို လမ်းပေါ်မှာ ပြေးနေတယ်။ မြို့ရဲ့အပြင်ဘက်ရောက် လေ။ မြင်ကွင်းကျယ်လေ။ တိမ်တွေဟာ ကောင်းကင်မှာငြိမ်သက်လို့။ ကိုခင်ဇော်

ထွန်းက ကားမောင်းရင်းနဲ့ ကိုယ်တို့ ကို ဒေသန္တရသိမှတ်ဖွယ်ရာတွေ ဖြန့်ဝေ ပေးနေတာ စိတ်ဝင်စားစရာပါ။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ နီဗားဒါးပြည်နယ်က ၃၆ ခု မြောက်ပြည် နယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ သတ္တမမြောက် အကျယ်ဝန်းဆုံးပြည်နယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ လူဦးရေက သန်းနှစ်ဆယ် ကျော်ရှိတာကိုး။ အမေရိကမှာ ပြည် နယ် ၅၀ ရှိတဲ့အနက် ပြည်နယ်တိုင်း ချစ်စနိုးခေါ်တဲ့ Nickname တွေရှိကြ တယ်။ ဆရာတို့ဆရာမတို့ရဲ့ ပြည်နယ် ပန်း၊ ပြည်နယ်သစ်ပင်၊ ပြည်နယ်ငှက် သူ့ အထိမ်းအမှတ်နဲ့သူပေါ့။

ကိုခင်ဇော်ထွန်းစကားက စိတ်စုပ် စားစရာနော်။ ကိုယ်တို့မြန်မာပြည်မှာ လည်း မွန်ပြည်နယ်ဆို အထိမ်းအမှတ် က ဟင်္သာငှက်ရယ်လို့ သတ်မှတ်ထား တာမျိုးပေါ့။ ဒါနဲ့ပဲ ကိုယ်က စကား ထောက်မိတယ်။

“ပြောပါဦး နီဗားဒါးပြည်နယ်ရဲ့ အမှတ်အသားတွေအကြောင်း”

“ဒီလိုပါခင်ဗျာ၊ ပြည်နယ်အမည်

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ
နီဗားဒါးပြည်နယ်က ၃၆ ခု မြောက်
ပြည်နယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ သတ္တမမြောက်
အကျယ်ဝန်းဆုံးပြည်နယ်လို့လည်း
ပြောတယ်။ လူဦးရေက သန်းနှစ်ဆယ်ကျော်
ရှိတာကိုး။ အမေရိကမှာ ပြည် နယ် ၅၀
ရှိတဲ့အနက် ပြည်နယ်တိုင်း ချစ်စနိုးခေါ်တဲ့
Nickname တွေရှိကြတယ်။
ဆရာတို့ဆရာမတို့ရဲ့ ပြည်နယ်ပန်း၊
ပြည်နယ်သစ်ပင်၊ ပြည်နယ်ငှက်
သူ့ အထိမ်းအမှတ်နဲ့သူပေါ့။

ကျေးဇူးတင်
လှူဒါန်းကျင့်မဂ္ဂဇင်း

က ငွေရောင်ပြည်နယ်၊ ဆဲလ်ဗားစတိတ် (Silver State) ပါ။ ပြည်နယ်ငှက်အမည်က မောင်တိန်းဘလူးဘာ (ထ) Mountain blue bard) တဲ့။ ပြည်နယ်ပန်းကတော့ ဆွေ(ချို) ဘရပ် (ရှ) Sagebrush ၊ ပြည်နယ်သစ်ပင်က ဆင်ဂဲ(လ) လီ(ဖ) ပီနွန်နှင့် ဘရစ်(တ) လီကွန်ပိုင်း (Single leaf pinon) နှင့် Brist Lecone pine) ဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားပါတယ်။

ဗွေးတုတ်ရေ ချစ်စရာခလေးတွေ ပါလားနော်။ ကိုယ်တို့မြန်မာပြည်က ပြည်နယ်တွေမှာတော့ အဲဒီလောက် အသေးစိတ်သတ်မှတ်ထားတာမရှိဘူး။ အပြင်ဘက်မှာ မြင်ကွင်းတွေ တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလာတယ်။ ဟိုအဝေးတောင်တန်းတွေပေါ် နေခြည်ဖြာကျနေပုံက ဟိုးတို့နိုင်ငံက ရှမ်းပြည်နယ် မြင်ကွင်းများနဲ့တူပါရဲ့ကွယ်။ နောက်တော့ လွင်တီးခေါင်သဲကန္တာရကြီးကို ဖြတ်နေတယ်ဆိုတာ သိရတော့တယ်။ အပင်ဆိုလို့ ဘာပင်မှမရှိ သဲကုန်းမို့လေးတွေ ဟိုတစ်ကုန်း၊ သည်တစ်ကုန်းသဲကန္တာရဆိုတာကြီးကို မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်လိုက်ရတဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာ ခြောက်ခြားသလိုလို ဘာလိုလို။ ရုပ်ရှင်ကားတွေထဲမှာ အရိပ်မဲလွင်တီးခေါင်ထဲ ကားတစ်စီးတည်းပြေးနေ၊ နောက်တော့ ကားပျက်ရေဆာ။ လူတွေအောက်ဆင်းတောင်ကြည့်မြောက်ကြည့်လုပ်နေတုန်း လွင်တီးခေါင်ကုန်းက တစ္ဆေခြောက်တဲ့ ရုပ်ရှင်ကားမျိုးလေ။ အခု အဲဒီသဲကန္တာရမျိုးကို ဖြတ်နေရပြီဗွေးတုတ်ရေ။

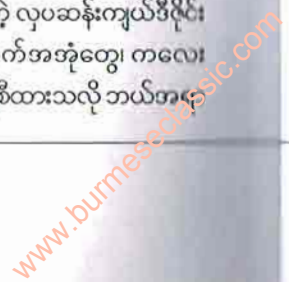
ဆရာမစုမိအောင်ကိုသတိရပြီး ရေရွတ်နေဆဲ “တစ်ခါက ကန္တာရကိုဖြတ်တုန်း လေဆင်နှာမောင်းလိုက်လို့ ပြေးခဲ့ရဖူးတယ်” ကိုခင်ဇော်ထွန်းအသံက ကိုယ့်ကို အလန့်တကြားဖြစ်သွားစေတယ်။ ဟုတ်မှာ သဲကန္တာရကြီးထဲ သဲမုန်တိုင်းတွေ၊ လေဆင်နှာမောင်းတွေနဲ့ကြုံရနိုင်တာပဲ။ လေဆင်နှာမောင်းဆိုတာ အထက်ကို စုပ်တင်တတ်တယ်။ တော်ရုံအရာဝတ္ထုလောက်တော့ ပါသွားနိုင်တယ်မဟုတ်လား။

လမ်းရောက်တော့ နားနေစခန်းတစ်ခုမှာနားကြတယ်။ သန့်စင်ခန်းဝင်တော့ အထဲမှာ ရေကို ဘယ်ကဘယ်လို ရတယ်ဆိုတာ စာတွေချိတ်ဆွဲထားတယ်။ ရေရုံတန်ဖိုးကိုသိဖို့ပေါ့။ ရေရှားတဲ့အိမ်သာပေါ့ကွယ်။ အင်းလေ ကန္တာရဆိုမှတော့ ရေကရှားပြီပေါ့။

“လာ (စ) ဝီးဂါ(စ) က သဲကန္တာရ မြေနိမ့်ပိုင်းမှာ တည်ရှိပြီးမြို့ရယ်လို့ ဖြစ်လာတာ။ နှစ်တစ်ရာတစ်ဆယ် လောက်တော့ရှိပြီ။ ဒီကို အင်ဒီယန်းတွေက စရောက်တယ်လို့ဆိုတယ်။ နောက်တော့ ပိုက်ဆံရှိကုန်သည်တွေက လာ(စ်) ဝီးဂါ(စ) မြို့ကြီးကို တည်ဆောက် လိုက်တာ မြင်တဲ့အတိုင်းပါပဲ။

မဥမ္မာကလည်း သူသိသလောက် မျှဝေနေတာပါ။ ကားပြန်ထွက်တော့လည်း ကန္တာရမြေပြင်ကြီးကို ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ် ဖြတ်သန်းကြရပြန်တယ်။ အားလုံးမောင်းနှင်ချိန် (စ) နာရီကြာပြီးတဲ့အခါမှာတော့ ရောက်ပါပြီ။ လာ(စ) ဝီးဂါ(စ) မြို့ကြီး။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာမြင်ရတတ်တဲ့ လှပဆန်းကျယ်ဒီဇိုင်းမျိုးစုံနဲ့အဆောက်အအုံတွေ၊ ကလေးကစားစရာတွေစိထားသလို ဘယ်အရာ

“ဆရာမတို့
အပေါ်ကိုမော့ကြည့်လိုက်၊
အဲဒါ ကောင်းကင်အတုကြီး”
မဥမ္မာအသံကြောင့်
အပေါ်မော့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ
ကြယ်တွေဝန်းရံနေတဲ့
ကောင်းကင်ကြီး၊ အံ့မခန်းစရာ
နည်းပညာရဲ့ဖမ်းစားမှုအောက်မှာ
ညွတ်နူးပျော်ဝင်သွားရ။
ကြယ်လွှဲမိုးရေ ကြယ်တွေမလွဲနိုင်တဲ့အ
မိုးတစ်ခုဟောသည်မှာ ရှိနေပေါ့။

ကိုကြည့်ရမယ်မှန်းမသိတဲ့ မျက်စိပသာဒ
ဖမ်းစားမှုတွေ။

ဟိုတယ်မှာခဏနား၊ ရေမိုးချိုးပြီး
မြို့ထဲလျှောက်ကြည့်ကြတာပေါ့။
လူတွေရဲ့စွမ်းဆောင်ရည်နဲ့ ခေတ်မီတိုး
တက်တဲ့နည်းပညာတွေဟာ ကိုယ်တို့
ကို ဖမ်းစားထားကြပြီ။

“ဒီနေရာကိုတည်ဆောက်ပြီး
ဒီအတိုင်း မကာအိုကိုတည်ဆောက်
တာမို့ ဒီနှစ်မြို့က ဖွဲ့စည်းပုံအတူတူပဲ။
ကာစီနိုကစားဝိုင်းတွေနဲ့ ဆွဲဆောင်ထား
တာပါ။ မြန်မာပြည်က မင်းသားကြီး
တစ်ယောက် ဒီကိုရောက်လာ၊ ဖွံ့ဖြိုးပြန်
သွားတာကြားဖူးတယ်။ တော်ရုံနဲ့ ကပ်
လို့မရဘူးလေ။ လောင်းကစားဆိုတာ
ကိုယ်ကလည်းလည်းမှ ဒီမှာက ဂျင်ပေါ်
ကထုံးတွေ”

မဥမ္မာအမျိုးသား ကိုနန္ဒ သည်လို့
ပြောတော့ ကာစီနိုကစားဝိုင်းတွေမှာ
ဘဝပျက်သွားသူတွေ ဘယ်လောက်ရှိ
မလဲ ကိုယ်တွေးနေမိတယ်။ ကြာကြာ
မတွေးနိုင်ဘူးဗွေးတုတ်ရေ၊ ပျော်စရာ
တွေပွက်လောရိုက်နေတဲ့ဝန်းကျင်မှာ
အပျော်တွေထဲမျောသွားပြန်တယ်။

“ဆရာမတို့ အပေါ်ကိုမော့ကြည့်
လိုက်၊ အဲဒါ ကောင်းကင်အတုကြီး”

မဥမ္မာအသံကြောင့် အပေါ်မော့
ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ကြယ်တွေဝန်းရံခ
နေတဲ့ကောင်းကင်ကြီး၊ အံ့မခန်းစရာ
နည်းပညာရဲ့ ဖမ်းစားမှုအောက်မှာ
ညွတ်နူးပျော်ဝင်သွားရ။ ကြယ်လွဲမိုးရေ
ကြယ်တွေမလွဲနိုင်တဲ့အမိုးတစ်ခု ဟော
သည်မှာ ရှိနေပေါ့။ ကိုယ်ခပ်ငယ်ငယ်
က ကလေးခံစားချက်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ရေး
ဖူးတယ်။ ခေါင်းစဉ်က ကောင်းကင်
သင်ပုန်း ကြယ်ဝလုံးတဲ့။ သင်္ချာမတော်
တဲ့ကလေးတစ်ယောက်မို့ ကောင်းကင်

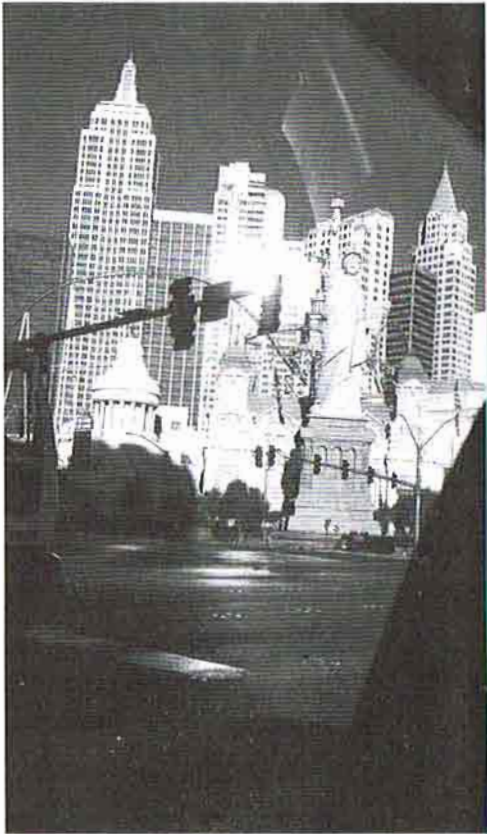
ကကြယ်တွေကိုတောင် တစ်လုံးနှစ်လုံး
မရေတွက်ချင်ပါဘူးတဲ့။ ကိုယ်ဟာ
စိတ်ဒဏ်ရာ အနာတရနဲ့ကလေး
တစ်ယောက်ပါ ဗွေးတုတ်ရယ်။ သင်္ချာ
မတော်တဲ့ကိုယ်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီး
မေမေက သမီးလို့တောင်မခေါ်တဲ့
ညှိုးနွမ်းအားငယ်မှုစိတ်ဒဏ်ရာဟာ
သေရာပါပဲ။

“တစ်ခုခု စားရအောင်၊ ဘာစား
ချင်ကြလဲ”

တစ်ယောက်က နှိုးဆော်လို့ ရွေး
ချယ်တဲ့စားစရာက ရေခဲမုန့်ဖြစ်နေ
တယ်။ အားလုံးဆန္ဒတူညီနေတာလည်း
ဆန်းပါ။ သဲကန္တာရမြို့တော်ကြီးမှာ
မပူအောင် အအေးလွတ်ထားတဲ့
ဟိုတယ်အဆောက်အအုံထဲ ရေခဲမုန့်
စားနေကြတဲ့မြင်ကွင်း မြင်ယောင်ကြည့်
ပေတော့ဗွေးတုတ်ရေ။

အဲဒီညက ကိုယ့်ဘဝမှာ မမေ့နိုင်
တဲ့မြင်ကွင်းကိုလည်း မြင်ရပါသေး
တယ်။ တစ်နေရာမှာ ရေချောင်း
ကလေးတည် ဆောက်ထားပြီး လှေစီး
အပန်းဖြေနိုင်တဲ့ အစီအစဉ်လေ။
လှေကို ဦးတစ်ယောက် ပဲ့တစ်ယောက်
လှော်ပြီး သူတို့ပါးစပ်က ကျေးလက်
သီချင်းကိုလည်း အိအိနွဲ့နွဲ့ ဆိုပြနေ
သေးရဲ့။ ခရီးသည်က လှေစီးရင်း
သီချင်းနားထောင်ဖို့ပေါ့။ လူလုပ်ထား
တဲ့ချောင်းကလေးမှာ လှေလေးတွေ၊
တရွေ့ရွေ့သွားနေပုံက အမေနဲ့ရွာကို
လွမ်းသလိုလို ဘာလိုလို။ အခုပဲ
ကျေးလက်တောရွာက သဘာဝရေ
ချောင်းကလေးနားရောက်သွားသလိုလို
ဘာလိုလို။

ကာစီနိုကစားဝိုင်းနဲ့သာမဟုတ်
တခြားဖျော်ဖြေရေးတွေနဲ့ပါ လူတွေရဲ့
အာရုံကို ဆွဲဆောင်ညွတ်နူးမှုကို ဖမ်း

လူပုဂံ၊ ကျင်မဂ္ဂဇင်း

ဆုပ်၊ အိပ်ကပ်ထဲကတွေ့နေကြိုက်ထုတ်
နေတာကတော့ လာဗီးဂျီ(စ) ပီသပါ
ပေရဲ့။ ဒီကစားဝိုင်းပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ
ဟာ ညလုံးပေါက်တဲ့ကွယ်။ ဘယ်တော့
မှ ညမအိပ်တဲ့မြို့လို့လည်း တင်စားကြ
သတဲ့။

ဟုတ်ပါ။ လျှပ်စစ်ရောင်စုံမီးတွေကို
အလျှံပယ်သုံးထားတာမို့ မီးတွေထိန်
ထိန်လင်းပြီး စားကြသောက်ကြ၊
လောင်းကစားကြ၊ စင်တင်ဂီတတွေ၊
နိုက်ကလပ်အဆိုအကဖျော်ဖြေရေးတွေ
နဲ့ ပျော်စရာအများဆုံးမြို့၊ လူတွေရဲ့
ဆန်းသစ်တည်ထွင်မှု၊ ကွန်ပျူတာဒီဇိုင်း
ပြုလုပ်ချက်တွေနဲ့ မှော်ဆန်နေတဲ့မြို့၊
ကိုယ့်ရဲ့မိန်းမောမှုကို ကိုနုနုကကားသံ
က ပိုပြီးနင့်နဲ့လေးပင်စေပါတော့
တယ်။

“ဆရာမတို့ အခုအံ့ဩနေတဲ့
ကောင်းကင်အလင်းကို လူဇော်အလင်း
လို့ခေါ်တယ်။ လူဇော်အလင်းဆိုတာ
ကောင်းကင်ကို အလင်းပို့ထားတဲ့
လူဇော်ကောင်းကင်ရောင်ခြည်မီးကို
ပြောတာပါ။ ဒီမီးအလင်းရောင်ဟာ
ဆယ်မိုင်မြင့်သတဲ့၊ မြို့ရဲ့ကောင်းကင်
ပေါ်ကို ထိုးထားတဲ့အလင်းတန်းပါ။
ဒီအလင်းတန်းရဲ့မီးအားဟာ ဖယောင်း
တိုင်ပေါင်း လေးဆယ်ရှစ်ဒဿမသုံး
ဘီလီယံနဲ့ ညီမျှပြီးတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ
အလင်းအား လင်းရောင်ခြည်စွမ်းအား
အများဆုံးလို့ ဆိုကြတယ်”

ဪ နတ်ဘုံနတ်နန်းတမျှ တည်
ဆောက်ထားတဲ့အပျော်ကွန်ရက်မှာ
လူတွေဘယ်လောက်ဘဝပျက်သွားပြီး
ပြီလဲ။ ပျော်ပြီးရင်ပျက် ပျက်ပြီးရင်ပြေး
ရမှာလည်း ဓမ္မတာပဲမဟုတ်လား။
ဘယ့်နှယ် ကောင်းကင်အတုရှိတဲ့မြို့၊

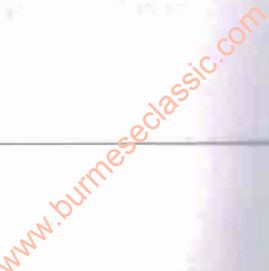
ညမအိပ်တဲ့မြို့၊ အပျော်လွန်မြို့ကြီးမှာ
သံဝေဂစကားတွေပြောနေရတယ်လို့
ဗွေးတုတ်တော့ထင်မှာပဲ။

ဒီနေရာမှာ ဆရာမောင်ခိုင်မာကို
သတိရသေးရဲ့ကွယ်။ ကဗျာဆရာကြီး
မောင်ခိုင်မာလေ၊ လောကအတွေး
အမြင် ကဗျာတွေရေးသွားခဲ့သူပေါ့။
သူ့ကဗျာ တွေဟာ ဘယ်တော့ဖတ်ဖတ်
လူတွေ ကို ခံစားမှုသံဝေဂတစ်ခုခု
ရစေတယ်လို့ ကိုယ်ထင်တယ်။ “ချစ်
တတ်သူတွေနဲ့အတူ” ဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်
စာအုပ်ထဲမှာ ဆရာက ခံစားမှုအသစ်
နောက်လိုက် ပါတတ်တဲ့ လူသားတွေကို
ဒီလိုလက်တို့သတိပေးဖူးလေရဲ့။

“ခဏလေးပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊
ဟောဒီဂြိုဟ်ကမ္ဘာကြီးသစ်ကြီးထဲမှာ
နေအသစ်၊ လေအသစ်၊ ရေအသစ်
လအသစ်၊ ညအသစ်၊ ဘဝအသစ်
ဉာဏ်အသစ်၊ နာမ်အသစ်၊ ကံအသစ်
လိပ်စာအသစ် ဖိတ်စာအသစ်
မိတ်သဟာအသစ်တွေနဲ့အတူ
လူသားလိပ်ပြာလေးတစ်ကောင်ကွယ်
သူ့ကြိုက်တဲ့အရောင်နဲ့ လှုပ်ရှားခွင့်ရပြီ
သူ့ကြိုက်တဲ့အရောင်ဆီ ပျံသန်းခွင့်ရပြီ
အရောင်တွေရဲ့ ညှို့ငင်ဖမ်းစားမှုနဲ့
အသစ်တွေရဲ့ ပဉ္စလက်ဆန်မှုကို
ဘာတစ်ခုမှ ရိပ်စားနားလည်မှုမရှိခဲ့
ရင်တော့
ဟောဒီကမ္ဘာသစ်ကြီးထဲ ရောက်လာ
ရတာ
ဖိတ်စားမှားတဲ့လိပ်ပြာ အလကားပ
.....။ တဲ့။

မိချမ်းဝေ

“ဆရာမတို့ အခုအံ့ဩနေတဲ့
ကောင်းကင်အလင်းကို
လူဇော်အလင်းလို့ခေါ်တယ်။
လူဇော်အလင်းဆိုတာ
ကောင်းကင်ကိုအလင်းပို့ထားတဲ့
လူဇော်ကောင်းကင်
ရောင်ခြည်မီးကို ပြောတာပါ။
ဒီမီးအလင်းရောင်ဟာ
ဆယ်မိုင်မြင့်သတဲ့၊
မြို့ရဲ့ကောင်းကင်ပေါ်ကို
ထိုးထားတဲ့အလင်းတန်းပါ။
ဒီအလင်းတန်းရဲ့မီးအားဟာ
ဖယောင်းတိုင်ပေါင်း
လေးဆယ်ရှစ်ဒဿမသုံးဘီလီယံနဲ့
ညီမျှပြီးတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ
အလင်းအား လင်းရောင်ခြည်စွမ်းအား
အများဆုံးလို့ ဆိုကြတယ်”

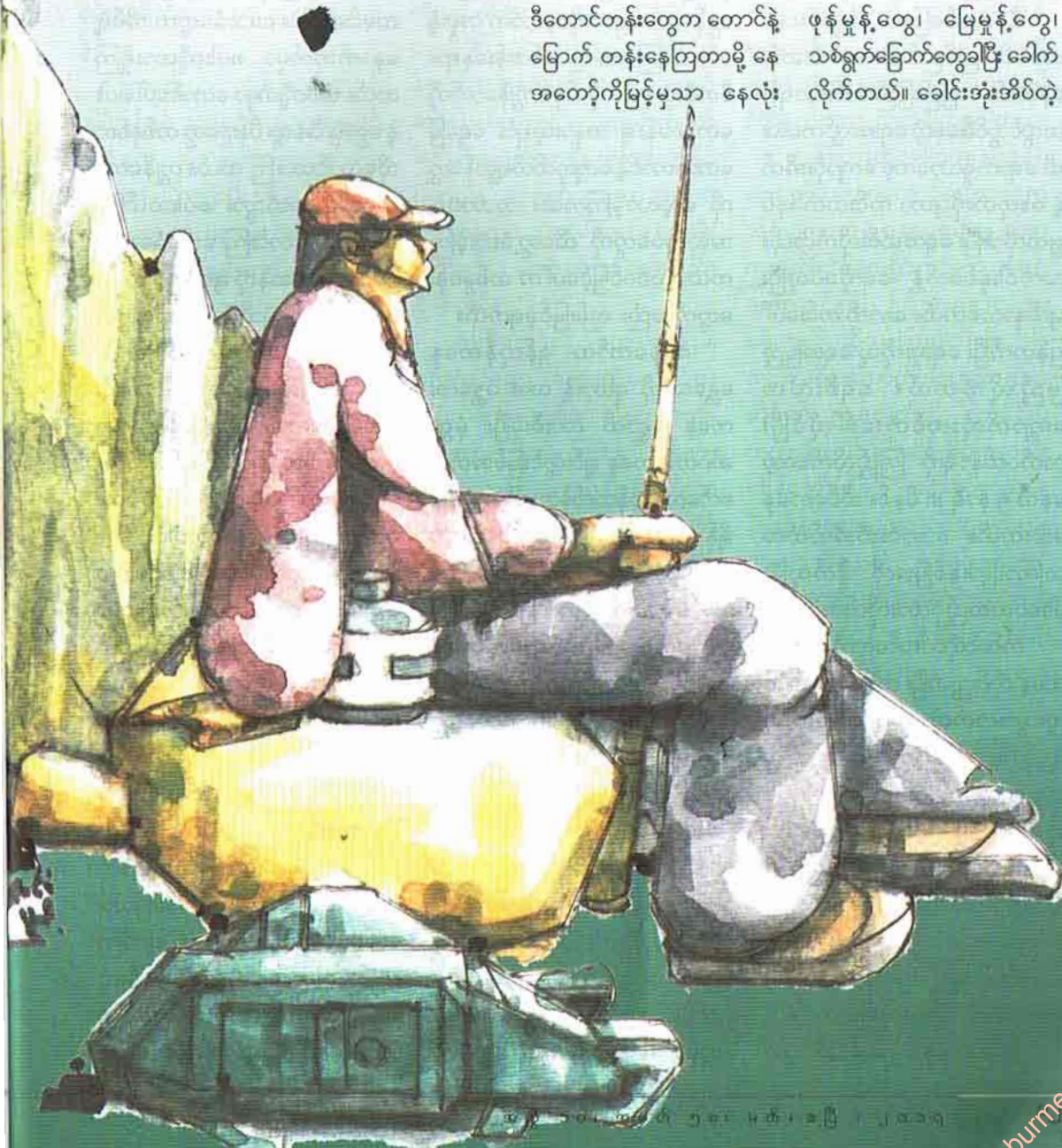
ပတ်ဝန်းကျင်ခရီးသွား

မြို့ပြနယ်များ ဝေးလေးကြွား!

ဖြူးသန့်

မျက်လုံးကိုဖွင့်ကြည့်လိုက်
 တော့ အလင်းရောင်ပြပြကို
 သစ်ပင်ဝါးပင်တွေကြားက
 မြင်နေရပြီ။ မကြာခင် နေထွက်
 လာတော့မယ်။ တကယ်တော့
 ဒီတောင်တန်းတွေက တောင်နဲ့
 မြောက် တန်းနေကြတာမို့ နေ
 အတော့ကိုမြင်မှသာ နေလုံး

ကိုမြင်နေရတာပါ။ လှဲအိပ်
 နေရာကနေထထိုင်၊ ရေဘူး
 ထဲက ရေနည်းနည်းကို မော့
 သောက်လိုက်တယ်။ မတ်တတ်
 ထရပ်ကာ ခင်းအိပ်တဲ့ စောင်ကို
 ဖုန်မှုန့်တွေ၊ မြေမှုန့်တွေ၊
 သစ်ရွက်ခြောက်တွေခါဖြီး ခေါက်
 လိုက်တယ်။ ခေါင်းအုံးအိပ်တဲ့

ကျောပိုးအိတ်ထဲကို စောင်ခေါက်နဲ့ အတူ ပေါင်မုန့်ထောပတ်သုတ်တဲ့ စတီးစားငယ်လေးကိုပါ ထည့်လိုက်တယ်။ အိပ်နေစဉ် ဘေးနားချထားတဲ့ ဝါးတောင်ငွေ့ကို ကိုင်ဆွဲပြီး ကျောပိုးအိတ်ကိုလွယ်ကာ တောင်အမြင့်ပေါ်ကနေ အောက်မြေအနိမ့်ပိုင်းဆီ ဆင်းလာခဲ့တယ်။

ဒီတောင်ခြေမှာ ချောင်းငယ်တစ်စင်း ညင်ညင်သာသာ စီးဆင်းနေတယ်။ တဖြည်းဖြည်းဆင်းလာရင်း တသွင်သွင်စီးနေတဲ့ ရေအလျှင်ကလေး ဆီ ရောက်ရှိလာတော့ ကျောပိုးအိတ်နဲ့ ဝါးတုတ်ကိုချကာ ကင်းဘတ်ဖိနပ်ချွတ်လိုက်ပြီး ရေထဲဆင်းလိုက်တယ်။ လက်ဝါးနှစ်ဖက်နဲ့ ရေကိုခပ်ယူပြီး မျက်နှာသစ်တယ်။ နောက် ကမ်းပေါ်ပြန်တက်ပြီး ရေဘူးကိုယူ ရေအပြည့်ဖြည့် လိုက်တယ်။ ရေစီးထဲက ကျောက်တုံးတစ်တုံးပေါ်ထိုင်ပြီး လက်ပတ်နာရီကို ကြည့်လိုက်တော့ မနက် ၅ နာရီ ၂၈ မိနစ်။ သိပ်စောနေသေးတယ်။ ဘောင်းဘီအိတ်ထဲက သကြားပြားနှစ်ပြားကို နှိုက်ယူပြီး ပါးစပ်ထဲထည့်ထားလိုက်တယ်။

တစ်ပင်တိုင်ဝါးပင်တွေကို ကိုင်းဖျားကနေ ကိုင်းညွတ်ပြီး တစ်ပင်နဲ့တစ်ပင်ကူးသွားတတ်တဲ့ မျောက်အုပ်လည်း သူတို့လိုရာခရီးကို ဆက်နှင့်ကြပြီပေါ့လို့ တွေးလိုက်မိတယ်။ ကျွန်တော်အိပ်တဲ့သစ်ပင်ခြေရင်းကနေ အပင်ဖျားတွေမှာ သူတို့မနက်စောစောဖြတ်သန်းသွားတာကို အရင်ရက်တွေက သတိထားခဲ့မိတယ်။ မျောက်တွေက ဝေလီဝေလင်းဆို သူတို့တစ်နေ့ကုန်နေမယ့် စားကျက်ဆီ သွားလေ့ရှိကြတယ်။

၁၀ ပေကနေ ၁၂ ပေလောက်သာ

ရေပြင်အကျယ်ရှိတဲ့ ချောင်းကလေးမှာ ထိုင်နေရင်း ဒီရေစီးကလေးကိုဖြတ်ပြီး ဟိုဘက်ကူးလိုက်ရင် ကျွန်တော့်အမိ နိုင်ငံမဟုတ်တော့ဘဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံနယ်နိမိတ်ထဲ ခြေချဝင်ရောက်လိုက်တာပဲ ဖြစ်မယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားမိတယ်။ ဒီချောင်းလေးက နှစ်နိုင်ငံကို ပိုင်းခြားထားတဲ့ နယ်နိမိတ်မျဉ်းပဲ။ ကျွန်တော် ရောက်ရှိနေတာက တမူးနဲ့ ခမ်းပတ်ကြားက တောင်တန်းနေရာ။ ဒီအနီးအနားတဝိုက်မှာ ကျွန်တော်တို့ တောစခန်းချ အနားယူရင်း ရေမြေတောတောင်နဲ့ ကျေးငှက်တိရစ္ဆာန်တွေကို လေ့လာခဲ့ကြတယ်။ သဘာဝရဲ့ အလှအပတွေကို ထိတွေ့ခံစားခဲ့ကြတယ်။ သစ်ပင်မြင့်ပေါ်က သစ်ခွပန်းတွေကိုလည်း လှမ်းမြင်ခဲ့ရတယ်။

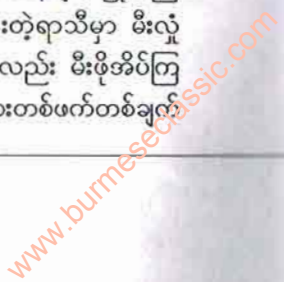
ကျွန်တော်က ရန်ကုန်ကနေ မန္တလေးကို ရထားနဲ့ လာ။ မန္တလေးကနေ မုံရွာထိ ကားစီးခဲ့ပြီး မုံရွာဆိပ်ကမ်းကနေ ချင်းတွင်းမြစ်အတိုင်း စက်လှေနဲ့ဆန်တက်ခဲ့တာပါ။ ရေနည်းချိန် အဆန်လမ်းမို့ ဆယ်ရက်လောက် ကြာမြင့်ခဲ့တယ်။ တမူးမြို့နားရောက်ခါမှ ချောင်းထဲကတက်ပြီး ခြေလျင်ခရီးဆက်လို့ မြို့ကိုရောက်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော့် နောက်ကလိုက်လာကြတဲ့ နေလင်းတို့အုပ်စု တမူးရောက်တော့ စားစရာ ဘီစတွတ်၊ သကြားပြားနဲ့ လိုအပ်တာလေး တွေ ဝယ်ယူပြီးတော့ စခန်းချမယ့် တောင်တန်းတွေဆီ ခြေလျင်ခရီးဆက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တောင်တွေကို တစ်တောင်ပြီးတစ်တောင် ကျော်ဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ ရွာတွေ၊ ချောင်းငယ်တွေဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ ရောက်လေရာရွာတွေမှာ မေးမြန်းစုံစမ်းပြီး ရှေ့ဆက်

ခဲ့ကြတယ်။ ရွာနဲ့ဝေးရင် တောထဲမှာပဲ အိပ်ကြတယ်။ ရွာနဲ့နီးပေမဲ့လည်း တောထဲမှာ တမင်အိပ်တဲ့ညတွေ ရှိတယ်။ ရွာတွေထဲမှာ အိပ်ဖြစ်ရင်တော့ ရွာထဲကအိမ်တစ်လုံးမှာ ကျွန်တော်တို့ တစ်ဖွဲ့လုံး အိပ်ကြတယ်။ ရွာခံတွေက ညစာချက်ကျွေးကြတယ်။ သူတို့အစား အစာက ရွှေဖရုံသီး၊ ပိန်းဥနဲ့ ဆန်ထမင်းတို့ပါပဲ။ ဒေသခံတွေက အိမ်ရဲ့ နောက်ဘက်မှာ စပါးကျိုထားရှိကြတယ်။ အဲဒီကျိုထဲမှာ တောင်ပေါ်စပါးနဲ့ ရွှေဖရုံသီးတွေ၊ ပိန်းဥတွေ တစ်နှစ်စာ သို့လျှောင်ထားကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ကျီအထိသွား စပါးသယ်ကြဆုံနဲ့ ထည့်ထောင်းကြ၊ ဒေသခံတွေက ပြာတီးပေးတဲ့ဆန်ကို ချက်ကြပါတယ်။ ဟင်းက ရွှေဖရုံသီးနဲ့ ပိန်းဥတွေကို တုံးတစ်ပြီး ပြုတ်စားကြတာပါပဲ။

ရွှေဖရုံသီးကြီးတွေက အချင်းတစ်ပေခွဲလောက် ရှိကြပြီး ပိန်းဥတွေကလည်း အလွန်ကြီးမားလှပါတယ်။ ဒေသခံတွေ နှစ်ပေါက်အောင် စားသောက်ကြတဲ့ ရိက္ခာတွေပါပဲ။

ရွာခံတွေရဲ့အိမ်တွေက ဝင်ပေါက်တစ်ပေါက်သာ ရှိတယ်။ တံခါးဝမှာ သူတို့အမဲလိုက်လို့ရတဲ့ သားကောင်တွေရဲ့ ခေါင်းခွံတွေကို စီစီရီရီချိတ်ဆွဲထားကြတယ်။ မျောက်၊ ချေ၊ ဆတ်၊ တောကြောင်၊ သစ်၊ တောဝက်ခေါင်းတွေကို မြင်တွေ့ခဲ့ရတယ်။ အိမ်အတွင်းမှာ အခန်းမရှိ။ အိမ်အလယ်ကောင်မှာ သစ်သားနဲ့ လေးထောင့်ဘောင်ခတ်ထားတဲ့ မြေသားရှိတယ်။ အဲဒီမြေသားပေါ်မှာ မီးဖိုပြီး ထင်းနဲ့ချက် ပြုတ်ကြတယ်။ အေးလွန်းတဲ့ရာသီမှာ မီးလှုံကြပြီး ညဘက် လည်း မီးဖိုအိပ်ကြပါတယ်။ အိမ်ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်

မှာ အိမ်သားတွေအိပ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့လည်း သူတို့နဲ့အတူ အစဉ်လိုက်အိပ်ရာဝင်ခဲ့ကြပါတယ်။ မီးဖိုနဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ ကြပ်ခိုးစင် ရှိတယ်။ ပြောင်းဖူးတွေ၊ အနံ့ရှိတဲ့ သစ်ပင်ငယ်အခြောက်တွေကို ချိတ်ဆွဲထားကြတယ်။ ရှားရှားပါးပါး အသားတစ်တွေကို တံစို့ထိုးထားပြီး ကြပ်ခိုးစင်မှာ ချိတ်ဆွဲထားတာလည်း မြင်ဖူးခဲ့ရဲ့။

ရွာတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ဝင်အိပ်ဖြစ်ရင် ညနေပိုင်း ရွာထဲရောက်ရွာခံတွေ ချက်ပြုတ်ကျွေးတာစား၊ စကားစမြည် ပြောပြီး အိပ်ကြတာပါ။ မနက်စောစောထ၊ မနက်စာ အတွက် သူတို့ကျွေးတဲ့ထမင်းစားပြီး ရှေ့ခရီးကို မေးမြန်းကာ ဆက်လက်ထွက်လာခဲ့ကြတာပါ။ ရွာအဝင်တွေမှာ ဒါမှမဟုတ် အထွက်တွေမှာ သင်္ချိုင်းမြေကို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ကျောက်ပြားတွေပေါ်မှာ လူအမည်နဲ့ နှစ်ကာလတွေကို ရေးထွင်းထားသလို သူတို့ရဲ့ ဘဝဇာတ်ကြောင်းတွေကိုလည်း သရုပ်ဖော်ရေးထိုးကြပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းခဲ့ဖူးတာ၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်မှာပါဝင်ခဲ့တာ၊ ရွာသူကြီး သိပ်ကြီးမားအန္တရာယ်များတဲ့တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ဖြတ်သုတ်သင်နိုင်တာတွေကို ကျောက်ပြားပေါ်မှာ အရုပ်ထွင်းထားကြတယ်။ အဲဒါတွေကို ဖတ်ရှုပြီး အဓိပ္ပာယ်နားလည်ယူရပါတယ်။ တူးမီးသေ နတ်၊ ကျား၊ သစ်နဲ့ ဓားရှည်အရုပ်တွေက ကျောက်သား မှတ်တိုင်များပေါ်မှာ နေရာယူထားကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့လမ်းကြောင်းက မြောက်ဘက်ကနေ တောင်ဘက်ဆီကို ဆင်းလာခဲ့ကြတာမို့ အဝေးကရွာလေး

တွေကို လှမ်းမြင်ကြရပါတယ်။ သွပ်မိုးတွေနဲ့ အိမ်ကလေးတွေက ရောင်ပြန်တလက်လက်နဲ့ပေါ့။ အဲဒါက အိန္ဒိယနယ် မြေပိုင်နက်ထဲက ရွာကလေးတွေပါ။ ကျွန်တော်တို့လျှောက်နေတဲ့ တောင်တန်းတွေကနေ ဘေးဖဲ့ဆင်းသွားပြီး သွားလိုက်ရင် နှစ်နိုင်ငံနယ်နိမိတ်အဖြစ် စီးဆင်းနေတဲ့ချောင်းကို ရောက်ရှိမှာပါ။ ဟိုဘက်နိုင်ငံမှာ နေထိုင်ကြသူတွေက လည်း အဲဒီလိုပဲ တောင်တန်းတွေပေါ်ကနေ နိမ့်ရာဆီ ဆင်းသက်လာရင် နယ်မြေသတ်မှတ်ချက်ဆီရောက်လာပြီး ကူးလူးလာနိုင်ပါတယ်။ ကူးဖြတ်သွားလာဆက်ဆံကြတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဆွေမျိုးသားချင်း တော်စပ်တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ တောစခန်းချလေ့လာမှုမှာ တောထဲတောင်ထဲ အိပ်တဲ့ရက်တွေဆိုရင် ဘီစကွတ်စား၊ ရေသောက်ပြီးအိပ်ကြသလို ဝါးတွေကိုခုတ်၊ ဆန်နဲ့ရေထည့်ပြီး မီးဖုတ်ကာ ထမင်းကိုကောက်ညှင်းကျည်တောက်လိုလုပ်ပြီး စားကြပါတယ်။ တောငှက်ပျောသီးအစိမ်းတွေကို မီးဖုတ်စားကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် အရေးကြီးပြီး အဓိကကျတာက

သောက်ရေပါ။ ရေရနိုင်တဲ့ချောင်းနဲ့ တောင်ကြောကြားက စိမ့်ထွက်နေတဲ့ နေရာတွေမှာ ရေဘူးတွေကို ရေအပြည့်ဖြည့်ကြရပါတယ်။ ရွာနဲ့အလှမ်းဝေးပြီး ကုန်းခေါင်ခေါင်ဒေသတွေကို ဖြတ်နေရင် ရေကိုချွေတာသောက်ကြရတယ်။ ရေရဲ့သဘောက တောင်ခြေအနက်ပိုင်း မှာသာရှိနေတာများလို့ပါ။ ရေရှိ ရာနေရာဆီ တော်တော်နဲ့ မရောက်ရင် ရေငတ်တဲ့ဝေဒနာကို ကျွန်တော်တို့ မရှုမလှ ခံစားကြရမှာမို့ ဒီကိစ္စကိုတော့ သတိရှိကြရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အုပ်စုက လူခုနစ်ယောက်မို့ တောကောင်တွေဘာတွေ သိပ်ကြောက်ရွံ့စရာမရှိပါ။ တောကလည်း သိပ်နက်ရှိုင်းတာမဟုတ်တော့ အကောင်ကြီး ကြီးမားမားလည်း မရှိဘူးလို့ သိထားကြပါတယ်။ မြွေလည်း မရှိသလောက်ပါ။ တောထဲမှာ အိပ်ရင် ကျွန်တော်တို့ စက်ဝိုင်းပုံ သဏ္ဍာန် ခေါင်းချင်းဆိုင်အိပ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ လက်နှိပ်ဓာတ်မီး၊ မီးခြစ်နဲ့ ဖယောင်းတိုင်တွေပါတယ်။ တမူးက အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယ်စပ်ကုန်သွယ် မြို့ဖြစ်တော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံထွက်ကုန် ဖယောင်းတိုင်နဲ့ ရေနံဆီတွေ ဒီနယ်တဝိုက်မှာပေါပါတယ်။ ကလေး၊

တစ်ကြိမ်မှာတော့ တောင်စောင်းတစ်နေရာ အနားယူကြရင်း ကျွန်တော်တို့ တောထဲတောင်ထဲမှာ ငှက်ဖျား မမိစေဖို့ ကြိုတင်ကာကွယ်ဆေးစားကြတယ်။ တမူးကမထွက်ခင်လည်း တစ်ခါစားခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်စီ ဆေးခါးကိုသောက်ပြီးတဲ့အခါ “ဒါဟာ အားလုံးလိုက်နာလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြတဲ့အတွက် ဥပဒေပဲ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပဲ၊ သဘောတူညီ ချက်ပဲဖြစ်တယ်” လို့ ကျွန်တော်က ရှင်းပြပါတယ်။

ကလေးဝကနေ မုံရွာအထိကို ဖယောင်းတိုင်ဝယ်ရလွယ်တယ်လို့ ပြောရင်ရဲပါလိမ့်မယ်။

တစ်ရက် တောတောင်တွေကို ဖြတ်စဉ် နေ့လယ်ပိုင်း ကျတော့ တော မီးလောင်ထားတဲ့တောင်ကုန်းတစ်ခု ကို ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းရပါတယ်။ မြက်ပင်၊ ချုံနွယ်ပိတ် ပေါင်းတွေက ပြာကျနေကြပြီး သစ်ပင်တွေက သစ်ရွက်များ လောင်ကျွမ်းသွားကြကာ ပင်စည်နဲ့ အကိုင်းအခက်များသာ မည်းမည်းမှောင်မှောင် ကျန်ရစ်ကြ တယ်။ မီးလောင်ကျွမ်းခံ သစ်ပင်တစ်ပင် ရဲ့ သစ်ခေါင်းအတွင်းမှာ ပျားအုံတစ်အုံ ကနေ ပျားရည်တွေစီးဆင်းကျနေတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပျားကောင် တွေမရှိတော့တဲ့ပျားအုံကနေ ပျားရည် တွေ စားသုံးကြရပါတယ်။ ခြေဖဝါး၊ လက်ဖဝါးတွေ ပူလောင်လောင်၊ ခန္ဓာ ကိုယ်က အိုက်စပ်စပ်နဲ့ မီးလောင်ပြင် ထဲမှာ ထူးထူးကဲကဲ ချိုမြိန်လှတဲ့ ပျားရည်ရဲ့ အရသာကို ခံစားကြရ တာပါ။ ကျွန်တော်က နေလင်းတို့ကို ပျားအိမ်ကိုမဖျက်ဆီးဖို့နဲ့ ပျားရည် ကုန်တဲ့အထိ စားသောက်မပစ်ကြ ဖို့မှာပြီး ရှေ့ကနေ ဆက်ထွက်ခဲ့ ပါတယ်။

တစ်ကြိမ်မှာတော့ တောင်စောင်း တစ်နေရာ အနားယူကြရင်း ကျွန်တော်

တို့ တောထဲတောင်ထဲမှာ ငှက်ဖျား မမိစေဖို့ ကြိုတင်ကာကွယ်ဆေး စား ကြတယ်။ တမူးကမထွက်ခင်လည်း တစ်ခါစားခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်စီ ဆေးခါးကိုသောက်ပြီး တဲ့အခါ “ဒါဟာ အားလုံးလိုက်နာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြတဲ့အတွက် ဥပဒေပဲ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပဲ၊ သဘောတူညီ ချက်ပဲဖြစ်တယ်” လို့ ကျွန်တော်က ရှင်းပြပါတယ်။

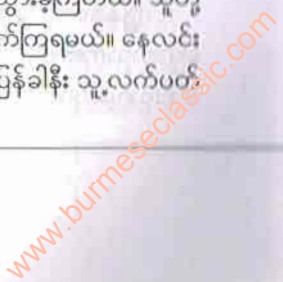
နေလင်းတို့က အသက်ဆယ့်ရှစ် နှစ်မပြည့်ကြသေးတဲ့ အထက်တန်း ကျောင်းသားတွေပါ။ ကျွန်တော်က အသက်သုံးဆယ်အရွယ် ပုံနှိပ်တိုက် အလုပ်သမားတစ်ဦး။ ဆုံမှတ်တစ်ခုမှာ သူတို့နဲ့အဖွဲ့ကျခဲ့ပြီး ဒီတောစခန်းချ နေထိုင်တဲ့လက်တွေ့ကျမှုကို စုပေါင်း လုပ်ဆောင်ဖြစ်ခဲ့ကြတာပါ။ သဘာဝ တရားနဲ့ ပူးပေါင်းနေထိုင်ကြည့်ကြခြင်း ပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ နေ့လယ်နေ့ခင်း အပူရှိန်ပြင်းတဲ့အခါ စမ်းချောင်း ဒါမှမဟုတ် ချောင်းရေစပ်နားမှာ သစ်ရိပ် ဝါးရိပ်အောက် နားနေကြ တယ်။ ပါလာတဲ့ဖဲထုပ်နဲ့ နေလင်းတို့ နှပိုလီယံကစားကြတယ်။ စာဖတ်ကြ တယ်။ ကျွန်တော့်မှာ စာအုပ်အတော် များများ ပါလာတယ်။ သူတို့ချေဝေ ဗားရားရဲ့ တော်လှန်စစ်အတွေ့ အကြုံ

စာအုပ်ကို တစ်ယောက်တလဲ ဖတ်ကြ တယ်။ ပြန်ဆွေးနွေးကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့လမ်းခရီးမှာ ဒေသခံ ရွာသားတွေ၊ ရွာသူတွေ နွေရာသီမို့ တောင်ယာစိုက်ဖို့ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း နေကြတာတွေလည်း ပြန်တွေ့ခဲ့ကြရ တယ်။ တောတောင်တစ်လျှောက် လွတ်မွေးထားတဲ့နွားနောက်တွေကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။ တစ်ခါမှာတော့ သစ်ပင် တွေအလယ်က စမ်းချောင်း လားဘေး မှာ နားနေကြစဉ် ခွေးတစ်အုပ်ရဲ့ တဝုန်းဝုန်း ထိုးဟောင်သံတွေ ကြား ကြရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရင်တဒိတ် ဒိတ်ခုန်နေကြတယ်။ ခွေးဟောင်သံ စူးစူးဝါးဝါးတွေက နီးကပ်သထက် နီးကပ်လာပြီး အရိပ်အယောင်တွေ လည်း လှမ်းမြင်ရတယ်။ ခွေးအုပ်နဲ့ အတူ ဒေသခံရွာသားသုံးယောက် တူးမီးတွေကိုင်ပြီး တောလည်ထွက်ကြ တာ။ ခွေးတွေနဲ့ သူတို့ ကျွန်တော် တို့ဘေးကဖြတ်သွားကြပြီး အတော် ဝေးဝေး ရောက်သွားမှ ကျွန်တော်တို့ ငြိမ်သက်နေကြရာက လှုပ်ရှားနိုင်ကြ တယ်။

တစ်လနီးပါး တောတောင်တွေထဲ လှည့်လည်နေ ထိုင်ကြပြီး နေလင်းတို့ ရန်ကုန်ကို ပြန်သွားခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ ကျောင်းပြန်တက်ကြရမယ်။ နေလင်း က မြို့ဘက်ဆီပြန်ခါနီး သူ့လက်ပတ်

နာရီကို လက်ကဖြုတ်ပြီး ကျွန်တော့် ကိုပေးတယ်။ “ယူထားလိုက်ပါ။ နှစ် မိနစ် သုံးမိနစ်လောက် နောက်ကျ တယ်။ ဒါပေမဲ့ အသုံးဝင်မှာပါပဲ။ အချိန်က မှန်းဆနိုင်မယ်။ အတိအကျ တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ဗျာ” လို့လည်း ပြောတယ်။

ကျွန်တော်က လက်ပတ်နာရီ ပတ်လေ့ပတ်ထ မရှိသူဖြစ်ပေမဲ့ သူ့ လက်ပတ်နာရီကို ယူဝတ်ထားလိုက် တယ်။ သူတို့ကို အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ် ထိ လိုက်ပို့တယ်။ ထိပ်မှာ သူတို့ ကိုနှုတ်ဆက်ပြီး ကျွန်တော်တစ်ယောက် တည်း ရပ်နေပြီး သူတို့တရွေ့ရွေ့ ဆင်းသွားတာကို ကြည့်နေမိတယ်။ အတော့်ကို ဝေးတဲ့နေရာကို ရောက် သွားပြီး နောက် တောင်တစ်တောင်ဆီ ကူးသွားလို့ မြင်ကွင်းက ပျောက်ကွယ် သွားတဲ့အထိ သူတို့ကို စောင့်ကြည့် နေမိခဲ့တယ်။ ဘယ်တော့မှ ကျွန်တော် တို့ ပြန်ဆုံတွေ့ကြမယ်မသိနိုင်ပါ။ ဒီအဖြစ်အပျက်တွေဟာ အနှစ်နှစ် ဆယ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီဖြစ်ပေမဲ့ ကျွန်တော် ကတော့ မနေ့တစ်နေ့ကလို ပြတ်ပြတ်

သားသား မှတ်မိနေဆဲပါပဲ။

တောတောင် တွေ ထဲ မှာ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ကျန်ရစ် နေထိုင်စဉ်မှာ သတိကို ပိုမိုထားရှိရ ပါတယ်။ ကျွန်တော်လက်ထဲမှာရှိနေတဲ့ ဓားငယ်က တောထဲမှာ သောက်ရေ ပြတ်လပ်သွားရင် တောငှက်ပျော ပင်တွေကိုထိုး အရည်ကြည် ထွက်လာ တာကိုသောက်ဖို့၊ တောနွယ်ပင်တွေ ကို အရင်းကဖြုတ်ပြီး ပင်စည်က ထွက် လာတဲ့အရည်ကိုသောက်ဖို့ အသုံးပြုနိုင် အောင် ဆောင်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလက်နက်ငယ်က အန္တရာယ်တစ်စုံ တစ်ရာကျရောက်ရင် ထိရောက်တဲ့ ခုခံကာကွယ်မှုကို ပေးနိုင်မှာမဟုတ် ပါဘူး။ ရပ်နားရင်၊ ညအိပ်ရင် နောက် ကျောဘက်လုံခြုံအောင် သတိရှိရှိနဲ့ နေရာယူရပါတယ်။ ဒီလိုနေရပေမဲ့ ကျွန်တော့်မှာ အကြောက်တရားမရှိပါ။ လွတ်လပ်တယ်လို့သာ ခံစားနေမိပါ တယ်။ တောထဲတောင်ထဲမှာ ကြောက် လန့်စိုးထိတ် စရာမလိုဘဲ အသိရှိဖို့၊ မျက်စိလျင်ဖို့၊ စိတ်အေးအေးထားပြီး ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်လှုပ်ရှားသွားလာဖို့

သာ လိုအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တစ်ယောက်လည်း တို့ဗန်မြစ်ကို ဖြတ်ကူးစဉ်မှာတော့အ တော်ခက်ခက်ခဲခဲဖြစ်ရပါတယ်။ ကျောပိုးအိတ်ထဲကစာအုပ်တွေရဲ့ အလေးချိန်က ပေါင်လယ်လောက် ရှိတဲ့ ရေစီးသန်သန်ချောင်းမှာ ဒုက္ခ ပေးပါတော့တယ်။ ဝါးတုတ်နဲ့ ရေအောက်ခြေမြေသားကို ထောက် သွား ပေမဲ့ အောက်ခံကျောက်တုံးတွေ က ချောမွတ်လှပါတယ်။ ခြေဖဝါး နှစ်ဖက် ကုတ်တွယ်လို့မရဖြစ်ကာ ဒယ်ဒယ်ခိုင်နဲ့ ရေစီးထဲ မျောပါသွားမလို အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပါတယ်။ ရေအလယ် ခေါင်လည်းရောက်နေပြီမို့ ပြန်ဆုတ် လို့လည်း မဖြစ်နိုင်တော့ ဇွတ်စိတ်အား တင်းပြီး ရေစီးသန်လှတဲ့ ချောင်းကြီးကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရတယ်။

ကျောက်တုံးပေါ်မှာထိုင်ရင်း ဟို တွေးသည်တွေး နေရာကနေ အလင်း ရောင် ကောင်းကောင်းရနေတာကို သတိထားမိတယ်။ လက်ပတ်နာရီကို နောက်တစ်ခါကြည့် လိုက်တော့ (၇) နာရီမိနစ် (၂၀)လို့ သတ်မှတ်ကြမယ်။ အိန္ဒိယနဲ့မြန်မာနိုင်ငံတို့က စံတော်ချိန် သတ်မှတ်ချက်ကို တစ်နာရီကွာခြား တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ (၇) နာရီဆို သူတို့က (၆) နာရီ။ အဲဒီလိုသတ်မှတ် ထားကြတယ်။ ကျွန်တော် တို့နိုင်ငံရဲ့ အရှေ့ဘက်ကျတဲ့ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ မလေးရှားတို့ဆို ကျွန်တော်တို့စံတော် ချိန်ထက် စောကြတယ်။ တစ်နာရီ နာရီဝက် စသဖြင့် ကွာခြားကြတယ်လို့ ကျွန်တော် မှတ်သားဖူးတယ်။ အခု ကျွန်တော်ထိုင်နေတဲ့ ရေစပ်နေရာ ကရော အချိန်တူမနေပေဘူးလား။ ကျွန်တော့်လက်က လက်ပတ်နာရီ

www.burmeseclassic.com

ထိပ်မှာ သူတို့ကိုနှုတ်ဆက်ပြီး ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်းရပ်နေပြီး သူတို့တစ်ဦးစီဆင်းသွားတာကို ကြည့်နေမိတယ်။ အတော်ကိုဝေးတဲ့နေရာကို ရောက်သွားပြီး နောက်တောင်တစ်တောင်ဆီကူးသွားလို့ မြင်ကွင်းကပျောက်ကွယ်သွားတဲ့အထိ သူတို့ကို စောင့်ကြည့်နေမိခဲ့တယ်။ ဘယ်တော့မှ ကျွန်တော်တို့ပြန်ဆုံတွေ့ကြမယ်မသိနိုင်ပါ။ ဒီအဖြစ်အပျက်တွေဟာ အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီဖြစ်ပေမဲ့ ကျွန်တော်ကတော့ မနေ့တစ်နေ့ကလို ပြတ်ပြတ်သားသား မှတ်မိနေဆဲပါ။

ဒိုင်ခွက်ထဲက အချိန်သာ ကျွန်တော့် အတွက် အမှန်တကယ် အချိန်ပြဌာန်းချက်လား။ ဒီနာရီကလည်း မိနစ်နည်းနည်းနောက်ကျနေတယ်လေ။
ကျွန်တော်ထိုင်နေတဲ့ နယ်နိမိတ်အစပ်ကို ကျော်လွန်ပြီး ကြည့်ရအောင်။ ဒါဆို အိန္ဒိယနိုင်ငံက ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံထက် တစ်နာရီနောက်ကျပြီးမှ နေထွက်တယ်ဆိုတဲ့ သဘော။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားအချို့က မြန်မာ့အသံကထုတ်လွှင့်တဲ့မနက်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အစီအစဉ်ထဲက တေးဂီတတင်ဆင်ပုံကို နှစ်သက်ကြတယ်။ အဲဒီရေဒီယိုလိုင်းကို နားသောတဆင်ကြတယ်လို့ သိရတယ်။ အဲဒီ (Music Now To9) အခုကနေ ကိုးနာရီအထိ တေးဂီတအစီအစဉ်ကို သူတို့နားထောင်တဲ့အခါ သူတို့စံတော်ချိန်ထက် (သူတို့လက်ပတ်နာရီထက်) အချိန်တစ်နာရီစောဖမ်းယူကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဖရိုကွင်စီလိုင်းတွေက အချိန်နာရီ အကန့်အသတ်တွေကို ဂရုမပြုဘဲ ကျော်လွှားသွားကြတဲ့သဘောပါ။ ဂီတသတ်မှတ်ချက်ကို ကျော်လွန်နိုင်တဲ့သဘောပါ။
ကမ္ဘာပေါ်မှာက နိုင်ငံတွေကို ပိုင်းခြားထားတဲ့ နယ်နိမိတ်တွေကို ဖြတ်စီးနေကြတဲ့မြစ်တွေ ချောင်းတွေ အများကြီး။ ကနေဒါနဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံတွေကိုဖြတ်ကာ၊ မက္ကစီကိုနဲ့ ဂွာတီမာလာနိုင်ငံတွေကိုဖြတ်ကာ

ဂျာမနီနဲ့ ပိုလန်တို့ကို ခြားနားထားတာ ဟန်ဂေရီနဲ့ ယူကရိန်းတို့ကို စည်းသားထားတာတွေရှိကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာလည်း တရုတ်နိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွေနဲ့ စည်းခြားထားတဲ့နယ်နိမိတ်မျဉ်း မြစ်တွေ၊ ချောင်းတွေရှိနေတာပဲ။ မြစ်တွေ၊ အဲဒီမြစ်တွေက တကယ်ကို စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတယ်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတည်း ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေတာလည်းရှိတယ်။ နိုင်ငံအတော်များများ ဒါမှ မဟုတ် နှစ်နိုင်ငံသုံးနိုင်ငံကို ဖြတ်စီးနေတဲ့မြစ်တွေလည်း ရှိတယ်။ နိုင်ငံအတော်များများ ဒါမှ မဟုတ် နှစ်နိုင်ငံ သုံးနိုင်ငံကို ဖြတ်စီးနေတဲ့မြစ်တွေလည်းရှိတယ်။ အဓိကကျတဲ့မြစ်ကြီးတွေက ၂၇ စင်းရှိတယ်။ နိုင်းမြစ်နဲ့ အမေရိကန်ကနေ ဗြဟ္မပုတ္တရမြစ်အထိပါ။ ကီလိုမီတာ ၁၀၀၀ ကျော် တွဲမြစ်က ၁၆၅ စင်းရှိတယ်။ ကီလိုမီတာ ၆၆၅၀ ရှိတဲ့ နိုင်းမြစ်က ကမ္ဘာပေါ်မှာ အရှည်လျားဆုံးမြစ်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီမြစ်က အရှည်လျားဆုံးမြစ်များစာရင်းရဲ့ အမှတ်စဉ် ၅၅ နေရာမှာရှိတယ်။ ကီလိုမီတာ ၁၀၀၀ ရှိတဲ့မြစ်က အာဂျင်တီးနားနိုင်ငံက တော်လိုရာဒိုမြစ်ဖြစ်တယ်။
ကမ္ဘာကျော် သီချင်းရေးသား သီဆိုသူ ဂျွန်လင်နွန်က သူ့ရဲ့ Imagin

သီချင်းမှာ
“လူတွေစဉ်းစားကြည့်ကြ
နိဗ္ဗာန်ဘုံမရှိရင်
နယ်နိမိတ်မျဉ်းမရှိရင်”
လို့ သီဆိုတော့တော့ကြည့်စေခဲ့တယ်။
ကမ္ဘာပေါ်မှာ မြစ်တွေမရှိရင်ကော ဘာဖြစ်မလဲ။ တွေးတောကြည့်ဦးမှ။
ကျွန်တော် ကမ်းပေါ်ပြန်တက် ကင်းဘတ်ဖိနပ်စီးပြီး ကျောပိုးအိတ် လွယ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်သွားနေ ကျ မြောက်ဘက်က တောင်ဘက်ဆီ မဟုတ်တော့ဘဲ မြောက်ဘက်က တောင်တွေဆီလှမ်းတက်ခဲ့တယ်။ တောင်တန်းတွေ ပေါ်မှာ အကြာကြီး လျှောက်လှမ်းလာခဲ့ပြီးနောက် မြေပြန့် တစ်နေရာက ရေစပ်စပ်ဆီ ပြန်ဆင်းခဲ့တယ်။ သိပ်မဝေးတဲ့ နေရာမှာ တမူးမြို့ကအထွက် ဟိုဘက်နိုင်ငံကို ကူးတဲ့ တံတားကိုလှမ်းမြင်ရတယ်။ ချောင်းအထက်က သံတံတားရဲ့ ဘောင်တွေကို မြန်မာနိုင်ငံဘက်ကအခြမ်းက ဆေးအဖြူသုတ်ထားပြီး အိန္ဒိယ နိုင်ငံဘက်ခြမ်းက အနက်ရောင် ခြယ် ထားတယ်။ အဖြူနဲ့အနက်တို့က တံတားအလယ်ကောင်မှာ လား၊ ဩ တယ်။ အဲဒီနေရာက နယ်နိမိတ် မျဉ်းပါပဲ။
မြင့်ဆန်း
(မြန်မာသစ်ရသစ်စုံမဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၁၁၊ ဖေဖော်ဝါရီလ)

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ENVIRONMENT WORDS

ဦးကျော်စိုး

Communism : n. ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ လူတိုင်းတန်းတူညီမျှရေးအတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှန်သမျှကို နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ထိန်းချုပ်သင့်သည်ဟူသော အယူအဆကို အခြေခံသည့် စီးပွားရေးနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာစနစ်။

(မှတ်ချက်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒသည် တိုင်းပြည်တစ်ခုတွင်နေထိုင်သော လူအားလုံးအတွက် တူညီသော အခွင့်အလမ်းနှင့် တူညီသောရပိုင်ခွင့်များကိုပေးအပ်ရန် ရည်ရွယ်လေသည်။ သို့သော် ထိုရည်မှန်းချက်အတိုင်း ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အောင်မြင်သည့် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံမျိုးမရှိသေးချေ။ ထိုနိုင်ငံများတွင် လူအများတကာအများစုကြီး အတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် စာပေအနုပညာတေးဂီတများ ဖြည့်ဆည်းသည့်ဘက်တွင် အောင်မြင်မှုများရရှိကြသော်လည်း စက်မှုတတ်ဆင်ရေးများ၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးများနှင့် စစ်လက်နက် ထုတ်လုပ်ရေးများကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ရေး များကို ဦးစားမပေးနိုင်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကမ္ဘာကြီး၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုအရ ဖြစ်စေ၊ လူတစ်ဦး ချင်းရပိုင်ခွင့်များထိခိုက်မှုအရဖြစ်စေ အရင်းရှင်စနစ်ရော ကွန်မြူနစ်စနစ်ပါ နှစ်ခုစလုံး အများအပြားပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။) acid rain, Chernobyl တို့ကိုရှု။

Communist : n. (1) ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုသက်ဝင်ယုံကြည်သူ။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်။
e.g. Communists and capitalists have both done a lot of things that have destroyed our environment.
ကွန်မြူနစ်ရောအရင်းရှင်တွေပါ ကမ္ဘာ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖျက်ဆီးပစ်တဲ့ လုပ်ရပ်အများအပြားလုပ်ခဲ့ ကြတယ်။)

adj. (၂) ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့်သက်ဆိုင်သော။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုအခြေပြုသော။
(မှတ်ချက်။ ကွန်မြူနစ်များ၏ စီးပွားရေးပေါ်လစီကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဆိုးဆုံးဟုပြောနိုင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီး ယိုယွင်းမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။ စက်မှုတတ်ဆင်မှုကိုမြန်နိုင်သမျှမြန်မြန် ပြုလုပ်ရန်နှင့် အနောက်နိုင်ငံများကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံအများအပြားသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကိုမထိခိုက်စေသော ပိုမိုခန့်ရှင်းသည့်နည်းပညာသစ်များအတွက် ငွေမသုံးကြချေ။ ၁၉၅၀ခုများမှ ၁၉၈၀ခု များအထိ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့်အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများတွင် အဆိပ်သင့်စေသောဓာတ်ငွေ့များကို အကြီးအကျယ် ထုတ်လွှတ်သည့် စက်ရုံများနှင့် ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်စက်ရုံများကို သုံးခဲ့ကြသည်။
တရုတ်နိုင်ငံလည်း ထိုနည်းတူပင်ဖြစ်သည်။ အကြီးစားရေကာတာများကဲ့သို့ အန္တရာယ်အလွန်များသော ရောမဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ယခုထိ လုပ်ကိုင်နေဆဲဖြစ်သလို တချို့ဆိုလျှင် ယခုမှပင်စတင်လုပ်ကိုင်နေသည်။ အဆိုပါ အကြီးစားစီမံကိန်းများအတွက် ဒေသခံထောင်ပေါင်းများစွာကို နေရာရွှေ့ပြောင်းပစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ထိုအကြီးစားစီမံကိန်းများကိုလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း ထိုဒေသနေ ပြည်သူလူထုအပေါ် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး မည်မျှ သက်ရောက်စေမည်ဆိုသည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ပူပန်မှုမရှိကြချေ။)

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ENVIRONMENT WORDS

ဦးကျော်စိုး

Communism : n. ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ လူတိုင်းတန်းတူညီမျှရေးအတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမှန်သမျှကို နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ထိန်းချုပ်သင့်သည်ဟူသော အယူအဆကို အခြေခံသည့် စီးပွားရေးနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာစနစ်။

(မှတ်ချက်။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒသည် တိုင်းပြည်တစ်ခုတွင်နေထိုင်သော လူအားလုံးအတွက် တူညီသော အခွင့်အလမ်းနှင့် တူညီသောရပိုင်ခွင့်များကိုပေးအပ်ရန် ရည်ရွယ်လေသည်။ သို့သော် ထိုရည်မှန်းချက်အတိုင်း ဖြည့်ဆည်းရာတွင် အောင်မြင်သည့် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံမျိုးမရှိသေးချေ။ ထိုနိုင်ငံများတွင် လူအများတကာအများစုကြီး အတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် စာပေအနုပညာတေးဂီတများ ဖြည့်ဆည်းသည့်ဘက်တွင် အောင်မြင်မှုများရရှိကြသော်လည်း စက်မှုတတ်ဆင်ရေးများ၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးများနှင့် စစ်လက်နက် ထုတ်လုပ်ရေးများကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်နေကြသဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ရေး များကို ဦးစားမပေးနိုင်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကမ္ဘာကြီး၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုအရ ဖြစ်စေ၊ လူတစ်ဦး ချင်းရပိုင်ခွင့်များထိခိုက်မှုအရဖြစ်စေ အရင်းရှင်စနစ်ရော ကွန်မြူနစ်စနစ်ပါ နှစ်ခုစလုံး အများအပြားပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။) acid rain, Chernobyl တို့ကိုရှု။

Communist : n. (1) ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုသက်ဝင်ယုံကြည်သူ။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်။

e.g. Communists and capitalists have both done a lot of things that have destroyed our environment.

(ကွန်မြူနစ်ရောအရင်းရှင်တွေပါ ကမ္ဘာ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖျက်ဆီးပစ်တဲ့ လုပ်ရပ်အများအပြားလုပ်ခဲ့ ကြတယ်။)

adj. (၂) ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့်သက်ဆိုင်သော။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုအခြေပြုသော။

(မျှတ်ချက်။ ကွန်မြူနစ်များ၏ စီးပွားရေးပေါ်လစီကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အဆိုးဆုံးဟုပြောနိုင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီး ယိုယွင်းမှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။ စက်မှုတတ်ဆင်မှုကိုမြန်နိုင်သမျှမြန်မြန် ပြုလုပ်ရန်နှင့် အနောက်နိုင်ငံများကို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံအများအပြားသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကိုမထိခိုက်စေသော ပိုမိုသန့်ရှင်းသည်နည်းပညာသစ်များအတွက် ငွေမသုံးကြချေ။ ၁၉၅၀ခုများမှ ၁၉၈၀ခု များအထိ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့်အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများတွင် အဆိပ်သင့်စေသောဓာတ်ငွေ့များကို အကြီးအကျယ် ထုတ်လွှတ်သည့် စက်ရုံများနှင့် ကျောက်မီးသွေးသုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်စက်ရုံများကို သုံးခဲ့ကြသည်။

တရုတ်နိုင်ငံလည်း ထိုနည်းတူပင်ဖြစ်သည်။ အကြီးစားရေကာတာများကဲ့သို့ အန္တရာယ်အလွန်များသော ဧရာမဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ယခုထိ လုပ်ကိုင်နေဆဲဖြစ်သလို တချို့ဆိုလျှင် ယခုမှပင်စတင်လုပ်ကိုင်နေသည်။ အဆိုပါ အကြီးစားစီမံကိန်းများအတွက် ဒေသခံထောင်ပေါင်းများစွာကို နေရာရွှေ့ပြောင်းပစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ထိုအကြီးစားစီမံကိန်းများကိုလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း ထိုဒေသနေ ပြည်သူလူထုအပေါ် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး မည်မျှ သက်ရောက်စေမည်ဆိုသည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ပူပန်မှုမရှိကြချေ။)

Community : n.(1) နေရာတစ်ခုထဲတွင်အတူဖွဲ့စည်းနေထိုင်သောလူစု သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်စု သို့မဟုတ် သစ်ပင်စု။ရပ်ရွာအဝန်းအပိုင်း။

(မှတ်ချက်။ အတူစုဝေးနေထိုင်သောအဝန်းအပိုင်းမှာ အကြီးစားလည်းရှိနိုင်သလို အငယ်စားလည်းရှိနိုင်သည်။ အဝန်းအပိုင်းဆိုရာတွင် သက်မဲ့အရာများဖြစ်သော မြေကြီး၊ ကျောက်ဆောင်ကျောက်တုံး၊ ရေ လေ စသည်တို့မပါဝင်ချေ။)

(2) စိတ်ဝင်စားမှုချင်းတူညီသူများအစုအဝေး။

(e.g. The environmentalist community wants to stop people destroying the planet.

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး စိတ်ဝင်စားသူအုပ်စုကတော့ လူတွေကမ္ဘာဂြိုဟ်ကြီး ဖျက်ဆီးနေတာကို ရပ်ပစ်စေချင်ကြတယ်။)

Community forestry : n. ရပ်ရွာအဝန်းအပိုင်း သစ်တောလုပ်ငန်း။ မိမိတို့ရပ်ရွာရှိ သစ်တောများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ထုတ်ယူအသုံးချခြင်းလုပ်ငန်းကို ဗဟိုအစိုးရမှလုပ်ကိုင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရပ်ရွာ အဝန်းအပိုင်းမှ လုပ်ကိုင်ခြင်း။ social forestry ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။

(မှတ်ချက်။ ရပ်ရွာအဝန်းအပိုင်းမှ သစ်တောလုပ်ငန်းလုပ်ခြင်းမှာ သစ်တောသယံဇာတအရင်းအမြစ်ကို ဒေသခံများကလိုအပ်နေသဖြင့် ထိုအရင်းအမြစ်ကိုစောင့်ရှောက်နိုင်စွမ်းရှိသလို စောင့်လည်းစောင့်ရှောက်ရမည် ဆိုသည့် အမြင်မှဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းသည် အောက်ခြေပြည်သူလူထု ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ် ကိုင်စေသည့်ချဉ်းကပ်နည်းဖြစ်ပြီး သစ်တောကိုမိမိတို့ဘာသာစီမံခန့်ခွဲခြင်းဖြင့် တောကိုလည်းစောင့်ရှောက်နိုင် သလို မိမိတို့စားဝတ်နေရေးကိုလည်းဖြည့်ဆည်းစေနိုင်မည့် ရေရှည်စဉ်ဆက်မပြတ် ဖြည့်ဆည်းစေမည့်နည်းလမ်း လည်းဖြစ်သည်။)

Community garden : n. မိသားစုစားသုံးရန် ကိုယ်နှစ်သက်ရာသီးနှံကို အကွက်အလိုက်စိုက်ပျိုးနိုင်သော စုပေါင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်း။

(မှတ်ချက်။ အုပ်စုဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ခင်းများကို ကိုယ်အိမ်တွင်စားသုံးရန်အတွက် ကိုယ်ပိုင်ဟင်းသီး ဟင်းရွက်စိုက်ခင်းမြေအိမ်တိုင်းစေ့အလုံအလောက်မရှိသော ဒေသများတွင်အများဆုံးတွေ့နိုင်သည်။ ထိုစိုက်ခင်းကို တချို့နေရာများတွင်အများပိုင်အဖြစ်ရှိသလို တချို့နေရာများတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်ရှိကာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှ စိုက်ခွင့်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုယ်စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများပိုလျှံနေပါက ရပ်ရွာအုပ်စုဝင်များအကြား ခွဲဝေ စားသုံးခြင်းများပြုသည်လည်းရှိသလို ရောင်းချခြင်းလည်းရှိသည်။)

Community mapping : n. ရပ်ရွာအဝန်းအပိုင်းအခြေပြမြေပုံရေးဆွဲခြင်း။ မိမိတို့အဝန်းအပိုင်းပိုင် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များ၏ တည်နေရာများ၊ မြေယာ၊သစ်တောနှင့်ချောင်းမြောင်းအင်းအိုင်များအသုံးပြု ပုံများကိုဖော်ပြရေးဆွဲခြင်း။ ယင်းကို Participatory mappingဟူ၍လည်းခေါ်ကြသည်။

(မှတ်ချက်။ ရပ်ရွာအဝန်းအပိုင်းအခြေပြမြေပုံတွင် မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်ရာနယ်မြေများနှင့် အကွက်အလိုက်ရပ်ရွာမှ အသုံးပြုပုံများကိုဖော်ပြထားသလို မည်သည့်မြေကွက်ကို မည်သူပိုင်ဆိုင်သည်ကိုလည်းဖော်ပြထားသည်။ ထိုသို့ဖော်ပြထားသဖြင့် မိမိတို့ပိုင်နေရာဒေသထဲရှိ မည်သည့်အကွက်ကို မည်သို့အကောင်းဆုံးအသုံးချမည် ဆိုသည်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရပ်ရွာမှဆုံးဖြတ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေလေသည်။ အလားတူပင် ထိုမြေပုံဖွဲ့ရှိနေခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့ပိုင်မြေယာနှင့် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ပြင်ပမှ လူယူခြင်း သို့မဟုတ် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခြင်းများရန်မှ ကာကွယ်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။)

ဦးကျော်စိုး

Effects of Global Warming

Conserve Nature Mitigate Disaster

"To maintain and manage the irreversible and invaluable ecosystem-web worldwide (3 ws) for our future generations is our inevitable responsibility as well as the blessed opportunity."

Green

Today the world of nations is facing the global issue, “The Climate Change and its Consequences” rather recognized of its impact than the earth’s stability of being existence, i.e. its nature of survival of fitness and security of the species, including human beings on the planet “earth” of reliance on “Resources”.

The key “Climate and its Changes” how it could be adapted, mitigated, what changes would be planned, which way should be conducted, is now initially on process in collective mood in nations in order to have its development, steps effort towards “Sustainability” for “Our Common Future” to protect our “Ecosystems.”

Beautiful, enriched with its natural resources and ecosystems, namely “The Last Frontier of Biodiversity” Myanmar, “This Greenland” Population over 70% dwells in 64,853 Villages nationwide. Therefore “Community” or “Grassroots”(today term rural) and its basic needs; consumption; living style; traditions; customs, are fundamental as well as ultimate destination, to be oriented.

Rural issue leading to its Development is pivotal enough via the role of development thinking, policy-making, and regulations comply, public education, all top-bottom Environmental Conservation for sustainable hood. Protecting the natural resources, flora and fauna to green, is preserving the Nature, adapting and mitigating the Climate Change, conserving the Biodiversity and Ecosystems, and saving the Planet.

Education abridges Environment and Development. Today exercise Development to Sustainable Development. Lack of environmental knowledge, green actions, and sound tech, Human impact sow nature deteriorated consequences. According to knowledge capacity, one would value, use and care something; the higher the capacity, the cleaner the environ; the cleaner the environ, the stronger the nation economy, so Environment Awareness have to be propagated.

Through the state-of-the-art technology in the 20th Century, Men footed on the moon, the unprecedented performance is the unbelievable triumph of Homo sapiens intellectuals' milestone. From space, more than 200,000 miles away from home planet, a wonder of beauty and uniqueness of the earth among heavenly bodies in the universe, is touched to the world via the work of the first moon guests, Armstrong and Aldrin. The Earth ball was viewed not only as a planet but also as an "organism" whose health depends on health of all its efforts. If one comes vulnerable, the whole will follow is certain, i.e.,

"This vision of Earth" is
Introduced that not only a small fragile ball itself,
dominated and influenced by human Activity but also by
a pattern of clouds, oceans, greenery, soil, natural resources,
so called the environment. Human' inability to fit its doings
into that pattern is changing planetary systems fundamentally.
This new Reality there is no escape, i.e. "irreversible" must be
recognized and managed, the very first Thought in-depth of
environment & development relationship comes
into life in Globe House the root of
A g e n d a 21.

ARTH²

Cyclone Nargis Diary

The unprecedented event occurred in Myanmar on May 2, 2008. A tropical Cyclone Nargis developed in Bay of Bengal about 360 miles off Southeast Coast India on 27th April, became strong tracked north-east; hit Ayarwady Division Myanmar, passing close to Yangon; strong winds over 120mph, heavy rain, floods resulted a high death toll exceed 100,000 with over 2,000,000 people homeless without water, power, food or sanitary conditions. Ayarwady Delta very flat, only a few ft above sea level occupied by thousands of people so enriched with many paddy fields before storm that metaphor as “RICE BOWL” swept over, no high ground to find refuge, drowned many people, ruined the area the deadliest, Myanmar suffered.

The unexpected backlash of climate changes and weather extremes are two types of response: the first is to try and reduce extent to which climate is altered, known as climate change mitigation; second to learn to live with inevitable changes, known as adaptation to climate change.

To reduce future vulnerabilities to disaster as well as meeting basic needs, awareness and accountability of environmental engaged is pivotally needed participation and partnerships local, national and international.

Green (REAM)

PS.

REAM(Renewable Energy Association Myanmar)Local Registered NGO has already worked on Energy and Environment related Projects since 1993. As for me, assigned as a Project Director for REAM/DFID Early Recovery to REAM/LIFT Project-title “PROCEEDING ASSISTANCE FOR SUSTAINABLE LIVELIHOOD RECOVERY THROUGH COMMUNITY CAPACITY PROMOTION WITH NATURAL RESOURCE REHABILITATION” and a Project Coordinator for REAM/ UNICEF “Integrated Water Supply and Sanitation for Communities” of Villages, Mawlamyine Gyun and Bogale Township, Ayarwady Delta Nargis Area, Projects were well-accomplished by REAM workforce and the participation of the respective Village Community Local Residential Communities.)

မြို့မှောင်ဝေကင်း

မြို့မှောင်ဝေကင်း ငွေအဆင်းဆန္ဒ
 ပြည်ထောင် ... တိုင်းမြန်ပြည်...
 ငြိမ်းချမ်းအောင်ဆု ... သွန်းခါရေ
 အေးစေကြောင်းလောင်းတဲ့လုံမေ
 ထူးထူးကဲကဲလှကြပါစေ
 အဆင်ပြေ .. မြင်ရသူကြည်နူးလောက်ပေ
 သံသာ ... ချိုမြမြဆိုတေးလေးတွေ
 မန်းမြို့သူရဲ့ဂုဏ်နဲ့ညီပေ... ယဉ်ကျေးသူတွေ
 မနှစ်ကပဲလောင်းခဲ့တာတွေ
 အေးအေးမြမြ မမေ့တဲ့နိုင်ပေ
 သင်း...ယုံ့နေ
 ရွှေပန်းပိတောက်တွေ တွဲရရွဲနဲ့လေ
 ဆင်မြဲမြန်းကာလှတဲ့မေ
 ငွေငန်းမောင့်ကိုလောင်းတဲ့ရေ
 ဘေးဘယာဝေးကွာ
 ကင်းစင်ပမယ် လေ...
 သည်ရေပွဲ သင်္ကြန်ရေ...

တေးရေး - ဦးရင်လေး(မြို့မ)

အောင်ပင်လယ်မိသားစုမှ “မြို့မှောင်ဝေကင်းတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော်” ဖြစ်ပါစေကြောင်း
 ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သရင်းဖြင့် နှစ်သစ်ကို ကြိုဆိုလိုက်ပါသည် ...